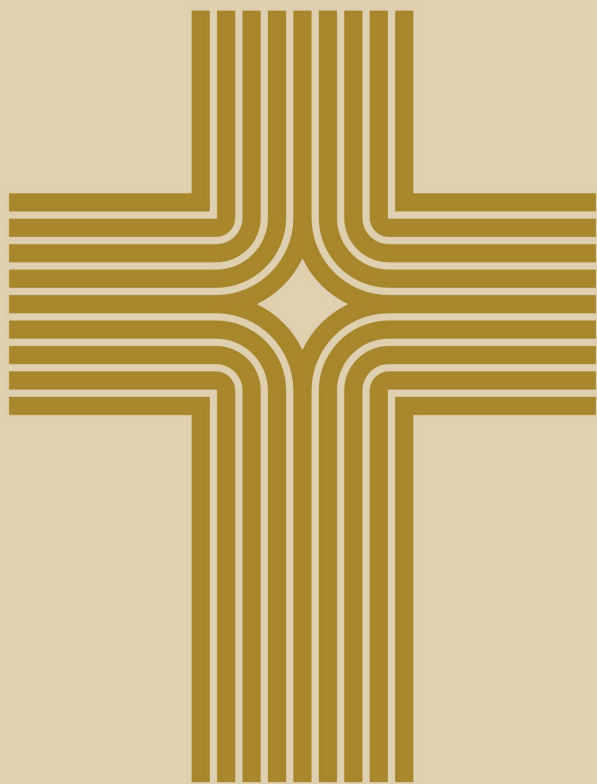

EMILIO RAMOS

RĂSTIGNIT

ESENȚA EVANGHELIEI

„Această carte excelentă scrisă de Emilio Ramos tratează moartea mântuitoare a lui Hristos și este înrădăcinată în adevărul indestructibil al Sfintelor Scripturi, susținută de gânduri iluminate de Duhul din partea slujitorilor lui Dumnezeu, sensibilă față de provocările contemporane și rodnică în aplicațiile ei practice”. – **Dr. Joel Beeke**, președintele Puritan Reformed Theological Seminary, Grand Rapids, Michigan

„Crucea este punctul central al istoriei, evenimentul în care se concentrează planul de răscumpărare al lui Dumnezeu, și culminarea glorificării de Sine a Dumnezeului suveran. Emilio Ramos propovăduiește ‚cuvântul crucii’ cu tărie în viața și lucrarea sa, și caută să ne încurajeze pe toți să facem același lucru, prin intermediul acest studiu asupra răstignirii ca esența Evangheliei”. – **James White**, director, Alpha and Omega Ministries

„Citește această carte și lasă-te înflăcărat de ea”. – **Todd Friel**, gazda programului TV și radio Wretched

„Dragostea lui Emilio pentru mesajul Crucii strălucește puternic în această analiză uimitor de instructivă și ziditoare despre răstignirea lui Hristos și despre rolul ei în istoria mântuirii. Fiecare capitol este plin de gânduri profunde și încurajatoare”. – **Phil Johnson**, director executiv, Grace to You

„Puține învățături aduc mai multă mângâiere și tărie ca vestea despre ceea ce Isus Hristos a făcut pe cruce pentru

a-Și mântui poporul. În cartea sa, *Răstignit. Esența Evangheliei*, Emilio Ramos nu doar că pătrunde adânc în acest subiect, ci el ne și oferă o apreciere bogată a acestei teme, fără a sacrifica în vreun fel simplitatea Evangheliei”, – **Lane Chaplin**, Blogger, LaneChaplin.com

„*Răstignit* înalță Evanghelia glorioasă a lui Isus Hristos. Fiecare credincios va avea de câștigat din lectura acestei cărți. Este o carte absolut obligatorie”. – **Mike Sakrisian**, Autorul cărților *Before God* și *The Biblical Doctrine of Prayer*

Răstignit

EMILIO RAMOS

RĂSTIGNIT

ESENȚA EVANGHELIEI

MAGNA GRATIA

RĂSTIGNIT. ESENȚA EVANGHELIEI

Emilio Ramos

Copyright © 2022 Editura MAGNA GRATIA. Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă în orice formă și prin orice mijloace – electronice, mecanice, prin fotocopiere, microfilmare, înregistrare sau alt fel – cu excepția unor citate scurte în recenzii, fără permisiunea prealabilă a deținătorului drepturilor de autor.

Publicat în original sub titlul *Crucified. The Soul of the Gospel*

Copyright © 2017 by Emilio Ramos

Published by RedGraceMedia, www.redgracemedia.com

Traducerea în limba română: Ninel Lazăr. Corectura: Monica Lazăr. DTP: MG Studios

Dacă nu este precizat altfel în text, citatele biblice sunt preluate din Biblia Cornilescu, ediția revizuită. Drepturi de autor British and Foreign Bible Society (BFBS) și Societatea Biblică Interconfesională din România (SBIR) 1924, 2016. Folosit cu permisiune. Referințele biblice notate cu NTR sunt preluate din Biblia, Noua Traducere Românească (NTR). Copyright 2007, 2010, 2016 de Biblica Inc. Toate drepturile sunt rezervate. Folosit cu permisiune. Toate sublinierile din citatele biblice îi aparțin autorului. Referințele notate cu GBVN sunt preluate din Biblia, traducerea GBV 2001. Toate drepturile sunt rezervate. Folosit cu permisiune.

ISBN: 978-606-9641-70-5 (PDF); 978-606-9641-71-2 (epub); 978-606-9641-72-9 (mobi)

Editura MAGNA GRATIA nu susține în mod necesar toate punctele de vedere ale autorilor pe care îi publică.

„Să nu furi” (Exod 20:15).

Respectă drepturile de autor și efortul depus pentru publicarea acestei cărți! Cerințele MAGNA GRATIA privind drepturile de autor pot fi consultate la adresa de internet www.magnagratia.org/copyright.html.

Editura MAGNA GRATIA

Str. Liliacului nr.26,

Dascălu-Ilfov 077075

Email: contact@magnagratia.org

Internet: www.magnagratia.org

Fiicei mele Eden Joy

CUPRINS

<i>Mulțumiri</i>	11
<i>Cuvânt înainte</i> , de Phil Johnson	13
Către cititor	21
Introducere	25
<i>Capitolul 1.</i> Răstignit pentru poporul Lui. Predică alegerea fără teamă	33
<i>Capitolul 2.</i> Răstignit pentru nelegiuirile noastre. Conștientizează-i pe păcătoși de pierzarea lor	67
<i>Capitolul 3.</i> Răstignit pentru pacea noastră. Predică bunătatea lui Dumnezeu demonstrată prin îndreptățirea celor păcătoși	105
<i>Capitolul 4.</i> Răstignit în locul nostru. Predică îndurarea ispășirii substitutive	145
<i>Capitolul 5.</i> Răstignit pentru a ne pune deoparte. Predică puterea Crucii pentru sfințirea păcătoșilor	171
<i>Capitolul 6.</i> Răstignit pentru a ne strânge împreună. Predică dimensiunile colective ale Crucii	209
<i>Capitolul 7.</i> Răstignit spre slava lui Dumnezeu. Pune-L pe Dumnezeu în centru prin predicarea Crucii	251
Despre MAGNA GRATIA	

MULȚUMIRI

Sunt atât de mulți cei cărora doresc să le mulțumesc pentru acest proiect. Mulțumirile mele foarte speciale se îndreaptă către cei care m-au ajutat în editarea acestei cărți: scumpei mele soții Trisha, lui Liz Ebert, Kristen Rasor și Laura Moses. Îi mulțumesc lui John Manning pentru timpul dedicat aranjării manuscrisului atât pentru ediția tipărită, cât și pentru cea distribuită prin platformele digitale. Îi mulțumesc bisericii mele, Heritage Grace Community Church, pentru că mi-a oferit an după an oportunitatea de a-mi folosi darul de predicare. Le mulțumesc tuturor celor care s-au gândit la această carte suficient de mult încât să se roage pentru ea. Publicarea de unul singur a unei cărți este o decizie importantă pentru orice autor. Îi sunt mulțumitor lui Phil Johnson pentru încurajările lui de a merge pe calea aceasta și pentru a fi de acord să scrie cuvintele introductive. Le sunt de asemenea recunoscător lui Todd Friel și lui James White pentru recomandările lor și pentru influența și prietenia lor. Cartea *Hristos și El răstignit* reflectă credința adânc înrădăcinată în mine că lucrarea lui Isus de la cruce este esența Evangheliei. Acesta este motivul pentru care Pavel nu dorea să compromită mesajul și centralitatea Crucii în gândirea creștină. Acelora care împărtășesc acest sentiment al centralității Crucii, vă

mulțumesc pentru truda voastră în Evanghelie.

CUVÂNT ÎNAINTE

Niciun adevăr din întreg Universul nu este mai important sau mai puternic decât Evanghelia. Evanghelia este mesajul central al Noului Testament și adevărul către care Vechiul Testament îl îndreaptă întotdeauna pe cititorul lui. Desigur, Isus Hristos este piesa centrală a istoriei, iar Evanghelia este, în primul rând, relatarea felului cum El Își mântuiește poporul din păcatele lor (Matei 1:21). Pe scurt, Evanghelia anunță că ispășirea completă a păcatului a fost împlinită prin moartea Fiului lui Dumnezeu, Cel fără păcat, iar învierea Lui certifică faptul că plata oferită a fost acceptată. Cu alte cuvinte, răscumpărarea din păcat le este dată păcătoșilor cu un preț infinit, plătit de Dumnezeu însuși; nu este ceva pe care păcătoșii trebuie să și-l câștige. Mântuirea – inclusiv iertarea completă de păcat, statutul neprihănit înaintea lui Dumnezeu, viața abundentă și fericirea veșnică a Raiului – le este dată fără plată aceluia care își mărturisesc păcatele și se pocăiesc de ele, punându-și încrederea doar în Hristos ca Mântuitor al lor.

Când s-a referit la Evanghelie, apostolul Pavel a folosit o expresie concisă, anume „cuvântul crucii” (1 Cor. 1:18, GBVN). Când el a spus: „noi Îl propovăduim pe Hristos cel

răstignit” (1 Cor. 1:23), Pavel își afirma angajamentul nezugduit de a păstra Evanghelia în centrul mesajului său. Pavel și-a descris lucrarea către biserica din Corint în acești termeni: „n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit” (1 Cor. 2:2). Și asta pentru că mesajul Crucii – Evanghelia – „este puterea lui Dumnezeu pentru mântuirea fiecăruia care crede” (Rom. 1:16).

Acea putere îl schimbase pe Saul din Tars (un fariseu mândru, crud, zelos și mort spiritual) – în Pavel apostolul, un model al smereniei și răbdării evlavioase. Înainte de convertirea sa, el era cel mai mare inchizitor dintre farisei. Oriunde îi găsea pe credincioși, le făcea rău (F.A. 9:13-14). Dar după convertirea lui, el însuși a suferit pentru cauza lui Hristos. Istoria ne arată că el a sfârșit martirizat la ordinul lui Nero. Cu alte cuvinte, din momentul în care el l-a întâlnit pe Hristos, pe drumul către Damasc, și până la sfârșitul vieții sale, Pavel a îndurat același fel de persecuție și batjocură pe care el le practica odinioară asupra altor creștini. Dar îl vedem acum scriind: „De aceea simt plăcere în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoniri, în strâmtorări, pentru Hristos; căci când sunt slab, atunci sunt tare” (2 Cor. 12:10). Acest om era o persoană complet transformată, mulțumită lui Hristos și Crucii. Nici nu este de mirare că el spunea bisericilor din Galatia: „În ce mă privește, departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos, prin care lumea este răstignită față de mine, și eu față de lume”

(Gal. 6:14). Și nu este de mirare că și-a dedicat viața spre răspândirea Evangheliei către ceilalți.

Dedicarea fără ezitare a apostolului Pavel față de mesajul Evangheliei a rezonat multă vreme cu inima mea. Am fost convertit în 1971 pe când, simțindu-mi disperarea vinovăției, am deschis Biblia la întâmplare și am început să o citesc. La acea vreme, eram un elev amăgit spiritual, o victimă a religiei moderniste. După un deceniu de învățătură în școala duminicală într-o denominație falită spiritual și liberală teologic, ajunseseam fără speranțe și gol în interiorul meu, dar încă insuficient de sceptic pentru a-L abandona complet pe Dumnezeu. O noapte nedormită gândindu-mă la direcția vieții mele m-a făcut să hotărâsc să fac ceva ce nu făcusem niciodată cu seriozitate până atunci: să citesc Biblia.

Aveam o Biblie, dar rareori mă foloseam de ea. Ocazional, o deschideam la întâmplare și citeam un verset sau două. Alegeam la întâmplare orice verset îmi apărea în fața ochilor, și îl citeam în același fel în care aș putea citi horoscopul zilnic din ziar. Dar simțul sărăciei spirituale era atât de profund și opresiv în acea noapte, încât m-am gândit că aș vrea să citesc un întreg capitol. În providența lui Dumnezeu, Biblia mi s-a deschis la prima pagină din 1 Corinteni, așa că m-am hotărât să citesc întreg capitolul.

Prima Epistolă către Corinteni nu este locul către care evanghelistul obișnuit l-ar îndrepta pe un tânăr tulburat să

caute mângâierea Evangheliei. Este o epistolă trimisă către o biserică disfuncțională. Ea tratează o serie de probleme grave cu privire la conducerea bisericii, trăirea creștină, căsătoria și divorțul, ordinea și autoritatea, învățătura și sfințirea. Parte din ea este foarte greu de înțeles fără a-i cunoaște întrucâtva contextul. Și acele pasaje care sunt cel mai greu de înțeles nu par gândite în mod necesar să le dea speranță celor deznădăjduiți sau să îi aducă bucurie cuiva descurajat.

Fără îndoială, citind 1 Corinteni pentru prima dată, au existau lucruri pe care nu le-am înțeles și, la început, m-am simțit mai tulburat și descurajat decât ridicat. Dar, întrucât lucrarea lui Pavel pentru corinteni era atât de profund saturată în Evanghelie, adevărurile centrale ale acesteia mi-au devenit perfect clare în acea noapte.

De exemplu, în capitolele de început ale epistolei am învățat că talentele și realizările de care eram cel mai mândru nu aveau nicio valoare înaintea lui Dumnezeu: „Căci este scris: ‚Voi prăpădi înțelepciunea celor înțelepți, și voi nimici priceperea celor pricepuți’. Unde este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este vorbărețul veacului acestuia? N-a prostit Dumnezeu înțelepciunea lumii acesteia?” (1 Cor. 1:19-20).

Mi s-ar fi părut perfect de logic dacă Dumnezeu ar fi spus că El ura lucrurile nesăbuite ale acestei lumi. Puteam să înțeleg de ce El ura lucrurile rele și nesofisticate. Dar, pe când

citeam acele capitole de început din prima Epistolă către Corinteni, am fost zdrobit și profund tulburat de adevărul că Dumnezeu ura nu doar păcatele deschise din viața mea, ci El disprețuia mai mult poleiala mea auto-neprihănită.

Mai mult, dacă voiam să fiu cu adevărat înțelept în ochii lui Dumnezeu, am descoperit că trebuia să fiu nebun în înaintea lumii: „nimeni să nu se înșele: Dacă cineva dintre voi se crede înțelept în felul veacului acestuia, să se facă nebun, ca să ajungă înțelept” (1 Cor. 3:18). Era foarte clar că Dumnezeu nu era impresionat de vreo realizare omenească: „Dar Dumnezeu a ales lucrurile nebune ale lumii, ca să le facă de rușine pe cele înțelepte. Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să le facă de rușine pe cele tari. Și Dumnezeu a ales lucrurile josnice ale lumii, și lucrurile disprețuite, ba încă lucrurile care nu sunt, ca să le nimicească pe cele ce sunt; pentru ca nimeni să nu se laude înaintea lui Dumnezeu” (1 Cor. 1:27-29). Dintr-o dată, am început să mă simt foarte pierdut și păcătos.

Fiind un cititor neavizat, în mod natural nu aveam cum să înțeleg pe deplin greutatea și gravitatea problemelor pe care Pavel le adresa în biserica din Corint. De exemplu, existau dezbinări serioase în părtășia corintenilor. Credincioșii tolerau într-un fel nesăbuit păcate grave în mijlocul lor – până acolo încât unul dintre membrii bisericii trăia într-o relație incestuoasă cu soția tatălui său. Întâlnirile bisericii din Corint erau adesea haotice – caracterizate de beție, lăcomie și competiție cu privire la darurile carismatice. Exista confuzie

doctrinară, inclusiv erezii serioase. Unii din Corint puneau la îndoială până și învierea lui Hristos. Femeile erau provocatoare și sfidau conducerea din familiile lor. Membrii bisericilor se dădeau în judecată unii pe alții în tribunalele seculare.

Unii plantatori de biserici aveau pur și simplu să renunțe, în disperare, și să plece. Nu și Pavel. El și-a dedicat viața în slujba acestor oameni, pe care îi păstorea. El i-a învățat cu dragoste, i-a mustrat când era necesar, i-a slujit cum a putut, i-a încurajat să persevereze și și-a dedicat timpul și energia spre binele lor spiritual. El a perseverat în această îndatorire chiar și când era în închisoare sau sub amenințarea execuției. În toate acestea, el i-a condus continuu înapoi la Evanghelie și le-a arătat că acela este punctul de plecare pentru orice răspuns la orice problemă din biserică. Mai mult decât atât, Evanghelia este locul unde orice problemă care afectează întreaga omenire se rezolvă în final.

Pe măsură ce am citit 1 Corinteni, am devenit absorbit de adevărul Evangheliei. Când Pavel i-a mustrat pe acei proaspeți credincioși pentru aroganța lor și i-a îndemnat să caute mai degrabă să fie „mâhniți”, în 5:2, am simțit un îndemn în propriul suflet de a mă pocăi. Știam că eram vinovat ca orice membru din biserică din Corint, vinovat de mândrie păcătoasă și de răzvrătire spirituală, așa încât orice mustrare apostolică ce țintea la acea biserică rătăcitoare a lovit în inima mea cu aceeași putere. Până am ajuns la capitoul 12, știam dincolo de orice îndoială că eram cu adevărat pierdut.

Dar atunci am început să observ care erau lucrurile care făceau diferența între poporul lui Dumnezeu și vrăjmașii Lui, și am început să găsesc nădejde în îndemnul biblic la credință. Eram în mare măsură încurcat de pasajul din 1 Corinteni 12:3 („De aceea vă spun că nimeni, dacă vorbește prin Duhul lui Dumnezeu, nu zice: ‚Isus să fie anatema!’ Și nimeni nu poate zice: ‚Isus este Domnul’, decât prin Duhul Sfânt”). Dar indiferent de ce altceva însemna acel verset, eu înțelesesem că Dumnezeu nu vede nicio a treia opțiune și niciun teren de mijloc între blasfemierea lui Hristos și cinstirea Lui ca Domn. Acea conștientizare m-a umplut de dorința de a mă pleca înaintea domniei lui Hristos și de a căuta îndurarea Lui pentru sufletul meu.

La începutul capitolului 15, am întâlnit definiția simplă, condensată, a realității Evangheliei, de către Pavel: „V-am învățat înaintea de toate, așa cum am primit și eu: că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi; că a fost îngropat și a înviat a treia zi, după Scripturi” (1 Cor. 15:3-4). Cumva, într-un fel rudimentar, am început să înțeleg pentru prima dată adevărul central al Evangheliei: că Hristos a luat locul meu în moarte, iar acum eu primesc dreptul de a sta, prin credință, alături de El, în înviere.

Acea citire simplă, șchioapă (dar adecvată) – a primei Epistole către Corinteni mi-a dat o doză de Evanghelie care a transformat total valorile, pasiunile și orice aspect al gândirii mele despre viață. După mai bine de 40 de ani, încă îndrăgesc

Evanghelia, iar ea mi se pare și acum la fel de proaspătă și uimitoare cum era în acea noapte. Nu există niciun adevăr pe care să îl iubesc mai mult. Și nu este niciun simbol mai prețios al adevărului Evangheliei care să însemne mai mult decât Crucea – nu forma ei, nu o emblemă creată dintr-o piesă de bijuterii, nici măcar crucea din lemn pe care Isus a murit, ci răstignirea însăși - anume lucrarea de ispășire pe care Isus a împlinit-o acolo. Dă la o parte aceasta din istoria Evangheliei, și totul dispare.

Emilio Ramos înțelege aceasta și iubește și el Evanghelia. Dragostea lui pentru mesajul Crucii strălucește puternic de-a lungul acestei analize uimitor de instructivă și ziditoare asupra răstignirii și rolului ei în istoria mântuirii. Fiecare capitol este plin de gânduri profunde și încurajatoare.

Emilio și soția lui, Trisha, sunt doi dintre cei mai zeloși și mai credincioși evangheliști pe care i-am întâlnit vreodată, și, odată ce vei fi sfârșit de citit această carte, cred că vei aprecia motivul pentru care ei sunt atât de pasionați de propovăduirea Veștii Bune. Fie ca entuziasmul lor să se dovedească infecțios, și fie ca niciodată să nu ajungem să scădem în pasiunea noastră pentru Evanghelia lui Isus Hristos!

Phil Johnson,
Director Executiv,
Grace to You

CĂTRE CITITOR

Este posibil ca lucrul cel mai semnificativ la care să te gândești cu insistență de-a lungul vieții tale ca necreștin să fie moartea ta. Simpla luare în considerare a finalității absolute a acelui eveniment crucial este suficientă ca această temă să fie importantă și să îți fie prezentată. Chiar din clipa în care cineva trece din această viață și din această lume în următoarea, eternitatea va fi hotărâtă pe veci. Îmi dau seama că numai prin harul lui Dumnezeu vei trece vreodată din tărâmul contemplării lucrurilor religioase în cel al experimentării practice a ceea ce Scriptura denumeste a fi „născut din nou”. Dar dacă vrei să ai parte oricât de mică din Isus Hristos, cuvintele Lui, „trebuie să *vă* nașteți din nou” (Ioan 3:7), așa cum sunt ele, dovedesc că viața fără Hristos înseamnă că ești străin de Dumnezeu, te afli în vrăjmășie cu Dumnezeu, și între tine și Creatorul tău rămâne o prăpastie infinită de ostilitate.

Această carte este încercarea mea de a preamări felul în care Isus Hristos acoperă această prăpastie și îi salvează pe păcătoși de la pierzarea în starea lor păcătoasă. Biblia spune că aceasta este Evanghelia – Hristos răstignit pentru păcătoși, ca să ne aducă la Dumnezeu (1 Petru 3:18). Îmi dau seama că lumea în care trăim astăzi subminează pe unde poate nevoia

disperată a omului de a fi mântuit. Noi suntem distrași de materialism, tehnologie, televiziune, distracții și mass-media. Cu toate acestea, toate aceste instrumente de sedare nu pot îndepărta agonia unei conștiințe zdrobite. Conștiințele noastre nu pot fi curățate și răscumpărate decât prin credința și încrederea personală în Isus Hristos. Biblia vorbește clar pe tema mântuirii; noi suntem păcătoșii care au încălcat legile lui Dumnezeu (de ex. Cele 10 Porunci) și, ca atare, ne aflăm într-o stare de pierzare.

Altfel spus, Dumnezeu ne-a pus pe cod roșu de urgență, pentru că ne îndreptăm către pierzare cât timp ne aflăm în păcatele noastre. De fapt, Dumnezeu vrea să te focalizezi pe două morți, a noastră și a lui Hristos. Prin focalizarea pe moartea ta, poți fi trezit să cauți mântuirea. Prin focalizarea pe moartea lui Hristos, poți fi încrezător că privești la singura sursă a mântuirii. Când privești la Cruce, te vei uita către Fiul lui Dumnezeu, Mesia cel dintre evrei, Mântuitorul lumii, și către jertfa care poate lua păcatele tale (Ioan 1:29).

Crucea este cea mai mare expresie a dragostei lui Dumnezeu față de păcătoși. Biblia spune despre cruce că este un *blestem* (Gal. 3:13), și totuși această cruce care aduce blestemul este cea care are în ea toată frumusețea harului lui Dumnezeu. Fiecare aspect al Crucii este har. Prin harul lui Dumnezeu L-a trimis El pe Fiul Său la moarte pentru păcătoșii nevrednici; prin har și-a dat Isus viața de bunăvoie pentru păcătoși; și prin har ni se dă abilitatea de a fi părtași lucrării Crucii,

prin credința în Isus Hristos. Rugăciunea mea este ca, înainte să citești cartea mea, să pui această carte deoparte pentru o clipă și să te apropii de Hristos. Să te întorci personal de la păcatele tale, să le mărturisești și să le abandonezi, să te îndrepti prin credință spre Hristos, punându-ți toată nădejdea în lucrarea Sa încheiată de la cruce. Tâlhărul de pe crucea de lângă Isus a făcut acest lucru, și Hristosul răstignit a fost Cel care s-a îndreptat către el și i-a dat această făgăduință indescriptibilă: „astăzi vei fi cu Mine în Rai” (Luca 23:43).

Emilio Ramos

INTRODUCERE

Nu voi uita niciodată momentul când am fost invitat de un prieten păstor la o biserică baptistă de hispanici din apropiere, ca să particip la una dintre ceremoniile lor de ordinare, prin care mai mulți bărbați fuseseră desemnați la slujirile de prezbiter și diacon. Cel mai memorabil moment a fost acela când un predicator baptist ieșit la pensie, care păstorise mai multe zeci de ani, s-a ridicat la amvon adresându-se celor care erau ordinați. Trebuie să fi avut peste 80 de ani, căci avea părul cărunt, trupul lui părea fragil și îmbătrânit, avea nevoie de ajutor să stea pe picioare, și nici nu mai putea vorbi foarte clar sau foarte bine. Cu toate acestea, după ce a făcut câteva comentarii și i-a felicitat pe acei bărbați pentru că făcuseră pasul înainte în slujire, el și-a adunat puterile ca să dea un ultim îndemn (desigur, în spaniolă) și, cu intensitate crescândă, le-a reamintit acelor bărbați de ținta crucială și cu totul importantă a slujirii centrate în Evanghelie: „Trebuie să Îl predicăm pe Hristos! Trebuie să Îl predicăm pe Hristos! Trebuie să Îl predicăm pe Hristos”! Cuvintele lui au răsunat în acea mică biserică mai puternic decât au vorbit toți ceilalți în acea slujbă. Pe atunci, eu însumi tocmai îmi începusem slujirea pastorală, așa că am luat îndemnul ca pentru mine. Aceasta era o hotărâre pe care eu însumi trebuie să o fac pentru lucrarea mea.

Desigur, această hotărâre era cu atât mai străpungătoare pentru că era înrădăcinată în hotărârea binecunoscută a lui Pavel: „Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit” (1 Cor. 2:2).

Hotărârea de a-L predica pe Hristos este una a misiunii curajoase, care își asumă riscuri și se bazează pe credință. Odată ce ne-am decis, asemenea apostolului Pavel, să facem din Isus din Nazaret, Cel răstignit pentru păcătoși, punctul focal al slujirii noastre evanghelistice, am pus totul la picioarele lui Hristos. Dar, așa cum spune Pavel, orice alt temei nu este oricum decât ca un nisip mișcător (1 Cor. 2:2; Fil. 3:7-8). Nu există niciun alt fundament ca sângele lui Isus. Nicio altă ispășire nu poate exista pentru cel păcătos în afara Mielului lui Dumnezeu, căci pentru el nu poate fi făcută nicio altă substituție și niciun alt mijlocitor nu poate fi găsit pentru om în afara omului *antropic* Isus Hristos (1 Tim. 2:5). Isus este cu adevărat nădejdea păcătoșilor (Rom. 5:1, 5). El este nădejdea popoarelor, iar a fi în afara făgăduințelor răscumpărătoare ale lui Dumnezeu înseamnă să fii în afara țărâmului nădejzii mântuirii, deoarece toate făgăduințele lui Dumnezeu sunt însumate și înțelese ca fiind făcute în El (2 Cor. 1:20; Efes. 1:10). Isus nu Și-a întins mâinile pe cruce, nu Și-a vărsat sângele prețios pe lemn, și nici nu S-a predat în mâinile morții pentru ca poporul Lui să umble de colo-colo după mesaje alternative la această lucrare scandaloasă a crucii Sale. Pentru Pavel, a pune accentul în predicarea evanghelistică pe orice

altceva era un lucru inimaginabil, pentru că noi nu am putea fi mântuiți de blestem decât printr-un Mesia blestemat și răstignit (Gal. 3:13; 5:11). Acolo unde Legea a cerut un blestem, Crucea a cerut o iertare.

Dacă ar fi să îmi aduc aminte de o altă situație ilustrativă, mă gândesc că am fost invitat cândva să vorbesc înaintea a peste o mie de studenți la o universitate baptistă, unde am predicat pe tema nevoii de a rămâne credincios predicării Cuvântului lui Dumnezeu în slujire. După aceea, am stat la discuții cu un membru al facultății, și am vorbit cu el despre misiune și evanghelizare, în timp ce luam masa împreună. Acel profesor mi-a mărturisit că ei făcuseră multă slujire printre grupurile de oameni săraci, cărora le duceau ajutoare umanitare. În timp ce îmi dădea detalii despre lucrarea lor, el mi-a spus că și-a dat seama că ceea ce ei făceau era ca și cum ar fi săpat fântâni pentru satele lovite de sărăcie, slujire prin care voiau să comunice Evanghelia cel mai bine. În fapt, el a mers până acolo încât a spus că „aceasta *este* Evanghelia”. După ce l-am ascultat spunându-mi chiar că el credea că nu era nevoie mici măcar să le spună acelor oameni ceva, pentru că faptele bune vorbesc de la sine, am intervenit cu gentilețe, spunându-i că Evanghelia are de-a face cu moartea, îngroparea și învierea lui Isus Hristos și că, dacă nu vorbim despre aceste lucruri, nu poate exista niciun fel de Evanghelie (cf. 1 Cor. 15:3-4). Trist era că, pentru acest profesor, mesajul despre Hristos răstignit era ceva opțional, ceva care putea fi atașat la final, după ce și-

ai câștigat dreptul de a fi ascultat, după ce mai întâi au fost făcute toate „lucrurile importante”.

În astfel de cazuri, ceea ce biserica transmite este că, din perspectiva ei, Crucea este prea evidentă ca să mai fie nevoie să ne focalizăm pe ea, și un mesaj prea comun ca să devină principala preocupare în activitățile evanghelistice și misionare. Oamenii cred că ei trebuie să caute alte lucruri pentru a fi relevanți sau pentru a se conecta cu adevărat la cei pe care caută să îi atragă la Hristos. Așa că ei ajung să se focalizeze pe nevoile culturale, sociale și politice. Unii cred că este posibil ca acțiunile umanitare, artele sau muzica să facă legătura cu oamenii, și că acestea îi vor determina să își dorească să Îl urmeze pe Hristos. Când aceste feluri de prezumții sunt prezente, nu durează mult până ce ele înlocuiesc mesajul atotglorios despre „Hristos răstignit”, devenind centrul a ceea ce ei fac, folosindu-se de mantră alternative.

Dar, așa cum vom vedea, când evanghelistul pune pe buzele sale Numele lui Isus Hristos, el începe să vorbească despre suma măreață a întregii acțiuni mântuitoare a lui Dumnezeu, tema deosebită a întregii istorii a răscumpărării și maxima revelației divine în sine. El este Alfa și Omega, Începutul și Sfârșitul, Cel Atotputernic. Prin Numele Lui, evanghelistul evocă tot planul lui Dumnezeu și toată puterea Lui răscumpărătoare. Când Îl predicăm pe Hristos, noi vorbim despre Învierea și Viața, despre Lumina lumii, despre Profetul, Preotul și Împăratul poporului lui Dumnezeu. Așadar,

noi Îl predicăm pe Hristos pur și simplu datorită supremației și suficienței Lui pentru cauza Evangheliei și pentru aducerea păcătoșilor în casa Stăpânului, pentru a cina cu El și pentru a sta la masa Lui, în părtășia sfântă cu Isus, Marele Păstor, care Își dă viața pentru oile Sale.

Când ajungem la Biblie, ne poate lua ani de zile să vedem predica unică pe care Scriptura o propovăduiește: parcursul sinuos al temelor biblice, de la creație și până la sfârșitul lumii, conduce fără echivoc la preamărirea Fiului lui Dumnezeu, a cărui Persoană și a cărui lucrare constituie firul teologic care leagă cartea lui Dumnezeu. Isus face ca Biblia să poată fi citită, să fie inteligibilă și înțeleasă în geniul ei transcendent. Fiecare pagină poartă amprenta sângelui Lui. Fiecare capitol este fie o umbră, fie substanța adevărului cristologic. În fiecare epocă a istoriei răscumpărării, Dumnezeu construiește fie anticiparea măreață, fie atestarea profetică legată de Fiul lui Dumnezeu.

Având un astfel de accent deosebit pus pe Isus Hristos în Biblie, ne mai mirăm oare că Pavel a spus că el avea un singur mesaj care să Îl înalțe pe Dumnezeu, anume „Hristos și El răstignit” (1 Cor. 2:2)? Iată care erau strălucirea și țelul singular și atot-mistuitor al lui Pavel: „În ce mă privește, departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos” (Gal. 6.14). Pentru Pavel, Isus devenise țelul său în viață, ca și nădejdea și răsplata lui escatologică: „pentru mine, a trăi este Hristos și a muri este un câștig” (Fil. 1:21;

3:14).

Care este scopul cărții de față? *Hristos și El răstignit* este o carte scrisă avându-l în principal în minte pe evanghelist. Cu toate acestea, toți copiii lui Dumnezeu pot beneficia din a deveni tot mai cristocentrice, și acesta este țelul general al cărții mele. Ne vom strădui aici să descoperim ce anume l-a motivat pe Pavel să scrie adevărurile veșnice conținute în 1 Corinteni 2:2: „Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit”. Vom analiza de asemenea dimensiunile misiologice ale Crucii, întrucât predicarea nu este limitată la sfera noastră locală de slujire, ci ea trebuie să treacă dincolo de Ierusalimul nostru, până la capătul lumii. Noi credem că ea, Crucea, rămâne relevantă, suficientă și dinamică în misiunea contra-culturală a Bisericii și că acest adevăr se bazează pe Scriptură. Ceea ce dă naștere predicării Crucii, anume păcatul, suveranitatea lui Dumnezeu și Marea Trimitere însăși, ne reamintește că singura nădejde a acestei lumi ține de Hristos răstignit și înviat spre îndreptățirea noastră (Rom. 4:25). Vom căuta apoi să ne hrănim din abundență cu învățătura lui Pavel despre Hristos răstignit, cu scopul de a ne dezvolta o rezistență bună față de metodele nesănătoase, nebiblice și nesfinte de evanghelizare, care se perindă prin peisajul evanghelic.

Singura noastră protecție împotriva metodelor greșite este, din nou, Crucea însăși și multele ei implicații în ceea ce privește păcatul și pe păcătoși. Orice aspect al Evangheliei se

concentrează pe crucea lui Hristos, care stă în centrul ei. Crucea face ca Evanghelia să aibă sens. În final, vom aduce argumente în favoarea a ceea ce poate fi denumit o „hermeneutică concentrată pe cruce”. Altfel spus, vom căuta să înțelegem felul în care Crucea ne explică totalitatea Scripturii și, în consecință, ne arată cum se vede lumea noastră păcătoasă. Rugăciunea noastră este ca acei cititori care sunt credincioși să înțeleagă că lucrarea de la cruce a lui Hristos îi dă sens vieții, îi dă nădejde celui credincios și ne explică Scriptura. Crucea este legătura răscumpărătoare dintre trecut, constând din acțiunile răscumpărătoare ale lui Dumnezeu, istorie și oameni, și ea ne oferă și țelul pentru viitor.

I

RĂSTIGNIT PENTRU POPORUL LUI

Predică alegerea fără teamă

Motivul simplu care justifică discuția despre alegere și evanghelizare este că Scriptura face acest lucru. Scriptura arată clar că Dumnezeu a ales într-adevăr un popor care să fie al Lui (1 Petru 2:9), că El este suveran peste aria de cuprindere a mântuirii Lui (Ioan 17:2), și chiar că ispășirea în sine este neîndoielnic preferențială în concepția și scopul ei (Ioan 10:15). Poate că niciun alt pasaj biblic nu extrage implicațiile alegerii și ale mântuirii cu aceeași profunzime ca acela din Faptele Apostolilor 20:28, unde Pavel ne spune că Dumnezeu a „câștigat Biserica Lui... cu sângele Său”. Aleșii lui Dumnezeu sunt răscumpărații lui Dumnezeu (cf. Apoc. 5:9).

De aceea, ca să aducem cu adevărat mărturie despre marele țel al Crucii, trebuie să vorbim despre *aria de cuprindere* a Crucii. Crucea a fost concepută să împlinească un anume scop, anume mântuirea poporului lui Dumnezeu (Matei 1:21). Crucea nu este o chestiune neclară. Crucea nu este o reacție la ceva. Ea nu este un fel de luptă cosmică de

ultim moment din partea lui Dumnezeu, pentru a vedea dacă vreun om se va întoarce de la păcat ca să își pună credința în lucrarea mântuitoare a Fiului Său; nu, ci ea decurge direct chiar din planul de răscumpărare (Ioan 17:1-5). Dumnezeu a plănuit să mântuiască un popor pentru Sine dinainte de întemeierea lumii, dinainte de Moise, de Avraam, de Noe și chiar dinainte de căderea omului în păcat, în Grădina Eden. El a avut un plan prin care să glorifice un popor care să locuiască împreună cu El în Cer, pentru bucuria veșnică a unirii lor cu Fiul Său și cu lucrarea crucii Sale (cf. Efes. 1:4, Rom. 8:29-30). De aceea, nu doar că Dumnezeu a stabilit cine aveau să fie obiectele dragostei Sale, ci și instrumentul prin care El avea să îi aducă în posesia Lui, adică prin lucrarea de la cruce a lui Hristos.

Planul de răscumpărare al lui Dumnezeu a fost *conceput*, nu făcut ca o concesie. Dumnezeu nu a acționat ca o replică față de păcat, Satana sau om atunci când L-a trimis pe Fiul Său să moară pentru poporul Lui, ci aceasta a fost dintotdeauna parte din planul Lui măreț. Teologul Charles Hodge, de la seminarul Princeton, comenta în felul următor despre acest subiect:

„Scriptura vorbește despre un Plan al Răscumpărării; planul sau scopul lui Dumnezeu legat de mântuirea oamenilor. Având în vedere revelarea lui deplină la momentul adventului, el a fost denumit *οκονομία του πληρώματος των καιρων*, „economia împlinirii vremii”. El este proclamat ca planul lui Dumnezeu

legat de strângerea într-un singur trup armonios a tuturor beneficiarilor răscumpărării, din Cer și de pe pământ, în Hristos (Efes. 1:10). De asemenea, el este numit *οκονομία του μυστηρίου*, scopul sau planul tainic care fusese ascuns de veacuri în Dumnezeu, care a făcut obiectul măreț al Evangheliei, care l-a descoperit, și care a fost lăsat să descopere înțelepciunea felurită a lui Dumnezeu, prin Biserică, înaintea puterilor și a stăpânirilor (Efes. 3:9).¹

Planul lui Dumnezeu a fost cuprinzător prin aceea că el a fost conceput ca să aducă poporul lui Dumnezeu nu doar la mântuire, ci și în părtășie ca grup colectiv în biserică. Doctrina alegerii a fost concepută pentru a informa puterile demonice despre planul desfășurat de Dumnezeu, care a biruit orice stratagemă satanică de a-l împiedica (Col. 2:15). Acest asalt satanic asupra a ceea ce avea să fie cunoscut drept *taina* (altfel spus, ceea ce fusese ascuns în trecut, dar descoperit față de noi acum, în Evanghelie) fusese pus în practică încă de la căderea omului în păcat, când Satana a amăgit-o pe Eva, abătând-o de la simplitatea credinței în Cuvântul lui Dumnezeu (2 Cor. 11:3). Căutând să împiedice abilitatea omului de a produce *sămânța* făgăduită, Satana a fost de la început un ucigaș. Cu toate acestea, planul lui Dumnezeu potrivit alegerii își continuă cursul (Rom. 9:11). Nimic nu poate opri acest plan să se desfășoare, pentru că planurile lui Dumnezeu nu

---

¹ Charles Hodge, vol. 2, *Systematic Theology* (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems, Inc., 1997), p. 313.

pot fi împiedicate (Ps. 115:3). Rezultatul este că predicatorul noului legământ, mai mult decât oricine altcineva, ar trebui să fie încurajat să fie mijlocul prin care Dumnezeu să Își strângă turma aleasă.

ALEGEREA ÎI FACE PE EVANGHELIȘTI CURAJOȘI, DEPENDENȚI ȘI SMERIȚI

Putem vedea vitalitatea robustă pe care doctrina alegerii a avut-o în influența ei în slujirea marilor evangheliști precum George Whitefield. În decursul corespondenței sale cu Wesley, care își exprimase anumite obiecții legate de felul în care se raportează alegerea la evanghelizare, Whitefield a argumentat în felul acesta:

„O, stimate domn, ce fel de raționament – sau mai degrabă sofisticărie – este aceasta! Dumnezeu, care a rânduit mântuirea pentru un anume număr de oameni, nu a rânduit și predicarea Cuvântului ca mijloc prin care aceștia să fie aduși la ea? Susține cineva alegerea în vreun alt sens? Și dacă nu, în ce fel este predicarea inutilă pentru cei care sunt aleși, dacă Evanghelia este concepută de Dumnezeu însuși ca să fie puterea Lui spre mântuirea lor veșnică? Și deoarece noi nu știm cine sunt cei aleși și cei reprobați, trebuie să le-o propovăduim tuturor, fără deosebire. Căci Cuvântul poate să le fie util chiar și celor care nu sunt aleși, în înfrânarea lor de multe rele și păcat. Totuși, când luăm aminte la faptul că, prin aceste mijloace, unii,

acei mulți pe care Domnul i-a rânduit la viața veșnică, vor fi cu certitudine înviați și făcuți în stare să creadă, vedem că este un motiv suficient ca să fim îndemnați la cea mai mare sârguință în predicare și auzire. Și cine dintre cei care fac acest lucru, în special cu reverență și grijă, cine poate spune că nu se poate regăsi în acel număr fericit?”²

Putem scana toate scrierile lui Whitefield, căutând numeroase exemple care demonstrează că el nu s-a ferit nicio dată să proclame sfatul suveran al lui Dumnezeu. Chiar și când a predicat în aer liber, unde mulți oameni sunt predispuși să se simtă ofensați de suveranitatea absolută a lui Dumnezeu, Whitefield a fost de neclintit în dedicarea sa față de doctrinele harului. În loc să ne apucăm să scotocim prin scrierile lui Whitefield (ceea ce nu este scopul cărții mele), ne va fi de ajutor să vedem un crâmpoi din acest lucru uitându-ne la exprimarea și pledoaria frumoasă a lui Arnold Dallimore pentru mai mulți bărbați ca Whitefield. După ce a studiat zeci de ani viața, predicarea și lucrarea lui Whitefield, Dallimore, care îl cunoștea mai bine decât majoritatea dintre noi, își exprimă dorința de a vedea că Dumnezeu ridică o moștenire demnă de Whitefield, o generație de evangheliști și predicatori care vor purta o manta asemănătoare în predicarea Evangheliei, una care să fie „strălucitoare în adevărurile mărețe ale doctrinelor harului”:

---

² Whitefield, — *Letter to Rev. John Wesley*, in *Journals*, p. 575.

„Da... dacă am vedea că mărețul Cap al Bisericii ar mai aduce în ființă instrumente speciale ale Sale în trezire, dacă va ridica din nou pentru Sine anumiți tineri bărbați pe care El să îi folosească în această lucrare glorioasă. Și ce fel de bărbați vor fi ei? Bărbați tari în Scripturi, cu viețile dominate de o conștientizare a măreției, grandorii și sfințeniei lui Dumnezeu, și cu mințile și inimile arzând de adevărurile deosebite ale doctrinelor harului. Ei vor fi bărbați care au învățat ce înseamnă să moară față de sine, față de țeluri omenești și față de ambiții personale; bărbați gata să fie ‚nebuni de dragul lui Hristos’, care vor suporta ocară și minciuna, care vor trudi și vor suferi, și a căror dorință supremă va fi nu să câștige aplauzele pământului, ci să câștige aprobarea Stăpânului când se vor înfățișa înaintea scaunului Său înfricoșător de judecată. Ei vor fi bărbați care vor predica având inimile zdrobite și ochii înlăcrimați, peste lucrările lor Dumnezeu dând o revărsare extraordinară a Duhului Sfânt, și care vor fi martori ai ‚semnelor și minunilor’ în transformarea mulțimilor de vieți omenești”.³

Dar oare Whitefield nu a înțeles că alegerea ar putea afecta evanghelizarea? Cu siguranță că Whitefield știa că, dacă Dumnezeu era suveran în alegere, asta ar fi anulat tot sensul predicării, nu-i așa? Totuși, în ciuda acestei gândiri greșite răspândită

---

³ Arnold A. Dallimore, George Whitefield, *The life and times of the great evangelist of the 18th century revival* (Edinburgh, UK/ Carlisle, PA: Banner of Truth Trust, 2009), vol.1, p. 16.

printre evanghelici, Whitefield credea exact contrariul. Whitefield vedea alegerea ca fiind biblică și necesară evanghelică, pentru că Evanghelia era mijlocul strângerii copiilor aleși ai lui Dumnezeu din toate cele patru colțuri ale pământului (cf. Matei 24:29-31). Pentru acest evanghelist inegalabil, doctrina alegerii nu era de fapt inamicul predicării Evangheliei, ci prietenul și aliatul ei.

Și tocmai acest aspect a ieșit la lumină în timpul trezirilor timpurii din mișcarea baptistă. În secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, tocmai această chestiune a predicării și alegerii a ajuns în centrul atenției. În secolul al XVIII-lea, calvinismul a trebuit să se confrunte cu predicatorii arminieni, socinieni și antinomieni, care îi acuzau pe calviști de alunecarea în hiper-calvinism (susținut în principal de John Gill, 1697-1771) și care vedeau alegerea, alături de alte învățături calviniste, ca fiind în antiteză cu misiunea Bisericii. Totuși, predicarea lui Andrew Fuller și activitatea misionară de pionierat a lui William Carey vorbeau direct împotriva acestor acuzații și, de fapt, întăreau suveranitatea lui Dumnezeu și doctrinele harului ca temelia predicării autentice a Evangheliei. În lumina exprimării doctrinelor harului în aceste secole importante ale vieții baptiste înainte de apariția primei uniuni baptiste, în 1812, Thomas Nettles observă pe bună dreptate următoarele:

„Lucrarea modernă de misiune nu a apărut ca rezultat al scuturării cătușelor calvinismului, ci ca expresia

necesară a acestuia. Acest lucru nu poate fi afirmat sau accentuat prea categoric în scena contemporană, unde majoritatea cred că doctrinele harului sunt inamicul evanghelizării. Fără îndoială, ele sunt inamicul sistemelor și metodelor care prosperă pe baza pervertirilor reduționiste ale Evangheliei – dar evanghelizarea adevărată nu are un prieten mai drag decât aceste doctrine”.⁴

De fapt, puritanii baptiști (ca și alte biserici reformate) au considerat doctrinele harului ca o protecție împotriva alunecării în erezie. Citându-l pe Joseph Ivimey, Nettles arată din nou care era opinia și experiența păstorilor baptiști într-o vreme când mulți dintre baptiști, în general, alunecau în compromis teologic grav:

„Dacă predicatorii noștri, în general, ar fi manifestat această alipire strictă de doctrinele calviniste așa cum a făcut dl. Stennett, în locul acelei candori greșite și a acelei moderații exprimate de alții, nu încapе îndoială că multe biserici ar fi fost ocrotite de vâltoarea socinianismului, care a înghițit unele asociații de baptiști particulari și aproape pe toți cei care, la sfârșitul secolului al XVII-lea, aparțineau mișcării baptiștilor generali”.⁵

Whitefield, Fuller, Carey și mulți alții au accentuat nu

---

⁴ Thomas J. Nettles, *By His Grace and For His Glory* (Lake Charles, Louisiana: Cor Meum Tibi, 2002), p. 31.

⁵ Ibid. p. 30.

doar abilitatea de a crede în alegere în timp ce s-au străduit să cheme lumea la Hristos, ci ei au fost și încurajați să procedeze astfel. Spurgeon a fost cel care a afirmat: „Eu nu cred că putem predica Evanghelia... dacă nu predicăm suveranitatea lui Dumnezeu în revărsarea harului Lui; dacă nu înălțăm dragostea electivă, neschimbătoare, eternă, de neclintit și cuceritoare a lui Iehova; nici nu cred că putem predica Evanghelia dacă nu o întemeiem pe răscumpărarea specială și particulară a aleșilor Lui, pe care Hristos a înfăptuit-o pe cruce”.⁶

Prin natura ei, lucrarea de la cruce a lui Hristos face deosebire între oameni. Crucea Lui este una specială, are un scop special, nefiind ca un soi de zaruri cosmice, ca și cum Dumnezeu paria pe viața Fiului Său. Frumusețea Crucii constă din administrarea suverană de către Dumnezeu a fiecărei picături de sânge, a fiecărui act de neprihănire pe care Fiul Său l-a făcut, iar fiecare moment pe care Isus l-a trăit sub mânia lui Dumnezeu a fost pentru cei „mulți” pe care Dumnezeu i-a ales înainte de întemeierea lumii (Efes. 1:3-6). Cu mult timp în urmă, Isaia vorbise despre răscumpărarea particulară [specifică sau limitată, n.tr.] făcută de Mesia:

Isaia 53:11-12 „Va vedea rodul muncii sufletului Lui și Se va înviora. Prin cunoștința Lui, Robul Meu cel neprihănit *îi va pune pe mulți oameni* într-o stare după voia lui Dumnezeu, și va lua asupra Lui povara nelegiuirilor lor. De aceea, Îi voi da partea Lui la un

---

⁶ Charles H. Spurgeon, *Spurgeon's Autobiography*; Vol. I, Ch.XVI, p. 172.

loc cu cei mari, și va împărți prada cu cei puternici, pentru că S-a dat pe Sine însuși la moarte, și a fost pus în numărul celor fărădelege, pentru că a purtat *păcatele multora* și S-a rugat pentru cei vinovați” (subl.).

ISUS, CALVIN ȘI CONTROVERSA ALEGERII

De la Augustin la Calvin și de la Calvin la Spurgeon, Biserica a avut o tradiție indubitabilă a exultării în suveranitatea lui Dumnezeu. Cu toate acestea, a presupune, așa cum mulți greșesc, că propovăduirea și predicarea alegerii au început odată cu Jean Calvin este un lucru cu totul fals. Dacă dorim să predicăm asemenea lui Isus, să abordăm întreg subiectul evanghelizării, am face bine să învățăm din cel mai bun exemplu pe care credinciosul îl are în Isus însuși. Când analizăm datele biblice, descoperim rapid că, la fel ca bărbații deja menționați din istoria Bisericii de după El, Isus nu S-a ferit să vorbească despre alegere și despre suveranitatea lui Dumnezeu.

Cât de des am auzit păstori spunându-le membrilor bisericilor lor să nu aducă în discuție subiectul alegerii în mărturisirea Evangheliei față de prietenii lor nemântuiți sau în timpul lucrărilor lor evanghelistice, pe motivul că acest lucru n-ar face decât să îi îndepărteze pe oameni! Mulți au concluzionat că ar fi mai bine dacă ar evita cu totul subiectul suveranității lui Dumnezeu. Îmi aduc aminte clar când am citit într-un manual al bisericii dintr-o anumită denominație, care îi învăța pe păstori bisericilor lor să nu predice alegerea sau suveranitatea lui

Dumnezeu, pentru că acestea i-ar face pe proaspeții credincioși să se poticnească, iar pe necredincioși i-ar îndepărta. Acesta era singurul motiv pentru care manualul respectiv îl oferea în sprijinul evitării predicării doctrinelor harului. Realitatea este că, asemenea tuturor celorlalte adevăruri evanghelice, doctrina alegerii este bazată pe har. În fapt, când o persoană crede în Hristos spre îndreptățirea ei, Dumnezeu a rânduit acea credință ca să fie vehiculul prin care asupra ei vine neprihănirea lui Dumnezeu în Hristos. De ce? Pavel răspunde la această întrebare cu harul lui Dumnezeu: „moștenitori sunt cei ce se fac prin credință, pentru ca să fie prin har” (Rom. 4:16a). Prin har avea să vină făgăduința făcută lui Avraam peste toți urmașii lui din „multe neamuri” (Rom. 4:17). Tot așa, în lucrarea lui Isus și a apostolilor, alegerea este propovăduită pentru că ea este potrivită harului lui Dumnezeu. Ea rezultă din harul lui Dumnezeu și conduce la harul lui Dumnezeu. Pavel le spunea efesenilor următoarele:

Efesenii 1:3-6 „Binecuvântat să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care ne-a binecuvântat cu tot felul de binecuvântări duhovnicești, în locurile cerești, în Hristos. În El, Dumnezeu ne-a ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană înaintea Lui, după ce, în dragostea Lui, ne-a rânduit mai dinainte să fim înfiați prin Isus Hristos, după buna plăcere a voii Sale, *spre lauda slavei harului Său*, pe care ni l-a dat în Preaiubitul Lui” (subl.).

În loc să se rușineze de dragostea electivă a lui Dumnezeu, Pavel a îndrăznit să se laude, ba chiar să exulte în realitatea alegerii, predestinării și înfierii, pentru că aceasta conducea la gloria exclusivă a lui Dumnezeu. Isus a fost pe deplin conștient de felul în care harul suveran al lui Dumnezeu avea să conducă la gloria lui Dumnezeu, și nu s-a ferit să îl predice și să îi învețe pe ucenicii Lui despre el.

Da, alegerea și suveranitatea lui Dumnezeu nu constituie un subiect popular în zilele noastre. Ori de câte ori evangheliștii sunt întrebați despre această învățătură biblică, ei sunt tentați să fugă de acest subiect, și mulți chiar fac asta. Dar Isus n-a procedat astfel. El nu s-a temut să afirme că doar unii făceau parte dintre oile Lui. Iată ce spune un pasaj despre acest lucru:

Ioan 10:22-29 „În Ierusalim se prăznuia atunci praznicul Înnoirii Templului. Era iarna. Și Isus Se plimba prin Templu, pe sub pridvorul lui Solomon. Iudeii L-au înconjurat și I-au zis: ‚Până când ne tot ții sufletele în încordare? Dacă ești Hristosul, spune-ne-o deslușit’. ‚V-am spus’, le-a răspuns Isus, ‚și nu credeți. Lucrările, pe care le fac Eu, în Numele Tatălui Meu, ele mărturisesc despre Mine. *Dar voi nu credeți, pentru că, după cum v-am spus, nu sunteți dintre oile Mele.* Oile Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, și ele vin după Mine. Eu le dau viața veșnică, în veac nu vor pieri, și nimeni nu le va smulge din mâna Mea. Tatăl Meu, care Mi le-a dat, este mai mare decât toți;

și nimeni nu le poate smulge din mâna Tatălui Meu”
(subl.).

Dacă observăm versetele 22-24, Isus nu Se afla într-o conjunctură în care să fi fost doar alături de ucenicii Lui, în spatele ușilor închise, unde nimeni să nu audă răspunsul Lui față de necredința evreilor, ci El Se afla în public: „Isus Se plimba prin Templu, pe sub pridvorul lui Solomon”. Cunosându-le inimile, El nu le dă acestora ceea ce ei voiau, o discuție directă despre cine este El (adică despre identitatea Sa mesianică). În schimb, Isus confruntă necredința lor. Dacă ei ar fi crezut în „lucrările” pe care El le făcuse în Numele Tatălui, ar fi trebuit să înțeleagă că El era Fiul lui Dumnezeu, ceea ce, în sine, era un titlu mesianic. Dacă a existat vreo oportunitate ca Isus să evite subiectul alegerii, acesta ar fi trebuit să fie acela. Ei Îl respingeau. Ei trăiau în necredință și, astfel, erau pe deplin responsabili pentru păcatul lor. Dar Isus, probabil spre uimirea ucenicilor Lui, nu ezită să spună care era cauza din spatele necredinței evreilor: „Dar voi nu credeți, pentru că nu sunteți dintre oile Mele” (v. 26). De foarte multe ori, acest verset este răstălmăcit și citit pe dos, astfel încât oamenii să creadă că, ceea ce Isus ar fi spus în realitate, era că „motivul pentru care voi nu sunteți dintre oile Mele este că *nu credeți*”. Dar pasajul vorbește indubitabil despre predestinare. Isus nu explică motivul pentru care acei evrei nu aparțineau turmei Lui, astfel încât să se deducă de aici că necredința lor ar fi fost cauza pentru care ei nu aveau să facă parte din turma lui Isus,

ci am putea spune mai degrabă că numărul oilor este motivul pentru care ei nu vor crede. Deoarece numărul oilor din turma lui Dumnezeu a fost deja stabilit, acest lucru îi exclude pe toți cei care nu sunt oile Lui, așa că aceștia nu pot să se alătore turmei. D.A. Carson a observat cu atenție sensul adevărat al exegezei acestui pasaj:

„Nota predestinării ne asigură de faptul că nici măcar necredința lor uriașă nu este ceva surprinzător; nu, ci este ceva de așteptat, iar acest lucru cade sub umbrela suveranității lui Dumnezeu”.⁷

De asemenea, ar trebui să fim atenți să observăm că această interpretare a pasajului, în nota „predestinării”, nu anulează în niciun fel responsabilitatea pe care omul o poartă pentru respingerea cu voia a lui Isus Hristos. Există multe pasaje care prezintă tensiunea fină între suveranitatea lui Dumnezeu în rânduirea tuturor lucrurilor și păstrarea responsabilității depline a omului pentru acțiunile lui:

Faptele Apostolilor 2:22-23 „Bărbați Israeliti, ascultați cuvintele acestea! Pe Isus din Nazaret, om adevărat de Dumnezeu înaintea voastră prin minunile, semnele și lucrările pline de putere, pe care le-a făcut Dumnezeu prin El în mijlocul vostru, după cum bine știți; pe Omul acesta, dat în mâinile voastre, după sfatul hotărât și după știința mai dinainte a lui

---

⁷ D. A. Carson, *The Pillar New Testament Commentary, The Gospel According to John*. (Grand Rapids: Eerdmans, 1991), p. 393.

Dumnezeu, voi L-ați răstignit și L-ați omorât prin mâna celor fărădelege”.

Faptele Apostolilor 4:27-28 „În adevăr, împotriva Robului Tău celui sfânt, Isus, pe care L-ai uns Tu, sau însoțit în cetatea aceasta Irod și Pilat din Pont cu Neamurile și cu noroadele lui Israel, ca să facă tot ce hotărâre mai dinainte mâna Ta și sfatul Tău”.

Controversa legată de alegere nu își are originea în Calvin, Luther sau oricare dintre reformatorii din secolul al XVI-lea, ori în părinții Bisericii din primele secole. Ea începe cu *Scriptura*, iar lucrarea și învățăturile lui Isus nu constituie o excepție în acest sens. James Montgomery Boice ne îndreaptă privirile către acest adevăr comentând astfel: „Doctrinile cunoscute sub numele de calvinism nu sunt ceva ce a apărut mai târziu, în istoria Bisericii, ci își au originile în învățăturile lui Isus”.⁸

Ca Mântuitorul lumii, Isus Și-a văzut întotdeauna misiunea de mântuire în strânsă legătură cu această doctrină controversată. Nu încapă îndoială că această doctrină îi va deranja pe credincioși și necredincioși deopotrivă. Ea poate tulbura și dezbină biserici, poate face ca lucrări evanghelice să ajungă la compromisuri sau să își dilueze teologia și mesajul, poate să facă o persoană să dea înapoi de la propovăduirea întregului sfat al lui Dumnezeu din frica de oameni și de felul

---

⁸ James Montgomery Boice, *The Gospel of John, Vol. 3: Those Who Received Him, John 9-12* (Grand Rapids: Baker Books 1999) p. 778.

cum ei ar putea reacționa față de Biblie, îl poate împietri pe cel necredincios în păcatul lui; dar ea îl va face curajos pe acela care va avea încrederea că Dumnezeu Își are aleșii Lui și că Evanghelia este mijlocul pentru aducerea lor în turma Sa. În fapt, Evanghelia îi va aduce în turma Lui (cf. Matei 24:14).

Atunci când, fiind corect înțeleasă, alegerea își ocupă locul cuvenit în inima credinciosului, evanghelizarea va fi făcută cu o nouă încredere în adevărul că „mântuirea vine de la Domnul” (Iona 2:9). Ea va deschide ferestre noi către Cruce. Când vedem că planul suveran de mântuire al lui Dumnezeu, prin alegere, are de-a face în întregime cu lucrarea lui Hristos de la Cruce, acest lucru va pune laolaltă toate acțiunile răscumpărătoare ale lui Dumnezeu într-o manieră centrată pe Cruce. J.I. Packer explică acest lucru în felul următor:

„Nu putem accentua prea mult faptul că noi încă nu am înțeles sensul deplin al Crucii până nu l-am considerat centrul Evangheliei, flancat de o parte de inabilitatea totală a omului și de alegerea necondiționată, și de cealaltă parte de harul irezistibil și de păstrarea finală”.⁹

Un alt aspect al predicării și cunoașterii doctrinei alegerii ține de efectul sfințitor pe care ea îl are asupra celui credincios. Când înțelegem adevărul că este prerogativul exclusiv al

---

⁹ J.I. Packer, “Introductory Essay”, în John Owen, *The Death of Death in the Death of Christ*. (Banner of Truth Trust 2002) p.15. Cartea lui John Owen este publicată în limba română de Editura MAGNA GRATIA.

lui Dumnezeu nu doar să aleagă, ci și să convertească sufletul, vom veni cu smerenie și cutremur înaintea bunătății Dumnezeului nostru, cerându-I îndurarea Sa mântuitoare (Osea 3:5). Isus i-a învățat pe ucenicii Lui că erau total dependenți de îndurarea lui Dumnezeu în mântuirea lor. Studiază atent următoarele pasaje, care au fost rostite, din nou, într-un context public:

Ioan 6:37-40 „Tot ce-Mi dă Tatăl, va ajunge la Mine; și pe cel ce vine la Mine, nu-l voi izgoni afară: căci M-am pogorât din cer ca să fac nu voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis. Și voia Celui ce M-a trimis, este să nu pierd nimic din tot ce Mi-a dat El, ci să-l înviez în ziua de apoi. Voia Tatălui meu este ca oricine vede pe Fiul, și crede în El, să aibă viața veșnică; și Eu îl voi învia în ziua de apoi”.

Ioan 6:44 „Nimeni nu poate veni la Mine, dacă nu-l atrage Tatăl, care M-a trimis; și Eu îl voi învia în ziua de apoi”.

Apostolul Ioan a fost deseori numit „apostolul suveranității” tocmai datorită unor pasaje ca acestea. Cu toate acestea, să nu uităm niciodată că Domnul Isus Hristos însuși a fost Cel care a rostit aceste cuvinte cu greutate pe care Ioan ni le redă. Și din nou, accentul indubitabil al acestor pasaje este pus pe suveranitatea lui Dumnezeu în mântuire. Pasajele acestea sunt o capodoperă teologică. Vedem aici un alt crâmpei din planul de răscumpărare al lui Dumnezeu. Componentele

acestor pasaje ne indică faptul că, într-un anume moment, noi spunem în veșnicia trecută, Dumnezeu a ales să Îi *dea* Fiului pe *toți* cei care *aveau să vină* la Fiul (adică spre mântuirea lor)¹⁰ și ei vor fi *înviați în ziua de apoi* (adică învierea).

Acest pasaj arată planul veșnic al lui Dumnezeu de a mântui pentru Sine un grup special de oameni, din toate popoarele pământului (cf. Apoc. 5:9), „atrăgându-i” la Fiul spre gloria escatologică finală. Acest plan suveran nu poate fi mai clar de atât. În primul său volum, intitulat *Foundations of Grace* [Temelii ale harului], Steven Lawson extrage aceleași implicații de bază din aceste versete:

„Isus ne-a învățat că, înainte de existența timpului, Dumnezeu a ales spre mântuire un număr vast de păcătoși, alegându-i individual. El i-a dăruit apoi pe acești păcătoși aleși lui Hristos, ca să fie poporul Lui. Ei au fost darul din dragoste al Tatălui, un popor care avea să I se închine Fiului în veci. De-a lungul Evangheliei după Ioan, Isus se referă la acești aleși prin expresii precum „cei pe care Tatăl Mi-a dat” sau altele asemănătoare (6:37, 39; 10:29; 17:2, 6, 9, 24). Aceștia sunt aceiași pe care Hristos i-a ales pentru Sine când a venit pe pământ. Întrucât este înrobite de păcat, omul nu poate să își exercite voința de a-L alege pe Hristos.

---

¹⁰ În Evanghelia după Ioan, termenul *a veni* este deseori sinonim cu *a crede* în Hristos spre mântuire (cf. Ioan 6:36-40; v. și Matei 11:28). Același lucru este aplicabil felului în care Ioan folosește termenii *a mânca* și *a bea* (Ioan 6:51-58). Ideea lui Ioan face referire la primirea interioară a Fiului lui Dumnezeu prin credință.

Alegerea suverană făcută de Dumnezeu deopotrivă precedă și produce alegerea Lui de către om. Alegerea făcută de Dumnezeu este factorul determinant care produce credința mântuitoare în toți cei credincioși”.¹¹

Astfel, doctrina alegerii susține că Dumnezeu a ales anumiți oameni *în Hristos* când, în hotărârile Lui de răscum-părare, Dumnezeu a decretat planul de glorie a dumnezeirii Sale Triunice prin lucrarea Fiului, care avea să moară pentru cei pe care Dumnezeu i-a ales (Ioan 10:15). O astfel de doctrină nu își poate găsi explicația finală decât în sfaturile tainice ale minții eterne a lui Dumnezeu (Rom. 11:33-36). Totuși, Scriptura este clară arătând că acesta este scopul lui Dumnezeu în Hristos. Iată de ce Isus nu S-a ferit să vorbească despre harul suveran al lui Dumnezeu, pentru că, oricât l-ar ofensa pe om, el Îl proslăvește pe Dumnezeu (Matei 11:25-27).

Iar restul Scripturii susține nu doar doctrina alegerii și legăturile dintre ea și Cruce, ci și imboldul ei pentru evanghelizare. Când Ilie a ajuns descurajat în lucrarea sa profetică, gândindu-se că toți apostaziaseră, Dumnezeu l-a încurajat vorbindu-i despre alegere: „voi lăsa [am păstrat, lit. ESV] în Israel șapte mii de bărbați, și anume pe toți cei ce nu și-au plecat genunchii înaintea lui Baal, și a căror gură nu l-au sărutat” (1 Împ. 19:18). După aceea, profetul Elisei a putut să

---

¹¹ Steven J. Lawson, *Foundations of Grace, A Long Line of Godly Men*. (Lake Mary, FL: Reformation Trust 2006) vol. 1, p. 278.

își continue lucrarea tocmai pentru că Dumnezeu *păstrase* pentru Sine șapte mii de bărbați care nu căzuseră în baalism, bărbați păziți prin puterea lui Dumnezeu.

Întreaga lucrare a lui Isus a fost în armonie totală și sub călăuzirea voii suverane a lui Dumnezeu. De exemplu, Isus S-a dus intenționat în Samaria, știind că „trebuia să treacă prin Samaria”, pentru că avea o întâlnire rânduită divin cu acea femeie de la fântână, și chiar mai important, deoarece poporul lui Dumnezeu era acolo, anume „mulți Samariteni din cetatea aceea [care] au crezut în Isus”, și „mult mai mulți [care] au crezut în El din pricina cuvintelor Lui” (Ioan 4:4, 39, 41). Când Isus i-a ales pe cei doisprezece ucenici ai Lui, El a ilustrat cunoașterea perfectă a suveranității lui Dumnezeu privitoare la alegere, spunând: „Nu v-am ales Eu pe voi cei doisprezece? Și totuși unul dintre voi este un drac. Vorbea despre Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul; căci el avea să-L vândă: el, unul dintre cei doisprezece” (Ioan 6:70-71). Acest pasaj arată foarte clar că Isus nu se referea doar la chemarea sau lucrarea ucenicilor, ci și la mântuirea lor. El avea cunoașterea perfectă a necredinței lui Iuda, pentru că Iuda nu era ales. De la începutul lucrării lui Isus alături de cei doisprezece, El a susținut credința ucenicilor, ocrotindu-i ca să nu își abandoneze credința (cf. Luca 22:31-32). Cu toate acestea, în privința apostaziei lui Iuda, Isus nu a fost deloc surprins de păcatul acestuia, pentru că până și necredința lui Iuda fusese rânduită suveran de Dumnezeu, lucru atestat de Scriptură: „Când eram

cu ei în lume, îi păzeam Eu în Numele Tău. Eu i-am păzit pe aceia, pe care Mi i-ai dat; și niciunul dintre ei n-a pierit, afară de fiul pierzării, ca să se împlinescă Scriptura” (Ioan 17:12, cf. Ps. 41:9).

În decursul lucrării apostolului Pavel, vedem același fel de încredere, smerenie și dependență de suveranitatea absolută a lui Dumnezeu care i-a caracterizat și pe alți credincioși din Biblie. Luca ne oferă perspectiva apostolică asupra evangelizării și a convertirii când ne relatează prima călătorie misionară a lui Pavel. Barnaba și Pavel le predicau evreilor împotriviți în Antiohia Pisidiei, în regiunea Galatiei, unde predicaseră vreme de mai multe săptămâni de Sabat, propovăduindu-L pe Hristos mai întâi față de comunitățile de evrei (cf. F.A. 17:1-2). Deși, la început, Pavel și Barnaba au fost tolerați de comunitatea ebraică, predicarea lor a devenit la un anumit moment atât de senzațională, încât „aproape toată cetatea s-a adunat ca să audă Cuvântul lui Dumnezeu” (F.A. 13:44). Dar liderii evrei au ajuns atât de indignați încât, în final, i-au alungat din cetate, iar ei s-au îndreptat către Iconia (F.A. 13:51). Deși Pavel și Barnaba au părut respinși de evrei, aceia dintre Neamuri din acea regiune, care fuseseră aleși de Dumnezeu, au primit mântuirea spre împlinirea suverană a Scripturii:

Faptele Apostolilor 13:46-48 „Dar Pavel și Barnaba le-au zis cu îndrăzneală: „Cuvântul lui Dumnezeu trebuia vestit mai întâi vouă; dar fiindcă voi nu-l primiți, și singuri vă judecați nevrednici de viața veșnică, iată

că ne întoarcem spre Neamuri. Căci așa ne-a poruncit Domnul: ‚Te-am pus ca să fii Lumina Neamurilor, ca să duci mântuirea până la marginile pământului.’ Neamurile se bucurau când au auzit lucrul acesta și preamăreau Cuvântul Domnului. Și toți cei ce erau *rânduși* să capete viața veșnică” (subl.).

Forța sensului legat de predestinare din acest pasaj este centrată pe cuvântul *rânduși* (*τάσσω*). Acest lucru se referă clar la faptul că Dumnezeu a produs ceva, a aranjat sau pus lucruri în locul pe care El l-a considerat potrivit. Darrell Bock extrage sensul indubitabil din acest text în felul următor:

„Aici, termenul [*rânduși*, *τάσσω*] se referă la lucrarea suverană a lui Dumnezeu în mântuire, prin care Dumnezeu i-a desemnat pe cei care aveau să vină la viața veșnică... Diateza pasivă indică faptul că Dumnezeu face această desemnare. Acesta este un pasaj categoric despre suveranitatea lui Dumnezeu, la fel ca orice alte pasaje din Luca și Faptele Apostolilor, și își are rădăcinile în Vechiul Testament și în literatura ebraică... La fel cum Dumnezeu a fost un agent activ major în evenimentele din istoria Israelului, tot așa El este agentul activ în aducerea Neamurilor la Sine”.¹²

În acest punct, ar fi total nepotrivit să introducem orice activitate, merit, bunătate, libertate sau abilitate în cei care au crezut, ca și cum aceea ar fi fost cauza alegerii lui

---

¹² Darrell L. Bock, *Baker Exegetical Commentary of the New Testament, Acts*. (Grand Rapids: Baker 2007), p. 465 (parantezele îmi aparțin).

Dumnezeu, lucru neadevărat. Acesta este un alt aspect în care harul necondiționat al dragostei electivă a lui Dumnezeu ne smerește. El ne lipsește de orice fapte care pot fi considerate meritorii în orice fel. Comentând legat de acest pasaj, Calvin denumea acest lucru „înfierea necondiționată făcută de Dumnezeu” și spunea:

„Este un lucru ridicol să ne referim la aceasta ca fiind dorința celor care au crezut, ca și cum cei care au primit Evanghelia au fost cei care au fost înclinați să o facă. Această rânduire trebuie înțeleasă ca fiind numai sfatul veșnic al lui Dumnezeu. Nici Luca nu spune că ei au fost rânduiți la credință, ci la viață, pentru că Domnul îi predestinează pe ai Lui la moștenirea vieții veșnice. Iar acest pasaj ne învață că, în sine, credința depinde de alegerea făcută de Dumnezeu... De aceea, nu este de mirare că nu toți primesc Evanghelia, pentru că, deși Tatăl nostru cere să îi invite pe toți oamenii la credință prin lucrarea exterioară a omului, totuși El nu îi cheamă eficace prin Duhul Său decât pe cei pe care El a stabilit că îi va mântui. Iar dacă alegerea făcută de Dumnezeu, prin care El ne-a rânduit la viața veșnică, este cauza credinței și a mântuirii, nouă nu ne rămâne nimic vrednic sau meritoriu”.¹³

Autorul inspirat din această situație era Luca, dar nu încapă îndoială că și Pavel a fost încurajat și smerit de alegerea

---

¹³ John Calvin, *Calvin's Commentaries*. (Grand Rapids: Baker, 2005) Vol. XVIII, p. 555-556.

suverană făcută de Dumnezeu. Pavel a trudit mereu sub această premisă cu totul importantă, anume că Dumnezeu a avut aleșii Lui și că el putea fi mijlocul prin care ei aveau să fie mântuiți în timp ce el Îl propovăduia cu credincioșie pe Hristos răstignit. Acest lucru reiese mai mult decât clar din a doua Epistolă a lui Pavel către Timotei, mai tânărul lui coleg de lucrare: „De aceea rabd totul pentru cei aleși, pentru ca și ei să capete mântuirea care este în Hristos Isus, împreună cu slava veșnică” (2 Tim. 2:10).

Un cuvânt asemănător îi este trimis lui Tit, un alt tânăr ucenic al lui Pavel: „Pavel, rob al lui Dumnezeu și apostol al lui Isus Hristos, potrivit cu credința aleșilor lui Dumnezeu...” (Tit 1:1). Această realitate a produs cea mai adâncă smerenie în Pavel. El știa că mântuirea Îi aparținea Dumnezeului nostru și că el nu era indispensabil în slujba Domnului (F.A. 9:15; 17:25).

În același timp, acest adevăr a produs în Pavel o încredere nezguduită ca evanghelist și misionar care era absolut sigur că propovăduirea lui nu era în zadar, pentru că Dumnezeu alesese bărbați și femei care aveau să fie atrași irezistibil la credința în Hristos prin propovăduirea Evangheliei. Dacă mântuirea ar fi fost lăsată să depindă de soartă, de șansă sau de disponibilitatea omului de a crede în Evanghelie, Pavel ar fi fost dominat de un sentiment insuportabil al îndoielii legate de eficacitatea propovăduirii Crucii.

ALEGEREA ȘI PREDICAREA LUI HRISTOS RĂSTIGNIT

Crucea este o prismă de temelii teologice. Putem spune că, în Biblie, Crucea este punctul înalt al revelației, culmea acțiunilor răscumpărătoare, zenitul mântuirii și miezul mesajului creștin.

Evanghelia este vestea bună despre un eveniment groaznic care s-a petrecut în istoria omenirii, în care Fiul lui Dumnezeu a fost blestemat. Alegerea este doar un sinonim al harului suveran al lui Dumnezeu. Totuși, fără o înțelegere adecvată a acestei doctrine esențiale, întreaga construcție a Crucii își pierde simetria ei biblică (Rom. 9:11).

De aceea, nu este de mirare că, pe măsură ce Biserica a devenit mai lumească, Crucea și toate implicațiile ei teologice au ajuns să fie văzute mai puțin sacre în predicarea și mesajul evanghelistic al Bisericii. Starea actuală a predicării ne arată clar că avem nevoie de o doză bună din harul suveran al lui Dumnezeu. Într-un mediu de biserică în care omul a ajuns să fie pus în centrul atenției, alegerea a devenit la fel de respingătoare pe cât este diavolul. Spune-i cuiva că scopul Crucii a fost să îi mântuiască doar pe cei pe care Dumnezeu i-a ales „în Hristos” dinaintea de întemeierea lumii, și cei din lume te vor trata ca pe un religios ciudat, în biserică vei fi considerat lipsit de dragoste și inimă, un vânător de erezii, iar în sala de clasă a seminariilor teologice vei fi văzut ca un student prea zelos.

Dar dacă vrem să Îl propovăduim pe Hristos răstignit, nu pe noi înșine, nu avem niciun drept să golim Crucea de multe ei aspecte ofensatoare (cf. 2 Cor. 4:5; Gal. 5:11; 6:12). Dacă Îl predicăm fără teamă pe Hristos răstignit, vom predica pentru o audiență a Aceluia care este unic. Asta nu înseamnă totuși că oamenii implicați în evanghelizare ar trebui să înceapă și să o sfârșească cu alegerea, ca și cum am predica *alegera* – nu facem asta! Noi Îl propovăduim *pe Hristos*, nu alegerea; Îl predicăm *pe Hristos*, nu predestinarea, și Îl predicăm *pe Hristos*, nu suveranitatea lui Dumnezeu. Totuși, când Îl predicăm pe Hristos, noi facem acest lucru știind pe deplin că Dumnezeu este suveran și că Hristos a murit pentru păcatele poporului *Lui* (Matei 1:21); că lucrarea Lui ispășitoare nu face propițierea¹⁴ păcatelor lumii fără *excepție* (adică universalismul), ci fără *deosebire* (Gal. 3:28; 1 Ioan 2:2). La urma urmei, acesta este cuvântul final al lui Ioan despre mântuire, anume că Isus nu mântuiește pe oricine prin ceea ce El a făcut pe cruce; El nu răscumpără fără excepție, ci fără deosebire:

Apocalipsa 5:9 „Și cântau o cântare nouă, și ziceau: Vrednic ești Tu să iei cartea și să-i rupi pecețile: căci ai fost junghiat, și ai răscumpărat pentru Dumnezeu, cu sângele Tău, oameni din orice seminție, de orice limbă, din orice norod și de orice neam”.¹⁵

---

¹⁴ propițiere - actul de a obține favoarea lui Dumnezeu; termenul este folosit prin transliterare directă în limba română, n.tr..

¹⁵ Folosirea prepoziției în acest pasaj este crucială. Prepoziția „ek” (ἐκ), cu sensul

Din acest pasaj din cartea Apocalipsa rezultă foarte clar că Hristos a fost *junghiat* și a *răscumpărat* anumiți oameni cu *sângele* Lui, alegându-i *din* (ἐκ) toate semințiile, limbile, no-roadele și popoarele pământului. Deși învățătura lui Ioan despre răscumpărarea făcută de Hristos este clară, mesajul unei mântuiri limitate [cu sensul de restrâns, n.tr.] va continua să fie insultător atât la adresa celor din lume cât și la adresa unora din biserică, iar când are loc așa ceva, trebuie să predicăm alegerea fără teamă. Biblia ne reamintește că, indiferent cât de contemporan, relevant, tolerant, terapeutic, inofensiv, pasiv și gentil predicăm Crucea, lumea va trata *adevărata* cruce ca o *nebunie* (1 Cor. 1:18). Așa că, *ori de câte ori Hristos este propovăduit corect, El trebuie să rămână pe veci intolerabil față de această lume în care L-ar dori să fie cât mai mic.*

Deismul terapeutic-moralist¹⁶ pe care îl auzim atât de mult în zilele noastre și, mai rău, pe care îl vedem proferat atât de mult în locurile noastre de întâlnire, în casele de închinare, de pe scene sau chiar de la amvoane, este un mesaj care erodează abilitatea Bisericii de a prețui predicarea lui Hristos răstignit pentru păcatele poporului Lui. Acest lucru este cauzat în mare parte de faptul că Biserica a adoptat un

---

„din, dintre”, guvernează toate cele patru grupuri, astfel încât putem înțelege expresia, „din orice seminție, de orice limbă, din orice norod și de orice neam” (ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους).

¹⁶ O expresie pe care Michael Horton o identifică la sociologul Christian Smith; v. Michael Horton, *Christless Christianity, The Alternative Gospel for the American Church* (Grand Rapids: Baker, 2008), p. 40.

model de creștere împrumutat din marketing, în cadrul căruia succesul este măsurat mai presus de orice de cifre: numărul participanților și zeciuielele strânse. Totuși, aceste țeluri împrumutate din marketing îi modelează pe creștini în așa fel încât ei nu mai pot să se gândească la nimic ca fiind îngrozitor, sobru sau doctrinar, ceea ce este un lucru negativ, nu o virtute (1 Cor. 15:34; Efes. 4:14; Evrei 5:11-14; cf. Prov. 1:22). Cu toate acestea, în aceasta se află singura cale reală pe care vom înțelege și vom aprecia Crucea, în toată strălucirea ei. Singura modalitate în care Biserica Îl va lăuda cu adevărat pe Dumnezeu pentru răscumpărarea făcută de El în Hristos ține de a ne întoarce, așa cum spunea Spurgeon, la contemplarea „dragostei elective a lui Iehova”. Oricât de provocatoare ni s-ar părea doctrina alegerii din punct de vedere filozofic, ea ne descoperă slava harului lui Dumnezeu, și constituie, astfel, combustibilul pentru adevărata închinare și laudă (Ps. 147:19-20).¹⁷

În inima a ceea ce face ca această tendință terapeutică să fie atât de mortală în bisericile evanghelice, stă incapacitatea oamenilor de a prețui lucrarea de la cruce a lui Hristos pentru ceea ce este ea. În general, oamenii din bisericile de acest fel pot să cadă pradă abordării de tip marketing a bisericii, neavând nimic mai mult decât un consilier motivațional

---

¹⁷ Într-o manieră similară, psalmistul exultă în Domnul legământului pentru că a ales să Își descopere cuvântul (adică „poruncile”) doar față de poporul Israel. Tot așa, ni se spune despre Isus ca „a descoperit” cunoștința (se pare că aici este avută în vedere cunoștința salvifică) a Tatălui față de cei pe care El i-a ales liber (Matei 11.27).

care îi înveselește cu psihologie moralistă și terapeutică. Apoi alții pot să cadă pradă simplului emoționalism, printr-un activism carismatic, misticismului, prin quietism [formă de misticism, n.tr.], sau subiectivismului, prin existențialism. Alții pot cere intelectualism pur, astfel încât Crucea va fi lipsită de dragoste și mânie. Niciuna dintre aceste opțiuni nu ne va fi de niciun ajutor dacă vrem să vedem Crucea așa cum este ea, pe Hristos răstignit pentru păcatele poporului Lui. Spurgeon a deplâns cândva această formă de ortodoxie intelectuală moartă:

„Azi, în aceste vremuri, există unii care ar fi bucuroși dacă am predica orice, numai pe Hristos răstignit nul. Probabil că cei mai periculoși dintre ei sunt aceia care plâng continuu după predicare intelectualistă, prin asta ei înțelegând predicarea pe care nici Cerul și nici ei, predicatorii, nu o pot înțelege – felul de predicare care nu are mai nimic de-a face cu Scriptura și care îți cere mai degrabă un dicționar ca să o înțelegi, nu Biblia!”¹⁸

Pavel este atât de preocupat să nu golească Crucea de puterea ei diluând-o câtuși de puțin față de ceea ce este ea în realitate, anume blestemul lui Dumnezeu îndreptat asupra Fiului Său pentru păcatele poporului Lui, El fiind făcut blestem pentru noi, literal „în locul nostru” (*γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα*) (Gal. 3:13). Pavel le-a spus corintenilor că

---

¹⁸ C.H. Spurgeon, *Metropolitan Tabernacle Pulpit*, Preaching Christ crucified no. 3218.

această mântuire fusese „rânduită [predestinată, lit. ESV] de Dumnezeu, spre slava noastră, mai înainte de veci” (1 Cor. 2:7). Pavel s-a îndepărtat în orice fel a putut de înțelepciunea lumii, de iscusința vorbirii, de trucurile și de proptelile predicii pretențioase și *alunecoase*, pe care el a considerat-o atât de *dezgustătoare*, încât Crucea nu putea fi dezbrăcată de puterea ei (2 Cor. 4:2). Pavel spune: „Hristos m-a trimis nu să botez, ci să propovăduiesc Evanghelia: nu cu înțelepciunea vorbirii, ca nu cumva crucea lui Hristos să fie făcută zădărnice [sau golită de puterea ei, lit. ESV]” (1 Cor. 1:17). Coloana vertebrală a propovăduirii lui Pavel nu era oratoria, nici intelectul, nici morfologia, și nici minuțiozitatea erudiției. Încrederea lui Pavel ținea de faptul că, deși propovăduirea lui putea fi o *piatră de poticnire* pentru iudei și *nebunie* pentru Neamuri, realitatea care guverna totul pentru Pavel era că *unii piereau și alții erau mântuiți* (1 Cor. 1:18, 22-23).

Realitatea era că propovăduirea Crucii este ceea ce convertește sufletul (1 Cor. 2:1-5), că predicarea lui Hristos răstignit este ceea ce pătrunde în străfundul conștiinței omului (F.A. 3:23) și îl eliberează de vinovăția și contaminarea lui adamică, și de pedeapsa morții.¹⁹ Realitatea este că niciun alt fel de predicare nu va fi suficient pentru cinstirea și proslăvirea lui Dumnezeu, nici în evanghelizare și nici în predici, ci

---

¹⁹ v. *Convert: From Adam to Christ* (Alachua FL: Bridge-Logos, 2012). Publicată în limba română la Editura MAGNA GRATIA.

doar predicarea lui Hristos răstignit pentru păcatele poporului Lui (Matei 1:21).

Ar trebui ca, în toată predicarea noastră, să ne străduim să ne lăudăm cu faptul că Hristos a murit pentru „un popor” și, când oamenii obiectează în ce privește scopul Crucii, plângându-se că de ce L-ar fi trimis Dumnezeu pe Fiul Său să îi mântuiască doar pe unii, noi ar trebui să ne întoarcem imediat la realitatea minunată că Dumnezeu a putut să Îl trimită pe Fiul Său să mântuiască pe *oricare dintre noi*, când, în fapt, El nu era obligat să facă asta.

Am văzut că alegerea și evanghelizarea nu sunt lucruri contrare, ci sunt în fapt prieteni și aliați, pentru că ambele provin din propovăduirea lui Hristos răstignit. Mai mult, alegerea se găsește peste tot în Scriptură, ea încurajându-i pe cei mai mari dintre evangheliștii din istoria Bisericii, și chiar mai important, că ea i-a determinat pe cei credincioși din Scriptură să fie curajoși, smeriți și dependenți de Dumnezeu, știind că El are un popor al Lui în orice loc (2 Cor. 2:14-16). Autorii și predicatorii din Scriptură știau că ei erau incapabili să producă mântuirea prin manipulări, trucuri, chemări la altar și orice alte metode superficiale pe care le-ar putea folosi cineva. Întrucât mântuirea era imposibilă prin puterile lor, dar deoarece toate lucrurile sunt posibile pentru Dumnezeu, ei au rămas totalmente dependenți de îndurarea și harul lui Dumnezeu de a mișca suveran inimile celor din lume, ca a *Lidiei*, ducându-le la credința celor născuți din nou (F.A. 16:14; Matei

19:26; Marcu 10:27). Parte din această dependență implică adevărul că, în afara lui Hristos însuși, orice om, fie el profet, apostol sau evanghelist, pur și simplu nu știe cine sunt cei aleși.²⁰ Această dependență este exprimată astfel prin chemarea universală a Evangheliei, în care calvinismul istoric a crezut, adică aceia care au împărtășit crezul lui Calvin, Luther, Spurgeon, Edwards și al puritanilor. Isus a spus: „mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși” (Matei 22:14). Slujba noastră este să îi chemăm pe cei mulți la pocăință și credință, iar slujba lui Dumnezeu este să îi mântuiască pe cei aleși.

Dar predicarea fără teamă a alegerii are sens cel mai bine având în vedere această chemare generală și eficace a Evangheliei. Dacă oamenii sunt chemați și dacă ei sunt „rânduți” la viața veșnică, ei vor crede, în timp ce restul vor fi împietriți (cf. Rom. 11:7). Aceasta este o lucrare a suveranității divine, noi fiind pur și simplu incapabili prin noi înșine să împlinim această măreață lucrare suverană – căci numai Dumnezeu primește slava pentru ceea ce doar El poate face. Crucea este o cruce suverană, adică ea va împlini precis misiunea pentru care a fost gândită. Aleșii vor obține mântuirea prin Cruce,

---

²⁰ Evident, asta nu înseamnă că nu putem avea un nivel general de siguranță în ceea ce îi privește pe credincioșii din jurul nostru astfel încât să nu ne trăim viețile plini de suspiciune legat de alegerea altora. Apostolul Pavel a mers până acolo încât I-a mulțumit lui Dumnezeu pentru tesaloniceni tocmai pentru că a avut acest nivel general al siguranței legat de „alegere” lor de către Dumnezeu (1 Tes. 1.4). În fapt, Pavel folosește aici tocmai cuvântul cu sensul de alegere (*εκλογή*). Totuși, în esență noi nu vrem să pătrundem în identitatea aleșilor, această siguranță generală venind doar după ce convertirea are loc.

iar cei ce nu sunt aleși vor fi împietriți prin ea. Crucea va fi fie o mireasmă dulce pentru aleși, fie un miros al morții pentru cei care nu cred. Evanghelia va fi ori puterea lui Dumnezeu spre mântuire, ori nebunie pentru cei care pier (1 Cor. 1:18). Crucea este ca o prismă cu multe culori, cu multe implicații și consecințe. Planul și scopul lui Dumnezeu în alegere este legat de Cruce, întrucât Crucea este mijlocul împlinirii și a procurării răscumpărării aleșilor.

Pe parcursul acestei cărți, ne vom adânci tot mai mult în prisma Crucii, cu toate umbrele ei glorioase și cu tot accentul pus de Scriptură asupra ei. Vom încheia acest capitol îndreptându-ne atenția către cuvintele lui Pavel:

2 Corinteni 2:15-16 „În adevăr, noi suntem, înaintea lui Dumnezeu, o mireasmă a lui Hristos printre cei ce sunt pe calea mântuirii și printre cei ce sunt pe calea pierzării: pentru aceștia, o mireasmă de la moarte spre moarte; pentru aceia, o mireasmă de la viață spre viață. Și cine este de ajuns pentru aceste lucruri?”

2

RĂSTIGNIT PENTRU NELEGIUIRILE NOASTRE

Conștientizează-i pe păcătoși de pierzarea lor

Nu este o sarcină simplă să vorbești despre ceea ce Thomas Watson denumea „ticăloșia păcatului” într-o lume care se specializează în maximizarea ticăloșiei și a păcatului. Consecințele trăirii într-o lume post-modernă, decadentă, pornografică, materialistă, în idolatrie față de sporturi, încărcată de bârfă și politizări, care trivializează aproape orice lucru – așadar consecințele sunt că păcatul în sine ajunge să fie obiectul unei redefiniri complete. Într-adevăr, păcatul a ajuns să fie redus la ideea de eșecuri și greșeli, curvia ajungând tratată ca o aventură de o noapte, minciuna ca greșeală de exprimare, deviațiile sexuale ca artă, și independența ca stimă de sine. În cartea sa, intitulată *Christless Christianity* [Creștinismul fără Hristos], Michael Horton a surprins caracterul copleșitor și plin de înșelăciune al păcatului în vremurile noastre:

„Când pierdem simțământul seriozității lui Dumnezeu, păcatul își pierde punctul de referință. Nemaifiind tratat ca lipsa slavei lui Dumnezeu (Rom. 3:23),

păcatul este acum considerat ca absența slavei sinelui. Totul este considerat sub control fără Hristos. Dumnezeu încă ține seama de lucrurile din viețile noastre – dar numai de lucrurile *bune* pe care noi le facem, iar ștacheta nu este pusă chiar atât de sus: nu mai este o chestiune care să țină de locul nostru în viața viitoare, ci doar o chestiune care țintește la a ne alige cu tot ce este mai bun în viață, aici și acum”.¹

Cu alte cuvinte, Horton spune că, atunci când noi eșuăm să le vorbim oamenilor despre gravitatea păcatului, ratăm să le spunem ceva despre „seriozitatea lui Dumnezeu”. Iată de ce trebuie să îi facem pe oameni să își conștientizeze pierzarea. Dacă analiza lui Horton este corectă, subminarea severității păcatului înseamnă de asemenea dezbrăcarea omului de responsabilitatea lui față de Dumnezeu în ceea ce privește viața lui veșnică. Întrucât omul a ajuns să accepte standardele umaniste ale părinților lui, ceea ce face el cu păcatul trebuie să fie singurul lucru care contează în final. Dar această abordare umanistă este dezastruos de amăgitoare. Ea pleacă de la prezumția că nu există niciun Judecător al întregului pământ, când în realitate El există (Gen. 18:25); că omul va continua să practice păcatul la infinit și că nu va plăti niciodată pentru relele pe care le-a comis, când, în realitate, el va plăti (Luca 12:20; Rom. 2:16); și, cel mai rău, că înșelăciunea păcatului își atinge cel mai distrugător punct nu doar prin tocirea

---

¹ Horton, *Christless Christianity*, p. 73.

conștiinței omului, ci și prin orbirea acestuia față de nevoia de a-L avea pe singurul Mântuitor ce există (Osea 5:4). Deși mulți păcătoși pot fi treziți ca să își vadă păcatele, asemenea lui Agripa (F.A. 26:28), nu mulți sunt alarmați asemenea temnicerului din Filipi, așa încât să strige: „Ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?” (F.A. 16:30).

Dar sigur că problema legată de lumea de azi este că chiar și a admite nevoia de a fi mântuiți printr-un „Mântuitor” este considerată „nesănătoasă”. Mai adânc chiar de atât este iluzia multora din zilele noastre care cred că ei se pot mântui singuri. Omul se folosește de tehnici terapeutice de orice fel în încercarea de a se elibera de sentimentul „greșelii” sau de goliciunea spirituală. Ca urmare a erodării conceptului de păcat ca realitate antropologică, temeliile morale ale conștiinței sunt demolate și mai mult. David Wells vorbea despre felul de a gândi care domină acum evaluarea pe care omul modern o face păcatului, el nemaifiind o chestiune care să țină de vinovăție, ci de „rușine”:

„În literatura din domeniul psihiatriei ca și în societate, în general, tranziția de la limbajul vinovăției la cel al rușinii marchează în realitate secularizarea vieții noastre morale. Ceea ce sugerează acest lucru este că orice tulburare morală, orice străpungere interioară care vine ca urmare a acțiunilor noastre, ar trebui să fie considerată o problemă *relațională*, nu una morală. Astfel de probleme ar trebui rezolvate în planul

orizontal al înțelegerii psihologice, nu în cel vertical, al cunoașterii teologice. Noi vom fi cei ce soluționăm problema rușinii noastre, nu Dumnezeu. Noi vom fi cei care vom rezolva această chestiune prin tehnici, căci, la urma urmei, ceea ce este greșit este considerat doar felul în care ne privim pe noi înșine”.²

Din aceste motive, dacă vrem să Îl propovăduim credincios pe Hristos înaintea unei lumi pierdute, trebuie să îi trezim pe oameni ca să își vadă păcatele orientate pe *verticală* și să le arătăm cât de neputincioși și de pierduți sunt în realitate, așa încât, prin harul lui Dumnezeu, ei să fie suficient de alarmați încât să strige după El și să creadă în Mântuitorul. Oricât de ignoranți sau de împietriți sunt oamenii față de păcatele lor, propovăduirea lui Hristos răstignit ne impune să îi chemăm pe oameni la pocăință (F.A. 17:30; 20:21; 26:20). Acest lucru nu este ușor de făcut, pentru că trăim într-o epocă a avansului tehnologic care pare să dea naștere unui tip de pragmatism asemănător celui care a urmat după Revoluția Industrială. Vedem cum întrebarea devine din nou ceva de genul *putem*, nu atât *ar trebui*. Omul a început să își închiuie că el poate rezolva orice prin tehnologie, chiar și „păcatul”.

De curând, postul de televiziune *PBS* a lansat o parte din secțiunea lor pe tema religiei și a eticii publicată pe 9 decembrie

---

² David F. Wells. *Losing Our Virtue, Why the Church Must Recover its Moral Vision*. (Grand Rapids: Eerdmans, 1999) p. 140.

2011, insistând ca ar fi fost publicată în original pe *20 august 2010*. Segmentul acela s-a focalizat pe tehnologie și progresul omenirii. Astfel, ei l-au prezentat pe Ray Kurzweil, un autor american, om de știință, inventator și futurist, care făcea niște afirmații fantastice despre felul în care tehnologia va schimba omenirea în viitor. Aceste afirmații au fost atât de uimitoare, încât l-au determinat pe miliardarul Bill Gates să spună: „... acest om se pricepe cel mai bine la prezicerea viitorului”. Kurzweil nu s-a temut să exploreze experimentele biologice posibile prin tehnologie, ceea ce el a denumit „singularitate” sau „egalarea inteligenței umane”, prin care el speră că va „îmbunătăți longevitatea omului”:

„Aceasta este o globulă roșie robotică. Vom pune aceste tehnologii în interiorul nostru, aparate de mărimea unei globule roșii, iar ele vor contribui la sistemul nostru imunitar, făcându-ne mult mai sănătoși, distrugând bolile și îmbunătățind substanțial speranța de viață; ele vor pătrunde în creierul nostru și ne vor face în stare să ne amintim mai bine lucrurile și să rezolvăm probleme mai eficient. Vom deveni un hibrid format dintr-un amestec de mașini și ființe cu moștenire biologică. După părerea mea, noi nu vom trece dincolo de umanitatea noastră, ci vom trece dincolo de statutul nostru biologic”.³

---

³ Kurzweil este un autor premiat pentru multe cărți, precum *The Age of Intelligent Machines*, publicată în 1990; *The Age of Spiritual Machines*, publicată în

Correspondentul Lucky Severson, care a scris articolul, sugerează că Kurzweil este motivat de dorința de a trăi „la nesfârșit”. Totuși, oricât de mult am putea ajunge să manipulăm sănătatea, durata de viață și biologia, și în ciuda dorinței lui Kurzweil de „a trăi la nesfârșit”, omul va suferi întotdeauna de un *sindrom Ieremia 17:9*, pe care nicio super-celulă și nicio manipulare genetică nu îl va depăși: „Inima este nespus de înșelătoare și de deznădăjduit de rea; cine poate s-o cunoască?” Aceasta este starea reală pe care omul trebuie să o conștientizeze și să o depășească, nu cancerul, nici sistemul lui imunitar, și nici posibilitatea unei vieți mai lungi.

Dar cum să îl trezim și să îl alarmăm pe omul modern ca să își vadă păcatul într-o societate care trivializează totul și care diluează orice lucru religios? Ce anume ne-a dat Dumnezeu ca instrument relevant sau ca mijloc prin care să îi facem pe oameni conștienți de starea lor pierdută înaintea unui Dumnezeu sfânt? Și ce rol joacă Crucea, dacă joacă vreun rol, în a-i face pe oameni conștienți de păcatul lor?

„PRIN LEGE VINE CUNOȘTINȚA PĂCATULUI” (ROM 3:20).

A aduce cunoștința păcatului era cândva un lucru la fel de simplu pe cât este menționarea cuvântului *păcat*. Se pare

---

1998; și ultima, *The Singularity Is Near*, publicată în 2005. Discuția de față face referire la interviul dat de Ray Kurzweil la postul de televiziune *PBS* (<http://www.pbs.org/wnet/religionandethics/episodes/august-20-2010/ethics-of-human-enhancement/6823/>).

că oamenii trăiau într-un context iudeo-creștin care făcea legăturile necesare în mințile lor. Numai că societatea de azi este destul de diferită. Mergi la o persoană obișnuită de pe stradă și întreab-o ce este păcatul, și te vei alege cu la fel de multe răspunsuri pe câte persoane vei întreba. Chiar și printre creștinii evanghelici de azi, dacă ai vorbi prea mult despre păcat, vei risca să fii etichetat ca fundamentalist sau om cu spirit de judecată. Totuși, biserica pare că se află în stadiul în care va avea de-a face cu un nou val de predicatori care se tem mai mult de Dumnezeu decât de om. Uneori, biserica ar trebui să ia aminte la vocile celor din trecut înainte de a se lăsa impresionată de ultimele tendințe din prezent. Un exemplu de astfel de voce este Jonathan Edwards (1703-1758). El a înțeles nevoia disperată de a-i face pe oameni conștienți de starea lor păcătoasă înaintea Dumnezeului cel sfânt. Probabil că sfințenia Dumnezeului lui Edwards a fost ceea ce a făcut ca predicarea lui despre păcat să fie atât de logică. Vorbind despre omul necredincios, Edwards spunea:

„Oamenii trebuie să fie conștienți de faptul că nu sunt vrednici ca Dumnezeu să aibă milă de ei. Cei care vin cu adevărat la Dumnezeu cerându-I milă, vin ca niște cerșetori, nu ca niște creditori: ei vin cerând îndurare, harul suveran, nu vreun lucru pe care ei să îl merite. De aceea, ei trebuie să înțeleagă că pierzarea în care ei zac stă pe drept asupra lor; că mânia la care sunt expuși le este pusă pe drept înainte ca un avertisment; că ei merită ca Dumnezeu să fie vrăjmașul lor și

că va continua să fie astfel. Ei trebuie să conștientizeze că ar fi drept ca Dumnezeu să facă ceea ce i-a amenințat în legea Lui sfântă, anume să facă din ei obiectele mâniei Sale și ale blestemului Iadului pentru toată veșnicia. Cei care vin la Dumnezeu cerându-I îndurare într-o manieră corectă nu sunt înclinați să găsească vreo greșală în severitatea Lui, ci ei vin la El având un simțământ al nevredniciei lor totale, ca și cum ar avea funiile strânse în jurul gâturilor lor și zăcând în țărână la picioarele îndurării Lui”.⁴

Nevrednici de milă, zăcând în pierzare și fiind pe drept condamnați la mânia lui Dumnezeu ca să fie obiectele blestemului Lui în Iad pentru toată veșnicia – Edwards a văzut toate acestea ca rezultat a ceea ce Legea sfântă a lui Dumnezeu „avertizează”. În aceeași manieră, apostolul Pavel a văzut că, în loc să ne îndreptățească sau să ne mântuiască, *prin Lege*, omul devine conștient de păcatele sale și treaz față de grozăvia pedepsei lui Dumnezeu (Rom. 3:5-8, 20). În ciuda a ceea ce cred alții în ce privește eficacitatea Legii,⁵ pentru Pavel, Legea era capabilă să producă nu neprihănire, ci păcat. În fapt, Pavel avea să spună că „Legea a venit pentru ca să se înmulțească

---

⁴ Jonathan Edwards, *Jonathan Edwards on Knowing Christ* (Edinburgh: Banner of Truth, 1997) p. 268.

⁵ v. Thomas Schreiner, *Baker Exegetical Commentary on the New Testament, Romans* (Grand Rapids: Baker, 1998) p. 173. Schreiner arată că anumite grupări iudaice nutreau în fapt speranța că natura umană ar avea abilitatea de a birui răul și, astfel, de a asculta de Lege. El spunea: „Îndreptățirea prin Lege este eliminată, pentru că nimeni nu poate să păzească ceea ce Legea a spus”.

greșeala” (Rom. 5:20a). Totuși, asta nu înseamnă că Legea este cauza păcatului, ci dimpotrivă, „păcatul a luat prilejul, și a făcut să se nască în mine prin poruncă tot felul de pofte” (Rom. 7:8a).

În timp ce evreii considerau Legea ca un mijloc prin care, dacă un om asculta de ea (Fil. 3:9), ar fi putut să ajungă neprihănit înaintea lui Dumnezeu, Pavel a considerat că Legea nu putea decât să crească păcătoșenia omului având în vedere *firea lui pământească* (*σάρξ*) (adică natura neregenerată a omului). Evident, de aici nu rezultă că Legea în sine era slabă, inconsecventă sau rea, pentru că Pavel a văzut Legea ca fiind bună (Rom. 7:7, 12) și natura firii pământești ca fiind păcătoasă (Rom. 7:21-24). Astfel, problema Legii și a îndreptării nu s-a ridicat ca urmare a poruncilor *sfinte și drepte* ale lui Dumnezeu, ci a inabilității omului de a trăi la înălțimea cerințelor Legii.

Pavel avea să continue elucidând locul pe care Legea îl ocupa în raport cu cei credincioși, în particular în ce privește lucrarea de evanghelizare:

1 Timotei 1:8-11 „Noi știm că Legea este bună dacă cineva o întrebuințează bine, căci știm că Legea nu este făcută pentru cel neprihănit, ci pentru cei fărădelege și nesupuși, pentru cei nelegiuiți și păcătoși, pentru cei fără evlavie, necurați, pentru ucigătorii de tată și ucigătorii de mamă, pentru ucigătorii de oameni, pentru curvari, pentru sodomiți, pentru vânzătorii

de oameni, pentru cei mincinoși, pentru cei ce jură strâmb, și pentru orice este împotriva învățaturii sănătoase: potrivit cu Evanghelia slavei fericitului Dumnezeu care mi-a fost încredințată mie”.

În afara Legii lui Dumnezeu, nu avem niciun alt standard prin intermediul căruia să le specificăm păcătoșilor de ce se află într-o stare atât de ticăloasă înaintea lui Dumnezeu. Întreg Noul Testament face referire la Legea morală a lui Dumnezeu, iar aceste referințe nu sunt altceva decât implicații ale Legii morale a lui Dumnezeu exprimată în Decalog (adică Cele 10 Porunci). În ceea ce privește păcatele enumerate în Epistola către Timotei și acolo unde Pavel vorbește despre „... orice este împotriva învățaturii sănătoase” (1:10b), sensul este că lucrurile nementionate aici sunt simple variațiuni ale păcatelor precizate în această listă de vicii, astfel că numai Legea lui Dumnezeu îi va arăta omului de ce aceste lucruri sunt greșite. Aceste păcate sunt crime săvârșite împotriva Cerului, împotriva lui Dumnezeu și a omului; ele sunt crime de care oamenii trebuie făcuți conștienți dacă vrem să fie treziți ca să își vadă pierzarea și nevoia disperată de a fi mântuiți.

Pentru Pavel, teologia păcatului începe cu Adam în Grădina Eden (Rom. 5:14; 1 Cor. 15:20f). Din cauza păcatului lui Adam, omul a fost infectat cu o stare mortală, el fiind de fapt deja „mort în greșeli și păcate” (Efes. 2:1). Păcatul a intrat în lume prin Adam și moartea prin păcat, astfel că moartea domnește acum (1 Cor. 15:22; Rom. 5:12-14). Parte

din conștientizarea stării lor pierdute înseamnă să le comunicăm cine sunt ei *în Adam*. Majoritatea oamenilor au crezut mult timp că Adam este doar un personaj mitologic, fără vreo relevanță reală și practică pentru viețile noastre. Dacă vrem să îl avertizăm pe păcătos și să îi arătăm că realitatea care controlează viața lui este starea lui fie *în Adam*, fie *în Hristos*, trebuie să îl facem să înțeleagă că trebuie să iasă din Adam și să intre în Hristos.⁶

Dumnezeu ne-a dat poruncile Sale tocmai cu acest scop. Așa cum spune Pavel, Legea este pentru cei *nelegiuți și neevlavioși*. Pavel le-a spus galatenilor că, înainte de convertire, Legea a fost „un îndrumător spre Hristos” (Gal. 3:24a).⁷ Când noi folosim Legea ca să îl facem pe un om să devină conștient de condamnarea lui, în esență tot ceea ce facem este să îl informăm pe păcătos de lucrurile specifice legate de o lege care se află deja la lucru în inima lui. Dacă ne întoarcem la Epistola către Romani, îl descoperim pe Pavel chiar de

---

⁶ v. Emilio Ramos, *Convert, From Adam to Christ*. (Florida: Bridge-Logos, 2012). Disponibilă în limba română la Editura MAGNA GRATIA.

⁷ Pavel susține că, după convertire, noi nu mai suntem sub „îndrumător” (παιδαγωγός), întrucât am devenit moștenitori împreună cu Avraam, „potrivit făgăduinței” (και ἐπαγγελίαν). Totuși, asta nu înseamnă că Legea ar deveni inutilă, căci Pavel însuși a spus: „după omul dinlăuntru îmi place Legea lui Dumnezeu”. Unii se referă la aceasta cu expresia „a treia folosință a Legii”, Legea lui Dumnezeu nemaifiind folosită ca mijloc prin care omul încearcă să se îndreptățească, ci ea devine o călăuză bună și de încredere, prin care putem asculta de Dumnezeu și Îl putem proslăvi. Pentru o explicație mai detaliată a celei de-a treia funcțiuni a Legii, v. Robert L. Reymond, *A New Systematic Theology of the Christian Faith*. (Nashville: Nelson, 1998) p. 770-771.

timpuriu afirmând că toți oamenii sunt sub păcat (3:9, 19). În ceea ce îi privește pe cei dintre Neamuri, cei care *nu au nimic* *Lege*, Legea lui Dumnezeu este totuși la lucru în inimile lor prin lumina conștiinței:

Romani 2:14-15 „Când Neamurile, măcar că n-au lege, fac din fire lucrurile Legii, prin aceasta ei, care n-au o lege, își sunt singuri lege; și ei dovedesc că lucrarea Legii este scrisă în inimile lor; fiindcă despre lucrarea aceasta mărturisesc cugetul lor și gândurile lor, care sau se învinovățesc sau se dezvinovățesc între ele”.

Ar trebui să observăm cu maximă atenție ceea ce mulți au făcut greșeala de a crede că Pavel ar spune că „*Legea* lui Dumnezeu” este scrisă în inimile necredincioșilor, pentru că Pavel nu spune asta. Pavel nu pretinde că niște oameni lipsiți de Scriptură ar avea în fapt Cele 10 Porunci scrise în inimile lor. Pavel este atent să specifice că „*lucrarea Legii*” (*τὸ ἔργον τοῦ νόμου*) este scrisă în inimile lor. Expresia „lucrarea Legii” este văzută cel mai bine ca o paralelă a ceea ce Pavel afirmă în versetul 14, unde vorbește despre „lucrurile Legii” (*τὰ τοῦ νόμου*). Aceasta este o deosebire importantă, pentru că *doar credincioșii* au Legea lui Dumnezeu scrisă în inimile lor, ca împlinire a profețiilor noului legământ făcute de proci (ex. Ier. 31:33).

Când Legea lui Dumnezeu este scrisă în inimile noastre, ne place să facem voia lui Dumnezeu și spunem ca și psalmistul: „vreau să fac voia Ta, Dumnezeule! Și Legea Ta este

în fundul inimii mele” (Ps. 40:8). De aceea, când Legea Domnului este la lucru în inimă, aceasta este doar spre convingerea de păcat, neprihănire și judecată, nu pentru a-I fi plăcuți lui Dumnezeu, pentru că asta ar implica faptul că ei L-ar cunoaște pe Dumnezeu și că ar fi într-o relație de legământ cu Dumnezeu (cf. Ioan 16:8). Pavel face acest lucru foarte clar când vorbește despre cel necredincios care încă se află sub natura adamică, pe care o numește *fire pământescă*: „Fiindcă umblarea după lucrurile firii pământești este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu, căci ea nu se supune Legii lui Dumnezeu, și nici nu poate să se supună. Deci, cei ce sunt pământești nu pot să placă lui Dumnezeu” (Rom. 8:7-8).

Dumnezeu nu mântuiește omul prin Legea Lui, și cu certitudine nu prin orice măsură de conștiință sau lumină are omul firesc înainte de mântuire, căci altfel nu ar mai fi nevoie să Îl propovăduim pe Hristos răstignit (Rom. 10:17). Deși harul comun al lui Dumnezeu le poate fi dat tuturor oamenilor, niciun om nu a fost adus vreodată la credința mântuitoare prin el. Un *har mai mare* (*μείζονα... χάρις*) este necesar pentru ca omul să ajungă în fapt la o cunoaștere mântuitoare a lui Hristos, adică harul care i se dă prin Evanghelie.

Legea este precursorul Evangheliei. Legea lui Dumnezeu îi dă omului un punct de referință definitiv pentru a-și înțelege păcatul pe verticală. Într-un sens, Legea lui Dumnezeu legitimează păcatul omului, făcându-l personal, nu ab-

stract, real, nu teoretic, religios nu comportamental, și rațional, nu superstițios. Pentru a arăta natura serioasă a păcatului, marii teologi ai Bisericii au depus mult efort scriind volume întregi despre doctrina păcatului. Herman Bavinck (1854-1921) vorbește despre adevărurile legate de păcat spunând că „... păcatul nu este niciodată o chestiune arbitrară, un fel de dezgust trecător din partea unui Dumnezeu gelos. Păcatul este încălcarea cu bună știință a poruncii lui Dumnezeu, și el decurge dintr-o inimă care se răzvrătește împotriva lui Dumnezeu”.⁸ Esența oricărui infractor este să vrea să își scuze ilegalitățile. Legea face ca păcatul să fie fără scuză, așa cum insistă și Pavel: „... nu te poți dezvinovăți” (Rom. 2:1, 17f).

Legea face ca păcatul să fie o chestiune care are de-a face cu neprihănirea. Când oamenii încalcă poruncile lui Dumnezeu, ei nu sunt niște iresponsabili, ci mai degrabă sunt oameni fără religie sau, mai specific, nelegiuți (1 Tim. 1:9). Indiferent dacă un om este ateu, agnostic, sceptic sau stoic, a vedea păcatul în acest fel face ca situația lui să fie o chestiune de Dumnezeu versus omul. Păcătosul are în el această cunoaștere înnăscută, dar prin păcat și amăgire de sine, omul înăbușă adevărul pe care îl cunoaște deja despre Dumnezeu. Când arătăm că păcatul este deliberat și voluntar, îi facem pe oameni să fie responsabili și fără scuze pentru lucrurile despre care ei deja au o cunoaștere elementară (Rom. 1:18f).

---

⁸ Herman Bavinck, *Reformed Dogmatics* (Grand Rapids: Baker, 2006) vol. 3, p. 126.

De asemenea, Legea îi dă omului de la bun început deosebirea corectă între Creator și ființele create. Când vorbim despre legile lui Dumnezeu, noi vorbim implicit și imediat despre faptul că există un Legiutor, un Judecător și o judecată. Astfel, prin Lege, omul ajunge să își cunoască starea de ființă creată, adică știe că nu el este Creatorul, ci este o ființă creată și se află, de aceea, sub stăpânirea suverană a Creatorului lui. Dumnezeu Și-a demonstrat autoritatea suverană în Grădina Eden când i-a dat lui Adam o poruncă foarte clară, o Lege: „Domnul Dumnezeu i-a dat omului porunca aceasta: „Poți să mănânci după plăcere din orice pom din grădină; dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit” (Gen. 2:16-17). Adam a înțeles mai clar deosebirea dintre Creator și ființele create în contextul Legii dată de Dumnezeu cu autoritate. Tot așa, urmașii lui Adam vor deveni mai conștienți de responsabilitatea lor înaintea unui Dumnezeu suveran și drept prin auzirea poruncilor Lui.

Așa cum vom vedea imediat, aceasta nu este însă o imagine completă; omul nu este chemat doar să Îl cunoască pe Dumnezeu prin Lege. În ce privește mântuirea, Legea nu poate mântui, nu poate converti, nu poate produce viață; în fapt, ea nu poate decât săucidă. Folosindu-se de slăbiciunea firii omului, Legea nu poate decât să facă așa încât păcatul celui necredincios să prospere, el nu va fi înclinat decât să păcătuiască mai mult și să tot înainteze în păcat (Rom. 5:20). Pavel

explică acest lucru astfel:

Romani 7:7-11 „Deci ce vom zice? Legea este ceva păcătos? Nicidecum! Dimpotrivă, păcatul nu l-am cunoscut decât prin Lege. De pildă, n-aș fi cunoscut pofta, dacă Legea nu mi-ar fi spus: ‚Să nu poftești!‘ Apoi păcatul a luat prilejul și a făcut să se nască în mine prin poruncă tot felul de poftes; căci fără Lege, păcatul este mort. Odinioară, fiindcă eram fără Lege, trăiam; dar când a venit porunca, păcatul a înviat, și eu am murit. Și porunca, ea, care trebuia să-mi dea viața, mi-a pricinuit moartea. Pentru că păcatul a luat prilejul prin ea, m-a amăgit și, prin ea însăși, porunca aceasta m-a lovit cu moartea”.

„PLATA PĂCATULUI ESTE MOARTEA” (ROM. 6.23).

Înainte de a lua în considerare aspectele mântuitoare ale Crucii, omul trebuie să fie făcut conștient de păcat deopotrivă în ce privește realitatea și consecințele lui.

De aceea, pentru a folosi Legea ca să aducem cunoașterea păcatului, nu trebuie să ne oprim la *realitatea* păcatului, ci trebuie să continuăm, prezentând *consecințele* păcatului. Problema din zilele noastre ține de faptul că omului i se spune că nu poate ști nimic despre viața viitoare, nici măcar că există așa ceva. Noi trăim într-o epocă de un scepticism radical, care nu este ușor de contracarat printr-o simplă discuție pe teme religioase. Societatea noastră și-a condiționat

cetățenii să fie sceptici în legătură cu binele și răul. Carl F. Henry a arătat cu foarte multă luciditate că societatea noastră a creat o neîncredere adâncă legată de comunicarea verbală, în special ca urmare a influenței mass-media și a televiziunii:

„O analiză realizată de *Newsweek* (pe 16 august 1971, p. 9) arată neîncrederea clară a publicului față de reclamele TV; chiar „și copii de clasa a doua au indicat „neîncrederea clară față de reclame, adeseori pe baza experienței personale în legătură cu produsul căruia i s-a făcut reclamă”; până la cei de clasa a patra, copiii manifestă „neîncredere față de anumite reclame și față de elementele exagerate ale reclamelor”; iar „cei de clasa a șasea manifestă o neîncredere totală față de toate reclamele, cu excepția anunțurilor de utilitate publică... Falimentul încrederii în comunicarea verbală este o trăsătură a timpurilor noastre”⁹.

Cu alte cuvinte, adevărul propozițional de orice fel a suferit o lovitură grea din partea generației noastre mânată de comercializarea cuvintelor. Rezultatele sunt dezastruoase, iar efectele se văd pretutindeni. Dacă acest fel de faliment legat de adevărul propozițional verbal era o trăsătură a vremurilor lui Henry, cu zeci de ani în urmă, oare care este situația actuală?

Carl Henry a plecat la Domnul pe 7 decembrie 2003, dar problemele pe care el le-a văzut au rămas în societatea

---

⁹ Carl Ferdinand Howard Henry, *God, Revelation, and Authority* (Wheaton, Ill.: Crossway Books, 1999), vol. 1, p. 25.

noastră. Știu că afirmațiile lui sunt adevărate pentru că biserica noastră are o lucrare evanghelică în campusurile universitare. Mediul universitar este unul dintre cele mai bune locuri unde poți măsura ce gândesc tinerii de azi. În aceste campusuri, postmodernismul domnește în mințile studenților. Orice pretenție de adevăr este pusă sub semnul întrebării, orice eveniment biblic sau învățătură scripturală este atacată și deseori batjocorită; adevărul Evangheliei în sine este subiectul suspiciunilor nesăbuite și grosolane. Din nefericire, există o realitate sinistă în toate acestea, căci prin subminarea autorității și a învățăturilor Scripturii, oamenii se lipsesc de singura lor nădejde prin care pot scăpa de orbirea lor și de scepticismul lor vicios. Mai mult, consecințele păcatelor lor sunt și ele banalizate și aruncate cât colo, astfel că ei nu mai văd nevoia de a crede în mântuitori, dumnezei sau texte sacre de orice fel. Întrucât mulți tineri din zilele noastre nu „simt” nevoia de a fi mântuiți, convingere informată de ateismul militant și de scepticismul radical din zilele noastre, a le vorbi despre un Mântuitor a ajuns să li se pară un semn al slăbiciunii mentale și o prețuire de sine scăzută.

Indiferent dacă omul este într-o stare împietrită sau manifestă o împotrivire recalcitrantă, consecința păcatului este mult prea gravă ca să abandonăm să le-o prezentăm oamenilor. Orice prezentare autentică și credincioasă a Evangheliei trebuie să vorbească despre consecințele păcatului și despre realitatea acestuia, despre originea și despre prezența

păcatului.¹⁰

Oricât de fericiți ar părea oamenii fără cunoașterea păcatului și a consecințelor acestuia, nu ar trebui să trecem niciodată cu vederea realitatea mâniei lui Dumnezeu, adevărul serios al veșniciei Iadului și natura deznădăjduită a gândirii necredinciosului. Nu ar trebui să subestimăm nici crimele pe care oamenii le-au comis prin încălcarea poruncilor lui Dumnezeu. Omul trebuie să se vadă pierdut în păcatul lui, dacă vrem ca el să se afle vreodată găsit prin harul lui Dumnezeu (Luca 18:9-14).

În final, nu ar trebui să cedăm niciodată în fața tentației populare de a predica propriile idei legate de consecințele păcatului, ci să vorbim în termenii Bibliei. Dacă ne oprim din propovăduire la momentul morții omului, nu am predicat un mesaj clar, căci dacă le prezentăm oamenilor doar consecințele trecătoare ale păcatului, nu le vom fi de niciun folos veșnic. La urma urmei, Evanghelia nu are de-a face doar cu a scăpa de bolile cu transmitere sexuală, de închisoare, de familiile disfuncționale, de căsniciile frânte, de relațiile abuzive, de dependențele sexuale sau de singurătate; Evanghelia are de-a face cu felul în care mânia lui Dumnezeu este abătută de la

---

¹⁰ Grudem enumeră diferitele elemente esențiale pentru o prezentare credincioasă a Evangheliei în Wayne Grudem, *Systematic Theology* (Grand Rapids: Zondervan, 1994), p. 694f. Cele patru componente esențiale sunt: vinovăția păcătoșilor (Rom. 3:23); pedeapsa pentru comiterea păcatului (Rom. 6:23); plata pe care Hristos a făcut-o pentru păcat și în locul păcătosului (Rom. 5:8); și invitația adresată păcătosului de a se pocăi și a crede (Marcu 1:15).

păcătos, astfel încât el să nu își mai petreacă o veșnicie în Iad, unde ar suferi un chin indescritibil și insuportabil ca urmare a revărsării asupra lui a mâniei neobosite a lui Dumnezeu. Isus a spus:

Matei 5:29-30 „Dacă deci ochiul tău cel drept te face să cazi în păcat, scoate-l și leapădă-l de la tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădulele tale, și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă. Dacă mâna ta cea dreaptă te face să cazi în păcat, tai-o și leapăd-o de la tine; căci este spre folosul tău să piară unul din mădulele tale, și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă”.

Matei 8:12 „fiii Împărăției vor fi aruncați în întunericul de afară, unde va fi plânsul și scrâșnirea dinților”.

Matei 18:8-9 „Acum, dacă mâna ta sau piciorul tău te face să cazi în păcat, taie-le și leapădă-le de la tine. Este mai bine pentru tine să intri în viață șchiop sau ciung, decât să ai două mâini sau două picioare, și să fii aruncat în focul veșnic. Și dacă ochiul tău te face să cazi în păcat, scoate-l și leapădă-l de la tine. Este mai bine pentru tine să intri în viață numai cu un ochi, decât să ai amândoi ochii, și să fii aruncat în focul gheenei”.

Matei 25:46 „aceștia vor merge în pedeapsa veșnică, iar cei neprihăniți vor merge în viața veșnică”.

Pe cât de intolerabilă ar putea fi doctrina despre Iad, ea nu poate fi atât de intolerabilă încât să nu o mai predicăm,

căci altfel nu vom predica Evanghelia într-un fel credincios. Iadul este răspunsul la întrebarea legată de ceea ce păcatul merită; el răspunde la întrebarea legată de cum Se raportează Dumnezeu la păcat și la păcătoșii care încalcă standardul Său perfect de neprihănire și care sunt lipsiți de slava Lui; Iadul este răspunsul la întrebările legate de locul unde va merge omul care nu se pocăiește și nu crede în Evanghelie. În absența predicării plății păcatului, tot ce vom propovădui va fi un mesaj terapeutic și moralizator, care nu va insufla în nimeni frica de Domnul.

Starea înfricoșătoare a păcătosului și soarta lui ticăloasă l-au determinat pe puritanul Joseph Alleine să predice mult pe tema stării celor neconvertiți în decursul scurtei lui vieți pe pământ. Contemplând la realitatea destinului celui păcătos, el spunea: „De aceea, este mare nevoie nu doar să îi conving pe oameni că sunt neconvertiți, ci și să mă străduiesc să îi aduc la o conștientizare a ticăloșiei înfricoșătoare a acestei stări a lor”. Alleine continuă vorbind despre orbirea celui necredincios și despre incapacitatea lui de a vedea starea de pierzare în care se află:

„Dacă aș putea aduce Paradisul înaintea ochilor omului sau să prezint Împărăția cerurilor cu atâtea avantaje pe cât a prezentat ispitorul împărățiile lumii și gloria lor înaintea Mântuitorului nostru; sau dacă aș putea dezveli fața prăpastiei adâncă și distrugătoare a Iadului în toate grozăviile ei, și să deschid porțile

cuptorului infernal – și totuși, vai, omul nu are ochi să le vadă! Dacă aș putea picta frumusețile sfințeniei sau strălucirea Evangheliei, ori dacă aș putea scoate la lumină diformitatea și urâtenia diabolice ale păcatului – omul neconvertit nu ar putea judeca atractivitatea și frumusețea uneia, nici spurcăciunea și caracterul dezgustător al alteia, după cum niciun om orb nu poate deosebi și nici aprecia culorile. El este înstrăinat de viața lui Dumnezeu prin ignoranța care se găsește în el din cauza orbirii inimii lui (Efes. 4:18). El nu știe nici ce poate cunoaște – lucrurile lui Dumnezeu, pentru că ele sunt deosebite pe cale spirituală (1 Cor. 2:14). Ochii lui nu pot fi deschiși spre mântuirea sufletului lui decât prin harul care aduce convertirea (F.A. 26:18). El este un copil al întunericii și umblă în întuneric. Ba chiar lumina care se găsește în el este întuneric”.¹¹

Aș putea cita pe cineva mai contemporan, dar realitatea tristă este că mulți dintre cei din zilele noastre refuză pur și simplu să scrie orice pe tema Iadului, aceasta fiind o corecție care ar trebui să fie făcută în bisericile evanghelice din zilele noastre și chiar din cercurile reformate. Se pare că am ajuns aproape să ne însușim caricatura făcută în societate a „predicatorului care toarnă foc și pucioasă”, astfel că nu ne dorim vreodată să fim etichetați astfel. Dacă ne este clar că Isus ar fi

---

¹¹ Joseph Alleine (1634-1668), *An Alarm to the Unconverted* (Lafayette: Sovereign Grace Publishers, 2002) p. 54.

fost etichetat astfel ca predicator, cine suntem noi să presupunem că suntem diferiți de Domnul nostru?

Păcătosul se află sub blestemul Legii, lucru care implică parțial că păcătoșii nu se pot elibera ei înșiși din acest blestem. Greutatea este prea mare, standardul este prea înalt, ținta este mult prea departe; singura nădejde a păcătosului este să privească la Hristos ca Mântuitorul milostiv care să îl mântuiască. De-a lungul istoriei Bisericii și, în particular, în perioada reformatorilor, a existat întotdeauna o înțelegere că acesta este subiectul crucial care ține de înțelegerea harului lui Dumnezeu și a naturii mântuirii. În articolul său intitulat *The Reflections of a Puritan Theologian on Regeneration and Conversion*, Michael Haykin ne duce dincolo de tema reformată mult mai cunoscută a îndreptățirii prin credință, ajungând la subiectul mai profund al inabilității păcătosului:

„În centrul Reformei a fost una dintre cele mai fundamentale întrebări ale credinței creștine: Cum pot fi mântuit de condamnarea veșnică? Răspunsul tuturor principalilor reformatori a fost unul și același: doar prin harul necondiționat și suveran al lui Dumnezeu. Așa cum au arătat J. I. Packer și O. Raymond Johnston, este greșit să presupunem că doctrina îndreptățirii doar prin credință, acel nucleu furtunos al Reformei, a fost *singura întrebare* crucială din mințile teologilor precum Martin Luther, Ulrich Zwingli, Martin Bucer și Jean Calvin. Această doctrină era importantă pentru reformatori, pentru că ea a ajutat la

exprimarea și ocrotirea răspunsului lor la o altă întrebare, mai vitală, anume dacă păcătoșii sunt cu totul neajutorați în păcatul lor și dacă trebuie să ne gândim la Dumnezeu ca mântuindu-i prin harul liber, necondiționat și invincibil, nu doar să îi îndreptățescă de dragul lui Hristos, când ei vin la credință, ci și înviindu-i din moartea adusă de păcat, prin lucrarea de regenerare a Duhului Său, ca să îi aducă la credință”.¹²

Mărturia consecventă a Scripturii și a istoriei Bisericii este că Dumnezeu îi mântuiește pe păcătoși separat de orice lucru bun care ar putea exista în noi. Mântuirea nu vine nici printr-un fel de putere existentă în noi, nici prin harul potențial sau anticipativ care ne este prezentat, ci doar prin harul liber și suveran al lui Dumnezeu care se găsește numai în lucrarea făcută la cruce de Hristos.

„EL A FOST FĂCUT BLESTEM PENTRU NOI”
(GAL. 3:13).

Păcatul este doar un aspect din teologie, pe care Crucea îl completează. Ca multe alte lucruri, numai când înțelegem relația dintre o temă anume și Cruce, doar atunci înțelegem cu adevărat natura aceluia subiect. Și păcatul nu face excepție

---

¹² Michael A. G. Haykin, *Reformation and Revival Journal*, RAR 05:3 (Summer 1996), *The Reflections of a Puritan Theologian on Regeneration and Conversion*. Așa cum subliniază Haykin în această revistă, puritanii insistau „în egală măsură” pe starea pierdută a păcătosului și pe inabilitatea lui de a se mântui prin puterile sale, astfel încât mântuirea era considerată întotdeauna un dar de la Dumnezeu bazat „numai pe harul Lui liber”.

de la această regulă. Doar atunci când vedem pedeapsa pe care Hristos a trebuit să o plătească pentru păcat, doar atunci apreciem cu adevărat ticăloșia păcatului și starea pierdută a păcătoșilor. Lucrarea de teologie sistematică scrisă recent de J. Van Genderen și W.H. Velema ne arată importanța de a privi către Cruce pentru a căpăta o înțelegere mai deplină a păcatului și a stării în care Crucea îl pune pe cel păcătos:

„Trebuie subliniat că omul *nu ajunge la cunoașterea păcatului doar prin Lege*. În această privință, Berkouwer citează corect din cuvintele lui Bavinck, spunând că ,pocăința autentică, întristarea reală pentru păcat, întoarcerea adevărată la Dumnezeu și slujirea Lui survin foarte clar nu doar prin Lege, ci și *prin Evanghelia, și chiar mai mult prin ea*’... Merită observat că Bavinck face aici comparațiile (*comparativus*) între ,nu doar, ci și, și chiar mai mult’. Ce ar vrea să spună Bavinck prin asta? Noi credem că el vrea să spună că și Evanghelia este o sursă de cunoaștere a pierzării noastre. Dar de ce? Pentru că Evanghelia continuă să ne confrunte cu Legea; ea este vestea bună că Hristos a împlinit cerința Legii. Împlinirea cerinței Legii cuprinde o ascultare cu două fațete, anume împlinirea poruncilor lui Dumnezeu și suferirea blestemului Legii. Tocmai Crucea lui Hristos este ceea ce ne descoperă cât de grav este păcatul”.¹³

---

¹³ J. Van Genderen, W.H. Velema, *Concise Reformed Dogmatics* (Phillipsburg: P&R, 2008), p. 432.

Crucea îi dă lovitura finală și zdrobitoare mândriei omului păcătos. Motivul este că ascultarea și pedeapsa pe care Legea le cerea nu ar putea fi împlinite niciodată de noi. În felul acesta, noi suntem făcuți în stare să simțim greutatea deplină a Legii; nu doar pentru că Legea spune că suntem vinovați de anumite rele, cum ar fi „să nu minți, să nu ucizi, să nu furi” etc., ci și „cu mult mai mult” pentru că Crucea ne arată că suntem neputincioși în a ne absolvi de aceste rele (cf. Ps. 49:7-12). Tot ceea ce omul poate să facă este să își îndrepte privirea către Hristos prin credință (Luca 23:42-43).

Într-un sens foarte real și practic, pot da imediat mărturie despre eficacitatea Crucii în a-l face pe om să își înțeleagă vinovăția. Îmi pot aduce aminte de convertirea mea, o experiență asemănătoare Damascului, care m-a scos din întuneric la lumină. Acel moment, care a fost atât de puternic și zguduitor, a fost cu adevărat unul emoționant pentru mine. Dar îmi amintesc simțindu-mi rușinea pentru păcat și condamnarea pe care o meritam, și totuși, când m-am gândit la Cruce, felul în care am înțeles păcatul și harul au crescut imens. Chiar dacă nu puteam să descriu pe atunci în cuvinte, Crucea mi-a explicat care a fost costul pe care Hristos a trebuit să îl plătească pentru vinovăția și păcatul meu. Ea mi-a arătat și adevărul îngrozitor că eram lipsit de puterea de a mă elibera de păcatele mele. La aceasta pare să se fi gândit Pavel când a spus: „Am fost răstignit împreună cu Hristos, și trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața pe care

o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine însuși pentru mine. Nu vreau să fac zadarnic harul lui Dumnezeu; căci dacă neprihănirea se capătă prin Lege, degeaba a murit Hristos” (Gal. 2:20-21).

De aceea, cei care erau sub blestemul Legii nu au putut fi eliberați de acesta decât prin Cruce, *pentru că* Hristos însuși a fost blestemat pentru noi, adică a fost răstignit.¹⁴ Hristos a devenit Cel ce a purtat blestemul nostru. El ne arată ce anume cere plata păcatului, anume blestemul îngrozitor al lui Dumnezeu. Fie omul își va purta blestemul, fie Hristos va lua asupra Lui acest blestem, în locul omului. Fiecare încercare de a ne îndreptăți pe noi înșine va conduce doar la o vinovăție și mai mare, întrucât suntem incapabili să facem *tot* ceea ce ne cere Legea:

Galateni 3:10-13 „Căci toți cei ce se bizuie pe faptele Legii sunt sub blestem; pentru că este scris: ‚Blestemat este oricine nu stăruiește în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă’. Și că nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui Dumnezeu, prin Lege, este învederat, căci ‚cel neprihănit prin credință va trăi’. Însă Legea nu se întemeiază pe credință; ci ea zice: ‚Cine va face aceste lucruri, va trăi prin ele’. Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi, fiindcă este scris: ‚Blestemat este oricine este atârnat pe lemn’”.

---

¹⁴ v. cap. 4 pentru o analiză mai detaliată.

Adevărul amenințător despre păcat și păcătoși este că ei se află sub un *blestem* (*κατάρα*), anume imprecăția lui Dumnezeu pentru fiecare persoană care a încălcat poruncile lui Dumnezeu și care calcă în picioare sângele Fiului Lui, prin necredință. Și, mai mult, cu cât păcătosul încearcă mai mult să se îndreptățească, cu atât greutatea Legii va apăsa mai mult asupra lui. Întrucât neprihănirea nu poate fi meritată decât prin ascultarea perfectă de Lege, „nimeni nu este socotit neprihănit înaintea lui Dumnezeu prin Lege” (Gal. 3:11a; cf. Rom. 4:1-8). A-i face pe oameni să își conștientizeze păcatul înseamnă să îi facem conștienți de faptul că se află sub blestemul lui Dumnezeu, blestem pe care și l-au atras prin încălcarea unei Legi divine și sfinte, situație care nu este înțeleasă pe deplin decât când vedem prețul pe care Hristos a trebuit să îl plătească pe cruce. Când vorbim despre poruncile lui Dumnezeu, acestea nu sunt doar legile profeților pioși sau ale adepților religioși; este vorba despre Legea care reflectă chiar natura și neprihănirea lui Dumnezeu. Sub acest blestem, omul este rânduit să sufere pedeapsa blestemului prin rânduiala și alegerea făcută de Dumnezeu însuși. Iată de ce blestemul este atât de imposibil de suportat de către om; Dumnezeu este Cel ce pune în executare blestemul atras asupra noastră prin păcatul nostru. Blestemul nu acționează pur și simplu de la sine, ci consecințele lui sunt puse în aplicare de Dumnezeu însuși. Puritanul, comentatorul și predicatorul creștin John Brown explica acest lucru în felul următor:

„A fi făcut blestem’ este o expresie categorică ce are sensul de a deveni blestemat; sau, cu alte cuvinte, a fi supus, prin rânduiala divină, acelei suferințe pe care păcatul a făcut-o necesară pentru cinstirea caracterului și a stăpânirii divine – acea suferință care este manifestarea dezgustului lui Dumnezeu față de păcat”.¹⁵

În Galateni 3:10, Pavel citează din Deuteronom 27:26: „Blestemat să fie cine nu va împlini cuvintele legii acesteia, și cine nu le va face...” Dacă analizăm câteva dintre specificitățile contextului din Deuteronom 27 și 28, descoperim că această idee a binecuvântării și blestemului era elementul central caracteristic pentru tot ceea ce se spune în aceste capitole. Binecuvântările și blestemele sunt exprimate destul de direct: vei fi binecuvântat pentru ascultare și blestemat pentru neascultare (de ex. „blestemat să fie...” , Deut. 27:26; 28:15; și „iată toate binecuvântările care vor veni peste tine... dacă...” , Deut. 28:2). Acelea erau lucrurile stipulate în legământul pe care Dumnezeu îl făcuse cu Israel. Totuși, ștacheta era pusă foarte sus, căci standardul Legii cerea ascultarea perfectă, o ascultare de care nimeni nu a fost vreodată în stare, în totalitate, perfect și exhaustiv (Deut. 28:1).

În timp ce Israelul a experimentat adesea blesteme legate de țăară, războaie, robie și fertilitate, pedeapsa finală care venea prin blestemul lui Dumnezeu nu era altceva decât

---

¹⁵ John Brown, *Galatians, Geneva Series of Commentaries* (Carlisle: Banner of Truth, 2001), p. 131.

pierzarea veșnică. După ce a susținut că, sub păcat și sub blestemul din Galateni, noi ne regăsim „corupți și condamnați”, John Piper specifică următorul lucru: „Consecința acestui blestem și a acestei mâni este pierzarea veșnică în despărțirea de slava lui Dumnezeu”.¹⁶ Iată de ce Pavel vorbește despre Lege sub legământul mozaic ca fiind „slujba aducătoare de moarte [condamnare, lit. ESV] (2 Cor. 3:7). Întrucât omul este păcătos, avem nevoie de o inimă nouă, care să își găsească plăcerea în împlinirea voii lui Dumnezeu, fără de care Legea nu poate produce decât moarte (Rom. 7:7-12; cf. 1 Ioan 5:3). Faptul că Hristos a murit sub blestemul lui Dumnezeu este o veste bună extraordinară, pentru că, în acest act al suferinței și morții, Hristos ne mântuiește și Îl proslăvește pe Dumnezeu în același timp. Astfel, blestemul implică dreptate, substituție, imputare, jertfă și ispășire, ceea ce garantează deopotrivă îndreptățirea poporului lui Dumnezeu și onoarea acordată dreptății lui Dumnezeu. Brown demonstrează din nou o gândire teologică riguroasă analizând progresia acestui pasaj:

„Limbajul folosit în text, ca în cazul multor alte pasaje biblice în care suferințele și moartea lui Hristos sunt prezentate ca făcute *in locul* poporului Lui nu implică în niciun caz în mod necesar că Hristos a experimentat exact același fel și același grad de suferință pe care păcătoșii ar fi trebuit să o experimenteze dacă

---

¹⁶ John Piper, *When I Don't Desire God, How to Fight for Joy* (Wheaton: Crossway Books, 2004), p. 72.

El n-ar fi intervenit – o minte gânditoare va percepe imediat aceasta ca pe o afirmație care implică în ea multe dificultăți – ci el ne învață că suferințele pe care Hristos le-a îndurat au fost cauzate de păcatele poporului Său; iar suferințele au satisfăcut Legea sau, cu alte cuvinte, au ilustrat-o ca dreaptă, sigură și onorabilă în Dumnezeu, pentru iertarea păcatelor și mântuirea celor în locul cărora El a acționat – cei care, în felul rânduit, au fost uniți cu Cel care i-a susținut”.¹⁷

A-L predica pe Hristos răstignit înseamnă să le spui păcătoșilor că ei se află sub blestem și, ca să poată înțelege păcatul așa cum este el, ei trebuie să înțeleagă de ce a fost Hristos blestemat și pentru cine. Pavel spune: „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi” (Gal. 3:13a).

Hristos a fost blestemat *pentru noi* (*ὕπερ ἡμῶν*), cu sensul de „în locul nostru” sau, așa cum spune Brown, „din cauza păcatelor poporului Lui”, pentru că aceasta era singura cale de a îndepărta blestemul de peste noi.

Cu toate acestea, Hristos nu a fost blestemat pentru că El nu ar fi putut sau nu a împlinit fiecare cerință a Legii, căci este un lucru foarte cert că El le-a împlinit (Ioan 8:29). Tocmai ascultarea perfectă de Lege a lui Hristos a fost ceea ce L-a făcut calificat să Își răscumpere poporul de sub blestem (Fil. 2:6-11; Evrei 5:8-9). Timothy George comenta astfel despre

---

¹⁷ John Brown, *Galatians*, p. 132.

ceea ce el a denumit „contra-blestem”¹⁸:

„Dacă nu ar fi existat ascultarea perfectă de Lege a lui Isus, ceea ce s-a petrecut la Calvar n-ar fi avut nicio însemnătate răscumpărătoare mai mult decât ar fi avut răstignirea brutală a mii de tineri evrei înainte, în decursul și după viața pământească a lui Hristos”.¹⁹

Blestemul pe care El l-a îndurat nu a venit din neascultarea Lui, ci a noastră. Deși El a fost nevinovat de toate acuzațiile care I-au fost aduse, deși El îndeplinesc toate cerințele drepte ale Legii, totuși, El Și-a dat viața de *bunăvoie* (Ioan 10:15; Matei 20:28; Marcu 10:45). Dumnezeu nu L-a blestemat pe Hristos pentru că El ar fi fost neascultător, ci pentru că El a luat de bunăvoie asupra Sa păcatul și neascultarea lumii (2 Cor. 5:21). Ioan Botezătorul a spus: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii!” (Ioan 1:29). Blestemul lui Dumnezeu a fost pus asupra lui Isus tocmai datorită acestui act de substituție făcut de bunăvoie, nu pentru neascultare, ci pentru *a fi țintuit pe lemn* în locul nostru (Gal. 3:13b; 2:20). În a doua parte a versetului din Galateni 3:13, Pavel citează dintr-un alt pasaj din Vechiul Testament, cu referire la blestemarea lui Hristos: „trupul lui mort să nu stea noaptea pe lemn; ci să-l îngropi în aceeași zi, căci cel spânzurat este blestemat înaintea lui Dumnezeu” (Deut. 21:23). Legat de

---

¹⁸ Timothy George, vol. 30, *Galatians, The New American Commentary* (Nashville: Broadman & Holman Publishers, 2001), p. 233, 239.

¹⁹ *Ibid*, p. 236.

suferința lui Hristos și sensul ei pentru cel credincios după ce ea a avut loc, Leon Morris nota că sensul deosebit al Crucii pentru teologia creștină ține de subiectul suferinței. Morris afirma că propria chemare a credinciosului de a suferi este formulată după modelul pe care ni l-a lăsat însuși „Domnul” nostru prin lucrarea Sa la cruce:

„Adevărul este că, pentru creștin, suferința a fost transformată de faptul că Domnul lui a venit ca să sufere. Ambele Evanghelii au multe de spus despre suferințele lui Hristos, iar aceste suferințe au putere mântuitoare. Ele nu pot fi tratate ca nimic altceva decât rezultatul mașinațiunilor oamenilor răi. Ele sunt asta, dar, mai important, ele constituie și mijlocul prin care Dumnezeu aduce binecuvântarea peste omenire. Calea către mântuire trece prin suferințe, chiar suferințele Fiului lui Dumnezeu”.²⁰

De aceea, nu poate exista niciun dubiu că suferințele și moartea lui Hristos au multe implicații. Un exemplu ține de sfințirea noastră. Alte aspecte ale suferințelor lui Hristos țin de imitarea Lui prin sfințirea noastră personală și progresivă. Hristos răstignit ne învață în multe feluri. Ca o continuare a temei blestemului și a morții, ne putem aminti că era o practică răspândită în Vechiul Testament ca infractorii care primeau pedeapsa capitală să fie deseori omorâți cu pietre și apoi

---

²⁰ Leon L. Morris, *The Cross in the New Testament* (Grand Rapids: Eerdmans, 1999), p. 26.

spânzurați sau ținuiți pe lemn în mod public, pentru a arăta într-un fel rușinos că acele persoane erau cu adevărat blesteme de Dumnezeu.

Acest lucru vorbea despre respingerea de către Dumnezeu a celui om, despre faptul că el era vinovat de păcat și nelegiuire, despre smerire și adeseori spre agravarea pedepsei, spunând în esență că „acest om a fost executat pe drept”. De aceea, Petru îi acuză pe evrei de uciderea lui Isus, pe care ei *Îl dăduseră la moarte* ca pe răufăcător (F.A. 2:23).

Chiar dacă moartea lui Hristos a fost nedreaptă și a venit prin mâinile „celor fărădelege”, Evanghelia este totuși o veste bună. Acest pasaj din Galateni subliniază și mai mult de ce și pentru cine este ea o astfel de veste; nu doar pentru păcătoși, ci pentru păcătoși care sunt nu doar sub un blestem, ci nu au nici puterea de a se elibera singuri de el.

Leon Morris ne reamintește astfel de libertatea glorioasă pe care Hristos o asigură pentru *noi* luând asupra Sa blestemul păcatului *nostru*:

„Blestemul are sensul unei sentințe cu moartea, iar păcătoșii sunt răscumparați din aceasta prin moartea lui Isus. Pavel nu le permite cititorilor lui să nu vadă adevărul că păcatul este grav, căci el aduce blestemul lui Dumnezeu asupra păcătosului. Dar el insistă la fel de ferm pe adevărul că cei ce își pun credința în Hristos, nu mai au de ce să se teamă. Ei sunt răscumparați, scoși de sub efectul blestemului care era asupra lor, și aduși

la libertatea glorioasă a poporului lui Dumnezeu”.²¹

Deși noi meritam să fim blestemați pentru neascultarea noastră, Hristos a luat păcatul nostru asupra Sa și în locul nostru. El a fost tratat ca un virtual răufăcător de dragul răufăcătorilor (Isaia 53:12). Acesta este un act de substituție, acesta este procesul imputării²², iar așezarea lui Hristos în locul păcătoșilor este ceea ce Petru descrie astfel: „Cel neprihănit, pentru cei nelegiuți, ca să ne aducă la Dumnezeu” (1 Petru 3:18). În felul acesta, Isus a fost „făcut păcat” (*ἀμαρτίαν ἐποίησεν*):

2 Corinteni 5:21 „Pe Cel ce n-a cunoscut niciun păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El”.

Fără credința în Hristosul care a fost blestemat pentru noi, rămânem sub blestem, fiind forțați să îndurăm noi înșine blestemul și, dacă noi îl vom îndura, vom avea de îndurat propria moarte și Iadul. Astfel, a-L propovădui pe Hristos răstignit înseamnă să le prezentăm păcătoșilor minunăția imputării, prin care tot ceea ce am pierdut în Adam și păcat, primim în Hristos, prin credință. Aceste adevăruri minunate din Epistola către Galateni l-au determinat pe Luther să se bucure de lucrarea de la cruce a lui Hristos:

---

²¹ Leon Morris, *Galatians Paul's Character of Christian Freedom* (Downers Grove: IVP, 1996), p. 106-107.

²² Vom analiza mai multe lucruri despre imputare, substituție și îndreptățire în capitolele 3 și 4.

„Noi suntem ignoranți în legătură cu Dumnezeu, suntem dușmani ai lui Dumnezeu, morți în păcat și blestemați. Ce putem merita? Nu există nicio cale prin care putem evita acest blestem, decât dacă credem și spunem cu o încredere fermă, „Tu, Hristoase, ești făcut păcat și blestem în locul meu sau, mai degrabă, eu sunt făcut păcat, blestem, moarte, mânia lui Dumnezeu și Iad pentru Tine. De aceea, Tu ești neprihănirea, binecuvântarea, viața și harul lui Dumnezeu pentru mine, chiar Cerul meu”.²³

Așa cum am văzut, când vrem să îi facem pe oameni să fie conștienți de starea lor pierdută, expresia „prin Cruce” nu este superfluă, ci necesară. Doar atunci când îi aducem pe păcătoși nu doar înaintea judecății Legii lui Dumnezeu, oricât de necesar ar fi acest lucru, ci la umbra Crucii, doar atunci ei vor înțelege cu adevărat povara păcatelor lor, ticăloșia blestemului și răscumpărarea pe care Hristos o oferă prin prețul infinit pe care El l-a plătit pe cruce. John Murray ne atrage astfel atenția către costul imens al răscumpărării obținute la Cruce:

„Crucea lui Hristos este demonstrarea supremă a dragostei lui Dumnezeu (Rom. 5:8; 1 Ioan 4:10). Caracterul suprem al ei rezidă în *costul* extrem de mare al jertfei aduse... Costul jertfei ne asigură de măreția dragostei și ne garantează atribuirea tuturor celorlalte daruri fără plată... Fără ea, suntem lipsiți de

---

²³ Martin Luther, *Galatians, The Crossway Classic Commentaries*; Ed. Alister McGrath, J.I. Packer (Wheaton: Crossway Books, 1998), p. 157.

elementele necesare care să ne arate clar care este sensul Calvarului și minunăția dragostei Lui supreme față de noi, oamenii”.²⁴

Pavel le-a spus romanilor același lucru, anume că Isus este iubitor și că, prin îndurarea lui Dumnezeu, Și-a asumat rolul de Mesia răstignit, care avea să vină la timpul potrivit ca să Își răscumpere poporul (Gal. 4:4). În felul acesta, Hristos a purtat mânia lui Dumnezeu pe cruce sau *în sângele Lui*, o expresie paulină *caracteristică* pentru lucrarea de la cruce a lui Isus (Rom. 3:25). Pavel insistă spunând cum Crucea a fost menită să demonstreze neprihănirea lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, când privim la Cruce și îi îndreptăm pe oameni către lucrarea de la cruce a lui Hristos, vedem în ea ceva din neprihănirea lui Dumnezeu. Neprihănirea caracterului și a naturii lui Dumnezeu, neprihănirea Fiului Său, neprihănirea pe care Dumnezeu o cere și neprihănirea pe care El o acceptă – toate acestea au fost manifestate în chip uimitor și îndurător pentru noi la Cruce.

De aceea, dacă vrem să Îl propovăduim credincios pe Hristos, trebuie să nu eșuăm să predicăm felul în care Crucea îi face pe păcătoși să devină conștienți de starea lor pierdută. Crucea nu este ceva pe care noi să îl atașăm la finalul prezentării Evangheliei, după ce toată lucrarea reală a fost făcută; Crucea este epicentrul glorios al Evangheliei. Iată de ce Pavel

---

²⁴ John Murray, *Redemption Accomplished and Applied* (Grand Rapids: Eerdmans, 1955), p. 17 (*subl.*).

a putut să le reamintească fără teamă corintenilor de mesajul lui cristocentric: „Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit” (1 Cor. 2:2). Noi nu despărțim Legea de Cruce, ci arătăm *prin* Cruce cât de împovărătoare este Legea și cât de vinovat este omul dacă neglijează o mântuire atât de mare. La Cruce vedem păcatul scos la lumină pe deplin, așa cum este el și așa cum merită să fie tratat, ca și felul cum Dumnezeu l-a tratat prin sângele Fiului Său. Prin Cruce putem să le arătăm oamenilor cât de intolerant este Dumnezeu față de păcat și câtă răbdare are El față de păcătoși. La Cruce se împlinesc în esență cuvintele psalmistului:

„Bunătatea și credințioșia se întâlnesc, dreptatea și pacea se sărută” (Ps. 85:10).

3

RĂSTIGNIT PENTRU PACEA NOASTRĂ

*Predică bunătatea lui Dumnezeu demonstrată
prin îndreptățirea celor păcătoși*

Este destul de posibil ca unul dintre motivele pentru care evanghelizarea din zilele noastre suferă în bisericile evanghelice să fie că doctrina despre îndreptățire și-a diminuat importanța. În cadrul capitolului 1, am argumentat de ce alegerea trebuie adusă înapoi în arsenalul teologic al credinciosului, atât pentru evanghelizare cât și pentru credința creștină. În capitolul 2, am arătat de ce Crucea nu este periferică în ce privește lucrarea de a-i face pe oameni conștienți de păcatul lor. În esență, ceea ce facem este să parcurgem doctrina mântuirii.

Alegerea tratează veșnicia omului, păcatul are de-a face cu depravarea lui, iar acum trebuie să înțelegem felul în care Dumnezeu nu doar îi îndreptățește pe cei păcătoși, ci El face acest lucru într-un fel în care El rămâne drept. O obiecție frecventă care se aude și este îndreptată împotriva gândirii creștine are de-a face cu această chestiune a îndreptării.

Chiar dacă necredincioșii nu vor pune întrebarea, „Cum mai rămâne Dumnezeu drept dacă îl îndreptățește pe păcătos?”, totuși ei o vor exprima în felul următor:

„Cum poate Dumnezeu să ierte oameni pur și simplu stricați? Ar fi ridicol să facă asta!”

„Deci vrei să spui că tot ceea ce trebuie să fac este să Îl accept pe Isus în inima mea?”

„Pot să trăiesc ca un diavol și să cer iertare înainte de a muri, și totul va fi în regulă? Poate fi drept acest lucru?”

Aceste critici scot la iveală nu doar înțelegeri fundamental greșite despre gândirea creștină, ci și nevoia imensă ca evangheliștii noștri să fie echipați cu o perspectivă corectă asupra îndreptățirii, o poziție teologică ce va răspunde adecvat și biblic la toate aceste întrebări de genul „cum este posibil așa ceva”, „sună ridicol” sau „nu este corect”. Evident, Scriptura ne învață destul de categoric că, în starea lui decăzută spiritual, omul nu poate înțelege corect lucrurile spirituale:

1 Corinteni 2:14 „Dar omul firesc nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci, pentru el, sunt o nebunie; și nici nu le poate înțelege, pentru că trebuie judecate duhovnicește”.

Acest lucru se petrece pentru că, așa cum Pavel spusese deja, Dumnezeu îi va face pe înțelepții acestei lumi să fie nebuni (1 Cor. 1:19, 20), mesajul Lui nu poate fi înțeles prin înțelepciunea acestei lumi (1:18, 21), iar înțelepciunea Lui

trebuie să fie *revelată* (2:6-10). Și totuși trebuie să predicăm Crucea și pe Mântuitorul răstignit (1 Cor. 2:2). Indiferent de starea spirituală a omului, nu există nicio scurtătură în Scriptură, prin care să ocolim să propovăduim Crucea. Așa cum spunea Leon Morris, „Crucea domină Noul Testament”.¹

Un argument major în favoarea unei focalizări pe Cruce în ce privește doctrina îndreptățirii și felul în care ea se raportează la păcătoși ține, evident, de faptul că la Cruce se găsește toată mântuirea noastră. Aceasta este ceea ce corinteenii considerau cândva a fi *nebunie* (*μωρία*). Realitatea este că oamenii, în particular cei necredincioși, dar și unii credincioși, pot avea o gândire confuză despre îndreptățire. Mai specific, evanghelizarea creștină și cei care sunt implicați în ea trebuie să se afle în posesia unei teologii robuste și informate biblic despre îndreptățire, dacă vor să vorbească eficace despre felul cum omul poate ajunge într-o relație corectă cu Dumnezeu.² În capitolul 2 am văzut că păcătosului îi lipsește orice merit înaintea lui Dumnezeu. Acest capitol tratează într-o notă pozitivă neprihănirea păcătosului, mai exact felul în care

---

¹ Leon Morris, *The Cross in the New Testament*, p. 365.

² O scurtă bibliografie merită menționată aici pentru cei care vor să aprofundeze acest subiect: John Murray, *Redemption Accomplished and Applied* (1955). James Buchanan, *The Doctrine of Justification* (pe baza cuvântărilor de la Cunningham, din 1866). James White, *The God Who Justifies* (2001). J.V. Fesko, *Justification, Understanding the Classic Reformed Doctrine* (2008); v. și Wayne Grudem, *Systematic Theology* (1994); Robert L. Reymond, *A New Systematic Theology of the Christian Faith* (1998). Oricât aș fi în dezacord cu toți acești autori în diverse alte aspecte, toate aceste lucrări merită citite și studiate cu atenție.

nevrednicia lui poate fi depășită astfel încât el să poată intra în posesia unei neprihăniri pozitive, pentru a fi acceptat de Dumnezeu, chiar dacă nu are niciun merit omenesc. Doctrina îndreptăririi prin credință are de-a face totalmente cu felul în care putem fi acceptați de un Dumnezeu neprihănit.

ÎNDREPTĂȚIREA VIZEAZĂ NEPRIHĂNIREA

De-a lungul anilor, eu am avut numeroase discuții evanghelistice cu musulmanii din diverse contexte. Deși, ca în cazul tuturor discuțiilor evanghelistice, fiecare dialog cu un musulman poate fi diferit de altele, am observat totuși un lucru comun care pare că îmi lasă întotdeauna aceeași impresie – ei nu au pace cu Dumnezeu. Indiferent dacă vorbim cu musulmani sau cu alte persoane, toți păcătoșii au acest lucru în comun, anume că nu au pace cu Dumnezeu, pentru că sunt în afara lui Isus Hristos. Ca să rămânem pentru o clipă la discuția despre musulmani, esența este că, deși musulmanii se roagă de cinci ori pe zi, ei nu au pace cu Dumnezeu. Chiar dacă musulmanii postesc de Ramadan, ei nu au pace cu Dumnezeu. Chiar dacă ei merg în pelerinaj la Mecca, nu sunt împăcați cu Dumnezeu. Chiar dacă recită cuvinte din Coran, ei rămân în vrăjmășie cu Dumnezeu. De ce? Le lipsește neprihănirea pe care Dumnezeu o cere.

Din nefericire, multe prezentări ale Evangheliei vin cu dileme false înaintea oamenilor, prin abordări precum *moralismul* – susținând că oamenii trebuie doar să se comporte

mai frumos, *postmodernismul* – susținând că oamenii trebuie doar să „Îl încerce pe Isus” ca una din multe opțiuni aflate în meniul religiilor lumii, sau *psihologia* – susținând că, dacă oamenii vin la Hristos, ei pot fi eliberați de toate formele de tulburări și disfuncții mentale, în familie și în societate. Desigur, Hristos aduce transformare în viața celui convertit (2 Cor. 5:17). El ne face să fim sfinți și să trăim neprihănit în acest veac rău (Tit 2:12); Hristos vindecă răni adânci de toate categoriile, răni din căsnicie, din familie sau din societate (Tit 3:3). Și totuși, așa cum se subliniază deseori, Hristos nu ne mântuiește doar din familii disfuncționale, ci de mânia unui Dumnezeu infinit de sfânt și neprihănit. Iată de ce, dacă vrem să Îl predicăm credincios pe Hristos, singura dilemă pe care merită să ne focalizăm este cea care ne este prezentată în Evanghelie. Asta înseamnă că musulmanii, ateii, agnosticii și acea bătrânică drăguță de la azil nu au pace cu Dumnezeu, iar religiozitatea, intelectualismul și terapia moralistă nu le vor da pacea de care au nevoie. Îmi dau seama că acest lucru sună disperat, și așa și este. Singurul lucru care poate produce această pace este neprihănirea, mai precis neprihănirea pe care Dumnezeu o cere și pe care Hristos o are.

Ca să fiu chiar mai specific, când discutăm despre neprihănirea pe care Dumnezeu o cere, vorbim despre neprihănirea lui Hristos. Doar această neprihănire va rezolva problema păcii cu Dumnezeu. Doctrina îndreptățirii prin credință ne împinge în afara noastră și ne îndreaptă către o neprihănire străină de

noi, pe care trebuie să ne-o însușim prin credință. Pavel avea să prezinte acest adevăr în felul următor:

Filipeni 3:7-9 „Dar lucrurile, care pentru mine erau câștiguri, le-am socotit ca o pierdere, din pricina lui Hristos. Ba încă și acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere, față de prețul nespus de mare al cunoașterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El am pierdut toate și le socotesc ca un gunoi, ca să Îl câștig pe Hristos, și să fiu găsit în El, nu având o neprihănire a mea, pe care mi-o dă Legea, ci aceea care se capătă prin credința în Hristos, neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu, prin credință...”

Contextul este polemic, căci Pavel își începe acest capitol cu un triplu avertisment adresat credincioșilor din Filipi: „Păziți-vă de câinii aceia; păziți-vă de lucrătorii aceia răi; păziți-vă de scrijelații aceia!”³ (Fil. 3:2). Pavel, care avea calificările unice prin care să se laude cu reușitele firii pământești, refuză să facă acest lucru (cf. Fil. 3:3-6). În schimb, el vorbește despre inutilitatea încercării de a-ți produce neprihănire din faptele proprii bazate pe ascultarea de Lege. În fapt, el consideră neprihănirea produsă de om ca „gunoi” (*σκύβαλον*). Doar ca urmare a convertirii poate păcătosul să

---

³ Textul grec este mult mai explicit și mai categoric în acest sens, termenul „scrijelați” comportând ideea de mutilare (*κατατομή*). În legea mozaică, mutilarea era o încălcare a codului levitic (ex. Lev. 19:28; 21:5; Deut. 14:1; Isaia 15:2; Osea 7:14). De aceea, această exprimare sună aproape ca o modalitate satirică de a-i descrie pe iudaizatorii care voiau să îi influențeze pe credincioșii filipeni să se circumcidă.

își vadă propria neprihănire în această lumină (Isaia 57:12; 64:6).

Dar o convertire concepută să își aibă originea în forțe din afara noastră este de neînțeles în lumea noastră. Generația noastră, posibil mai mult ca oricând, este captivă eului, nemaivăzând nevoia eliberării din exterior sau a unui „Eliberator” divin. David Wells descrie atât de precis această problemă, poate mai bine decât oricine altcineva din vremurile noastre; el arată cu degetul către apariția subiectivismului individualist, a obsesiei omului cu sine și a ceea ce el numește „individualitatea modernă” și „resursele noastre ascunse”. Voi cita aici un pasaj mai lung din cartea lui:

„Obsesia subiectivă cu care ne confruntăm este îmbrăcată în haină religioasă (după cum se întâmplă adesea în mișcarea evanghelică), dar uneori ne apare îmbrăcată într-o haină destul de lipsită de religiozitate. Oricare ar fi forma, ea ilustrează aceeași mentalitate de bază, aceleași obiceiuri ale omului, aceeași prezumție că realitatea poate fi accesată doar prin eu (și prin intuiție, nu atât prin gândire), același crez că putem atinge un progres personal aparent nelimitat dacă doar accesăm propriile resurse ascunse. Această fascinație față de eu, lustruită cu speranță prin credința în progres, s-a dovedit a fi o mină de aur pentru edituri. Pe piața de carte religioasă din zilele noastre, 31% dintre toate cărțile sunt puse în categoria lucrărilor motivaționale, și alte 15% prezintă aceleași teme,

dintr-o perspectivă New Age”.⁴

Așa cum vom vedea chiar din cuvintele lui Wells de mai jos, filozofia și-a dat mâinile cu modernismul pentru a produce robi ai eului la un nivel foarte complex și surprinzător. Situația este înrăutățită și mai mult de realitatea că lumea este destul de pricepută în exploatarea fascinației omului față de independență în general. A fi mântuit este perceput ca un semn de slăbiciune, „mântuitorii” sunt tratați ca superstiții, iar vinovăția dată de păcat și legea divină sunt tratate ca niște chestiuni de modă veche, „ideologii” destul de incompatibile cu „progresul” omului din secolul al XXI-lea. Din perspectiva lui Wells, acest „individualism modern” nu este altceva decât o reaşezare a realității:

„Desigur, există o anumită afinitate între imaginea iluministă a ființei umane așezată în centrul realității, ilustrând lumea într-o manieră mai bună și mai atrăgătoare, și această nouă persoană modernă, care caută realitatea doar în sine. Individualistul modern, absorbit de sine, este continuarea idealului iluminist, dar, în majoritatea cazurilor, el nu este produsul direct al iluminismului. Această persoană este și produsul modernizării care a venit ca urmare a economiei de piață, a tehnologiei, a urbanizării, a birocrăției și a mass-media. Efectul colectiv al acestor produse ale modernizării – modernitatea – și-a dat mâna cu idealurile iluministe

---

⁴ David F. Wells, *No Place for Truth Or Whatever Happened to Evangelical Theology* (Grand Rapids: Eerdmans, 1993), p. 142-143.

pentru a produce noul individualist: iluminismul înrădăcinează autoritatea ultimă în eu, iar modernismul dezleagă eul de orice legături solide cu ceea ce se găsește în afara lui. Astfel, mediul interior și cel exterior devin una; depind reciproc unul de altul și se întăresc reciproc. Această confluență de gândire și mediu social a produs o mare turbulență și dezordine în gândirea modernă. Ea a remodelat înțelegerea modernă a felului cum sunt oamenii, a felului cum ei capătă acces la realitate și a felului cum ei ar trebui să își guverneze purtarea”.⁵

Prin contrast cu subiectivității din orice veac, Pavel a înțeles că temelul neprihănirii noastre se află cu totul în afara eului, în afara noastră și *în Hristos (ἐν Χριστῷ)*. Nu poate exista nicio altă bază de unde să ne putem deriva neprihănirea în afara a ceea ce Hristos a făcut pe cruce. Asta este pentru că, așa cum Pavel afirmase, credința este felul în care obținem „neprihănirea pe care o dă Dumnezeu” (Fil. 3:9b). Charles Hodge subliniază astfel acest lucru:

„Fiecare credincios se bazează pentru acceptarea sa înaintea lui Dumnezeu nu pe sine, ci pe Hristos, nu pe ceea ce el este sau a făcut, ci pe ceea ce Hristos este și a făcut pentru el. Prin neprihănirea lui Hristos se înțelege tot ceea ce El a devenit, a făcut și a suferit pentru satisfacerea cerințelor dreptății divine și pentru a procura meritul iertării păcatelor și darul vieții

---

⁵ Ibid, p. 143.

veșnice pentru poporul Lui... Neprihănirea lui Hristos este temeiul pe baza căruia credinciosul este îndreptățit, și ea este neprihănirea lui Dumnezeu”.⁶

Într-o lume în care oamenii sunt meticuloși, chiar experți în îndreptățirea de sine, chemarea la abandonarea eului ca sursă care să îl califice pe om ca acceptabil înaintea lui Dumnezeu nu este o sarcină ușoară. Biblic vorbind, doctrina îndreptățirii prin credință pleacă de la prezumția că omul este vinovat, disperat și incapabil să producă neprihănirea pe care Dumnezeu o cere. *Dumnezeu vrea ca păcătoșii să aibă neprihănirea Lui*. Totuși, pentru a realiza acest lucru, ea trebuie câștigată. Ironic, există un sens potrivit căruia s-ar putea spune că mântuirea este „prin fapte” (adică faptele lui Hristos). Scriptura descrie deseori neprihănirea meritorie a lui Hristos ca fiind ascultare:

Filipeni 2:5-11 „Să aveți în voi gândul acesta, care era și în Hristos Isus: El, măcar că avea chipul lui Dumnezeu, totuși n-a crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu, ci S-a dezbrăcat pe Sine însuși și a luat un chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor. La înfățișare a fost găsit ca un om, S-a smerit și S-a făcut ascultător până la moarte, și încă moarte de cruce. De aceea și Dumnezeu L-a înălțat nespus de mult și I-a dat Numele care este mai presus de orice nume; pentru ca, în Numele lui Isus, să se

---

⁶ Charles Hodge, *Systematic Theology*, Abridged Edition edited by Edward N. Gross (Grand Rapids: Baker Book House, 1988), p. 459.

plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pământ și de sub pământ, și orice limbă să mărturisească, spre slava lui Dumnezeu Tatăl, că Isus Hristos este Domnul”.

Evrei 5:8-9 „măcar că era Fiu, a învățat să asculte prin lucrurile pe care le-a suferit. Și după ce a fost făcut desăvârșit, S-a făcut pentru toți cei ce-L ascultă, urzitorul unei mântuiri veșnice”.

Romani 5:18-19 „Astfel dar, după cum printr-o singură greșeală a venit o osândă, care i-a lovit pe toți oamenii, tot așa, printr-o singură hotărâre de iertare a venit pentru toți oamenii o hotărâre de neprihănire care dă viața. Căci, după cum prin neascultarea unui singur om, cei mulți au fost făcuți păcătoși, tot așa, prin ascultarea unui singur Om, cei mulți vor fi făcuți neprihăniți”.

Isus însuși cunoștea că scopul Lui era să Îl glorifice pe Tatăl prin viața Sa de ascultare perfectă: „căci M-am pogorât din Cer ca să fac nu voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis” (Ioan 6:38). Și El nu a eșuat niciodată. El a fost mereu ascultător, într-un mod perfect, de voia Tatălui: „totdeauna fac ce-I este plăcut” (Ioan 8:29b). Desigur, acest lucru a fost posibil pentru că voia Fiului și voia Tatălui erau legate inseparabil în scopul și concepția lor: „Adevărat, adevărat vă spun, că, Fiul nu poate face nimic de la Sine; El nu face decât ce Îl vede pe Tatăl făcând; și tot ce face Tatăl, face și Fiul întocmai” (Ioan 5:19). Isus nu a fost niciodată nesincronizat cu

voia lui Dumnezeu, pentru că El însuși era Dumnezeu la fel cum era Tatăl Lui. Isus a făcut întotdeauna ceea ce I-a dat Tatăl să facă, pentru că voia Tatălui pentru Hristos era ceva ce deopotrivă Tată și Fiul agreaseră din veșnicie. Astfel, ascultarea lui Hristos era legată de planul de răscumpărare conceput în veșnicie și aplicat în timp. Aceasta este lucrarea pe care Hristos S-a angajat să o împlinească, iar această lucrare este acceptabilă înaintea lui Dumnezeu și pusă în contul celui ce crede (Ioan 17:1-4).

Dar păcătoșii sunt întotdeauna nesincronizați cu voia lui Dumnezeu, căci înaintea convertirii, ei nu se află în posesia abilității de a-I fi plăcuți lui Dumnezeu (Rom. 8:7). Oricât ar încerca, oricât ar pretinde că Îl iubesc pe Dumnezeu, că Îl apreciază sau Îl respectă, dacă nu li s-a dat o inimă nouă care să găsească plăcere în voia lui Dumnezeu, ei nu vor trăi nicio dată după voia lui Dumnezeu, astfel că vor rămâne în vrăjmășie cu El. La aceasta se referea John Murray când a spus că „noi toți suntem într-o stare greșită față de El”:

„Și noi toți suntem într-o stare greșită față de El, pentru că toți am păcătuit și suntem lipsiți de slava lui Dumnezeu. Noi eșuăm foarte frecvent să conștientizăm gravitatea acestui fapt. De aceea, realitatea păcătoșeniei noastre și a mâniei lui Dumnezeu îndreptată împotriva noastră din cauza păcatului nostru nu este conștientizată. Acesta este motivul pentru care mărețul adevăr al îndreptării nu răsună în profunzimile

cele mai mari ale sufletelor noastre. Și acesta este motivul pentru care Evanghelia îndreptățirii este fără sens într-o atât de mare măsură în ochii lumii și ai bisericii din secolul al XX-lea. Noi nu suntem pătrunși de conștientizarea profundă a realității lui Dumnezeu, a măreției și sfințeniei Sale. Iar păcatul, chiar și atunci când este cătuși de puțin conștientizat, este văzut ca puțin mai mult decât rezultatul neșansei sau al schimbărilor nefaste”.⁷

Când înțelegem greșit „adevărul măreț al îndreptățirii” în felul în care prezentăm Evanghelia, ratăm să le spunem oamenilor adevărul despre ei înșiși și despre Dumnezeu. Nu îi arătăm omului păcatul lui și faptul că este într-o stare „cu totul greșită” înaintea lui Dumnezeu. Ratăm să propovăduim chiar „măreția și sfințenia” lui Dumnezeu, despre care Murray vorbește. Noi predicăm mult prea adesea un har ieftin, terapie, nu teologie, aprecierea de sine, moralismul sau emoționalismul, nu pe Hristos răstignit. Când renunțăm la astfel de parametri ai Evangheliei, umblăm după un mesaj mai moale și mai atractiv – unul despre care am fi tentați să credem că îi va suna omului mai potrivit. Și se poate să îi sune astfel, dar noi dezbrăcăm în felul acesta Evanghelia de elementele ei esențiale și de puterea ei (cf. 1 Cor. 2:5); abandonăm adevărul că omul este infinit de păcătos, că Legea este infinit de sfântă, că Dumnezeu este infinit de milostiv și că lucrarea de la cruce a lui

---

⁷ John Murray, *Redemption Accomplished and Applied*, p. 117.

Hristos este infinit de prețioasă spre îndreptățirea celor păcătoși. Iată de ce trebuie să îi convingem pe oameni de păcătoșenia și pierzarea lor, așa cum am vorbit în capitolul 2. Și nu poate fi cineva mai în măsură să ne reamintească de acest lucru decât Jonathan Edwards:

„Oamenii trebuie să devină conștienți că sunt copii ai mâniei; că Legea este împotriva lor și că sunt expuși blestemului ei; că mânia lui Dumnezeu rămâne peste ei și că El este mânios pe ei zi de zi, câtă vreme sunt sub vinovăția păcatului”.⁸

ÎNDREPTĂȚIREA VIZEAZĂ HARUL

Neprihănirea lui Dumnezeu este înrădăcinată în harul Lui. Dacă nu o primim ca rezultat al faptelor, adică al faptelor noastre, trebuie să ni se dea ca rezultat al harului. Și este multă confuzie azi în ce privește rolul credinței și îndreptățirea. Credința noastră este ceea ce ne îndreptățește? Este credința o faptă?

Trebuie făcută o deosebire importantă dacă vrem să avem o gândire corectă despre Evanghelia harului lui Dumnezeu. Puterea nu rezidă atât de mult în puterea *credinței*, ci în puterea *obiectului* ei. Ea are mai mult de-a face cu obiectul credinței noastre decât cu faptul că avem credință. Cu atât de multe discuții în mass-media, în industria de divertisment și

---

⁸ Jonathan Edwards, *Jonathan Edwards on Knowing Christ* (Carlisle: Banner of Truth, 1997), p. 267.

pe alte platforme publice (ca să nu mai mă refer la anumite biserici), credința a ajuns să fie considerată mai importantă decât chiar Dumnezeu. Politicienii, atleții, actorii și actrițele vorbesc deseori despre puterea credinței. Un exemplu de acest fel este articolul din 2004 publicat în revista *The New York Times*, pe tema credinței președintelui George W. Bush, articol intitulat *Faith, Certainty and the Presidency of George W. Bush* [Credință, certitudine și președinția lui George W. Bush], în care jurnalistul Ron Suskind s-a focalizat pe ceea ce a spus că este „eficacitatea” credinței președintelui. Suskind a vorbit despre credință ca și cum ar fi fost o putere în sine. Credința a intervenit în alcoolismul lui Bush, credința i-a refăcut căsnicia, credința i-a dat înțelepciune în Biroul Oval, și credința este descrisă ca și cum ea ar fi mântuirea în sine – ceva de care sunt în stare toți oamenii din toate religiile și, așa cum insinuează autorul, care ar trebui considerată eficace indiferent de contextul „denominațional” sau de religia cuiva. Credinței i se dă astfel o înțâietate absolută. În „ceasul cel mai întunecat” din președinția lui Bush, când a trebuit să ia decizia de a trimite trupe militare în Afganistan, după atacurile de pe 11 Septembrie, Suskind scrie despre locul proeminent pe care credința l-a avut în viața președintelui Bush și a tuturor americanilor care și-au manifestat credința susținându-l pe președinte în rugăciune:

„În doar câteva zile de la atacuri, Bush a luat decizia invadării Afganistanului și a dat ordine clare. Cuvântarea lui dinaintea sesiunii comune a Congresului, de

pe 20 Septembrie, va fi cel mai probabil cea mai specială din întreaga lui președinție. El s-a rugat cerând ajutorul lui Dumnezeu. La fel, mulți americani, de toate credințele, s-au rugat împreună cu el și pentru el. Totul a fost simplu și non-denominațional: o rugăciune ca el să se ridice la înălțimea importanței acestui moment, ca el – și, prin extensie, noi, ca țară – să triumfăm în acel ceas întunecat. Iată locul unde președinția exercitată prin credință capătă formă. Credința, care vreme de luni de zile a colorat procesul de luare a deciziilor și o mulțime de tactici politice – gândiți-vă la cuvântarea lui înaintea națiunii pe tema cercetărilor pe celule stem – a început acum să ghideze evenimentele. Și aceasta a fost cea mai naturală ascensiune: George W. Bush s-a îndreptat către *credință* în cel mai întunecat moment și a descoperit în ea un izvor de putere și încredere”.⁹

Scriptura face o deosebire atentă între rolul credinței și rolul obiectului credinței. Dacă președintele Bush sau orice alt politician l-ar fi acordat lui Dumnezeu locul potrivit, sau mai precis să pună mai presus de credință ceea ce Dumnezeu a făcut prin Isus Hristos, cuvântarea lui nu ar fi avut mari șanse să fie catalogată ca fiind corectă politic. Obiectul credinței justificatoare este Hristos și neprihănirea Lui. Credința nu are credință în credință. Credința este mâna care primește

---

⁹ By Ron Suskind, Published: October 17, 2004: http://www.nytimes.com/2004/10/17/magazine/17BUSH.html?_r=1. (subl.).

darul neprihănirii lui Dumnezeu, ceea ce conduce la îndreptățirea celui păcătos. Credința este vehiculul care pune neprihănirea lui Hristos în contul nostru. Credința este agentul, harul este ancora:

Romani 4:16 „De aceea, moștenitori sunt cei ce se fac prin credință, pentru ca să fie prin har, și pentru ca făgăduința să fie cheazășuită pentru toată sămânța lui Avraam: nu numai pentru sămânța aceea care este sub Lege, ci și pentru sămânța aceea care are credința lui Avraam, tatăl nostru al tuturor...”

Credința nu este o faptă, ci un dar: „cu privire la Hristos, vouă vi s-a dat harul nu numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru El” (Fil. 1:29). Iată de ce credința nu poate fi considerată o faptă care să vină din acțiunea volițională a omului. Leon Morris spunea foarte clar că „accentul din scrierile lui Pavel se îndreaptă întotdeauna către ceea ce Dumnezeu a făcut în mântuirea omului, nu către vreun efort omnesc”.¹⁰ Dacă Dumnezeu nu i-ar da credința, omul nu ar fi avut-o niciodată. Dacă ea ar fi o faptă, îndreptățirea noastră ni s-ar datora asemenea salariului celui ce lucrează. De aceea, nu ar trebui să prezentăm niciodată Evanghelia în așa fel încât să transmitem ideea că mântuirea poate fi meritată ca rezultat al credinței. Iată un alt pasaj în care Pavel elimină posibilitatea de a fi îndreptățiți pe baza credinței ca faptă:

---

¹⁰ Morris, *The Cross in the New Testament*, p. 260.

Romani 4:4-5 „Însă, celui ce lucrează, plata cuvenită lui i se socotește nu ca un har, ci ca ceva datorat; pe când, celui ce nu lucrează, ci crede în Cel ce îl socotește pe păcătos neprihănit, credința pe care o are el, îi este socotită ca neprihănire”.

Pavel caută să așeze neprihănirea mult în afara tărâmului meritelor omenești.

Avraam nu a fost îndreptățit datorită vreunei fapte. De aceea, credința lui nu a fost considerată o faptă (corect definită), ci o condiție pentru primirea neprihănirii lui Dumnezeu, o condiție lucrată în noi și dăruită nouă prin harul suveran al lui Dumnezeu (2 Tim. 2:25 cf. Ioan 10:26). Puritanii erau destul de zeloși în a face o deosebire corectă între credință și neprihănire. Ei au văzut credința și îndreptățirea într-o relație corectă. Într-un cunoscut capitol intitulat, *Not Faith but Christ* [Nu credința, ci Hristos], puritanul scoțian Horatius Bonar (1808-1889) a respins categoric credința noastră ca temei al îndreptățirii noastre:

„... nu *credința* este neprihănirea noastră... Credința nu îndreptățește ca faptă, ca un act moral sau ca o bucată de bunătate, nici ca un dar al Duhului, ci pur și simplu pentru că este legătura dintre noi și Substitutul nostru – o legătură foarte firavă într-un sens, dar tare ca fierul în alt sens. Lucrarea lui Hristos *pentru* noi este obiectul credinței. Lucrarea Duhului *în noi* este ceea ce produce această credință: pacea și îndreptățirea noastră vin din prima, nu din a doua... Nu credința

este medicul nostru... Nu credința este mântuitorul nostru... Credința nu este perfecțiunea... Credința nu satisface dreptatea lui Dumnezeu... Credința nu este Hristos, nici crucea lui Hristos... Credința este odihnă, nu trudă... Hristos trebuie să fie esența predicării noastre și substanța credinței noastre, de la început și până la sfârșit”.¹¹

Bonar afirmă cu hotărâre ceea ce alții au argumentat cu o mare precizie exegetică, anume că Noul Testament nu ilustrează nicăieri credința ca fiind cauza finală a îndreptării noastre, ca și cum simplul act al credinței ar fi neprihănit sau meritoriu, căci el nu este. Acest adevăr a fost dovedit într-o multitudine de modalități. De exemplu, orice teologie a credinței și îndreptării care are tendința de a ilustra credința ca și cum ea ar câștiga îndreptățirea noastră este contrară argumentației lui Pavel împotriva oricărui merit omenesc, argumentație care se găsește peste tot în scrierile sale. Din punct de vedere gramatic, chestiunea este și mai clară. Robert Raymond explică în felul următor:

„Totuși, actul credinței nu este prezentat nicăieri în Noul Testament ca temei sau cauză a neprihănirii noastre. Dacă ar fi fost astfel, credința ar deveni o

---

¹¹ Horatius Bonar (1808-1889), *The Everlasting Righteousness, How Shall Man be Just with God?*, citat în *God's Gospel of Grace, The Doctrine of Salvation from the Pages of the Free Grace Broadcaster*. Chapel Library 2010; p. 140-146. Publicat și ca *The Everlasting Righteousness* de Banner of Truth, 1993. În acest aspect a se vedea și *Catechismul Mare de la Westminster*, întrebarea 73, care descrie credința ca „instrumentul prin care Îl primim și Îl aplicăm pe Hristos și neprihănirea Lui”.

faptă meritorie, o idee căreia apostolul Pavel i se opune constant, el ancorând credința în Hristos și prezentând-o ca fiind contrară oricărei fapte ome-nești. Ni se spune că suntem îndreptățiți ‚prin cre-dință’ (dativul simplu – Rom. 3:28, 5:2), ‚prin cre-dință’ (*ἐκ*, ek, cu genitivul – Rom. 1:17; 3:30; 4:16 (de două ori), 5:1; 9:30; 10:6; Gal. 2:16; 3:8, 11, 24; Evrei 10:38), ‚prin credință’ (*διὰ*, dia, cu genitivul – Rom. 3:22, 25, 30; Gal. 2:16; Fil. 3:9), ‚prin credință’ (*ἐπί*, epi, cu genitivul - Fil. 3:9), și ‚prin [potrivit] cre-dință’ (*κατά*, kata, cu acuzativul - Evrei 11:7). Dar nu ni se spune niciodată că suntem îndreptățiți ‚din ca-uză credinței’ sau ‚pe baza credinței’ (*διὰ*, dia, cu acu-zativul). Cu alte cuvinte, actul psihic al credinței nu constituie neprihănirea justificatoare. Această deose-bire este rezervată de Scriptură pentru Hristos – sin-gura neprihănire. Credința în Hristos este pur și sim-plu răspunsul mântuitor al păcătosului regenerat față de chemarea eficace făcută de Dumnezeu, prin inter-mediul căreia neprihănirea lui Hristos – singurul te-mei al îndreptării – îi este pusă în cont”.¹²

Acest lucru preamărește harul lui Dumnezeu și arată că omul nu se poate mântui în niciun fel prin puterile sale sau chiar să Îl ajute pe Dumnezeu să îl mântuiască.

Autorii Scripturii au fost foarte atenți să descrie relația dintre credință și îndreptățire prin expresii care să arate clar

---

¹² Robert L. Reymond, *A New Systematic Theology of the Christian Faith*, p. 745.

că nu credința constituie temeiul îndreptățirii noastre, ci Hristos, și că nu credința este sursa îndreptățirii, ci harul. Joel Beeke arată specificitatea minunată a Scripturii în acest aspect spunând: „... atât de mare este precizia cu care Duhul Sfânt a vegheat la scrierea Noului Testament, încât scriitorii acestuia să nu lase să treacă nicăieri această expresie prepozițională (*διά*, dia, însoțită de acuzativ). Credința este prezentată de fiecare dată ca *mijloc* al îndreptățirii”.¹³ Având credința ilustrată în relația ei corectă față de neprihănirea lui Dumnezeu, putem fi de acord cu Pavel că Dumnezeu ne-a îndreptățit fără plată, „prin harul Său” (Rom. 3:24), fără orice fel de „fapte făcute de noi” chiar „în neprihănire”¹⁴ (Tit 3:5). Dumnezeu îndreptățește „prin credință”, așa încât îndreptățirea să fie potrivită „harului” (Rom. 4:16). Neprihănirea are de-a face cu harul. Omul nu poate pretinde să i se dea neprihănirea lui Dumnezeu pe baza botezului (după cum cred mulți), nici pe baza participării la biserică, a dărnicii, a memorării Scripturii, a activismului misionar sau a implicării în lucrarea de binefacere,

---

¹³ Joel R. Beeke, *Puritan Reformed Spirituality* (Grand Rapids: Reformation Heritage Books, 2004), p. 379 [parantezele îmi aparțin].

¹⁴ Expresia prepozițională din acest pasaj este importantă, *οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ἃ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς*. Fraza prepozițională, *ἐν δικαιοσύνῃ* „în neprihănire”, funcționează adverbial aici, cu sensul de trăsătură religioasă a „faptelor” avute în vedere. Nici măcar faptele noastre religioase dinaintea și de după convertire nu constituie temeiul harului justificator al lui Dumnezeu manifestat în mântuirea noastră. Pavel se focalizează pe „îndurarea” lui Dumnezeu (*οὐλεος*) ca temeiul autentic al mântuirii prezentat aici prin expresiile „spălarea nașterii din nou” (*λουτροῦ παλιγγενεσίας*) și „înnoirea făcută de Duhul Sfânt” (*καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου*).

căci nimic din toate acestea nu poate câștiga dreptul la neprihănirea care este dată prin har, prin credință.

Ciudat este că oamenii disprețuiesc tocmai această Evanghelie a *harului fără plată*. Întorcându-ne pentru o clipă la prietenii noștri musulmani, trebuie să știm că ei nu au nicio doctrină a ispășirii care să satisfacă dreptatea lui Dumnezeu așa cum este Evanghelia lui Isus Hristos. Musulmanii îți vor spune că trebuie să se ocupe ei înșiși de păcatele lor, prin rugăciuni, pelerinaje și prin alte particularități și superstiții religioase, astfel că ei nu văd nevoia lucrării de la cruce a lui Hristos. În acest fel, ei distrug Evanghelia harului fără plată și se aruncă deznădăjduiți în abisul legalismului sau a ceea ce Pavel descrie ca „învățăturile începătoare, slabe și sărăcicioase” ale omului (Gal. 4:9, cf. 4:3; Col. 2:8, 20). Problema este că omul se vede pe sine ca auto-determinant astfel că, dacă nu poate să facă fapte ca să merite mântuirea, nici nu o va primi. Iată de ce parte din harul lui Dumnezeu trebuie să includă puterea de a-l face pe om capabil să creadă, căci altfel el nu ar putea niciodată să aleagă binele, ci ar alege mereu răul (Ier. 13:23; Matei 7:18; Ioan 3:3; Rom. 8:7-8).

În urmă cu câțva timp, un prieten de-al meu care urma cursurile la seminarul teologic și-a adus aminte de o întâmplare de la cursuri, când un student insista pe ideea că cei credincioși și-ar putea pierde mântuirea. Prietenul meu a încercat să îi arate felul în care acest lucru ar conduce la lipsa siguranței, și pe bună dreptate. Eu i-am sugerat că răspunsul adecvat ar fi că,

dacă ne-am putea pierde mântuirea ca urmare a păcatelor noastre, putem fi *siguri* că vom fi condamnați! Omul pur și simplu nu are în sine bunătatea prin care să devină și să rămână mântuit, ci totul trebuie să fie prin Evanghelia harului, altfel ea ar înceta să mai fie o veste bună. Hodge a insistat în felul următor legat de aceeași concluzie, atunci când a explicat pasajul din Romani 4:16:

„Dacă mântuirea ar fi dependentă în orice formă sau în orice măsură de meritul, bunătatea sau statornicia omului, ea nu poate fi niciodată sigură, ba chiar n-am putea ajunge niciodată să o avem. Dacă nu suntem mântuiți prin har, nu putem fi mântuiți deloc. De aceea, respingerea unei mântuiri fără plată înseamnă respingerea singurei metode de mântuire disponibilă pentru păcătoși”.¹⁵

ÎNDREPTĂȚIREA VIZEAZĂ PACEA

Ca să putem aprecia pacea care rezultă din îndreptățire, trebuie subliniate mai multe alte aspecte prețioase și indispensabile ale mântuirii. Pacea cu Dumnezeu este mult mai mult decât simpla experimentare personală a ei. Deși persoana care a trecut de la moarte la viață și din întuneric la lumină prin Crucea lui Isus Hristos poate da mărturie despre pacea interioară pe care a primit-o la convertire, pacea care

---

¹⁵ Charles Hodge, *Romans, Geneva Series of Commentaries* (Edinburgh: Banner of Truth Trust, 2009), p. 123.

rezultă din a fi acceptat de Dumnezeu este mult mai profundă. Chiar dacă experimentarea emoțională a păcii lui Dumnezeu poate fluctua în timp și în funcție de circumstanțe, pacea lui Dumnezeu rămâne o realitate pentru cel care a fost îndreptățit, indiferent cât timp acea persoană ar putea să nu o simtă. Pacea cu Dumnezeu nu este doar un sentiment, ci un fapt.

Pacea cu Dumnezeu conduce la o părtășie corectă cu Dumnezeu, prin împăcare. Instituirea legăturilor de familie prin înfiere și întemeierea unei noi păci între Evrei și Neamuri prin Biserică sunt și ele rezultatele relației de pace cu Dumnezeu. Adevărul fascinant care afectează toate aceste fațete ale mântuirii este că ele sunt posibile doar prin Cruce. Omul nu poate fi împăcat cu Dumnezeu decât prin Cruce; păcătosul nu poate fi iertat decât prin Cruce; iar Evreii și Neamurile sunt aduși prin Cruce în părtășie ca „unul singur”. Acesta este un alt motiv pentru care nu putem permite ca miezul Evangheliei noastre să fie abandonat. Hristos răstignit trebuie să rămână în inima Veștii Bune. Lumea este plină de vrăjmășie, atât față de Dumnezeu cât și între oameni. Păcătoșii nu pot scăpa de această vrăjmășie și nu pot locui în pace decât prin Crucea lui Hristos, care îndepărtează mânia.

Efeseni 2:11-19 „De aceea voi, care altădată erați Neamuri din naștere, numiți netăiați împrejur de către aceia care se cheamă tăiați împrejur, și care sunt tăiați împrejur în trup de mâna omului: aduceți-vă

aminte că în vremea aceea erați fără Hristos, fără drept de cetățenie în Israel, străini de legămintele făgăduinței, fără nădejde și fără Dumnezeu în lume. Dar acum, în Hristos Isus, voi, care odinioară erați depărtați, ați fost apropiați prin sângele lui Hristos. Căci El este pacea noastră, care din doi a făcut unul, și a surpat zidul de la mijloc care-i despărțea, și, în trupul Lui, a înlăturat vrăjmășia dintre ei, Legea poruncilor, în orânduirile ei, ca să îi facă pe cei doi să fie în El însuși un singur om nou, făcând astfel pace; și i-a împăcat pe cei doi cu Dumnezeu într-un singur trup, prin cruce, prin care a nimicit vrăjmășia. El a venit astfel să vă aducă vestea bună a păcii vouă celor ce erați departe, și pace celor ce erau aproape. Căci prin El și unii și alții avem intrare la Tatăl, într-un Duh. Așadar, voi nu mai sunteți nici străini, nici oaspeți ai casei, ci sunteți împreună cetățeni cu sfinții, oameni din casa lui Dumnezeu...”

Îndreptățirea are de-a face și cu sfârșitul ostilității adânc înrădăcinate dintre Evrei și Neamuri, dar pacea care face reconciliere între Dumnezeu și om este chiar mai profundă și mai critică. Cu toate acestea, natura acestei păci nu este ușor de înțeles. Această pace a fost confundată cu emoțiile și *pacea* pe care noi le simțim, cu un anume standard de viață, cu binecuvântarea materială, cu o viață liniștită, și cu experiența derivată din devoțiunea personală față de Dumnezeu. Dar pacea care rezultă din îndreptățire este mai presus de toate o pace *legală*, o pace relațională, o pace care există pe un

plan spiritual. Ca să înțelegem mai bine natura acestei păci, ar trebui să ne focalizăm pe câteva aspecte importante ale mântuirii.

PACEA ȘI MÂNIA LUI DUMNEZEU

Îndreptățirea rezolvă cea mai mare dintre toate dilemele noastre – păcatul și consecințele lui (cf. 1 Cor. 15:56). Prin propițiere, Dumnezeu îndepărtează vrăjmășia noastră. Propițierea este calea prin care Dumnezeu satisface mânia Lui dreaptă.¹⁶ El L-a trimis public pe Fiul Său ca să împlinească tocmai această lucrare:

Romani 3:24-25 „Și sunt socotiți neprihăniți, fără plată, prin harul Său, prin răscumpărarea care este în Hristos Isus. Pe El Dumnezeu L-a rânduit mai dinainte să fie, prin credința în sângele Lui, o jertfă de ispășire, ca să-Și arate neprihănirea Lui; căci trecuse cu vederea păcatele dinainte, în vremea îndelungii răbdări a lui Dumnezeu”.

Mânia lui Dumnezeu se ridicase împotriva noastră. Așa cum spunea Robert Reymond, „mânia divină” este „presupoziția” a ceea ce el a numit „lucrarea de propițiere făcută

---

¹⁶ Pentru pasaje biblice foarte importante legate de doctrina propițierii, vedeți Romani 3:25, Evrei 2:17, 1 Ioan 2:2, 4:10. Sensul grupului de termeni *ἵλασμός / ἱλαστήριον* poate avea atât conotația anulării sau a stingerii mâniei lui Dumnezeu (propițiere), cât și pe cea de anulare sau îndepărtare a păcatului (expiție). În acest text este avut în vedere primul sens, iar al doilea sens va fi explicat în următorul pasaj. O analiză foarte bună a acestui grup de cuvinte este făcută de Leon Morris în lucrarea sa, intitulată *The Apostolic Preaching of the Cross* (London: Tyndale, 1955).

prin ascultarea lui Hristos de la cruce”.¹⁷

John Murray susține și el acest adevăr: „Propițierea prezumă mânia și dezgustul lui Dumnezeu, iar scopul propițierii este îndepărtarea acestui dezgust”.¹⁸ Și noi vedem efectele mâniei lui Dumnezeu chiar și acum în lume (Rom. 1:18); noi înșine eram cândva copii ai mâniei (Efes. 2:3), sub mânia lui Dumnezeu (Ioan 3:36) și aveam nevoie să fim eliberați de mânia Lui (Matei 3:7).

Propițierea este o doctrină care aproape că a dispărut de la amvonurile noastre. Bisericile nu predică despre propițiere, pentru că ele nu vor să predice despre mânia sau judecata lui Dumnezeu. În ceea ce privește mânia lui Dumnezeu și conceptul pedepsei veșnice în Iad, William Nichols subliniază pe bună dreptate următoarele lucruri:

„Chiar dacă nu neagă existența Iadului, evanghelicii moderni îi îndulcesc în orice aspect terorii și chiar fac ca Dumnezeu să pară mai blând și mai acceptabil pentru păcătoși, presupunând că acest lucru alungă cumva mare parte din vrăjmășia pe care păcătoșii o au față de Dumnezeu, lucru care, cred ei, ar putea să îi facă mai dispuși să Îl accepte pe Isus ca Mântuitorul lor”.¹⁹

---

¹⁷ R. L. Reymond, *A New Systematic Theology of the Christian Faith*, p. 635.

¹⁸ Murray, *Redemption Accomplished and Applied*, p. 30.

¹⁹ William C. Nichols, *The Torments of Hell, Jonathan Edwards on Eternal Damnation* (Iowa, International Outreach Inc., 2006), p. 223.

Gloria lui Dumnezeu este mult prea adesea furată din cauza predicării îndulcite care Îl portretizează pe Dumnezeu ca pe un fel de mazetă uriașă din Cer, care nu manifestă mânie față de nimeni și cu siguranță că nu va trimite pe nimeni în Iad pentru păcatele lui. Oamenii vorbesc despre dragostea lui Dumnezeu fără să mai facă referire la mânia Lui și, procedând astfel, propovăduiesc o jumătate de Dumnezeu. Cu toate acestea, mânia lui Dumnezeu este înrădăcinată în sfințenia Lui (Isaia 5:16; Ezech. 28:22; Apoc. 6:10; 16:5). Întrucât Dumnezeu este atât de sfânt, neprihănit și credincios, El nu tolerează contradicții la adresa perfecțiunilor Sale. Murray spunea:

„Răzbunarea este reacția sfințeniei lui Dumnezeu la păcat, iar acoperirea ei este ceea ce asigură îndepărtarea dezgustului divin pe care păcatul îl cere”.²⁰

Când Pavel descrie natura păcătoasă a omului, el o prezintă condensat ca eșecul de a trăi la înălțimea slavei lui Dumnezeu, sau a perfecțiunilor Sale: „Căci toți au păcătuțit, și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu” (Rom. 3.23). Iată de ce Dumnezeu este atât de mânios, pentru că gloria Lui este cu totul contrară păcatului. Întrucât era lăsată să fie reflectată de om, gloria Lui a fost diminuată prin răutatea omului, care caută gloria proprie, nu pe a lui Dumnezeu.

Când este privită pe fundalul păcatului omului, propițierea strălucește cu o glorie prețioasă. A fi îndreptățit prin

---

²⁰ Murray, *Redemption Accomplished and Applied*, p. 30.

lucrarea de la cruce a lui Hristos înseamnă că mânia lui Dumnezeu stârnită de pervertirea gloriei Sale a fost satisfăcută și îndepărtată de la păcătoși. Lovitura de baros a dreptății lui Dumnezeu a căzut asupra Fiului în loc să cadă asupra noastră și, astfel, Fiul a preluat cu totul dezgustul lui Dumnezeu față de păcat. Deși Dumnezeu ar fi fost cu totul drept să pedepsească toate păcatele din trecut, *cele comise anterior*, El a ales să manifeste îndurare față de vasele îndurării prin trimiterea Fiului Său să îndepărteze mânia dreaptă a lui Dumnezeu. Sângele lui Isus a fost vărsat spre îndreptățirea păcătoșilor și spre stingerea mâniei lui Dumnezeu pe care păcătoșii au stârnit-o în El. Pavel le scrie exact acest lucru romanilor, mai târziu în epistola sa:

Romani 5:6-9 „Căci, pe când eram noi încă fără putere, Hristos, la vremea cuvenită, a murit pentru cei nelegiuiți. Pentru un om neprihănit cu greu ar muri cineva; dar pentru binefăcătorul lui, poate că s-ar găsi cineva să moară. Dar Dumnezeu Își arată dragostea față de noi prin faptul că, pe când eram noi încă păcătoși, Hristos a murit pentru noi. Deci, cu atât mai mult acum, când suntem socotiți neprihăniți, prin sângele Lui, vom fi mântuiți prin El de mânia lui Dumnezeu”.

Crucea este o amintire perpetuă a faptului că mânia lui Dumnezeu a trebuit să fie stinsă pentru ca păcătoșii să poată experimenta pacea lui Dumnezeu. Acest aspect este crucial pentru vestea bună a Evangheliei, și nu ar trebui să îndrăznim

să îl eliminăm din propovăduirea noastră. Atunci când argumentăm despre păcat și consecințele lui, ar trebui să așezăm scena pentru minunăția lucrării de propițiere. Propițierea este prezumată în cuvintele lui Pavel din Romani 5:1: „Deci, fiindcă suntem socotiți neprihăniți, prin credință, avem pace cu Dumnezeu, prin Domnul nostru Isus Hristos”. Expresia prepozițională „prin Domnul nostru Isus Hristos” nu vorbește doar despre Hristos ca Substitutul care a purtat păcatul, ci și despre Hristos ca jertfa care a făcut pace pentru noi.

Rezultatele unei astfel de răstigniri împăciuitoare sunt minunate în orice aspect. De la vrăjmași la prieteni, de la copii ai mâniei la copii ai lui Dumnezeu, și de la pedeapsa veșnică la bucuria veșnică – propițierea L-a făcut pe Dumnezeu să aibă o dispoziție favorabilă față de noi prin Isus Hristos, astfel că devenim împreună moștenitori cu El (Rom. 8:17).

Ce veste minunată și glorioasă pentru păcătoșii care se tem de mânia lui Dumnezeu. Păcătoșii sunt în robia fricii (Evrei 2:14-15), ei se tem de moarte, de necunoscut, de posibilitatea judecății și, unii, chiar de certitudinea ei. Propovăduirea lui Hristos răstignit îi asigură că există multe lucruri de care să le fie frică, dar există mult mai multe motive pentru care pot avea încredere în Hristos, mai mult decât doar pentru o viață bună pe pământ, dar trecătoare. Cu cât se tem mai mult de mânia infinită, cu atât au nevoie mai mult de pacea infinită. Când este prezentată prin învățătura propițierii, Evanghelia devine clar vestea bună. Dacă este propovăduită

corect, ea poate răspunde la obiecțiile lansate la adresa mâniei lui Dumnezeu – El este sfânt, lucru care necesită pedepsirea păcătoșilor ca urmare a pervertirii gloriei Sale, dar dreptatea Lui este satisfăcută ca urmare a lucrării de la cruce a lui Hristos și a jertfei Sale care a făcut propițierea.

PACEA ȘI IERTAREA DATĂ DE DUMNEZEU

Glorioasa veste bună a iertării este nepopulară în societatea noastră postmodernă. Iertarea a fost reorientată de la Cer și Dumnezeu, și îndreptată direct către *eul* umanist. Dacă omul este centrul și măsura tuturor lucrurilor, atunci cel mai important lucru este să te ierți pe tine însuși, să îți vindecii rănilile, să te reabilitezi, să te îmbunătățești și să împrumuternicești eul, pentru că în interiorul eului se găsesc uitate toate puterile prin care poți să trăiești acel fel de viață pe care ar trebui să îl trăiești. Astfel de idei despre om sunt ceea ce David Wells a denumit „antropologii alternative”,²¹ antropologii care sunt inerent umaniste, relativiste, focalizate pe eu și deschis narcisiste. În final, așa cum spune Wells, ne-am ales cu concepte noi despre cine și ce este omul. De fapt, ca urmare a reorientării totale a moralității și eticii, David Wells vede o dezvoltare înfricoșătoare a identității omului. El spunea: „Aceasta este situația care a căpătat proporții epidemice în lumea noastră postmodernă”.²²

---

²¹ Wells, *Losing our Virtue*, p. 141.

²² Ibid.

Ironie este că tocmai această pierdere a identității despre care Wells vorbește este ceea ce l-a făcut pe om incapabil să vadă importanța îndreptării. Întrucât a înlocuit vinovăția cu rușinea, păcatul cu boala și neprihănirea cu prețuirea de sine, omul a ajuns lipsit de temeiul necesar pe baza căruia poate aprecia puterea curățitoare a Crucii prin îndreptarea și iertarea pe care ea le aduce. Propovăduirea puterii justificatoare a Crucii și a iertării păcatului constituie o oportunitate unică să îl ajutăm pe om să își vadă adevărata identitate din perspectiva răscumpărării.

Oricât ar vrea societatea postmodernă să sufoce adevărul lui Dumnezeu, conceptul păcii rezonază în inimile oamenilor, pentru că ei înțeleg pacea în forma ei elementară, la fel cum înțeleg dreptatea în forma ei elementară. Harul comun al lui Dumnezeu i-a dat omului o conștiință, un simțământ al moralității, o cunoaștere elementară a naturii lui de ființă creată și a responsabilității sale înaintea lui Dumnezeu (Rom. 1:18). Ba mai adânc în el se găsește realitatea că Dumnezeu a scris „lucrarea Legii” în inima lui, astfel încât omul știe nu doar că a ucide este greșit, ci știe și că el este responsabil pentru astfel de lucruri înaintea Creatorului lui, care îl va judeca pentru faptele sale (Rom. 2:14-15). Așa cum am văzut în capitolul 2, înainte de a le putea prezenta păcătoșilor adevărul prețios despre iertare, trebuie să îi facem conștienți de păcătoșenia și pierzarea lor, prin Lege și prin Crucea unde a fost purtat blestemul lor. Când facem acest lucru, putem începe să

propovăduim adevărul legat de cine sunt ei, de ce există, cum să înțeleagă lumea din jurul lor și unde să meargă pentru a găsi răspunsuri, dacă vor să aibă parte de pacea autentică în această viață și în lumea care va veni. În locul unei antropologii *alternative*, ei vor căpăta antropologia biblică, înțelegând corect deosebirea dintre *Creator* și *ființele create* care poate să le explice felul în care funcționează lucrurile în lumea lui Dumnezeu.

Îndreptățirea produce pace, pentru că ea produce iertare. În loc să se ierte pe el însuși, omul trebuie să fie iertat de Dumnezeu; în loc să umble după pacea personală prin „acceptarea de sine”, păcătosul poate avea pace doar văzându-se pe sine ca având nevoie de iertare (cf. Luca 18:13). Îndreptățirea îi aduce iertarea. De aceea, această iertare este esențială pentru a avea pace cu Dumnezeu. Acest mesaj al iertării era însăși miezul mesajului apostolic:

Faptele Apostolilor 2:38 „Pocăiți-vă’, le-a zis Petru, și fiecare dintre voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veți primi darul Sfântului Duh”.

Faptele Apostolilor 5:31 „Pe acest Isus, Dumnezeu L-a înălțat cu puterea Lui, și L-a făcut Domn și Mântuitor, ca să îi dea lui Israel pocăința și iertarea păcatelor”.

Faptele Apostolilor 10:43 „Toți prorocii mărturi-

sesc despre El că oricine crede în El, capătă, prin Numele Lui, iertarea păcatelor”.

Faptele Apostolilor 13:38 „Să știți dar, fraților, că în El vi se vestește iertarea păcatelor”.

Acest ultim pasaj biblic, din Faptele Apostolilor 13, așază din nou Crucea în centrul mesajului biblic. Doar *prin El*, adică prin Persoana și lucrarea lui Isus Hristos, este posibilă iertarea păcatelor. A fi îndreptățit înseamnă să fii drept [nevinovat, n.tr.] față de Dumnezeu. Înseamnă să ți se îndeărteze păcatele, să îți fie șterse și expiate. Înseamnă ca păcatul să îți fie îndepărțat complet, așa cum ilustrează Morris în următorul citat:

„Neprihănirea pe care noi nu o avem vine ca darul cel bun al lui Dumnezeu în Hristos. Dar noi vom fi neprihăniți. Observați că asta înseamnă mai mult decât să fim iertați. Criminalul iertat nu va mai fi pedepsit, dar are un stigmat asupra lui. El este criminal și cunoscut ca un criminal, chiar dacă este unul nepedepsit. Păcătosul îndreptățit nu doar că nu mai are nicio pedeapsă de plătit, ci el este și neprihănit. El nu este un om care să mai aibă păcat asupra lui. Efectul lucrării lui Hristos este că păcatul omului este îndepărțat complet”.²³

Nemaiavând păcatele „asupra noastră” (în special pozițional), putem fi eliberați de toată vinovăția, chiar și de

---

²³ Morris, *The Cross in the New Testament*, p. 247.

amintirea vinovăției noastre. De aceea, a fi îndreptățiți înseamnă că putem trăi cu o conștiință curată, o conștiință despre care psalmistul spune că răspunde cu laude la puterea purificatoare a îndreptării și iertării (Ps. 32:1-2; Rom. 4:7-8). Conștiința este un lucru puternic. Când sunt confruntate cu Legea lui Dumnezeu, cu blestemul lui Dumnezeu și Crucea lui Hristos, unde El a purtat blestemul, inimile oamenilor sunt împovărate de convingerea de păcat, de vinovăție și de o conștientizare copleșitoare a judecării stârnită de păcat (Rom. 2:15). Dar Hristos a venit ca să curețe omul de păcatul lui și, astfel, de conștiința lui zdrobită de păcat:

Evrei 9:14 „cu cât mai mult sângele lui Hristos, care, prin Duhul cel veșnic, S-a adus pe Sine însuși jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va curăți cugetul vostru de faptele moarte, ca să Îi slujiți Dumnezeului cel viu!”

Evrei 10:22 „să ne apropiem cu o inimă curată, cu credință deplină, cu inimile stropite și curățite de un cuget rău, și cu trupul spălat cu o apă curată”.

Indiferent cât de psihologic este programată generația noastră în ce privește păcatul și vinovăția, niciun program în doisprezece pași nu poate curăța glasul interior constant al conștiinței, decât numai Dumnezeu. Cu cât încearcă omul să supprime adevărul conștiinței lui, cu atât îi va lipsi mai multă autenticitate în viața de zi cu zi, și cu atât mai tare îi va predica propria conștiință! J.C. Ryle a spus cândva: „O pace a conștiinței ce nu este zidită pe îndreptățire este un vis

periculos”.²⁴ Harul justificator al lui Dumnezeu ne iartă și ne curăță, astfel încât putem să trăim vieți de laudă autentică și de dragoste adevărată. Conștiința duce cu ea un partener deosebit în ce privește responsabilitatea, un glas care nu încetează să mărturisească și un mijloc obiectiv care înregistrează faptele noastre. Puritanii erau maeștri ai teologiei conștiinței. Puritanul englez Richards Sibbes spunea cândva: „Conștiința este deasupra mea, iar Dumnezeu este deasupra conștiinței”, subliniind astfel autoritatea pe care conștiința o are, întrucât ea nu Îi este supusă decât lui Dumnezeu.²⁵ Prezentând într-o formă condensată gândirea puritană despre conștiință, Beeke și Jones au scris următoarele:

„Pe scurt, puritanii au arătat că ea, conștiința, funcționează ca un sistem nervos spiritual, care folosește vinovăția pentru a ne informa că ceva este greșit și trebuie corectat. Eșecul de a lua aminte la avertismentele conștiinței nu poate să ne ducă decât la împietrirea sau tocirea conștiinței, ceea ce ne va duce în final la pierzare”.²⁶

Oamenii nu pot fi eliberați cu adevărat ca să trăiască înaintea lui Dumnezeu cu o conștiință curată, așa cum spune Pavel deseori, decât prin sângele Crucii. El vedea această

---

²⁴ J.C. Ryle, citat în *God's Gospel of Grace*, p. 159.

²⁵ Richard Sibbes, *Works of Richard Sibbes* (Carlisle: Banner of Truth, 2001), 3.210.

²⁶ Joel R. Beeke & Mark Jones, *A Puritan Theology: Doctrine for Life* (Grand Rapids: Reformation Heritage Books, 2012), p. 912.

trăire ca un lucru neprețuit (F.A. 23:1; 24:16; 2 Cor. 1:12; 1 Tim. 1:19; 2 Tim. 1:3). Noi suntem îndreptățiți prin înviere, și prin învierea justificatoare a lui Isus Hristos suntem în măsură să căpătăm un *cuget curat* (1 Petru 3:21), care duce la sfințenie, așa cum observa și James White: „Inima care știe care a fost prețul plătit pentru răscumpărarea ei nu caută să adauge la acel preț”.²⁷ Prin îndreptățire, păcătosul poate primi curățirea necesară de răutatea căilor lui anterioare, fiind condus la sfințirea adevărată. Un pasaj important din scrierile lui Pavel ne reamintește tocmai de acest lucru:

1 Corinteni 6:9-11 „Nu știți că cei nedrepti nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu? Nu vă înșelați în privința aceasta: nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malahii, nici sodomiții, nici hoții, nici cei lacomi, nici bețivii, nici defăimătorii, nici hrăpăreții nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu. Și așa erați unii dintre voi! Dar ați fost spălați, ați fost sfințiți, ați fost socotiți neprihăniți, în Numele Domnului Isus Hristos, și prin Duhul Dumnezeului nostru”.

Îndreptățirea îi dă păcătosului multe făgăduințe prețioase: un statut drept înaintea lui Dumnezeu, punerea în cont a neprihănirii lui Hristos, înfierea în familia lui Dumnezeu și, elementul focal de aici, faptul că Dumnezeu nu se

---

²⁷ James R. White, *The God Who Justifies* (Minneapolis: Bethany House, 2001), p. 100.

va mai raporta la păcătoși potrivit păcatelor lor, care L-au stârnit la mânie. Așa cum nota Charles Hodge, omul îndreptățit are făgăduința că, „prin îndreptățire, primește făgăduința că Dumnezeu nu îl va mai trata după nelegiuirile lui”.²⁸ Toate făgăduințele lui Dumnezeu sunt afirmate în Hristos (2 Cor. 1:20). Făgăduința iertării păcatelor, care duce la pace, este minunată în orice aspect al ei. A fi răstignit pentru pacea noastră înseamnă că Isus a fost răstignit ca să ne îndreptățască înaintea lui Dumnezeu, ca să ne elibereze de mânia dreaptă a lui Dumnezeu, ca să ne răscumpere de blestemul Legii lui Dumnezeu și să ne curețe prin lucrarea regeneratoare a Duhului lui Dumnezeu, prin spălarea păcatelor noastre și prin a ne da o conștiință curată înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, astfel că, în lume și în biserică, putem invoca un cuget curat pentru a mărturisi despre sfințenia și sinceritatea noastră evlavioase (2 Cor. 1:12). Legea cere îndreptățire, iar lucrarea de la cruce a lui Hristos o furnizează. Îndreptățirea este un alt motiv pentru care trebuie să Îl păstrăm pe Hristos răstignit în centrul lucrării noastre de evanghelizare și predicare. De aceea, nu ne putem permite să eșuăm să propovăduim harul îndreptățirii. Așa cum am văzut mai devreme, îndreptățirea are de-a face cu harul, așa că nu trebuie să ne mire că Pavel a preamărit harul lui Dumnezeu și lucrarea de la cruce a lui Hristos, care ne-au adus răscumpărarea și iertarea:

---

²⁸ Charles Hodge, vol. 3, *Systematic Theology*, p. 164.

Efeseni 1:7-8 „În El avem răscumpărarea, prin sângele Lui, iertarea păcatelor, după bogățiile harului Său, pe care l-a răspândit din belșug peste noi, prin orice fel de înțelepciune și de pricepere”.

4

RĂSTIGNIT ÎN LOCUL NOSTRU

Predică îndurarea ispășirii substitutive

„Nu există un alt titlu al lui Hristos care să fie mai prețios pentru inimile creștinilor ca acela de ‚Răscumpărător’... El ne arată nu doar că am primit mântuirea de la El, ci și ne face să prețuim ceea ce L-a costat pe El să obțină această mântuire pentru noi. Și acesta este mai precis Numele Hristosului de pe cruce. Ori de câte ori îl pronunțăm, Crucea este așezată înaintea ochilor noștri, iar inimile noastre sunt umplute de amintirea plină de iubire nu doar că Hristos ne-a dat mântuirea, ci și că El a plătit un preț imens pentru ea”.¹ — B.B. Warfield

Hristos *răstignit* este ghinda stejarului puternic al harului suveran al lui Dumnezeu. El este izvorul de unde curg toate binecuvântările răscumpărătoare, căci orice gând concentric și teologic se intersectează la Cruce. Expresia *Hristos răstignit* are în ea o greutate clară, astfel că abaterea de la *determinarea* lui Pavel este totuna cu abaterea de la Evanghelia

---

¹ B.B. Warfield, *The Works of Benjamin B. Warfield* (Grand Rapids: Baker Book House Company, 2003) vol. II, p. 375.

care este centrată în Hristos, care nu doar că i-a fost încredințată, ci și el însuși a fost dedicat ei cu hotărâre. Conceptul ispășirii substitutive împlinite de Hristos este parte din acest miez glorios al Evangheliei, pe care trebuie să o propovăduim. Packer observa pe bună dreptate că „această noțiune [ispășirea substitutivă] ne conduce la însăși inima Evangheliei creștine”.² Hristos răstignit pentru păcătoși nu poate fi abandonat niciodată și trebuie înțeles dacă vrem să Îl propovăduim pe Hristos spre slava lui Dumnezeu. Pavel a rezonat cu acest aspect substitutiv al Crucii când le-a spus galatenilor că el nu l-ar abandona pentru nimic în lume:

Galateni 2:20-21 „Am fost răstignit împreună cu Hristos, și trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine însuși pentru mine. Nu vreau să fac zadarnic harul lui Dumnezeu; căci dacă neprihănirea se capătă prin Lege, degeaba a murit Hristos”.

Epistola către Galateni ne oferă în particular (3:10-14) un bun punct de plecare în analiza doctrinei denumită deseori *ispășirea penală substitutivă a lui Hristos*.³ În acest pasaj

---

² J.I. Packer, *What Did The Cross Achieve? The Logic of Penal Substitution*. Tyn-dale Bulletin vol. 25 (1974) p. 4. [paranteza îmi aparține].

³ De exemplu, Berkhof vorbește despre „doctrina substitutivă penală a ispășirii”, în *Systematic Theology*, 1996; p. 373ff. Vedeți și lucrarea lui Bavinck, care spune că „întreaga viață și lucrare a lui Hristos, de la concepția până la moartea Lui, a fost substitutivă în natura ei”, *Reformed Dogmatics*, vol. 3, p. 378.

deosebit de important din Galateni 3 putem vedea trei lucruri: nevoia ispășirii ca urmare a blestemului Legii, felul în care blestemul este îndepărtat, și efectele mântuitoare ale schimbului făcut între păcătos și Hristos în purtarea blestemului.

BLESTEMUL LEGII

Am văzut deja (în capitolul 2 din această carte) argumentul lui Pavel în favoarea lucrării *substitutive* a lui Hristos.⁴ Omul este deznădăjduit de pierdut, împovărat și condamnat sub greutatea cerințelor Legii. În încercarea lor de a folosi Legea ca un mijloc pentru a fi îndreptățiți înaintea lui Dumnezeu, iudaizatorii voiau să îi abată pe galateni către o altă evanghelie, una falsă (Gal. 1:6-9). Omul îndreptățit trebuie să trăiască prin credință (3:11). Întrucât doar credința poate îndreptăți, păzirea Legii este exclusă de Evanghelie. Persoana care încearcă să își câștige nevinovăția înaintea lui Dumnezeu prin păzirea Legii se află sub ticăloșia unei poveri imposibil de purtat. Citând din Deuteronom 27:26, Pavel spune: „pentru că este scris: ‚Blestemat este oricine nu stăruiește în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă’” (Gal. 3:10).

Și tocmai acest *blestem*⁵ este ceea ce Pavel consideră că

---

⁴ Expresie folosită deseori în exprimările legate de *ispășirea* substitutivă; „substitutiv” are sensul cuiva care ia locul altuia sau este reprezentantul altcuiva (v. Grudem, *Systematic Theology*, Leicester, England; Grand Rapids, MI: Zondervan 2004, p. 579).

⁵ *Katāpa*: un termen caracteristic legământului care face parte din cerințele stipulate în legământul mozaic de la Muntele Sinai (Deut. 28-32; Lev. 26).

este cea mai mare dilemă a păcătosului. Având în vedere faptul că, în special în contextul Vechiului Testament, în care acest blestem a fost introdus, și felul în care Galateni 3:13 îl prezintă, blestemul era o ilustrare publică a dezgustului lui Dumnezeu față de infractorii condamnați, care încălcasează Legea Lui.⁶ Comentatorii biblici au subliniat deseori acest context:

„Spânzurarea nu era o metodă de execuție, ci ceva făcut după moartea unui infractor, în aceeași zi. După ce acel om era mort, el avea să fie spânzurat pe lemn, astfel ca imaginea lui îngrozitoare să slujească drept avertisment pentru populație, arătând care era rezultatul încălcării acelor porunci care atrăgeau pedeapsa cu moartea”.⁷

Ar trebui să subliniem asemenea lui Schreiner⁸ că a fi ținut pe lemn nu era indiciul automat și universal al blestemului lui Dumnezeu, pentru că mulți creștini au fost răstigniți pentru credința lor în Hristos. Cu toate acestea, povara blestemului ne arată un lucru clar – cei care stau la umbra ei sunt incapabili să se elibereze de ea prin puterile lor, pentru

---

⁶ Acest lucru întărește ideea prezentată anterior – Crucea produce o vinovăție unică sau conștientizarea unică a păcătoșeniei personale și a stării pierdute înaintea lui Dumnezeu.

⁷ Peter C. Craigie, *The Book of Deuteronomy*, New International Commentary on the Old Testament (Grand Rapids: Eerdmans, 1976), p. 285; citat în Thomas R. Schreiner, *Galatians, Zondervan Exegetical Commentary on the New Testament* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2010), p. 216-17.

⁸ Schreiner, *Galatians, Zondervan Commentary on the New Testament*; p.217.

că ar trebui să facă „toate lucrurile scrise în cartea Legii” (3:11b). Chiar dacă Deuteronom 27:26 nu include cuvântul *toate*,⁹ capitolul 28 arată clar că „totul” sau „tot” ce este poruncit trebuie păzit într-un fel perfect (28:1).

Deși acest blestem constituie rezultatul logic al încălcării Legii lui Dumnezeu, Evanghelia harului ne conduce într-o direcție total diferită. În acest context, Legea condamnă (2 Cor. 3:6-7, 9), pe când Evanghelia dă viață „în Isus Hristos” (Rom. 6:23). Astfel, în contextul galatenilor, Legea demonstrează nevoia noastră absolută după neprihănirea lui Hristos – o neprihănire făcută posibilă doar prin sângele legământului Lui (cf. 2 Cor. 3:9).¹⁰ În răspunsul dat lui N.T. Wright, Piper comentează și interpretează corect pasajul din Galateni 3:

„În această concepție restrânsă, orientată pe termen scurt, Legea cere împlinirea perfectă a celor 613 porunci din Pentateuh, ca să poți avea viața... Acesta nu este un fel de aranjament legal care exclude biziura pe Dumnezeu pentru puterea care abilitază. În această exprimare nu se spune nimic ca și cum omului i s-ar cere să Îi dea lui Dumnezeu ceva ce El nu i-ar fi dat mai întâi omului (Rom. 11:35-36). Această concepție restrânsă și orientată pe termen scurt a Legii ne prezintă

⁹ evr. כָּל , „toți”. Și acest lucru trebuia făcut cu „atenție”. מְדַבֵּר

¹⁰ Contrastul dintre „osândă” (*κατάκρισις*) / „neprihănire” (*δικαιοσύνη*) în cele două legăminte (sau „slujbe”, așa cum le spune Pavel) arată clar ce produce fiecare legământ, adică fie condamnarea care duce la moarte, fie neprihănirea care duce la viață.

un standard absolut al perfecțiunii smerite, cu o atitudine de copil, cu o bizuire pe Dumnezeu și făcută spre înălțarea lui Dumnezeu, producând astfel fundalul moral fără de care jertfa de ispășire din Penta-teuh și lucrarea lui Hristos nu ar avea niciun sens”.¹¹

Tocmai cerințele cuprinzătoare ale Legii fac ca ispășirea lui Hristos să fie atât de necesară și atât de prețioasă. În străfundul ei, Evanghelia ne vorbește despre eliberare, salvare și ușurare pentru păcătosul împovărat, care este înrobițat fără milă de propriul păcat. Legea explică natura acestei dileme și îi multiplică păcătoșenia, *crescând* păcatul (cf. Rom. 5:20) și, astfel, crește povara Legii aducătoare de blestem. De aceea, devine critic ca acest blestem să fie îndepărtat pentru ca omul să fie eliberat de consecințele ei și de tirania lui asupra vieții sale.

CUM ESTE ÎNDEPĂRTAT BLESTEMUL?

Nu voi uita niciodată momentul când am văzut o tristă conferință de presă, în anul 2010, când Tiger Woods și-a cerut scuze public pentru scandalul legat de căsnicia lui. El părea zdrobit, obosit, mâniș, acru și copleșit. Ceea ce m-a izbit din scuzele aduse de Woods au fost aceste cuvinte: „Am multe lucruri de ispășit”. Fiind un budist auto-proclamat, religia lui Tiger nu conține niciun concept al ispășirii și, în plus,

---

¹¹ John Piper, *The Future of Justification, A Response to N.T. Wright* (Wheaton: Crossway Books, 2007) p. 197.

singura ispășire care ar putea îndepărta în realitate petele vinovăției sale nu poate fi făcută de el. Chiar dacă el își vede nevoia de a face ispășire și, într-un fel, de a șterge greșelile sale, rușinea și vinovăția păcatelor sale, faimosul jucător profesionist de golf este lipsit de putere pentru a face o astfel de ispășire a păcatului, la fel cum este orice alt fiu sau fiică a lui Adam. Cum altfel ar trebui să numim aceasta dacă nu blestem? Dar ispășirea, în sine, trebuie făcută dacă vrem ca păcătoșii să fie îndreptățiți înaintea lui Dumnezeu. După cum este adesea cazul, învățătura Bibliei pe tema ispășirii ne conduce în direcția substituției. Și experții biblici au subliniat deseori acest lucru:

„Păcatele omenirii au încălcat sfințenia Creatorului și au adus cu ele sentința morții, o sentință care nu poate fi anulată decât prin substituția unei jertfe de moarte. Prin sângele jertfei, oamenii păcătoși sunt în măsură să primească binecuvântarea lui Dumnezeu în locul judecății Lui”.¹²

Starea păcătosului sub blestemul Legii este una de o deznădejde totală. Deși, lăsat la latitudinea puterilor sale, omul firesc nu își poate vedea nici măcar propria stare, conștiința lui și Cuvântul lui Dumnezeu arată clar că el se află sub blestem (Rom. 2:14). Din această stare tristă a omului se ridică chestiunea *eliberării*. Cum este omul eliberat de acest

---

¹² Leland Ryken, James C. Wilhoit, Tremper Longman III, *The Dictionary of Biblical Imagery* (Downers Grove: IVP Academic, 1998), p. 54.

blestem? Cum face Dumnezeu această eliberare? Cum îi eliberează Dumnezeu pe oamenii care se află sub o povară atât de mare și care sunt lipsiți de puterea de a se elibera de judecata iminentă a mâniei lui Dumnezeu, dacă sunt vinovați de încălcarea poruncilor Lui? Așa cum ne învață Pavel, Hristos poartă blestemul nostru. El a venit să facă ceea ce noi nu am putea face – atât să împlinească cerințele Legii (ascultarea activă a lui Hristos), cât și să absoarbă pedeapsa îngrozitoare a Legii (ascultarea pasivă) pentru cei neputincioși. El spune: „pe când eram noi încă fără putere, Hristos, la vremea cuvenită, a murit pentru cei nelegiuți” (Rom. 5:6). Anthony Hoekema subliniază tocmai acest lucru în felul următor:

„Faptul că Hristos a fost Substitutul nostru ne este propovăduit cu o claritate și forță inevitabile în Galateni 3:13, „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi (ἠψπερ ἡμῶν)”.¹³ Noi am meritat acel blestem, pentru că nu am ascultat perfect de Legea lui Dumnezeu, și nici nu putem asculta astfel de ea (v. 10-11). Dar Hristos a purtat blestemul în locul nostru, ca Substitutul nostru, făcându-Se blestem pentru noi, ca să putem fi eliberați de el”.¹⁴

---

¹³ Expresia completă este *Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρως τοῦ νόμου γεόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρως* (Gal. 3.13a). Formula prepozițională (*ὑπὲρ ἡμῶν*) nu este doar obiectul participiului circumstanțial, ci indică și avantajul sau superioritatea, adică a credincioșilor.

¹⁴ Anthony Hoekema, *Saved by Grace* (Grand Rapids, MI; Cambridge, UK: Eerdmans 1994), p. 174.

În urmă cu câțiva ani, am fost implicat într-o slujire la un cămin de bolnavi din partea de sud a statului California, în care biserica noastră avea grijă de bătrânii care nu puteau merge la biserică. Acel cămin este plin de oameni unici și interesanți, care proveneau din tot felul de situații de viață. O bătrânică obișnuia să stea mereu lângă mine, pretinzând că este credincioasă și povestind cum mergea la biserică pe vremea copilăriei. Eu o întrebam deseori dacă se ruga, dacă își citea Biblia și dacă participa la studiile biblice din acel cămin, atunci când predicatorul venea să le împărtășească din Cuvânt. Răspunsul ei era mereu același: „Nu atât de mult pe cât ar trebui”. În fapt, de fiecare dată când o vizitam, îi puneam aceleași întrebări și primeam același răspuns. „V-ați citit Biblia?”, iar răspunsul ei era: „Nu atât de mult pe cât ar trebui”. „Ați petrecut ceva timp în rugăciune?” „Nu atât de mult pe cât ar trebui”. Placa ei era mereu aceeași. Diferența dintre această bătrână sfântă, dacă era cu adevărat sfântă, și păcătosul care nu Îl are pe Hristos din restul lumii, este că, pentru cel necredincios, eșecul lui de a împlini cerințele Cuvântului lui Dumnezeu îl plasează sub un blestem, nu în ceea ce privește ratarea țintei în sfințire, ci în ce privește condamnarea sigură care vine ca urmare a lipsei slavei lui Dumnezeu în viața lui. Oricât de mari ar fi eforturile noastre, dacă faptele noastre nu *întrec neprihănirea fariseilor*, putem fi siguri că ratăm această țintă!

Oricâte fapte bune ar face un păcătos, tot timpul este loc de mai mult, pentru că el nu va face niciodată *atât de mult*

pe cât ar trebui să facă. Nu doar că el are fapte de făcut, ci ele trebuie făcute cu motivații curate și spre slava lui Dumnezeu. Întrucât nu avem capacitatea de a împlini tot ceea ce poruncește Legea, Isus „a purtat blestemul în locul nostru” deoa-rece, așa cum Pavel a demonstrat deja, „cel neprihănit prin credință va trăi” (v. 11b), nu prin păzirea Legii. Acest lucru arată *clar* că omul nu poate fi îndreptățit prin faptele Legii (v. 11a). Credința și faptele se exclud reciproc în ce privește îndreptățirea noastră (Gal. 2:16). Hristos a mers până acolo în-cât S-a *făcut* blestem ca să ne răscumpere, să ne salveze și să ne elibereze *din* blestem. Hristos S-a apropiat de blestem ca să ne îndepărteze pe noi de el. Hristos a purtat blestemul pentru ca noi să nu mai fim sub condamnarea lui. Motivată doar de mila Sa suverană, Dumnezeu ne-a trimis un Eliberator care să ne elibereze de asuprirea și disperarea noastră, luând locul nostru (cf. Ioan 15:13). El a fost dat de ocară pentru ca noi să putem fi eliberați. El S-a smerit pentru ca noi să putem fi înălțați. Iată felul în care Hristos *ne-a vindecat*, slujind ca Rob al lui Dum-nezeu:

Isaia 53:4-6 „Totuși, El suferințele noastre le-a purtat și durerile noastre le-a luat asupra Lui, și noi am crezut că este pedepsit, lovit de Dumnezeu și smerit. Dar El era străpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărâdelegile noastre. Pedepsa, care ne dă pacea, a căzut peste El, și prin rănilor Lui suntem tămăduiți. Noi rătăceam cu toții ca niște oi, fiecare își vedea de drumul lui; dar Domnul a făcut să cadă asupra

Lui nelegiuirea noastră a tuturor”.

Isaia 53:10-11 „Domnul a găsit cu cale să-L zdrobească prin suferință... Dar, după ce Își va da viața ca jertfă pentru păcat, va vedea o sămânță de urmași, va trăi multe zile, și lucrarea Domnului va propăși în mâinile Lui. Va vedea rodul muncii sufletului Lui și Se va înviora. Prin cunoștința Lui, Robul Meu cel neprihănit îi va pune pe mulți oameni într-o stare după voia lui Dumnezeu, și va lua asupra Lui povara neleguirilor lor”.

Când Îl propovăduim pe Hristos răstignit, noi îi trezim pe păcătoși ca să își vadă starea în care păcatul i-a adus și grozăvia blestemului Legii lui Dumnezeu. Propovăduirea lui Hristos răstignit trebuie să includă lucrarea uimitoare a Răscumpărătorului care S-a dat pe Sine ca jertfă de un preț infinit, ca plată pentru datoria păcatelor noastre, o datorie care trece dincolo de orice merit omenesc. Răscumpărarea este calea prin care Dumnezeu ne eliberează de blestem și ne îndreptățește înaintea Lui. Cuvântul *a răscumpăra* (ἐξγοράζω) din Galateni 3:13 are sensul literal de „a cumpăra înapoi, a elibera, a dezlega”. Lexiconul lui Louw și Nida definește acest termen ca „eliberarea cuiva printr-un mijloc ce se dovedește costisitor pentru cel care produce eliberarea”.¹⁵ Pentru ca Hristos să ne elibereze, Hristos a trebuit să ia locul nostru.

---

¹⁵ Johannes P. Louw și Eugene Albert Nida, vol. 1, *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semantic Domains*, 2nd ed. (New York: United Bible Societies, 1996), p. 487.

Așa cum se exprima Pavel, „Pe Cel ce n-a cunoscut niciun păcat, El L-a *făcut* păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El” (2 Cor. 5:21), făcându-L pe Hristos să fie numărat printre păcătoși (Isaia 53:12; Luca 22:37), ca să Își dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți (Matei 20:28), permițând ca viața sângelui Său să curgă liber către noi (Lev. 17:11; Ioan 6:53), și refuzând orice altă cale de obținere a răscumpărării (Matei 26:39; Evrei 12:2). El a mers la cruce de bunăvoie, ca să facă o ispășire substitutivă pentru toți aleșii lui Dumnezeu (cf. Ioan 10:11; F.A. 20:28; Evrei 2:10-13), astfel încât niciunul dintre ei să nu piară (Ioan 10:27-29; 17:12):

Luca 22:19-20 „Apoi a luat pâine; și, după ce l-a mulțumit lui Dumnezeu, a frânt-o și le-a dat-o zicând: ‚Acesta este trupul Meu, care se dă pentru voi; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea’. Tot astfel, după ce au mâncat, a luat paharul, și li l-a dat, zicând: ‚Acest pahar este legământul cel nou, făcut în sângele Meu, care se varsă pentru voi’”.

EFECTELE MÂNTUITOARE ALE SCHIMBULUI ÎN PURTAREA BLESTEMULUI

Ar trebui să mai spunem ceva despre pasajul din Galateni 3, anume că o mântuire atât de măreață are multe efecte importante și răscumpărătoare. Ca urmare a acestei lucrări substitutive a lui Hristos, prin moartea Sa pe cruce în locul

nostru, Pavel se întoarce la tema binecuvântării răscumpărătoare.

De fiecare dată când Îl propovăduim corect pe Hristos și păcătoșii ajung să cunoască dragostea îndurătoare a Mântuitorului, noi pătrundem în fluviul misiunii și a lucrării răscumpărătoare a lui Dumnezeu, fluviu care a început să curgă cu multe veacuri în urmă și care este revelat acum într-un fel suprem prin Isus Hristos (cf. Efes. 3:1-12). Observați felul în care Pavel vorbește despre legământul de la Sinai, despre Lege, despre blestem și despre remediul lui, și cum toate conduc la răscumpărare și ne duc înapoi cu patru sute de ani în istoria răscumpărării, până la Avraam. Pavel și-a început acest întreg pasaj focalizându-se pe credință și strângând argumentele din istoria lui Avraam (Gal. 3:6-9). Tratănd problema iudaizatorilor și a insistenței lor pe păzirea Legii, Pavel îi respinge prin natura copleșitoare, obligatorie și aducătoare de blestem a Legii, demonstrând astfel că faptele și credința sunt incompatibile (v. 10-13). Pavel preamărește lucrarea substitutivă a Răscumpărătorului, care a luat blestemul în locul nostru, răscumpărându-ne astfel de sub blestemul Legii (v. 13). Acum, el se întoarce la importanța conectării noastre la credința lui Avraam și la binecuvântările care decurg din a fi copiii lui Avraam, prin credință (v. 7).

În versetul 14, Pavel se concentrează pe două efecte ale acestui schimb în purtarea blestemului, anume legământul lui Avraam și făgăduința Duhului.

LEGĂMÂNTUL CU AVRAAM

Am putea spune că cel mai rău blestem imaginabil a pavat calea pentru cea mai măreață binecuvântare imaginabilă. Cei ce erau în afara sferei binecuvântărilor lui Dumnezeu sunt aduși aproape de Hristos și binecuvântați în împlinirea făgăduințelor legământului încheiat cu Avraam (cf. Efes. 2:11). Această binecuvântare este împlinirea făgăduinței făcută lui Avraam și reiterată urmașilor lui, de-a lungul perioadei patriarhilor, în cartea Geneza:

Geneza 12:1-3 „Domnul îi zise lui Avram: „Jeși din țara ta, din rudenia ta, și din casa tatălui tău, și vino în țara pe care ți-o voi arăta. Voi face din tine un neam mare și te voi binecuvânta; îți voi face un nume mare și vei fi o binecuvântare. Îi voi binecuvânta pe cei ce te vor binecuvânta, și îi voi blestema pe cei ce te vor blestema; și toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine”.

Geneza 18:18 „căci Avraam va ajunge negreșit un neam mare și puternic, și în el vor fi binecuvântate toate neamurile pământului”.

Geneza 22:18 „Toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în sămânța ta, pentru că ai ascultat de porunca Mea!”

Geneza 26:4 „Îți voi înmulți sămânța ca stelele cerului; îi voi da seminței tale toate ținuturile acestea; și toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în

sămânța ta, ca răsplată...”

Geneza 28:14 „Sămânța ta va fi ca pulberea pământului; te vei întinde la apus și la răsărit, la miazănoapte și la miazăzi; și toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine și în sămânța ta”.

Totuși, această făgăduință a fost împlinită în urmașul unic și final al lui Avraam, anume Hristos. De aceea, scopul acestui schimb între purtătorii blestemului a fost să aducă mântuirea pentru toate popoarele de pe pământ. Binecuvântarea este globală în aria ei de acoperire și a fost concepută să cuprindă în ea *toate popoarele*.¹⁶ Cu toate acestea, acest grup multi-național este binecuvântat cumva în legătură cu Avraam. Făgăduința este clară, anume că binecuvântarea este „în tine” (Gen. 12:3), dar ea este făcută ulterior mai specific, având sensul că făgăduințele fuseseră făcute lui Avraam și „seminței”¹⁷ lui (Gen. 22:18). Făgăduința îi fusese dată într-adevăr lui Avraam, pentru că el era arhetipul credinței, adică „Avraam cel credincios” (Gal. 3:9). Dar făgăduința trebuia înțeleasă de asemenea prin *sămânța* lui tipologică, pe care Pavel o identifică foarte clar ca fiind Isus: „și seminței tale, adică Hristos”¹⁸ (Gal. 3:16). Acesta este un alt exemplu al felului în care Dumnezeu leagă întreaga panoplie a Scripturii, cu toate umbrele, simbolurile, profețiile și făgăduințele ei, în jurul

¹⁶ Cf. Apoc. 5:9-10.

¹⁷ Observați folosirea singularului ערר

¹⁸ Expresia completă este: *Και τῷ σπέρματί σου ἔστιν Χριστός*.

Persoanei și a lucrării lui Isus Hristos (cf. 2 Cor. 1:20). Așa cum observa comentatorul puritan englez John Brown nu poate exista niciun dubiu că făgăduința făcută lui Avraam fusese, în esență, concepută să se împlinească pe linia mesianică:

„Nu există niciun dubiu că în făgăduința că ‚toate familiile pământului vor fi binecuvântate în Sămânța ta’, referința nu se face la urmașii lui Avraam, în general, nici la cei ai lui Isaac, nici la urmașii lui spirituali, ci la marele urmaș al lui, adică Mesia”.¹⁹

Lucrarea *Seminței* făgăduite de preluare a blestemului conduce la beneficiile care se revarsă asupra noastră prin împlinirea făgăduinței. Întrucât suntem uniți cu Sămânța, Hristos aduce asupra noastră binecuvântările care îi aparțineau lui Avraam. Iată de ce Pavel a putut spune că „cei ce se bizuiesc pe credință sunt binecuvântați împreună cu Avraam cel credincios”²⁰ (Gal. 3:9). Mai mult, legământul mozaic ulterior nu invalidează acest legământ avraamic, astfel că noi nu suntem condiționați să păzim Legea ca mijloc prin care să primim harul justificator al lui Dumnezeu (Gal. 3:15-18). Prin credința în *Sămânță*, noi suntem conectați acum la făgăduința legământului încheiat cu Avraam. Această legătură este ceea ce teologii au denumit *unirea cu Hristos*. Unirea credinciosului

¹⁹ John Brown, *Galatians*, p. 144.

²⁰ Observați formula prepozițională din verset: ὅστε οἱ ἐκ πίστεως ἐγγλοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. Noi suntem asociați cu Avraam în primul rând prin linia credinței. De aceea, dincolo de descendența fizică, elementul crucial este *credința* persoanei, nu linia genealogică.

cu Hristos, prin care el devine una cu Hristos, este legat de Hristos și așezat *în Hristos* prin credință, constituie temelia prin care credinciosul devine beneficiarul fiecărei binecuvântări spirituale imaginabile (Efes. 1:3-4). Nu ar trebui să ne gândim niciodată că vreun lucru bun ne parvine de la Dumnezeu separat de Hristos, nici în lucrare, nici în căsnicie, familie sau în sfințirea personală. Indiferent despre care aspect ale mântuirii vorbim, precum alegerea, înfierea, îndreptățirea sau glorificarea, numai Hristos este Binefăcătorul care aduce toate binecuvântările creștine, oricare ar fi ele. O astfel de răscumpărare glorioasă este fără sfârșit.

Așa cum nota Berkhof, „Dumnezeu a rânduit un Substitut în Isus Hristos care să îi ia locul omului, iar acest Substitut a făcut ispășirea păcatului și a obținut o *răscumpărare* veșnică pentru om”.²¹ Prin urmare, noi suntem eliberați acum de blestemul Legii și primim făgăduința Duhului datorită faptului că a existat un Substitut, cineva care a preluat blestemul nostru, acest schimb de locuri conducând la îndreptățirea noastră permanentă înaintea lui Dumnezeu.

FĂGĂDUINȚA DUHULUI

Un alt efect al lucrării de la cruce a lui Hristos, prin care a inversat blestemul, a fost făgăduința Duhului (Gal. 3:14). Lucrarea Duhului în cel credincios este consecința lucrării lui

---

²¹ Louis Berkhof, *Systematic Theology* (Grand Rapids, MI / Cambridge, UK: Eerdmans Publishing, 1996), p. 375 (subl.).

Hristos pe cruce. Odată ce Hristos ne-a îndreptătit prin moartea Sa și ne-a răscumpărat prin sângele Lui, El ne dă Duhul Lui ca o pecete a lucrurilor mărețe (2 Cor. 1:21-22; Efes. 1:14). Duhul este un Duh *făgăduit*. Noi Îl primim pe baza făgăduințelor mari și magnifice, iar prezența Sa printre noi și în noi aduce asupra noastră făgăduințe și mai mari (cf. Rom. 8:23). El este făgăduința unei vieți sfinte (Tit 3:5), făgăduința unei vieți sub călăuzirea lui Dumnezeu (Gal. 5:16), Garantul dragostei părintești statornice a lui Dumnezeu (Rom. 8:15-16), Acuzatorul păcatului și vinovăției lumii venind în ajutorul nostru (Ioan 16:8-11). El este făgăduința eliberării și a transformării (2 Cor. 3:17-18) și arvuna răscumpărării și a slavei noastre viitoare (Efes. 4:30). Aceasta este natura și acesta este caracterul Duhului care ne-a fost făgăduit în legământul avraamic împlinit în final în Hristos.

Ideea lui Pavel de aici este că binecuvântarea lui Avraam vine acum prin credință asupra credincioșilor, indiferent dacă ar fi dintre Evrei sau dintre Neamuri. Expresia „făgăduința Duhului” (Gal. 3:14a) funcționează astfel ca un sinonim al „binecuvântării lui Avraam” (Gal. 3:14b). Deoarece Hristos a devenit Substitutul nostru care îndepărtează mânia lui Dumnezeu stărnită prin încălcarea Legii lui Dumnezeu, care a adus blestemul, credincioșii primesc prin credință darul și făgăduința Duhului. Din nou, așa cum vedem pe parcursul Epistolei către Galateni, acest lucru elimină faptele ca teme pentru acceptarea înaintea lui Dumnezeu (cf.

Gal. 2:16). Ispășirea substitutivă făcută de Hristos este calea binecuvântării, a moștenirii din vechime și a făgăduințelor tot mai prețioase. Păcătoșii ar trebui conștientizați de faptul că, în absența lui Hristos ca Substitut al lor, ei vor rămâne în afara sferei binecuvântărilor, copii ai firii pământești, nu ai făgăduinței, copii abandonati și blestemați, nu copii înfiați și iubiți de Dumnezeu. Prin făgăduință avraamică, noi vom moșteni pământul (Rom. 4:13), dar numai prin Răscumpărătorul care a luat blestemul asupra Lui, numai așa putem moșteni vreuna dintre făgăduințele răscumpărătoare ale lui Dumnezeu (2 Cor. 1:20). Iată de ce Crucea trebuie să rămână în centrul mesajului nostru și să ocupe locul primordial în predicarea noastră, căci Crucea a fost modalitatea în care Mielul substitutiv al lui Dumnezeu a venit să Își dea viața pentru oile Sale și să le asigure răscumpărarea veșnică, o răscumpărare aplicată în viețile lor prin Duhul Sfânt care a fost făgăduit.

NEVOIA ABSOLUTĂ A UNUI SUBSTITUT

Pentru contextul în care galatenii se găseau, este foarte crucial să vedem argumentul care le garantează Neamurilor un statut în legământ care este egal cu cel al Evreilor. Asemenea Evreilor, Neamurile sunt îndreptățite și binecuvântate, ei fiind astfel „fii ai lui Avraam” (Gal. 3:7), care au fost „binecuvântați împreună cu Avraam cel credincios” (Gal 3:9). Asta înseamnă că toți oamenii pot avea acces la această măreață binecuvântare avraamică în Evanghelie, indiferent

de rasă, naționalitate, etnie, sex, înfățișare sau statut social. Propovăduirea lui Hristos răstignit este un mesaj al acceptării complete. În fapt, ea este singurul loc unde suntem acceptați de Dumnezeu. Dumnezeu nu a lăsat nicio altă cale prin care oamenilor să li se îndepărteze păcatele decât prin Substitutul pe care El însuși L-a oferit în Hristos. Doar prin această jertfă au acces păcătoșii la câștiguri indescriptibile și la binecuvântări nepieritoare. Domnul Isus Hristos trebuie propovăduit ca Substitut care are un țel anume – El este adevăratul Erou, Mântuitorul și Domnul lumii, pentru că El moare pentru păcatul lumii (cf. Ioan 1:29; 1 Tim. 4:10). Orice idei greșite ar putea avea în minte oamenii când se gândesc la o moarte substitutivă, noi trebuie să propovăduim întreg sfatul lui Dumnezeu înaintea lor. Fără îndurarea morții substitutive a lui Hristos, vom eșua să explicăm indignarea și mânia dreaptă ale lui Dumnezeu și felul cum acestea sunt absorbite în Hristos, iar păcatele sunt îndepărtate de la noi.

Întreaga istorie a Vechiului Testament este o prefigurare a necesității absolute a gloriei ispășirii lui Hristos. Economia Vechiului Testament este plină de imagini cristologice care vorbesc tipologic despre lucrarea substitutivă a lui Hristos: jertfa adusă de Dumnezeu când El a ucis un animal ca să le acopere goliciunea lui Adam și Eva (Gen. 3:21), jertfirea de către Avraam a singurului lui fiu, Isaac (Gen. 22), Robul Domnului din Isaia, care Își dă viața de bunăvoie spre binele multora, care sunt vindecați prin El (Isaia 53) etc. Probabil că

nimic nu a prefigurat mai profund jertfa lui Hristos cum a făcut-o Ziua Ispășirii, când poporul legământului lui Dumnezeu era curățat colectiv și ceremonial de păcat. Hoekema scria despre aceasta:

„Ziua Ispășirii era punctul culminant al închinării din Vechiul Testament; jertfele aduse în acea zi pentru păcatele poporului Îl prefigurau pe Hristos într-un fel unic. Sângele țapului din jertfa pentru păcat era stropit pe capacul îndurării spre îndepărtarea păcatelor poporului. Când Pavel spune că Dumnezeu L-a adus pe Hristos ca *hilastērion*, el se referă la faptul că, prin jertfa substitutivă adusă de Hristos pe cruce, mânia lui Dumnezeu cauzată de păcatele noastre a fost stinsă și vinovăția noastră a fost îndepărtată”.²²

Vorbind despre ritualurile asociate Zilei Ispășirii, comentariul lui Gane este de acord cu evaluarea făcută de Hoekema: „Aceste ritualuri și-au găsit împlinirea în Jertfa noastră de purificare cea mai sfântă (1 Ioan 1:29), care, paradoxal, au permis ca asupra Lui să fie puse păcatul și moartea (2 Cor. 5:21), astfel încât El să pată șterge aceste rele din cei care acceptă jertfa Lui”.²³ Steven Lawson vorbește și el despre această zi ca prevestind caracterul ispășitor al jertfei lui Hristos pe cruce:

„Când marele preot își pune ambele mâini peste capul țapului și mărturisea păcatele poporului, gestul

---

²² Anthony Hoekema, *Saved by Grace*, p. 158.

²³ Roy Gane, *The NIV Application Commentary, Leviticus, Numbers* (Grand Rapids: Zondervan, 2004), p. 279.

lui reprezenta un transfer simbolic al păcatelor poporului asupra acestei jertfe nevinovate. Țapul era apoi alungat în pustie, ducând simbolic păcatele poporului departe de el. Acest ritual anual a prefigurat moartea lui Hristos pentru păcatele poporului Lui – ele fiind transferate asupra Lui, iar El le-a dus departe”.²⁴

De aceea, propovăduirea lui Hristos ne cere să explicăm aspectul dublu al ispășirii, anume expiația și propițierea. Moartea lui Hristos nu vorbește doar despre dragostea lui Dumnezeu, ci ea constituie firul narativ răscumpărător al Scripturii, care explică felul cum mânia îngrozitoare a lui Dumnezeu poate fi stinsă și cum putem primi făgăduințele Lui minunate. Iată de ce Morris spunea că „jertfa lui Hristos a transformat întreaga metodă de apropiere a omului de Dumnezeu”.²⁵ Orice trebuia făcut ca poporul lui Dumnezeu să scape de păcatele lor a fost împlinit complet pe cruce: „orice trebuia făcut, El [Hristos] a făcut, complet și final”.²⁶ Fiind atât de incredibil de puternic ca jertfă și preot deopotrivă, spre deosebire de toți ceilalți preoți (mari preoți sau preoți obișnuiți), Isus nu a avut nevoie de curățirea de sine, nici de haine pentru purificare, nici de vreo consacrare specială pentru a-L face să fie curat din punct de vedere ceremonial,

---

²⁴ Steven J. Lawson, *Foundations of Grace, A Long Line of Godly Men*, vol. 1, p. 88.

²⁵ Leon Morris, *The Cross in the New Testament*, p. 293. Morris discută despre jertfa lui Hristos în cartea *Evrei*, v. în special p. 270-308 din același volum.

²⁶ *Ibid*, p. 301.

căci Isus a fost „fără cusur și fără prihană” (1 Petru 1:19).

Mulți predicatori au subliniat deseori perfecțiunile jertfei lui Hristos tocmai în legătură cu acest aspect:

„Isus Hristos este Cel către care ne îndreptau privirile toți preoții dinaintea Lui: Cel sfânt, nevinovat și curat; Cel calificat să aducă ,odată pentru totdeauna’ jertfa propriului sânge; Cel în stare să ne răscumpere de păcat și să ne împace cu Dumnezeu”.²⁷

Natura îndurătoare a substituției se arată prin ceea ce împlinește ea și prin ceea ce ne descoperă. Moartea substitutivă a lui Hristos obține toate binecuvântările lui Dumnezeu (Efes. 1:3; 2 Petru 1:3-4) și ne descoperă confirmarea tuturor făgăduințelor răscumpărătoare ale lui Dumnezeu (2 Cor. 1:20).

Crucea explică de ce o făgăduință antică făcută unui păgân neimportant din Mesopotamia are sens pentru noi, cei din secolul al XXI-lea. Isus răscumpără omul din grozăvia blestemului, și îl binecuvântează cu comoara moștenirii pământului! Moartea substitutivă a lui Hristos pune în lumină harul glorios și dragostea lui Dumnezeu, nu doar pentru că Hristos a murit, ci și pentru că, murind în locul nostru, El împlinește atât de multe lucruri spre binele nostru veșnic. Clinton Arnold a spus:

„Demonstrarea finală a dragostei stă în actul lui Isus

---

²⁷ Richard D. Phillips, *Hebrews, Reformed Expository Commentary* (Phillipsburg: P&R Publishing, 2006), p. 263.

de a-Și da viața pentru poporul Său, ca să procure iertarea păcatelor și să îi aducă pe aceștia într-o relație cu Dumnezeu. Jertfa Sa de bunăvoie slujește ca exemplu remarcabil al definirii a ceea ce înseamnă cu adevărat a iubi”.²⁸

Jertfa substitutivă a lui Hristos ne învață că El a luat curajos locul nostru. Dragostea lui Hristos este ilustrată în curajul Lui răscumpărător. Mânia care era gata să izbucnească asupra noastră a fost absorbită de curajul Fiului. El nu a disprețuit ocară, nu a refuzat să facă voia Tatălui, nu a cerut să fie dat jos de pe cruce, știind că moartea Lui pentru păcatele poporului Său avea să conducă la cea mai măreață manifestare a gloriei lui Dumnezeu și la cea mai mare moștenire garantată spre binele poporului Său.

Asemenea țărilor din Vechiul Testament (Lev. 16:6-10), o parte din jertfa lui Hristos a îndepărtat mânia lui Dumnezeu prin propițiere, iar cealaltă a îndepărtat prezența și puterea păcatului, prin expiație. Astfel, predicarea lui Hristos răstignit este legată indisolubil de conceptul mâniei stinse și de cel al păcatului îndepărtat – două elemente prețioase ale mesajului Evangheliei, de care păcătoșii au nevoie atât de disperată să le fie explicate și proclamate clar și cu atenție. Mai presus de toate, noi facem acest lucru îndreptându-le privirile către lucrarea de la cruce a Mântuitorului și spunându-le:

---

²⁸ Clinton E. Arnold, *Ephesians, Zondervan Exegetical Commentary on the New Testament* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2010), p. 311.

„Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii!”

5

RĂSTIGNIT PENTRU A NE PUNE DEOPARTE

Predică puterea Crucii pentru sfințirea păcătoșilor

Predicarea Crucii înseamnă predicarea planurilor lui Dumnezeu. Țelul Crucii este să răscumpere un popor care să oglindească perfecțiunile morale ale lui Dumnezeu. Scopul este restaurarea chipului lui Dumnezeu în om, astfel încât ceea ce a fost pierdut să poată fi recuperat. Păcatul a cauzat deformarea gloriei lui Dumnezeu în om (v. cap. 2). Răscumpărarea adusă de Cruce corectează în noi această contradicție și ne restaurează astfel încât să Îl proslăvim pe Dumnezeu corect, reflectând în noi înșine cine este Dumnezeu. Cu toate acestea, Crucea nu este doar calea prin care vedem planurile lui Dumnezeu împlinite, ci ea este și mijlocul prin care acestea le sunt aplicate păcătoșilor nevrednici. Sfințirea este pusă în mișcare prin lucrarea de la cruce a lui Hristos. Din acest motiv, apostolul Pavel nu a venit propovăduind reabilitatea morală sau vreo reformă etică, pentru că nu acestea ar putea sfinți inimile copiilor lui Dumnezeu, ci el L-a propovăduit pe Hristos răstignit. Crucea nu doar reformează, ci ea și conformează

(Rom. 8:29; 2 Cor. 3:18). Doar Crucea și răscumpărarea pe care ea o aduce au puterea de a sfinți poporul lui Dumnezeu.

Ca să putem aprecia pe deplin necesitatea propovăduirii puterii Crucii în sfințire, trebuie să ne punem întrebări fundamentale despre doctrina sfințirii și despre felul în care ea se raportează la ceea ce Dumnezeu a făcut prin Cruce. Văzând lumescul la cote maxime în Biserică, trebuie să ne întrebăm cum pot fi păcătoșii eliberați de puterea lumii, prin care ea îi atrage către trăirea păcătoasă. La urma urmei, ce anume va rupe rădăcina păcatului când un om a trăit în el atât timp, și ce anume va susține pasiunea cuiva pentru sfințenie pe tot parcursul vieții, și ce ne spune Crucea despre toate acestea? Iată întrebări pe care trebuie să le analizăm dacă, asemenea lui Pavel, vrem să credem în eficacitatea Crucii în fața oricărui alt mijloc, oricât de relevant, de a-L pune pe Isus Hristos înaintea necredincioșilor astfel încât să îi câștigăm pentru El. De asemenea, ar trebui să arătăm care sunt efectele Crucii dincolo de îndreptățire, doctrina cel mai des asociată Crucii. Cu toate acestea, Crucea afectează orice aspect al mântuirii, de la alegere și până la gloriificare, suferințele și gloriile Crucii fiind mult mai extinse și având un caracter practic uriaș.

Crucea afectează răscumpărarea noastră pentru că prin ea suntem îndreptățiți înaintea lui Dumnezeu (Rom. 5:9); prin Cruce suntem iertați și împăcați cu Dumnezeu (Efes. 1:7; Col. 1:20); prin ea suntem înfiați în familia lui Dumnezeu (Gal. 4:5), și prin ea suntem puși deoparte cu hotărâre sau

sfințiți până la sfârșit (Evrei 10:10). Totuși, întrucât sfințirea noastră nu este doar o chestiune de sfințire definitivă, dimensiunea ei *progresivă* este și ea, în natura ei, *cruciformă* (cf. Ioan 21:19, 22).

Crucea nu este doar puntea care ne împacă cu Dumnezeu, ci și instrumentul prin care viețile noastre sunt conformate zilnic într-o asemănare tot mai mare cu Hristos (cf. 1 Petru 2:21-25). A trăi o viață focalizată pe Cruce înseamnă să trăiești în lumina Crucii, prin mântuirea înfăptuită la Cruce, prin harul dat prin Cruce și pe temeiul neprihănirii de la Cruce. De aceea, a propovădui Crucea înseamnă să predicăm puterea lui Dumnezeu nu doar spre îndreptățirea păcătoșilor, ci și spre sfințirea lor pe tot parcursul vieții. Propovăduirea lui Hristos răstignit și înviat înseamnă să predicăm un mesaj despre o dedicare pe viață în trăirea sfântă în Fiul lui Dumnezeu, iar aceasta vine cu un cost. Crucea aduce cu ea un cost, unul foarte mare, după cum vom vedea imediat. Astfel, mai înainte de toate, ne vom îndrepta atenția către cerințele Crucii legate de sfințenie (adică trăirea sfântă, evlavioasă), ca să putem fi gata să suferim asemenea lui Hristos, să trecem prin agoniile și suferințele noastre sub povara propriilor cruci. John Piper vorbea astfel despre cerințele Crucii și implicațiile ei pentru părtășia creștinului la suferințele ei:

„Așadar, El „Și-a îndreptat fața hotărât să meargă la Ierusalim” (Luca 9:51). Iar El știa cu precizie ce avea să se întâmple acolo. Totul fusese planuit de Tatăl

Său când L-a trimis în lume. ,Iată, ne suim la Ierusalim, și Fiul omului va fi dat în mâinile preoților celor mai de seamă și cărturarilor. Ei Îl vor osândi la moarte, și-L vor da în mâinile Neamurilor, care își vor bate joc de El, Îl vor bate cu nuiele, Îl vor scuipa și-L vor omorî; dar, după trei zile, va învia' (Marcu 10:33-34). Acesta este planul – până la detaliul legat de scuiparea Lui. Acesta a fost scopul vieții Lui. Iar El știa că durerea Lui avea să cadă și asupra celor ce Îl urmau”.¹

Nu este de mirare că, după ani de sfințire și după ce am văzut sfințirea în alții, aceasta a fost deseori descrisă în modalități care o fac să pară mai degrabă ca suferință decât ca sfințire. Totuși, această experiență universală din biserici nu este lipsită de teme biblice. Dacă ne gândim la suferință când ne gândim la sfințire, motivul este că aceste două realități sunt strâns legate în Scriptură. Iată felul în care Pavel face legătura între cele două în Romani 8:

Romani 8:16-17 „Înșuși Duhul adeverește împreună cu duhul nostru că suntem copiii ai lui Dumnezeu. Și, dacă suntem copii, suntem și moștenitori: moștenitori ai lui Dumnezeu, și împreună moștenitori cu Hristos, dacă suferim cu adevărat împreună cu El, ca să fim și proslăviți împreună cu El”.

Referința de aici a lui Pavel la suferință nu i-a răsărit în

---

¹ John Piper, *What Jesus Demands from the World* (Wheaton: Crossway Books, 2006), p. 70.

mente de nicăieri, ci există un context. În versetul 13, Pavel vorbise deja despre suferință și sfințire când a spus: „Dacă trăiți după îndemnul ei [firii pământești], veți muri; dar dacă, prin Duhul, faceți să moară faptele trupului, veți trăi”. Aici, termenul *moarte* surprinde esența sfințirii. Pavel vorbește în repetate rânduri despre acest lucru în epistolele sale, unde îl vedem, de exemplu, exprimându-și hotărârea fermă de a suferi împreună cu Hristos ca fiind parte din unirea lui cu Hristos: „și să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui și părăsirea suferințelor Lui, și să mă fac asemenea cu moartea Lui” (Fil. 3:10). Un alt exemplu este în Coloseni, unde el folosește același fel de suferință legată de sfințire: „omorâți mădularele voastre care sunt pe pământ: curvia, necurăția, patima, pofta rea și lăcomia, care este o închinare la idoli” (Col. 3:5)². Moartea și suferința merg mână în mână în procesul sfințirii, și ambele sunt consecințe ale Crucii. Ca urmare a crucii pe care Hristos a suferit în trup, ca urmare a ceea ce Crucea a făcut în noi, purtarea crucii de către noi trebuie să cuprindă și ea suferințele care sunt în mod obișnuit asociate sfințirii noastre și slujirii lui Hristos (cf. 2 Tim. 2:3). Luther a vorbit cu o mare profunzime despre felul în care Crucea se raportează la suferințele și necazurile noastre:

„... Crucea lui Hristos nu face referire la acea bucată de lemn pe care Hristos a dus-o pe umerii Lui și pe

---

² Aici, traducerea „dați morții” este de preferat și prezintă mai clar forța imperativă a verbului (*Νεκρώσατε*).

care El a fost ținut ulterior. Ea face referire în general la toate suferințele celor credincioși, ele fiind suferințele lui Hristos... După cum capul suferă mai mult decât celelalte părți ale trupului, și Hristos, Capul nostru, face din toate suferințele noastre suferințele Lui, iar El suferă când noi suferim, căci noi suntem trupul Lui. Este bine să știm aceste lucruri, ca să nu fim copleșiți de întristare sau să cădem în capcana disperării când îi vedem pe vrăjmașii noștri persecutându-ne, excomunicându-ne și ucigându-ne cu cruzime. Să ne amintim că trebuie să le lăudăm cu Crucea, căci noi nu purtăm propriile păcate, ci suferim de dragul lui Hristos”.³

CRUCEA NE CERE SFINȚENIE ABSOLUTĂ

De multe ori, noi ne gândim la sfințire și la Cruce ca referindu-se în principal la convertire. Crucea ne convertește, ne aduce într-o părtășie sănătoasă cu Dumnezeu, ne curăță și ne înnoiește inimile, astfel încât să nu mai trăim pentru noi înșine (2 Cor. 5:15). Totuși, am greși grav dacă am avea înclinația să pierdem Crucea din vedere în viețile noastre zilnice, ca și cum ea ar fi relevantă pentru momentul inițial al credinței, dar acum, ea nu mai este decât o rememorare continuă a acelei zile, o amintire a convertirii noastre, nimic mai mult. Isus nu vede astfel lucrarea Sa de la cruce. El a văzut semnificația continuă a Crucii în experiența noastră zilnică de viață

---

³ Luther, *Galatians* (1998), p. 299.

și în felul în care trebuie să tratăm viața în sine. Totuși, înainte de a vedea felul în care Crucea ne consacră în acest fel, ar trebui să observăm cerințele Crucii din partea fiecăruia dintre noi. Iată câteva pasaje biblice *relevante*:

Matei 10:38 „Cine nu-și ia crucea lui, și nu vine după Mine, nu este vrednic de Mine”.

Matei 16:24 „Atunci Isus le-a zis ucenicilor Săi: ,Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea, și să Mă urmeze”.

Marcu 8:34 „Apoi a chemat la El norodul împreună cu ucenicii Săi, și le-a zis: ,Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine însuși, să-și ia crucea, și să Mă urmeze”.

Luca 9:23 „Apoi le-a zis tuturor: ,Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi, și să Mă urmeze”.

Luca 14:27 „Și oricine nu-și poartă crucea și nu vine după Mine, nu poate fi ucenicul Meu”.

Nu încapе îndoială că aceste pasaje biblice ne arată că Isus a înțeles luarea crucii ca o chestiune de care ține câștigarea sau pierderea vieții, astfel că purtarea crucii era inseparabilă de identificarea cu Hristos a celui care o poartă, prin credință. Asemenea lui Hristos, noi trebuie să facem o alegere în conștiințele noastre de „a ne îndrepta fața hotărât către Ierusalim”, adică să fim gata să trecem prin suferință, să purtăm ocară și să murim „în fiecare zi” prin identificarea cu această

cruce (Luca 9:23; cf. 1 Cor. 15:31). Crucea implică de asemenea mai mult decât harul lui Dumnezeu care ne îndreptățește *prin* Cruce, ea fiind relevantă și spre sfințirea noastră *cu* Crucea. Ea nu vorbește doar despre îndreptățire și despre sfințirea definitivă [pozițională, n.tr.], ci este aplicabilă și procesului nostru continuu de sfințire, anume partea progresivă a sfințirii. Putem vedea acest lucru din contextele mai largi ale pasajelor biblice de mai sus.

CRUCEA CONSACRĂ

Pasajele de mai sus ne sunt date în contextul diverselor *necazuri* ce rezultă din dorința și dedicarea noastră de a-L urma pe Hristos printr-o viață focalizată pe Cruce.

În primul rând, Crucea produce consacrare în domeniul relațiilor noastre pământești (cf. 2 Cor. 5:16). Disponibilitatea noastră de a ne lua crucea și de a-L urma pe Hristos înseamnă că suntem gata să renunțăm la bunuri și rude, sau așa cum spune Isus: „Vino după Mine, și lasă morții să-și îngroape morții” (Matei 8:22).

Luca face legătura dintre purtarea crucii și relațiile noastre pământești chiar mai clară:

„Dacă vine cineva la Mine, și nu urăște pe tatăl său, pe mamă-sa, pe nevastă-sa, pe copiii săi, pe frații săi, pe surorile sale, ba chiar însăși viața sa, nu poate fi ucenicul Meu. Și oricine nu-și poartă crucea, și nu vine după Mine, nu poate fi ucenicul Meu” (Luca

14:26-27).⁴

Predicarea Crucii înseamnă propovăduirea unui mesaj despre „socotirea costului” (cf. Luca 14:28). Asta nu înseamnă că ea ar prezenta-o ca pe un pas de inițiere într-o viață spirituală privată, care poate fi ajustată după plăcerea fiecăruia. Oamenii Îl văd pe Hristos în aproape orice lumină imaginabilă, și totuși, dacă nu Îl văd în lumina Scripturii, Isus Hristos nu va fi considerat niciodată superior imaginii fictive formată în mințile acelor oameni. Oamenii confundă deseori pretenția lor de a avea o relație personală cu Isus cu raportarea în felul personal la El. Unii Îl tratează ca pe un mare model de trăire virtuoasă, un vorbitor motivațional, un mare om sfânt sau un mare înțelept, gata să le transmită tuturor cuvinte înțelepte și atent alese; dar imaginile noastre subiective despre Hristos sunt zadarnice și fără sens în absența Scripturii, oricum L-am putea remodela noi pe Isus. Horton vorbea cu înțelepciune despre tendințele complet narcisiste din vremurile

---

⁴ Conjugarea la prezentul activ din expresia „a-și purta crucea” (*βαστάζει τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ*) are sensul naturii continue a vieții focalizate pe Cruce. O traducere literal-gramaticală a întregului verset poate fi făcută subliniind nuanțele din limba greacă: „oricine nu își poartă continuu și activ crucea și nu Mă urmează continuu, nu poate fi ucenicul Meu”. Atât „purtarea” (*βαστάζω*) crucii, cât și „a veni/urma” (*ἔρχομαι*) sunt verbe conjugate la prezentul continuu. Pronumele este și el reflexiv, „*propria* cruce” (*τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ*) și este în acord cu verbul „a veni” (*οερχομαι*), subliniind obligația personală a ucenicilor de a se identifica ei înșiși cu costul crucii – un aspect care implică voința personală. Vedeți și comentariul lui Garland, care vorbește despre „trăsătura continuă a trăirii în această manieră” (David E. Garland, *Luke, Exegetical Commentary on the New Testament*, vol. 3 (Grand Rapids: Zondervan, 2011), p. 601).

noastre când vine vorba despre prioritatea „experienței personale”:

„Când li se cere să se exprime, mulți creștini din zilele noastre își justifică practicile și crezul pe baza experienței personale. Indiferent ce propovăduiește Biserica – sau poate chiar indiferent ce ne învață Scriptura – sursa de autoritate de neatacat din religia americanilor este experiența personală. Totuși, asta înseamnă că nu doar relația acelei persoane cu Isus, ci Isus însuși devine un fel de figură de ceară, care poate fi modelată după experiențele, simțămintele și nevoile aparente pe care acel om a hotărât să le considere hotărâtoare pentru sine”.⁵

Dar, în toată experiența creștinului și în relațiile lui cu oamenii, *Hristos* revelat în Cuvântul Lui este decisiv, nicidecum vreo experiență sau preferință de-a noastră. Crucea aduce cu ea răsturnarea tuturor relațiilor anterioare și stabilirea unora noi (vom analiza mai multe lucruri despre acest aspect în capitolul următor). Ea este o reorientare a lucrurilor, prin care toate au devenit noi, astfel că toată perspectiva omului față de cele mai apropiate și mai importante relații din viață sunt schimbate pentru totdeauna (Matei 12:48-50; Ioan 19:26; 2 Cor. 5:16-17). Pentru a înțelege cât de mult ne afectează Crucea vieții, Isus nu ne cheamă doar la un fel diferit de dragoste, ci El ne cheamă la *ură* în lumina dragostei Sale!

---

⁵ Horton, *Christless Christianity*, p. 169-170.

Știind care sunt înclinațiile noastre păcătoase, Isus ne avertizează de pericolele de a-L pune pe un loc inferior oricărui altui lucru, chiar față de viețile noastre: „Cine își iubește viața, o va pierde; și cine își urăște viața în lumea aceasta, o va păstra pentru viața veșnică” (Ioan 12:25). În ultimă instanță, tendința din noi nu înseamnă nimic altceva decât reflectarea dorinței de a-L submina pe Domnul nostru suveran și de a ne ridica alți stăpâni pe care să îi slujim. Iată de ce Isus a spus: „Nimeni nu poate sluji la doi stăpâni. Căci sau va urî pe unul și va iubi pe celălalt; sau va ținea la unul, și îl va nesocoti pe celălalt: Nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona” (Matei 6:24). Isus vorbește aici despre pericolul de a-L sluji pe Dumnezeu și alte lucruri, ceea ce pune capăt slujirii lui Dumnezeu, pentru că doar El trebuie să ne captiveze inimile, urând și renunțând la orice altceva. Lloyd-Jones explică astfel acest lucru:

„Veridicitatea acestei afirmații [din Matei 6:24] este evidentă. Ambii termeni exprimă o cerință absolută din partea noastră. Lucrurile din lume exprimă o dorință totalitară asupra noastră, și cum înclină acestea să strângă din toate părțile întreaga noastră personalitate și să ne afecteze în totul! Ele ne cer întreaga dedicare; ele vor să trăim complet pentru ele. Da, însă așa ne cere și Dumnezeu să facem”.⁶

În al doilea rând, lucrurile noastre ne pot abate de la

---

⁶ Martyn Lloyd-Jones, *Studies in the Sermon the Mount*; 2nd Ed. (Grand Rapids: Eerdmans, 1976), p. 365. [paranteza îmi aparține].

trăirea unor vieți centrate pe Cruce. Iată de ce, în același context al purtării crucii și al socotirii costului, Isus ne cere să ne corectăm prioritățile în ce privește posesiunile noastre: „Tot așa, oricine dintre voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate fi ucenicul Meu” (Luca 14:33). Asemenea tânărului bogat care nu era dispus să se despartă de prețuirea avuțiilor lui așa încât să Îl prețuiască și să Îl aibă pe Hristos spre îndreptățirea lui, dacă omul nu este dispus să se lepede „de tot ce are”, se pierde posibilitatea uceniciei.

În al treilea rând, Crucea nu doar schimbă relațiile noastre cu oamenii și cu orice avuție pe care o putem avea vreodată, ci costul inerent Crucii și viața focalizată pe Cruce distrug de asemenea ambițiile personale. Și aceasta face parte din ucenicia și sfințirea adevărată. Când Isus i-a chemat pe ucenicii Lui să Îl urmeze, El i-a chemat adesea să renunțe la țelurile și ambițiile personale.

Matei 4:18-20 „Pe când trecea pe lângă marea Galileii, Isus a văzut doi frați: pe Simon, zis Petru, și pe fratele său Andrei, care aruncau o mreajă în mare; căci erau pescari. El le-a zis: ‚Veniți după Mine, și vă voi face pescari de oameni’. Îndată ei au lăsat mrejele, și au mers după El”.

Matei 9:9-10 „De acolo, Isus a mers mai departe, și a văzut pe un om, numit Matei, șezând la vamă. Și i-a zis: ‚Vino după Mine’. Omul acela s-a sculat și a mers după El. Pe când ședea Isus la masă, în casă, iată că au

venit o mulțime de vameși și păcătoși, și au șezut la masă cu El și cu ucenicii Lui”.

Evident, Petru, Andrei, Matei și alții îi reprezintă pe toți ceilalți pe care Isus îi cheamă să își abandoneze ocupațiile ca să Îl urmeze. Chemarea celor doisprezece a fost cu siguranță una unică, întrucât ei au fost chemați cu un scop apostolic special, însă principiul uceniciei rămâne aplicabil nouă, tuturor, oricare ar fi sfera în care Dumnezeu ne așază în viețile noastre. Noi toți avem un numitor comun în ce privește Crucea: „Cine nu-și ia crucea lui, și nu vine după Mine, nu este vrednic de Mine” (Matei 10:38). La un anumit moment din viața creștină, fiecare credincios adevărat va rezona cu afirmația lui Pavel: „Pentru El am pierdut toate și le socotesc ca un gunoi, ca să Îl câștig pe Hristos” (Fil. 3:8; cf. 1:21).

Poate că cea mai măreață realitate a Crucii este că ea nu a fost lăsată doar ca să ne curețe de impuritățile exterioare, ca să producă o schimbare în pasiunile și obiceiurile noastre, ci ca să producă spălarea interioară și sfințenia de durată. Autorul Epistolei către Evrei surprinde astfel acest aspect sfințitor al puterii Crucii:

Evrei 9:13-14 „Căci dacă sângele taurilor și al țapilor, și cenușa unei vaci, stropită peste cei întinați, îi sfințește și le aduce curățirea trupului, cu cât mai mult sângele lui Hristos, care, prin Duhul cel veșnic, S-a adus pe Sine însuși jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va curăța cugetul vostru de faptele moarte, ca să Îi

slujiți Dumnezeu cel viu!”

Făgăduința glorioasă a Crucii (surprinsă aici prin expresia *sângele lui Hristos*, τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ) (v. 14a) rezidă în faptul că ea este suficientă pentru a ne curăța de nevrednicia noastră anterioară, de *faptele noastre moarte*, și pentru a ne îndemna la slujirea preoțească față de Dumnezeu cel viu. Jocul de cuvinte din acest pasaj, *faptele moarte* (νεκρῶν ἔργων) și *Dumnezeul cel viu* (θεῶ ζῶντι) face mai mult decât să vorbească despre atributele lui Dumnezeu – el ne spune că natura *faptelor* noastre (ἔργων) s-a schimbat, am putea spune, de la *fapte moarte* (νεκρῶν ἔργων) la fapte vii, pentru că Îi *slujim Dumnezeului cel viu* (εἰς τὸ λατρεύειν θεῶ ζῶντι) care cere slujire spirituală autentică de la slujitori vii (cf. Matei 22:32; Marcu 12:27; Luca 20:38; Rom. 14:9).⁷ La urma urmei, *Dumnezeul cel viu* îi vorbise lui Moise din rugul aprins și El avea mai târziu să cheme poporul Său la o consacrare absolută (Deut. 5:26; Lev. 11:45, 19:2; 20:7).⁸ Așa cum

---

⁷ Romani 14:9: „Căci Hristos pentru aceasta a murit și a înviat, ca să aibă stăpânire și peste cei morți, și peste cei vii”. Este important de notat că, chiar din acest pasaj, vedem centralitatea lucrării de la cruce a lui Hristos (surprinsă în cuvintele, „Hristos a murit”, Χριστός ἀπέθανεν) reieșind ca principiu călăuzitor din spatele suveranității Sale asupra „celor vii”. Prin urmare, *cei vii* trăiesc pentru Dumnezeu prin unirea cu Hristos (cf. Rom. 6:11).

⁸ Faptul care survine imediat după exod este că Dumnezeu Își cheamă poporul la sfințenie, lucru ușor de observat prin multitudinea de momente când Dumnezeu le poruncește să fie sfinți în cărțile din Pentateuh. Nicăieri nu se găsește această poruncă la fel ca în cartea Exod, unde Domnul legământului, Iehova, Își cheamă poporul să imite natura Lui sfântă dedicându-se ca un popor marcat complet distinct prin sfințenia Lui (ex. Exod 19:5-6). Numai în cartea Exod se găsesc peste o

arată Ross, viața lui Dumnezeu este diferită de cea a tuturor celorlalte ființe, și ea le dă viață tuturor; acest lucru Îl face să fie diferit de toate celelalte zeități, care își găsesc existența doar în creație în sine:

„Chiar prima considerație legată de ceea ce este sfințenia lui Dumnezeu ne conduce la faptul că El este Dumnezeul cel viu, care trăiește real și veșnic – spre deosebire de zeii falși ai păgânilor (care ar putea părea vii) sau de duhurile vii (care sunt limitate pentru că sunt create fie din oameni, fie de Dumnezeu)... De aceea, Domnul nu doar că a creat toată viața în ordine, ci El vrea ca oamenii să trăiască potrivit ordinii creației”.⁹

Întrucât viața lui Dumnezeu este o existență sfântă, El cere ca poporul Său să fie sfânt, și Își asumă responsabilitatea de a-l sfinți: „Eu sunt Domnul, care vă sfințesc” (Lev. 22:32; cf. 21:8; v. și Ioan 17:17).

Crucea ne afectează în fiecare aspect al mântuirii. Noi suntem aleși în conexiune cu Crucea (Efes. 1:3-4), suntem iertați și îndreptățiți prin Cruce (Efes. 1:7), și suntem sfințiți prin Cruce. Când trăim o viață marcată de Cruce, viața focalizată pe Cruce va deveni tot mai sfințită, pentru că noi devenim mai asemănători lui Hristos (Gal. 2:20). Dar cum ne va

---

sută de referințe și îndemnuri la sfințenie, mai mult decât în oricare altă carte din Scriptură.

⁹ Allen P. Ross, *Holiness to the Lord, A Guide to the Exposition of the Book of Leviticus* (Grand Rapids: Baker, 2006), p. 45.

purta Crucea prin viață? Cum protejează Crucea sfințenia pe care ea ne-a dat-o? Se estompează ea progresiv după ce am fost eliberați prin ea? Și cum să folosim puterea Crucii astfel încât ea să continue să aibă relevanță transcendentă în viețile noastre, protejându-ne în același timp de legalism și mândrie? Pentru a găsi răspunsurile la aceste întrebări, trebuie să ne îndreptăm către pasajul din Galateni 6:14. Aici vom descoperi natura adevăratei sfințenii și a sfințirii autentice, și vom vedea cum Crucea nu doar că procură acea sfințenie, ci o și protejează de mândrie, legalism și religiozitate falsă.

CRUCEA PROTEJEAZĂ SFINȚENIA ADEVĂRATĂ

În Epistola către Galateni, Pavel a căutat să pună în contrast religia lui Dumnezeu și religia omului.¹⁰ El a prezentat o gândire în care îndreptățirea prin credință, fără vreo străduință omenească, este elementul central. Această formă de religie îi deranjează cu siguranță pe moraliști, pe legaliști, pe cei mistici, pe atei, pe agnostici și pe cei post-moderni. Pentru

---

¹⁰ Ceea ce Pavel identifică drept „învățăturile începătoare ale lumii” (*τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου*) și „învățături începătoare, slabe și sărăcicioase” (*τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα*); v. și Col. 2:8, 20. Din contextul în care Pavel vorbește, se pare că termenul „învățături începătoare” (*στοιχεῖον*) trebuie înțelese ca principii elementare de gândire ale omului, sau învățături care sunt lipsite de Hristos. În acest sens, termenul se poate referi fie la învățăturile ebraice, fie la cele ale Neamurilor, care sunt contrare Evangheliei și, așa cum Bruce sugerează, „țin de un stadiu precreștin al experienței”, lucruri care, „dacă ar fi acceptate acum, ar marca un regres spiritual” (v. F.F. Bruce, *The Epistles to the Colossians, to Philemon, and to the Ephesians, New International Commentary on the New Testament* (Grand Rapids: Eerdmans, 1984), p. 100).

Pavel, religia adevărată este religia harului fără plată al lui Dumnezeu, Evanghelia lui Isus Hristos care Își mântuiește poporul din păcatele lor pe baza harului, numai prin mijlocul credinței, fără vreun merit omenesc (Efes. 2:8-10). Aceasta este ceea ce îi îndreptățește pe oameni înaintea lui Dumnezeu (Gal. 2:15-16). Prin urmare, Evanghelia nu este nici de origine omenească, nici nu constituie un plan de ajutorare de sine a omului; ea nu are în vedere politețea sau religiozitatea noastră, ci este o religie *extra nos* (din afara noastră), care s-a coborât din Cer la noi printr-o revelație supranaturală și printr-o întrupare supranaturală (Luca 2:8). Mântuirea este un plan (Efes. 3:8-11). Mântuirea este un decret care își are originea în sfaturile veșnice ale gândului lui Dumnezeu (Hab. 1:5; F.A. 13:41). Ea este rezultatul gândirii Dumnezeului Creator de a face toate lucrurile după sfatul Lui de nepătruns, cu scopul înălțării gloriei Sale veșnice și inepuizabile, prin răscumpărarea unui popor ales și dăruit Fiului de către Tatăl, în părtășie cu Duhul, în bucuria veșnică a Sfintei Treimi (Ioan 17:5).

Crucea vine ca emblemă a acestei mântuiri. Așa cum spunea Calvin, „în Cruce se găsește răscumpărarea cu toate aspectele ei”.¹¹ Măreția mântuirii prin har, prin credință, a fost gravată prin Cruce, devenind amprenta dragostei lui Dumnezeu pe inimile celor ce sunt mântuiți prin puterea Lui

---

¹¹ John Calvin, *Calvin's Commentaries* (Grand Rapids: Baker, 2005) vol. XXI, p. 184.

(Rom. 1:16; 5:5). În Galateni 6:14, apostolul Pavel face comparația finală dintre cei circumciși sau, mai bine spus, „mutilați” (cf. Fil. 3:2), și cei ce au fost rodul lucrării sale credincioase. Prin acest verset, Pavel nu ne oferă doar câteva semne distinctive ale lucrării sale, ci și diferite aspecte ale puterii sfințitoare a Crucii. Și din nou, așa cum vom vedea imediat, viața focalizată pe Cruce pune o interdicție mândriei, interzice legalismul și promovează adevărata religie sau sfințenie. Pavel spunea:

Galateni 6:14 „În ce mă privește, departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos, prin care lumea este răstignită față de mine, și eu față de lume!”

CRUCEA INTERZICE MÂNDRIA

Când lauda nu are ca obiect Crucea în sine, ea devine o mândrie fără valoare. Dar când Crucea este obiectul laudelor noastre, mândria este înlocuită de smerenie sfântă. Când Pavel a refuzat să se laude cu orice altceva decât Crucea, el s-a inclus pe sine. Pavel nu s-a lăudat cu realizările lui, desigur, cu excepția situației când era necesar ca să le arate oponentilor lui absurditatea mândriei lor (cf. 2 Cor. 7:4; 11:21; 12:1-6; Fil. 3:2-6). În fiecare capitol al vieții și lucrării lui Pavel, Crucea l-a smerit atât de mult, încât lucrarea lui a fost făcută în blândețea lui Hristos și a fost împuternicită doar prin Duhul lui Hristos (1 Cor. 2:4-5). Pavel a rămas

într-o atitudine smerită a inimii chiar și în situații care i-au stat împotriva. Indiferent dacă a tratat chestiuni disciplinare în biserică (2 Cor. 10:1) sau s-a aflat în contextul persecuției, Pavel și-a păstrat o lucrare focalizată pe Cruce prin slujirea exemplară și smerită a lui Hristos și a Bisericii Sale:

Faptele Apostolilor 20:17-19 „Însă din Milet, Pavel a trimis la Efes, și i-a chemat pe prezbiterii Bisericii. Când au venit la el, le-a zis: „Știți cum m-am purtat cu voi în toată vremea, din ziua dintâi, în care am pus piciorul pe pământul Asiei. I-am slujit Domnului cu toată smerenia, cu multe lacrimi, și în mijlocul încercărilor, pe care mi le ridicau uneltirile Iudeilor””.

Prin Cruce, zelul religios și setea de sânge a lui Pavel au fost aduse la capăt, adică atunci când Dumnezeu „a găsit cu cale să Îl descopere în mine pe Fiul Său”, pe drumul către Damasc, chemându-l să sufere pentru Numele pe care cândva îl ura, anume pentru Numele lui Isus din Nazaret (Gal. 1:15-16; F.A. 9:1-16). Acesta este felul în care Crucea biruiește mândria noastră; ea înlocuiește mândria cu cea mai adâncă smerire. Piper spunea pe bună dreptate că *Crucea* biruie împotrivirea lui Dumnezeu față de mândria noastră și mândria noastră împotriva lui Dumnezeu:

„În crucea lui Hristos, Dumnezeu a început lucrarea de a depăși ambele obstacole față de predicare. Ea biruiește obstacolul obiectiv, extern, al opoziției neprihănirii lui Dumnezeu față de mândria omului. Și ea

depășește obstacolul subiectiv, intern, al împotrivirii noastre mândre față de gloria lui Dumnezeu. Proce­dând astfel, Crucea devine temelia validității obiective a predicării și temeiul smereniei subiective a predicării”.¹²

Smerenia lui Pavel nu ar trebui văzută ca și cum s-ar referi doar la un comportament vizibil în viața lui, și nici ca un simplu ton în glasul lui, în manierele și gesturile sale, în expresiile feței sau lucruri de acest fel. Fiind mai mult decât o atitudine sau caracteristică în persoana lui Pavel, smerenia lui era expresia unei gândiri înrădăcinate în Cruce (cf. Fil. 2:1-5). Ceea ce a informat viața sa și predicarea sa era o gândire despre lume și viață focalizată pe Cruce. Piper își continuă comentariile pe tema naturii și a felului în care Crucea afectează predicarea noastră prin sufocarea mândriei:

„Crucea mai este și temeiul smereniei predicării pentru că ea este puterea lui Dumnezeu pentru răstignirea mândriei predicatorului și a congregației deopotrivă. În Noul Testament, Crucea nu este doar un loc din trecut, locul substituției obiective; ea este și un loc prezent, al execuției subiective – execuția bizuirii pe sine și a tânjirii mele după laudele oamenilor. „În ce mă privește, departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos, prin care lumea este răstignită față de mine, și eu

---

¹² John Piper, *The Supremacy of God in Preaching* (Grand Rapids: Baker, 2004), p. 33.

față de lume!’ (Gal. 6:14)”.¹³

Îndurarea pe care Pavel a arătat-o a fost imensă (cf. 2 Cor. 4:1). Lui îi fuseseră iertate păcatele, fusese iertat de lupta lui împotriva lui Dumnezeu și a poporului Său (F.A. 26:14), și de faptul că fusese un vrăjmaș ignorant al lui Dumnezeu și îi făcuse pe creștini să rostească blasfemii împotriva lui Isus, Robul cel sfânt al lui Dumnezeu (F.A. 26:11). Dar Evanghelia l-a făcut pe Pavel să se scârbească de sine și să se lepede de orice idee de bizuire pe sine, depinzând în totalitate de îndurarea suverană a lui Dumnezeu (Fil. 3:7; 1 Tim. 1:12-16). Pavel voia să le transmită bisericilor ceva despre această înțelegere aducătoare de smerenie, pentru ca și ele să ajungă să își vadă viețile într-o manieră mai cristo-centrică și, astfel, într-o manieră mai focalizată pe cruce. Corinteni, care trăiau într-o societate foarte asemănătoare celei în care noi trăim, una care se mândrea cu propria înțelepciune, educație, modă, cultură, abilități atletice și reușite personale, aveau nevoie disperată să fie dezbrăcați de mândria lor prin Cruce:

1 Corinteni 1:25-31 „Căci nebunia lui Dumnezeu este mai înțeleaptă decât oamenii; și slăbiciunea lui Dumnezeu este mai tare decât oamenii. De pildă, fraților, uitați-vă la voi, care ați fost chemați: printre voi nu sunt mulți înțelepți în felul lumii, nici mulți puternici, nici mulți de neam ales. Dar Dumnezeu a ales

---

¹³ Ibid, p. 36-37.

lucrurile nebune ale lumii, ca să le facă de rușine pe cele înțelepte. Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să le facă de rușine pe cele tari. Și Dumnezeu a ales lucrurile josnice ale lumii, și lucrurile disprețuite, ba încă lucrurile care nu sunt, ca să le nimicească pe cele ce sunt; pentru ca nimeni să nu se laude înaintea lui Dumnezeu. Și voi, prin El, sunteți în Hristos Isus. El a fost făcut de Dumnezeu pentru noi înțelepciune, neprihănire, sfințire și răscumpărare, pentru ca, după cum este scris: „Cine se laudă, să se laude în Domnul”.

Eu cred că el a pus un accent deosebit pe versetul v. 30, unde spune: „Și voi, prin El, sunteți în Hristos Isus”. Predicatorul și congregația nu pot fi smeriți decât prin propovăduirea Crucii. Ea ne reamintește, așa cum face Pavel aici, că eram cândva nesăbuiți, slabi, neînțelepți, fără putere, fără noblețe, iubind lucruri nebunești, lucrurile slabe ale lumii, lucrurile disprețuite, „lucrurile care nu sunt”, cu alte cuvinte, nu eram nimic! Orice ar fi spus despre noi înțelepciunea noastră păcătoasă, înțelepciunea Crucii a zdrobit în bucăți acele lucruri, ca să ne arate că nu suntem nimic în absența acțiunii mântuitoare a lui Dumnezeu în viețile noastre.

Doar atunci când un om este „în Hristos Isus”, doar atunci el devine părtaș înțelepciunii, sfințirii și răscumpărării lui Dumnezeu. Din acest motiv, nimeni nu se poate lăuda înaintea lui Dumnezeu. Nimeni nu poate spune, „eu sunt circumcis”, „eu păzesc Sabatul”, „eu sunt o persoană destul de bună, morală, blândă, care respectă legea”. Nimeni nu se

poate lăuda în fața lui Dumnezeu prin realizări personale sau printr-o neprihănire căpătată pe calea religiozității (cf. Ier. 9:23-24; Gal. 2:16; Fil. 3:9-11; Tit 3.5).

CRUCEA EXCLUDE LEGALISMUL

Pe măsură ce vom înainta în Epistola către Galateni, urmărind teologia lui Pavel cum este concentrată pe Cruce, trebuie să ținem minte cine erau galatenii. Epistola către Galateni este o mărturie constantă a naturii non-negociabile a Evangheliei harului fără plată, în care neprihănirea lui Dumnezeu le este dată păcătoșilor *prin credință*. Evanghelia este sumarul planului de răscumpărare prin care Dumnezeu a ales să mântuiască un popor din păcatele lor, pentru ca ei să poată trăi spre lauda slavei *Lui* (Efes. 1:6, 12, 14). Crucea lui Isus Hristos este zenitul, culmea, vârful și sufletul Evangheliei. Ea este intersecția dintre harul mântuitor al lui Dumnezeu și starea pierdută și păcătoasă a omului. Crucea este însăși miezul planului mântuitor al lui Dumnezeu. Crucea este cea mai prețioasă, mai indispensabilă și mai măreață manifestare a dragostei lui Dumnezeu de care lumea a avut parte vreodată (Ioan 3:16; 15:13; Rom. 3:25; 5:6-8; Efes. 5:2; 1 Ioan 4:9-11). Sub greutatea ei, cei ce sunt atrași eficace de Evanghelia lui Dumnezeu la Isus Hristos, au parte simultan de iluminarea minților lor, ca să vadă gloria Crucii și ticăloșia păcatelor lor. Acesta este adevărul pe care Epistola către Galateni caută să îl sublinieze prin eliminarea meritelor omenești ca *temei* al îndreptării

omului înaintea lui Dumnezeu (Gal. 2:16). Odată ce faptele omului au fost îndepărtate din ecuația îndreptării, suntem aduși în punctul în care nu avem la ce să ne îndreptăm privirile decât la lucrarea de pe cruce a lui Hristos. Smerenia Evangheliei predicate de Pavel este înrădăcinată în lucrarea de la cruce a lui Isus Hristos, lucrare care distruge mândria și este atotsuficientă.

Iată de ce Pavel a putut spune: „În ce mă privește, departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos” (Gal. 6:14a). Legalismul duce întotdeauna la o laudă greșită, dar Crucea distruge legalismul atât pentru cei ce sunt îndreptățiți cât și pentru cei care propovăduiesc Evanghelia îndreptării prin credință. Pavel subliniază faptul că iudaizatorii voiau ca laudele lor să se concentreze pe zelul lor religios, pe eficacitatea lor în a produce convertiți și pe dedicarea lor față de tradiția evreiască, prin circumcizie:

Galateni 6:13 „Căci nici ei, care au primit tăierea împrejur, nu păzesc Legea; ci voiesc doar ca voi să primiți tăierea împrejur, pentru ca să se laude ei cu trupul vostru”.

Lauda lor cu *trupul* convertiților lor era un semn sigur al legalismului, întrucât însemna că ei își laudau abilitatea de a-i aduce pe alții în ascultare exterioară de Lege, chiar dacă, așa cum este cazul tuturor formelor de legalism, iudaizatorii

„nu păzeau Legea”. Întrucât doar Crucea poate aduce îndreptățirea, Pavel nu putea să se laude cu orice altceva „decât cu Crucea” (*εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ*). În felul acesta, Crucea pune opreliște mândriei și ne dă smerenie spre slava lui Dumnezeu.

CRUCEA PROMOVEAZĂ RELIGIA AUTENTICĂ

Nici legalismul și nici mândria spirituală nu pot promova religia adevărată, spiritualitatea adevărată sau sfințenia autentică în poporul lui Dumnezeu. Este adevărat că în ultimii ani au apărut nenumărate cărți creștine despre cum să fim sfințiți. Unele accentuează faptul că nu putem fi sfințiți fără anumite metode de rugăciune sau fără anumite tipuri de abordări în jurnalele personale, sau că, dacă nu parcurgem anumite cursuri publicate de cei mai populari autori și dacă nu cumpărăm literatura corespunzătoare, nu putem fi cu adevărat duhovnicești. Totuși, pentru Pavel, doar lucrarea Crucii este suficient de măreață ca să ne sfințească și să ne facă să murim față de lume, față de păcat și față de ideile greșite despre spiritualitate. Pentru Pavel, Crucea este antitetică *lumii*.¹⁴ Comentariul binecunoscut al lui Luther la Epistola către Galateni ne este de ajutor ca să vedem

---

¹⁴ Aici, cuvântul „lume” (*κόσμος*) nu se referă la creație, la Univers sau omenire ca atare, ci la „acest veac rău” (*τοῦ αἰῶνος τοῦ ἐνεστώτος πονηροῦ*), concept regăsit și în alte locuri în gândirea paulină (Gal. 1:4). Pentru Pavel, *lumea* era un sistem caracterizat de păcat, învățături false și influență satanică, lucruri care îi îndepărtau pe oameni de Hristos și de Evanghelie, nicidecum să îi apropie (cf. 1 Cor. 1:20; 2 Cor. 4:4; Efes. 2:1).

această antiteză:

„Pavel tratează lumea ca fiind condamnată, iar lumea îl tratează ca și cum el ar fi condamnat. El este dezgustat de toată învățătura, toată neprihănirea și toate acțiunile lumii, văzându-le ca otrava diavolului. Lumea detestă învățătura lui Pavel și acțiunile lui, văzându-l ca un răzvrătit, periculos, dezgustător și eretic. Judecata lumii legată de religia și neprihănirea înaintea lui Dumnezeu este contrară judecății celor evlavioși, pentru că Dumnezeu și diavolul sunt contrari unul altuia. Dumnezeu este răstignit față de diavolul și diavolul față de Dumnezeu; Dumnezeu condamnă doctrina și acțiunile diavolului (1 Ioan 3:8), iar diavolul condamnă și răstălmăcește Cuvântul și acțiunile lui Dumnezeu, căci el este un ucigaș și tatăl minciunii. Tot așa, lumea condamnă doctrina și viața celor evlavioși, tratându-i ca eretici periculoși și considerând că ei tulbură pacea publică. Iar oamenii credincioși tratează lumea ca fiind fiul diavolului, care merge pe urmele pașilor tatălui ei, ca mincinos și ucigaș... Astfel, Pavel arată că el urăște lumea cu ura desăvârșită a Duhului Sfânt, iar lumea îl urăște cu ura totală a unui spirit stricat”¹⁵.

Așa cum am văzut, puterea Crucii de a sfinți se vede în smerenia pe care ea o produce în noi prin dezbrăcarea noastră de neprihănirea de sine. Religia curată produce felul corect

---

¹⁵ Luther, *Galatians*, p. 300.

de *sacrificiu* și conduce la împlinirea adecvată. Termenul *religie* poate fi unul bun sau rău, în funcție de felul cum este folosit. Aici, termenul operează în armonie cu ceea ce Iacov spune: „Religia curată și neîntinată înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să îi cercetăm pe orfani și pe văduve în ne-cazurile lor, și să ne păzim neîntinați de lume” (Iacov 1:27). Atunci când este înțeleasă corect, *religia curată* este neîntinată și produce o viață cu adevărat jertfitoare de fapte bune. Aceasta înseamnă și că Dumnezeu ne sfințește în așa fel încât veacul rău din prezent să nu ne pângărească cu plăcerile lui senzuale, și așa încât să lepădăm dragostea de lume și să ne îndrăgostim de Dumnezeu (cf. 1 Ioan 2:15-17).

Exact acest lucru este ceea ce a produs Crucea în Pavel, acel fel corect de sacrificiu prin slujirea lui Hristos și felul corect de satisfacție prin dedicarea și dragostea lui față de Hristos. Pentru Pavel, Crucea l-a făcut să fie mort față de lume și lumea să fie moartă față de el. Pentru Pavel, asemenea lui Luther după el, lumea (când este corect înțeleasă) era „copilul diavolului” ca urmare a împotrivirii ei față de Hristos și a dedicării ei față de cel rău.

Galateni 6:14 acționează ca punctul de exclamație al lui Pavel în argumentația lui față de galateni, pentru că el ucide auto-neprihănirea folosindu-se de Cruce. Acest pasaj surprinde de asemenea esența aspectului dual al adevăratei spiritualități, anume moartea lui Pavel și moartea lumii din jurul lui. Când Pavel spune că „prin” (*δι*) Cruce, „lumea a fost

răstignită față de mine și eu față de lume” (*ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται καὶ γὰρ κόσμῳ*),¹⁶ el vrea să spună că Crucea a condus la o orientare a vieții către smerenie și sfințenie, care a redefinit cine era el și cum era chemat să trăiască. Expresia lui Pavel este perfect de echilibrată. Expresia are două părți care lucrează împreună către aceeași imagine generală pe care el încearcă să o prezinte, anume că două lucruri au murit prin răstignire, anume lumea și eul. Ar trebui să ne uităm la ambele realități mai îndeaproape, ca să înțelegem mai bine teologia lui Pavel despre Cruce și felul în care ea duce la sfințire.

În primul rând, în sublinierea relevanței Crucii pentru teologia și viața creștină, apostolii de după Hristos au ajuns să înțeleagă semnificațiile mai profunde ale Crucii – acel simbol antic al cruzimii. Astfel, afirmațiile despre Cruce au relevanță teologică doar datorită lui Hristos. Ea nu este orice fel de cruce, ci este Crucea „Domnului nostru Isus Hristos”. În lumea antică, discuțiile despre răstignire erau considerate tabu. Isus a transformat un simbol considerat altfel obscen într-un simbol al sfințeniei pure. Ceea ce era asociat doar cu moartea, a ajuns de acum să reprezinte viața; un simbol antic ce era cândva ilustrația umilirii și a blestemului social (iar pentru evrei, a blestemului divin, cf. Deut. 21:23) a ajuns să vorbească despre onoare și binecuvântare. Astfel, Crucea devine

---

¹⁶ Ordinea cuvintelor folosite aici de Pavel poate reflecta un accent pus intenționat în capul clauzei (*ἐμοὶ*), pentru a sublinia că direcția *lui* în această viață s-a schimbat, nu cea a lumii. Acest gând se potrivește bine teologiei pauline prezentă și în alte pasaje (cf. Rom. 12:2; 1 Cor. 1:18; 3:19).

instrumentul prin care credinciosul moare față de lume și lumea moare față de credincios. Dietrich Bonhoeffer exprima același adevăr astfel: „aceasta este o moarte plină de har”.¹⁷ Sinclair Ferguson a arătat că Crucea este un simbol inversat, devenit acum „instrumentul împăcării” cu Dumnezeu și „simbolul iertării”:

„Când Pavel a propovăduit ‚Crucea’, el a predicat un mesaj care a explicat că acest instrument al respingerii fusese folosit de Dumnezeu ca instrumentul Lui pentru împăcare. Mijlocul prin care omul a produs moartea lui Isus a fost mijlocul prin care Dumnezeu aduce viață în lume. Simbolul omului pentru respingerea lui Hristos a fost simbolul lui Dumnezeu pentru iertarea omului. Iată de ce Pavel s-a lăudat cu Crucea!”¹⁸

Prin moartea Lui, Hristos nu a schimbat doar sensul crucii, ci Crucea a schimbat relația dintre lume și poporul Său (cf. Ioan 7:7). Pavel insistă pe adevărul că lumea a fost supusă unei anumite *morți* prin Cruce. La fel cum nu putem înțelege *starea de a fi viu* a lumii fără viața lui Pavel în lume (adică separat de Hristos), nici starea de moarte a lumii nu poate fi separată de moartea lui Pavel prin răstignirea sa metaforică. Tocmai ca urmare a faptului că apostolul este *mort*, lumea și-

---

¹⁷ Dietrich Bonhoeffer, *The Cost of Discipleship* (New York: Macmillan, 1968), p. 258.

¹⁸ Sinclair B. Ferguson, *Grow in Grace*, (Carlisle, PA: Banner of Truth Trust, 1989), p. 55.

a pierdut *sufletul* în ceea ce îl privește. Întrucât lumea a fost *răstignită*, ea nu mai are nicio putere să îl deosebească pe Pavel, să îl definească și să surprindă dedicarea lui supremă. Deși el nu are nicio confuzie legată de rămânerea în lume ca un cetățean pământesc, cetățenia lui supremă este în Cer (Fil. 3:20). Identitatea lui Pavel nu mai era marcată de această lume de păcat și pierzare, căci el are acum o nouă identitate, una concentrată pe Cruce. Pavel a fost ales din lume și, de aceea, lumea îl urăște acum, pentru că nu mai aparține lumii, la fel cum Isus însuși nu a fost *din lume*. Asemenea Israelului din vechime, credincioșii ajung la consacrarea personală prin Cruce. Ceea ce Isus le-a spus ucenicilor era inevitabil adevărat în cazul lui Pavel: „Le-am dat Cuvântul Tău; și lumea i-a urât, pentru că ei nu sunt din lume, după cum Eu nu sunt din lume” (Ioan 17:14). Pentru Pavel, starea veche a lucrurilor a fost zdrobită de Cruce (2 Cor. 5:17) – o realitate despre care le-a vorbit și efesenilor:

Efesenii 2:1-7 „Voi erați morți în greșelile și în păcatele voastre, în care trăiați odinioară, după mersul lumii acesteia, după domnul puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării. Între ei eram și noi toți odinioară, când trăiam în poftele firii noastre pământești, când făceam voile firii pământești și ale gândurilor noastre, și eram din fire copii ai mâniei, ca și ceilalți. Dar Dumnezeu, care este bogat în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne-a iubit, măcar că eram morți în greșelile noastre, ne-a

adus la viață împreună cu Hristos (prin har sunteți mântuiți). El ne-a înviat împreună, și ne-a pus să ședem împreună în locurile cerești, în Hristos Isus, ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului Său, în bunătatea Lui față de noi în Hristos Isus”.

Al *doilea* aspect al afirmației lui Pavel se focalizează pe relația dintre el și lume. Și el a fost dat morții prin răstignire, astfel că el nu mai are aceeași relație cu lumea ca odinioară. Desigur, asta înseamnă că Pavel se concentrează pe faptul că el a trecut printr-o transformare radicală, ceea ce a dus la ruperea relației lui cu lumea (corect înțelesă). El este sfințit, proces în care dă morții faptele trupului. El nu mai este înrob de poftele lumii, care îl țineau cândva captiv în închisoarea neprihănirii de sine. Deși Pavel a trăit anterior ceea ce era considerată o viață bună, morală și chiar religioasă după preceptele iudaismului, zelul lui fusese înrădăcinat în ignoranță față de neprihănirea prin credință, numai prin Hristos, fără de care el era rob al păcatului (Rom. 3:9). Așa cum menționează în multe alte locuri, Pavel a murit împreună cu Hristos și singura viață (identitate) pe care o cunoaște acum este că este „ascuns împreună cu Hristos”:

Romani 6:1-4 „Ce vom zice dar? Să păcătuim mereu, ca să se înmulțească harul? Nicidecum! Noi, care am murit față de păcat, cum să mai trăim în păcat? Nu știți că toți câți am fost botezați în Isus Hristos,

am fost botezați în moartea Lui? Noi deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru ca, după cum Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă”.

Galateni 2:20 „Am fost răstignit împreună cu Hristos, și trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine însuși pentru mine”.

Coloseni 3:3-4 „Căci voi ați murit, și viața voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu. Când Se va arăta Hristos, viața voastră, atunci vă veți arăta și voi împreună cu El în slavă”.¹⁹

Crucea este mult prea adesea prezentată ca un har ieftin, cerând puțină ascultare sau deloc, și părând să aibă așteptări foarte mici de la viețile celor convertiți.²⁰ Cu toate acestea, pentru Pavel, totul a fost diferit odată ce a fost confruntat de Cruce. El a abandonat modul vechi de a trăi, din iudaism (Gal. 1:13-15), a lăsat în urmă orice ambiții egoiste avusese cândva, la fel ca restul apostolilor (cf. Matei 19:27), a renunțat la statutul lui religios și etnic ca să obțină adevărata neprihănire și viață în Hristos (Fil. 3:4-8). Mai mult, transformarea

---

¹⁹ În contextul pasajului, ar trebui să observăm cât de natural unirea cuiva cu Hristos, adică identificarea cu viața și moartea Lui, conduce la sfințire (Col. 3.5ff.). Pe această temă vedeți și Rom. 6:1-6; 2 Cor. 5:17; Efes. 2:4-10).

²⁰ Vedeți în special John MacArthur, *The Gospel According to Jesus* (Grand Rapids: Zondervan, 2011).

care i-a schimbat viața prin Cruce nu și-a pierdut din intensitate în viața lui Pavel. El nu a părut niciodată să facă pași înapoi în umblarea lui după Hristos. Pasiunea Lui de a-L cunoaște a rămas statornică până la sfârșit. Pavel nu s-a îndepărtat niciodată de Cruce, el nu a alergat niciodată înapoi la plăcerile de o clipă ale păcatului sau la poftele pe care lumea i le-ar fi oferit. Traectoria lui Pavel a fost întotdeauna către Dumnezeu, o traiectorie pusă în mișcare prin Cruce (cf. 1 Petru 3:18).

Lucrul remarcabil legat de pasajul din Galateni 6:14 nu este *moartea* lumii, nici măcar a lui Pavel, ci ce anume a produs aceste două *răstigniri* simultane. Contextul arată clar că *Crucea* a fost ceea ce a produs sfințirea pe care am analizat-o aici, în care deopotrivă Pavel și lumea au murit simultan unul față de altul.²¹ Iată de ce Pavel se laudă cu *Crucea*, nu cu altceva. Este important să ne aducem aminte că Pavel nu recunoștea lucrarea de la Cruce ca pe un lucru secundar printre alte afirmații doctrinare, ci el se lăuda cu Crucea, pentru că prețuia Crucea în simțămintele inimii sale. Calvin spunea: „Acolo unde se găsesc cele mai alese lucruri ale omului, acolo este și lauda lui”.²² Schreiner surprinde astfel implicația laudei lui Pavel focalizată pe Cruce:

---

²¹ Din punct de vedere exegetic, ar trebui să subliniem că verbul din greacă tradus prin „a răstigni” (*σταυρώω*) este la diateza pasivă și face referire la „crucea” (*τῷ σταυρῷ*) din Gal. 6.14a ca factor cauzal al răstignirii lumii față de Pavel (*ἐμοὶ κόσμος ἐσταυρῶται*) și a lui Pavel față de lume (*κἀγὼ κόσμῳ*).

²² John Calvin, *Calvin's Commentaries*, p. 184.

„Crucea lui Isus Hristos a inaugurat noua creație (6:15). Veacul rău actual nu mai stăpânește peste cei care au fost eliberați de Cruce. Cei care se laudă cu Crucea înțeleg că Legea nu aduce neprihănire; Crucea ucide omul cel vechi și inaugurează o nouă realitate (2:21). Blestemul Legii a fost îndepărtat prin faptul că Hristos l-a luat asupra Sa (3:13), astfel că cei care se laudă cu Crucea se bucură de eliberarea lor de învățăturile începătoare ale lumii și de eliberarea lor de Lege (4:3-5)”²³.

Această idee a laudei cu Crucea este vitală când vorbim despre adevărata spiritualitate și legalism, pe de o parte, și de antinomianism, pe de altă parte. Când ne lăudăm cu puterea Crucii, nu ne putem lăuda cu noi înșine. Suntem forțați să ne îndepărtăm de moralism, pentru că separarea care s-a făcut între noi și acest veac rău nu este produsul nostru (cf. 1 Cor. 1:30). Noi am fost luați din lume și uniți *cu* Hristos *prin* Hristos și *pentru* Hristos. Nu vom putea trăi vieți puse deoparte pentru Dumnezeu și sfințenie decât identificându-ne cu moartea și viața lui Hristos, și fiind călăuziți cu putere de Duhul Lui (Gal. 5:16-17; Fil. 3.9-11).

De asemenea, când ne lăudăm doar cu Crucea, noi o vom prețui mai mult decât toate păcatele, mai mult decât toate plăcerile păcătoase și mai mult decât tot ceea ce are lumea să

---

²³ Thomas R. Schreiner, *Galatians, Zondervan Exegetical Commentary on the New Testament* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2010), p. 379.

ne ofere. Pavel nu a spus, „fie ca eu să nu uit niciodată să mă laud cu Crucea, printre alte lucruri”, nici „o să îmi aduc mereu aminte să mă laud și cu Crucea”; nu, ci el a spus: „departe de mine gândul să mă laud cu altceva *decât* cu crucea”. Crucea ne sfințește și ne pune deoparte ca să trăim vieți sfinte de dragul Celui care a murit în locul nostru, nu doar pentru că ea este ceea ce ne îndreptățește, ci și pentru că din îndreptățire decurge sfințirea. Propovăduirea Crucii înseamnă propovăduirea lui Hristos.

Astfel, a-L predica pe Hristos răstignit înseamnă să predicăm *costul uceniciei*, să îi chemăm pe păcătoși la o viață sfântă, o viață cruciformă, în care *Crucea* modelează întotdeauna inimile și viețile noastre. Crucea este ceea ce pune în mișcare sfințenia noastră și ne face asemenea lui Hristos. Motivul pentru care ar trebui să pledăm înaintea oamenilor în ce privește cerințele sfinte ale Crucii este că ea, Crucea, este o invitație de a muri, adică să nu mai trăiască pentru sine, ci pentru Acela care a murit pentru ei (2 Cor. 5:15). Crucea stipulează cerințe pentru viețile noastre, pentru că ea ne cheamă să venim și să murim (Luca 14:27). Crucea înseamnă sfârșitul vieții noastre anterioare (2 Cor. 5:16), iar relațiile noastre, așa cum le știam noi, chiar și cele mai apropiate legături de familie, sunt deseori rupte de puterea zguduitoare a Crucii (Matei 12:48-50). Crucea este în același timp și o luptă zilnică, pentru că sfințirea este zilnică. A-ți purta crucea înseamnă să suferi. Când Isus i-a chemat pe oameni să Îl urmeze, El i-a chemat să

fie părtași morții Lui, părtași cu adevărat Crucii Lui care a absorbit blestemul:

Filipeni 3:7-11 „Dar lucrurile, care pentru mine erau câștiguri, le-am socotit ca o pierdere, din pricina lui Hristos. Ba încă și acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere, față de prețul nespus de mare al cunoașterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El am pierdut toate și le socotesc ca un gunoi, ca să Îl câștig pe Hristos, și să fiu găsit în El, nu având o neprihănire a mea, pe care mi-o dă Legea, ci aceea care se capătă prin credința în Hristos, neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu, prin credință. Și să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui și părtașia suferințelor Lui, și să mă fac asemenea cu moartea Lui; ca să ajung cu orice chip, dacă voi putea, la învierea din morți”.

Crucea i-a dat lui Pavel o perspectivă escatologică asupra vieții și o perspectivă veșnică adecvată asupra naturii trecătoare a lucrurilor acestei lumi prin comparație cu cunoașterea lui Isus răstignit.

Din acest motiv, putem înțelege de ce Crucea ne consacră în orice fațetă a vieții – relațiile noastre, ocupațiile noastre și chiar avuțiile noastre sunt puse la piciorul Crucii ca parte din greutatea uceniciei noastre. A fi identificat cu Crucea înseamnă să fii curățat de Cruce. La urma urmei, acolo Și-a vărsat Isus sângele Lui prețios, la Cruce face El ispășire desăvârșită pentru poporul Lui, și la Cruce ne răscumpără El

pentru scopurile Sale sfinte (Fil. 1:19-20). Crucea este felul în care Dumnezeu ne curăță de faptele moarte și ne pune deoparte ca să fim slujitorii Lui vii (Evrei 9:14). Asemenea lui Pavel, și noi trebuie să fim hotărâți să nu pierdem niciodată Crucea din vedere. Suntem chemați să trăim o viață concentrată pe Cruce și să nu ne lăudăm niciodată decât cu această Cruce (Gal. 6:14). Când privim înapoi către Cruce, vedem simbolul îndurător al meritelor lui Hristos înaintea lui Dumnezeu. Crucea reprezintă toată mântuirea noastră – îndreptățirea, împăcarea, propițierea – și ea ne asigură de adevărata spiritualitate înaintea lui Dumnezeu. Întrucât Crucea ne-a făcut să fim morți față de lume și vii pentru Hristos, nu ne putem lăuda cu nimic altceva decât cu Crucea, și nu putem trăi după niciun crez, dacă acela nu izvorăște din Cruce.²⁴ Crucea ne dezbracă de mândria noastră care Îl diminuează pe Hristos, de legalismul care ne înalță pe noi înșine, și ne stimulează continuu la sfințenie, în puterea Duhului. Frumusețea Evangheliei lui Hristos răstignit este că ea a transformat acel simbol antic al cruzimii decăzute într-o emblemă a neprihănirii veșnice și, procedând astfel, ne-a dat binecuvântarea divină în locul blestemului divin, și ne deschide calea către viața veșnică.

---

²⁴ Când autorii Noului Testament vorbesc deseori despre cruce, ei nu se referă la obiectul fizic, nici doar la evenimentul istoric al răstignirii, nici chiar doar la moartea lui Hristos. Cu siguranță că ele sunt prezumate, dar termenul „cruce” (*σταυρός*) devine ca un *cod* care identifică lucrarea răscumpărătoare împlinită de Isus Hristos, lucrarea de la cruce a lui Isus.

6

RĂSTIGNIT PENTRU A NE STRÂNGE ÎMPREUNĂ

Predică dimensiunile colective ale Crucii

Puține lucruri par să fie mai controversate în zilele noastre în ce privește învățăturile Scripturii cum este *ecclesio-logia*. Teologia oamenilor privitoare la Biserică poate scoate deseori la iveală autenticitatea dedicării lor față de Hristos. Odată cu răspândirea metodelor de lucrare orientate pe sensibilitățile oamenilor și pe cifre, și odată cu integrarea tehnologiilor și răspândirea modelelor de *biserici* multi-sit, participarea personală și membralitatea biblică în biserica locală au avut parte de provocări noi. În analiza sa recentă a membralității și disciplinei bisericii, Jonathan Leeman definește membralitatea în biserică în felul următor:

„Membralitatea în biserică este (1) un legământ de unitate între o anumită biserică și un creștin, un legământ care constă din (2) confirmarea de către biserică a pretenției de credință în Evanghelie a acelu creștin, (3) promisiunea bisericii de a-l supraveghea pe creștin, și (4) promisiunea creștinului de a se alătura în strângerile bisericii și de a se supune supravegerii lui

de către biserică”.¹

Trist este că chiar și în vremurile noastre, mulți abandonează chiar și această formulă elementară a membralității. Pe măsură ce biserica modernă caută să țină pasul cu vremurile, deseori focalizarea noastră pe ideea de biserică ajunge să le facă loc tot mai multor modalități nebiblice de a face lucrare. Dar conceptele extra-biblice și, în final, nebiblice, despre biserică nu fac decât să conducă la subminarea unui aspect al lucrării de la cruce a lui Hristos, aspect care este atât de vital pentru Evanghelie, anume că *Hristos a murit pentru Biserica pe care El a întemeiat-o cu sângele Lui și o învață prin Cuvântul Lui*. De aceea, dimensiunile colective ale Crucii trebuie revăzute, reafirmate și susținute din nou ca fiind esențiale pentru experiența creștină autentică – esențiale pentru tot ceea ce este Evanghelia. Nimic bun nu rezultă din diluarea învățăturii Scripturii pe tema eclesiologiei, întrucât asta ar conduce doar la slăbirea puterii și a eficacității Bisericii într-o societate postmodernă și post-creștină. De multe ori, Biserica se lasă convinsă, sub presiunea corectitudinii politice, să abandoneze învățăturile nepopulare ale Scripturii, precum membralitatea în biserică, disciplina bisericii și conducerea biblică a bisericii etc. Ironic este că lumea necredincioasă observă deseori că poporul lui Dumnezeu începe să se ferească

---

¹ Jonathan Leeman, *The Church and the Surprising Offense of God's Love, Reintroducing the Doctrines of Church Membership and Discipline* (Wheaton, IL: Crossway, 2010), p. 217.

să propovăduiască întreg sfatul lui Dumnezeu. Îmi vine în minte un titlu recent din mass-media centrală.

Steven James, redactor la CNN, a scris recent un articol care a ajuns pe prima pagină a site-ului CNN.com. Articolul era intitulat, *Stop sugar coating the Bible* [Nu mai îndulciți Biblia]. În acest articol, James i-a apostrofat pe creștini pentru diluarea textului biblic ca să ascundă anumite lucruri, precum folosirea în Scriptură a situațiilor din viața reală și expresiile aspre din ea. Steven și-a exprimat anumite frustrări în felul următor:

„Mesajul lui Dumnezeu nu a fost lăsat să treacă prin anumite filtre arbitrare, de politețe, de genul ‚eu-sunt-mai-sfânt-decât-tine’. El [Dumnezeu] a intenționat ca Biblia să le vorbească oamenilor așa cum sunt ei, surprinși în realitatea flagrantă a vieții pe o planetă fracturată. Și în loc să fugă de temele dificile și dure-roase, Vechiul Testament include descrieri vii de crime, canibalism, vrăjitorie, trădare, tortură, viol, idolatrie, sexualitate și erotism, și jertfe de animale. Așa cum spune Sf. Pavel, aceste situații au fost scrise ca exemple și avertismente pentru noi (1 Cor. 10:11). Așa că este evident că ele au fost lăsate ca să fie re-vestite fără a fi scoate din ele toate acele lucruri pe care noi nu le-am considera drăguțe sau plăcute”.²

---

² http://religion.blogs.cnn.com/2012/02/25/my-take-stop-sugarcoating-the-bible/?hpt=hp_c1. [parantezele îmi aparțin].

Îmi doresc ca, atunci când James a spus, „aceste situații au fost scrise ca exemple și avertismente pentru *noi*”, el să se fi referit la faptul că *el însuși* și-a pus personal credința doar în Hristos, spre mântuirea lui. James își încheie articolul prin următoarele cuvinte: „Nu trebuie să Îl edităm pe Dumnezeu”. Ce realitate lamentabilă ca mass-media seculară să trebuiască să confrunte Biserica în legătură cu adevărul brut al Cuvântului lui Dumnezeu! Indiferent care ar fi credința lui James, el ne arată ceea ce eu consider că este o problemă sistemică din Biserica de azi (anume lipsa de dorință a Bisericii de a se ridica pur și simplu și de a spune adevărul Scripturii pe acele teme pe care Steven James le menționează), da, și chiar mai mult legat de lucrurile care sunt mesajul central al Scripturii – Evanghelia. Adevărul este că mântuirea vine doar prin Isus Hristos și doar prin Crucea lui Hristos, ca Dumnezeu să adune pentru Sine o nouă umanitate în Hristos, și toate acestea spre gloria Lui exclusivă. Spre deosebire de mulți din Biserica zilelor noastre, Pavel nu a avut nevoie de cei din lume ca să își reamintească de adevărurile clare ale Scripturii. El nu avea nevoie de nimeni ca să îl informeze despre controversile legate de învățăturile Scripturii, oricare ar fi fost tema în discuție, și cu atât mai puțin în chestiunea naturii controversate a membralității în biserică.

Ca să folosesc exprimarea lui James, eclesiologia de azi are tendința de a-i face pe creștini să încerce *să Îl editeze pe Dumnezeu*. Totuși, scopul Crucii nu permite această diluare

a teologiei creștine. Diluarea dimensiunii colective a Crucii este o pierdere majoră. Mulți oameni de azi pretind că ei nu vor să aibă nimic de-a face cu Hristos tocmai din cauza unor *experiențe* (de regulă negative) din biserică. Oamenii se plâng de ipocrizia bisericii, de lăcomia ei, de preocuparea ei cu lucrurile materiale, în special când vine vorba de campanii costisitoare și de proiecte de clădiri scumpe, și lista poate continua. Nu încapе îndoială că unii au fost răniți de biserică, abandonați de biserică și insultați de ipocrizia grosolană din biserică, și totuși acestea nu sunt motive întemeiate pentru a ne lepăda de învățătura Scripturii despre ceea ce este biserica și de ce există ea. Adevărul este că există o relație inseparabilă între participarea unei persoane în biserica vizibilă și locală, și introducerea ei spirituală, în Biserica invizibilă și universală. Mai mult, acest capitol se va focaliza pe felul în care lucrarea de la cruce a lui Hristos modelează toate aceste lucruri și ceea ce Dumnezeu face, prin mântuire, pentru a-și strânge poporul într-o entitate colectivă denumită Biserica. De asemenea, trebuie să analizăm natura cristocentrică a vieții bisericii locale și motivul pentru care propovăduirea lui Hristos răstignit de către Pavel nu poate fi înțeleasă separat de această focalizare eclesiologică.

Dacă, așa cum am observat în capitolul 5, Crucea este emblema dragostei veșnice a lui Dumnezeu față de noi, prin care El ne mântuiește și ne sfințește, cum ne vom aminti de acest lucru și cum vom pune constant lucrarea lui Hristos de

la cruce înaintea noastră, în biserică? Cum vom continua să luăm mereu aminte la Cruce și să ne concentrăm pe Cruce în biserică? La urma urmei, cântările, închinarea și liturghia multor biserici le dau ocazia acelor biserici să cânte despre Cruce, să Îl laude pe Dumnezeu pentru Cruce și să evoce Crucea ca elementul vital pentru mântuire, dar, lucru remarcabil și real, se pare că mulți din zilele noastre uită de centralitatea Crucii. Cum va readuce biserica această centralitate în locul cuvenit? Într-o manieră plină de har, Dumnezeu a făcut acest lucru pentru noi. El este zidit chiar în ADN-ul bisericii, dacă înțelegem ce este biserica și cum ar trebui să funcționeze. Întrucât biserica este răscumpărată cu sângele lui Dumnezeu (F.A. 20:28), ei i s-au dat trăsăturile cristicentrice ca temelii (cf. 1 Tim. 3:14-16). A fost un lucru foarte bun pe care Dumnezeu l-a făcut, nelăsând la latitudinea bisericii Sale să își imagineze modalități prin care să își aducă minte de Cruce. El ne dă aceste căi tocmai prin felul în care El a gândit ca biserica să funcționeze. Aproape orice aspect din viața bisericii poate fi legat într-un fel concentric de Cruce. Teologic vorbind, întreaga Scriptură pivotază în jurul Crucii atât într-o manieră *centrifugală*, cât și într-una *centripetă*. Toate lucrurile ne îndreaptă atenția *către* Cruce și *de la* Cruce. Scriptura se deplasează către centrul Crucii într-o manieră centrifugală, prin marile așteptări profetice, și ea se deplasează de la centrul Crucii într-o manieră centripetă, prin marile implicații teologice aplicabile practic în fiecare domeniu al gândirii creștine. Într-

un sens real, Crucea este ca un *reazem*, iar Hristos este un Mântuitor ca un reazem, pe care toată răscumpărarea se sprijină.

ÎN UMBRA CRUCII

Întrucât mare parte din discuția de aici are legătură cu viața în noul legământ și cu felul în care Dumnezeu orientează închinarea și lucrarea noastră în jurul Crucii, trebuie să apreciem felul cum Dumnezeu a îndreptat poporul vechiului legământ către Cruce, prin așteptarea și anticiparea lucrării ei salvifice.

Crucea a fost în gândul lui Dumnezeu încă de la începutul planului Lui mântuitor. În ce privește Evanghelia și bogățiile a ceea ce el a denumit „isprăvnicia tainei”³, Pavel a spus că ea a fost „după planul veșnic, pe care l-a făcut în Hristos Isus, Domnul nostru” (Efes. 3:11). Din acest motiv, întregul plan de răscumpărare este centrat veșnic în Cruce.⁴ De aceea, această focalizare pe Cruce nu începe cu cartea Faptelor Apostolilor, nici măcar cu Evangheliile; într-un sens foarte real și profetic, Crucea a fost anticipată încă din primele capitole ale Bibliei. În fapt, a citi Scriptura fără această notă anticipativă

---

³ gr. *ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου*.

⁴ Un alt pasaj biblic care vorbește despre planul veșnic al lui Dumnezeu de a mântui poporul Lui prin lucrarea de la cruce a lui Hristos din toată veșnicia este Apocalipsa 13:8. Acolo, Cel ce revelează vorbește implicit despre faptul că cei ce fac parte din poporul lui Dumnezeu sunt aceia ale căror nume sunt scrise în Cartea Vieții, care îi aparține și este asociată cu „Mielul care a fost junghiat”.

înseamnă să citești Scriptura *non-cristologic*, adică fără Hristos și, de aceea, fără cheia pentru înțelegerea Scripturii în sine (cf. Luca 24:25-26, 44-46). Nu te ajută cu nimic să citești despre creație, despre chipul lui Dumnezeu în om, despre marele potop, despre făgăduințele patriarhale, despre exod, despre darea Legii, despre rânduielile din Israel, despre zidirea și reconstruirea templului, despre țara și odihna făgăduite, despre robie, exil și făgăduința restaurării viitoare a poporului lui Dumnezeu fără să citești Scriptura într-o manieră centrată pe Cruce.⁵ Vom analiza pe scurt această temă anticipativă cristică înainte de a trece la natura cristică a Bisericii din Noul Testament.

Pavel a propovăduit că Isus este al doilea și ultimul Adam (1 Cor. 15:45). El este Capul reprezentativ/al legământului pentru întreg poporul Său, la fel cum Adam a fost reprezentativ pentru urmașii lui (cf. Rom. 5:12). El ne reprezintă

---

⁵ Nu este scopul cărții mele să pătrund în tema lui Hristos în Vechiul Testament, dar vă pot recomanda câteva lucrări foarte bune pe această temă: Edmund P. Clowney, *The Unfolding Mystery* (Philipsburg: P & R, 1988); Clowney, *Preaching Christ in all of Scripture* (Wheaton: Crossway, 2003); Dennis E. Johnson, *Him We Proclaim, Preaching Christ from all the Scriptures* (Philipsburg: P&R, 2007); G.K. Beale & D.A. Carson, *Commentary on the New Testament Use of the Old* (Grand Rapids: Baker, 2007); Peter J. Gentry & Stephen J. Wellum, *Kingdom through Covenant, A Biblical-Theological Understanding of the Covenants* (Wheaton: Crossway, 2012); O. Palmer Robertson, *The Christ of the Covenants* (Philipsburg: P&R, 1980); *The Christ of the Prophets* (Philipsburg: P&R, 2004); Christopher J.H. Wright, *Knowing Jesus through the Old Testament* (Downers-Grove: IVP, 1995). Deși așa avea puncte de vedere diferite în anumite aspecte ale autorilor enumerați aici, lucrarea lor rămâne de o mare valoare pentru a vedea locul proeminent pe care Hristos îl ocupă în întreaga Scriptură.

din nou înaintea lui Dumnezeu și câștigă neprihănirea pe care Adam nu a putut să o câștige. Cu toate acestea, ca să nu ne imaginăm că Isus este un simplu personaj paralel cu primul Adam, trebuie să observăm cu atenție ce fel de Adam este Isus – un Adam vast *superior* primului. În loc să fie confruntat cu ispita, Isus a fost dus sau *împins*⁶ în ispită de Duhul (Marcu 1:12). Mai mult, spre deosebire de Adam, Isus nu a fost ispitit într-un mediu plăcut, cum era cel din Eden. Marcu observă cu atenție că Isus a fost ispitit în timp ce era printre „fiarele sălbatice” (Marcu 1:13). Acesta este un context foarte diferit de cel din Grădina Eden, unde Adam și Eva aveau stăpânire peste acele animale, care, pe atunci, erau vegetariene și erau supuse stăpânirii omului. Ispitirea lui Isus a fost mult mai severă și pentru că El a fost supus ispitei vreme de patruzeci de zile și patruzeci de nopți⁷ (Marcu 1:13; Matei 4:2; Luca 4:2), și aflându-se într-o stare trupească mai firavă prin faptul că a fost lipsit de hrană și apă (Matei 4:2; Luca 4:2); Isus a fost ispitit cu obiecte de o atractivitate mult mai mare: hrană când El a fost flămând (Luca 4:3), șansa de a stăpâni peste lumea care, în curând, avea să se ridice să Îl ucidă (Luca 4:5-6), și

---

⁶ Termenul folosit de Marcu este unic între toate descrierile ispitirii. Termenul din greacă (*ἐκβάλλω*) are sensul literal că Isus a fost împins către ispitire. În loc să caute să evite ispita, Isus, în puterea Duhului, S-a așezat pe calea directă a ispitei, El fiind ispitit de diavolul fără ca acesta să se mai mascheze.

⁷ Patruzeci de zile și patruzeci de nopți constituie un alt număr cu semnificație în răscumpărare, încă din Vechiul Testament. Imaginile din Vechiul Testament sunt atât de magnific așezate și orientate către Persoana și lucrarea lui Hristos, încât detalierea lor ar duce cartea de față într-o direcție total diferită.

moartea prematură ca să scape de ororile răstignirii (Luca 4:9). În toate acestea, Isus are succes acolo unde Adam a eșuat. Dar, în final, prin moartea celui de-al doilea Adam, El avea să devină „un duh dătător de viață” (1 Cor. 15:45). Isus este Fiul adevărat al lui Dumnezeu, Cel în care Dumnezeu Își găsește plăcerea (Matei 17:5). Din acest motiv, despre Isus ni se spune că este chipul lui Dumnezeu (2 Cor. 4:4). El nu este doar un purtător al chipului lui Dumnezeu, ca și cum ar fi fost creat după chipul Lui (căci El nu a fost creat), ci El era expresia deplină a chipului lui Dumnezeu:

2 Corinteni 4:3-4 „Și dacă Evanghelia noastră este acoperită, este acoperită pentru cei ce sunt pe calea pierzării, a căror minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina Evangheliei slavei lui Hristos, care este chipul lui Dumnezeu”.

Coloseni 1:15 „El este chipul Dumnezeului celui nevăzut, cel întâi născut din toată zidirea”.

Evrei 1:1-3 „După ce le-a vorbit în vechime părinților noștri prin proroci, în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu, la sfârșitul acestor zile, ne-a vorbit prin Fiul, pe care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor, și prin care a făcut și veacurile. El, care este oglindirea slavei Lui și întipărirea Ființei Lui, și care ține toate lucrurile cu Cuvântul puterii Lui, a făcut curățirea păcatelor și a șezut la dreapta Măririi în locurile preînalte...”

Isus le-a putut spune ucenicilor Lui că, dacă L-au văzut pe El, în esență L-au văzut pe Tatăl, căci Isus, fiind chipul lui Dumnezeu, este reprezentarea exactă a Tatălui (Ioan 14:9). Isus a fost chipul lui Dumnezeu și, astfel, o reprezentare exactă a naturii Sale, reflectând perfect și reprezentând cea mai adâncă parte a lui Dumnezeu, gloria Lui: „Căci Dumnezeu, care a zis: ‚Să lumineze lumina din întuneric’, ne-a luminat inimile, ca să facem să strălucească lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu pe fața lui Isus Hristos” (2 Cor. 4:6). Dumnezeu a creat omul după chipul Său *datorită* lui Isus Hristos. Reflectând la expresia „Fiul, care este reprezentarea exactă a Tatălui”, Anthony Hoekema explică astfel scopul acestui *imago Dei* (chipul lui Dumnezeu):

„Când ne gândim că Hristos este chipul perfect al lui Dumnezeu, vedem o relație importantă între chipul lui Dumnezeu și Întrupare. Ar fi fost posibil ca a doua Persoană a Sfintei Treimi să Își asume natura unui animal? Nu. Întruparea înseamnă că El, Cuvântul care era Dumnezeu, S-a făcut trup, adică a luat asupra Lui natura omului (Ioan 1:14). Faptul că Dumnezeu a putut să Se facă trup este cea mai mare taină, lucru care va întrece întotdeauna abilitatea noastră limitată de înțelegere. Dar putem presupune că doar datorită faptului că omul fusese creat după chipul lui Dumnezeu, a doua Persoană a Sfintei Treimi a putut să ia asupra Sa natură umană. Acea a doua Persoană nu putea să Își ia o natură care

nu era asemănătoare cu Dumnezeu. Cu alte cuvinte, Întruparea confirmă doctrina despre chipul lui Dumnezeu”.⁸

Ideea lui Hoekema este plină de sens, pentru că înseamnă că Adam și Eva au fost creați după chipul lui Dumnezeu *datorită* lui Isus Hristos! Venirea lui Hristos într-un trup asemănător omului și luând natură umană a fost întotdeauna parte din voia veșnică a lui Dumnezeu (cf. Ioan 17:4-5). Vom vedea alte câteva exemple ale lui Hristos în Vechiul Testament, care ne arată cum Scriptura a anticipat dintotdeauna această culminare cristocentrică a revelației și s-a focalizat mereu pe Hristos și pe lucrarea Lui de la cruce, considerând-o punctul cel mai înalt al planului răscumpărării.

Îl vedem pe Isus în făgăduința dată de Dumnezeu lui Adam și Eva în pronunțarea post-lapsariană de către El a binecuvântării și blestemului:

Geneza 3:14-15 „Domnul Dumnezeu i-a zis șarpelei: „Fiindcă ai făcut lucrul acesta, blestemat ești între toate vitele și între toate fiarele de pe câmp; în toate zilele vieții tale să te târăști pe pânțe, și să mănânci țărână. Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul”.

Acesta a fost primul moment când Dumnezeu a făcut

---

⁸ Anthony A. Hoekema, *Created in God's Image* (Grand Rapids: Eerdmans, 1994), p. 22.

o făgăduință despre victoria cosmică asupra tuturor păcatelor și asupra influenței satanice. Această biruință avea să ducă noua umanitate dincolo de perioada de testare a inocenței, dincolo de conflictul cu șarpele, și dincolo de ordinea inițială (cea decăzută), către noua creație, în care omul să aibă acces la pomul sacramental al vieții (Apoc. 22:2). În consecință, Adam și Eva aveau să își pună nădejdea în *Sămânța* care avea să vină (ex. Gen. 4:1).⁹ Referința la această *Sămânță* și la făgăduința de răscumpărare conținută în ea, a fost reiterată de-a lungul cărții Geneza și transmisă lui Avraam în contextul unui legământ pe care Dumnezeu l-a consfințit printr-un ritual suveran necondiționat, prin care Dumnezeu garanta fața de Avraam împlinirea făgăduințelor Lui, anume că toate popoarele aveau să fie binecuvântate în legătură cu el (Gen. 15). Faptul că *toate* popoarele aveau să fie binecuvântate în virtutea legăturii lor cu Avraam și cu *sămânța* lui este explicat în Galateni 3, unde Pavel identifică foarte clar *sămânța* ca fiind *Sămânța* finală mesianică și singulară a lui Avraam, adică Isus Hristos; *El* avea să îplinească toate făgăduințele

---

⁹ În Geneza 4:1, comentatorii au observat nădejdea din afirmația mult dezbătută a Evei, „Am căpătat un om cu ajutorul Domnului!” Expresia pare să sugereze că Eva se gândea că făgăduința din 3:15 avea să fie împlinită prin nașterea lui Cain. Pentru o analiză mai detaliată pe acest subiect, vedeți Victor P. Hamilton, *The New International Commentary on the Old Testament, The Book of Genesis Chapters 1-17* (Grand Rapids/Cambridge: Eerdmans, 1990), p. 221. Clowney extrage și el multe dintre implicațiile, împlinirile și punctele de acord teologic dintre evenimentul din Grădina Eden și teologia împlinirii acestuia din Noul; v. Edmund P. Clowney, *The Unfolding Mystery, Discovering Christ in the Old Testament* (Phillipsburg: P&R, 1988), p. 35-42.

de răscumpărare ale lui Dumnezeu (cf. 2 Cor. 1:20):

Galateni 3:15-18 „Fraților, (vorbesc în felul oamenilor), un testament, chiar al unui om, odată întărit, totuși nimeni nu-l desființează, nici nu-i mai adaugă ceva. Acum, făgăduințele au fost făcute ‚lui Avraam și seminței lui’. Nu zice: ‚și semințelor’ (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: ‚Și seminței tale’, adică Hristos. Iată ce vreau să zic: un testament, pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu poate fi desființat, așa ca făgăduința să fie nimicită de Legea venită după patru sute trei zeci de ani. Căci dacă moștenirea ar veni din Lege, nu mai vine din făgăduință; și Dumnezeu printr-o făgăduință i-a dat-o lui Avraam”.

Încă din zorii istoriei poporului lui Dumnezeu și până la formarea poporului *ales* de El în pustie, Dumnezeu îi dăduse adevăratului Său popor nădejdea autentică a răscumpărării finale prin Sămânța Lui, prin Eliberatorul Lui, prin Profetul, Mielul și Unsul Lui. De-a lungul istoriei de trudă și necazuri a Israelului, Dumnezeu Și-a înconjurat poporul cu tot felul de lucruri care să le amintească sau să fie simboluri ale răscumpărării viitoare. De la propițierea simbolizată prin Paști, la sfințenia cerută în sistemul jertfelor, la prezența slavei lui Dumnezeu la cortul întâlnirii și la templu, la eliberarea și strângerea din nou a exilaților lui Dumnezeu din Asiria și Babilon – toate lucrurile îndreptau privirile poporului lui Dumnezeu către împlinirea acestor umbre și simboluri tipologice. Iată de

ce autorul Epistolei către Evrei a văzut o astfel de împlinire escatologică în Cruce: „acum, la sfârșitul veacurilor, S-a arătat o singură dată, ca să șteargă păcatul prin jertfa Sa” (Evrei 9:26). Crucea lui Hristos este *împlinitoare*. Așa cum nota Ross, aceasta era parte din „planul veșnic de răscumpărare” al lui Dumnezeu:

„... vreme de secole, Dumnezeu le-a transmis oamenilor aspecte teologice importante despre planul Lui veșnic. Când Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să împlinească acest plan, oamenii aveau deja un tezaur de imagini și idei teologice. Ei știau exact ce sens avea jertfa pentru Dumnezeu, pentru că Duhul lui Dumnezeu vorbise despre ea către și prin Israel, prin revelația jertfelor și a darurilor. Oamenii înțelegeau la ce făcea referire Dumnezeu prin ispășire, purificare sau consacrare, pentru că poporul lui Dumnezeu trăise cu aceste ritualuri vreme de secole. Oamenii erau pe deplin conștienți de diferențele dintre curat și necurat, sau dintre sfânt și nesfânt, pentru că aceste deosebiri se aplicaseră de foarte mult timp fiecărui detaliu al vieții. Până la venirea lui Isus, jertfele, ritualurile, sărbătorile și toate procedurile levitice se aflau în centrul felului de a trăi al poporului Israel”.¹⁰

Dacă ar fi să împrumut limbajul evreilor, nu aş avea suficient timp ca să arăt fiecare situație în care anticiparea

---

¹⁰ Allen P. Ross, *Holiness to the Lord, A Guide to the Exposition of the Book of Leviticus* (Grand Rapids: Baker Academic, 2002), p. 17.

crisologică este preumbrită în Vechiul Testament. Sărbătoarea Paștelui trebuia păzită în amintirea eliberării lor din Egipt cu mâna tare a lui Dumnezeu, ca și în anticiparea jertfei ispășitoare viitoare a lui Dumnezeu, în Hristos, Mielul Pascal suprem (1 Cor. 5:7). Această comemorare antică nu simboliza doar scăparea din mânia Egiptului, ci și din mânia lui Dumnezeu, prin crucea unde sângele suprem avea să îi fie aplicat poporului lui Dumnezeu, făcând posibil astfel ca moartea *veșnică* să treacă pe lângă el (cf. Ioan 3:14-15). Paștele nu doar îndepărta într-un sens negativ groaza mâniei lui Dumnezeu, ci el era eficace pentru că reprezenta și neprihănirea pozitivă a lui Hristos, care nu doar că face ispășire pentru noi și, în acest sens, trece cu pedeapsa pe lângă noi, ci ne și califică să fim poporul lui Dumnezeu, prin neprihănirea Lui.

Sistemul jertfelor vorbea și el despre Cruce. Dumnezeu a înconjurat literalmente poporul evreu cu lucrarea de la cruce a lui Hristos, inundându-i cu practici simbolice care tânjeau după realitatea lor corespondentă – o realitate pe care doar Hristos însuși putea să o ofere (cf. Col. 2:16-17). Așa cum arată Ross, toate jertfele erau pline de cristologie, pentru că ele au prefigurat și revelat calea prin care Dumnezeu avea să îl facă pe om să fie acceptat de El, doar prin credință și doar în Hristos:

„În Israelul antic, credința era demonstrată prin aducerea jertfei și punerea mâinii peste ea. În biserica de azi, creștin este acela care și-a însușit jertfa lui Hristos

prin credință și, de aceea, despre el se spune că este ‚în Hristos’. În consecință, creștinii au parte de favoarea lui Dumnezeu datorită meritelor sângelui vărsat al Mielului lui Dumnezeu. Acesta este planul veșnic al lui Dumnezeu, revelat mai întâi prin legea arderilor de tot și împlinit apoi prin moartea jertfitoare a lui Mesia, anume că toți cei ce se apropie de Dumnezeu pe baza acestei jertfe de ispășire, făcută o singură dată, au fost acceptați pe veci de Dumnezeu”.¹¹

Fiecare picătură de sânge și fiecare jertfă adusă pe altar aveau intenția să stârnească în poporul lui Dumnezeu nevoia după o jertfă finală și supremă, care avea să pună capăt tuturor celorlalte jertfe și să ducă la încetarea definitivă a vărsării sângelui țapilor și al boilor (Evrei 9:13-14; 10:1-4). Ca dovadă a faptului că Hristos a împlinit în fapt tot ceea ce indicau rânduielile jertfelor, autorul Epistolei către Evrei spune: „El, dimpotrivă, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, S-a *așezat* pentru totdeauna la dreapta lui Dumnezeu” (Evrei 10:12). În vreme ce în toate celelalte situații de la templu sau de la cortul întâlnirii, preoții leviți nu puteau să se așeze, pentru că jertfele din Vechiul Testament nu încetau să fie aduse, Isus S-a *așezat*.

Prin contrast cu toți preoții dinaintea Lui, rolul preoțesc al lui Isus este, în natura lui, și unul *regal*. El este Mesia și Preotul, dar este și *Împăratul*. El este *Preotul întronat* al

---

¹¹ Ibid, p. 96-97.

poporului lui Dumnezeu.¹² Astfel, tocmai prin lucrarea Sa preotească prin care S-a adus ca jertfă supremă pentru păcat, Hristos avea să ocupe locul Său înălțat la dreapta lui Dumnezeu, după învierea Lui (cf. F.A. 2:29-31).

Tot așa, legămintele lui Dumnezeu au vorbit cu putere despre Hristos. Fiecare legământ pe care Dumnezeu l-a făcut cu poporul Lui a avut un accent cristologic în el. Asemenea legilor și a rânduielilor Lui, legămintele lui Dumnezeu au produs o mare așteptare mesianică. Bindecuvântarea popoarelor făgăduită și pecetluită prin legământul sacru cu Avraam, darea Legii prin Moise la Muntele Sinai (unde a fost revelată nevoia neprihănirii perfecte din partea poporului legământului lui Dumnezeu), și făgăduința davidică a unui scaun de domnie veșnic care va fi totdeauna locuit, toate L-au prefigurat pe Singurul care avea să aducă împlinirea acestor *umbre*, care avea să îplinească și să confirme făgăduințele (2 Cor. 1:20) și să aducă împlinirea tuturor lucrurilor (Efes. 1:11; Evrei 9:26).

Când reflectăm la toate aceste umbre prețioase pe care Dumnezeu le-a dat poporului Său ca să Îl anticipeze pe Hristos, astfel de umbre nu ar trebui să întrecă niciodată în strălucire substanța lor. Așa cum spunea cândva un autor, „coaja lucrurilor exterioare avea un scop util, dar acum avem realitatea, astfel că insistența pe continuarea formelor care constituiau

---

¹² Peter T. O'Brien, *The Letter to the Hebrews, The Pillar New Testament Commentary* (Grand Rapids, MI; Nottingham, England: Eerdmans, 2010), p. 355.

coaja insultă și anulează realitatea”.¹³ La urma urmei, Crucea trebuie să ocupe *scena centrală* în teatrul răscumpărător al lui Dumnezeu. Dennis Johnson subliniază acest lucru reamintindu-ne că Isus este în fapt centrul istoriei răscumpărătoare a lui Dumnezeu. Acest lucru ne determină să interpretăm Scriptura într-o manieră cristocentrică, lucru care leagă întreaga carte a lui Dumnezeu pentru totdeauna. Departe de a fi „o chitară cu o singură coardă”, hermeneutica focalizată pe Hristos ne ajută doar ca să arătăm cristocentricitatea vastă și radicală a lui Dumnezeu însuși și natura cristocentrică a revelației biblice și, de aceea, a centralității *Crucii*:

„Aceasta ne arată că a umbla cu Isus prin ogorul variat al Cuvântului Lui și prin epocile diverse ale istoriei răscumpărătoare a lui Dumnezeu nu este ca și cum ai cânta la o chitară cu o singură coardă! Desigur, Crucea și învierea lui Isus ocupă scena centrală în teatrul autentic și istoric al aventurii mărețe și costisitoare a lui Dumnezeu. Dar la fel cum Isus a călătorit prin întreaga Biblie – Legea, Profeții și cărțile înțelepciunii – pentru a le arăta prietenilor Lui felul cum ea vorbea despre Persoana și misiunea Sa mântuitoare, El le-a arătat plinătatea binecuvântării care avea să decurgă din moartea Lui jertfitoare și din triumful învierii Lui. Efectele multidimensionale ale împlinirii răscumpărării de către El sunt reflectate pe tot parcursul

---

¹³ O. Palmer Robertson, *The Christ of the Covenants* (Philipsburg: P&R, 1980), p. 60.

Scripturii ebraice. Noi suntem rebeli și vinovați, având nevoie de pocăință și iertare. Ambele le găsim în Numele lui Isus, prin credința în El. Rasa omească este un curcubeu frumos de multe naționalități și grupuri etnice, și totuși mândria noastră păcătoasă și suspiciunea noastră transformă diversitatea într-un teren fertil pentru dezbinare și conflict. Scriptura ebraică a prevestit împlinirea făgăduinței vechi a lui Dumnezeu față de Avraam, ca să aducă binecuvântarea și unitatea peste „toate familiile pământului” (Gen. 12:3), într-o reconciliere glorioasă realizată de Hristos... Când citim Biblia prin lentilele lui Isus Hristos, începem să surprindem o imagine uimitoare și bogată în înțelepciune, îndurare și putere. Vedem cum „harul felurit al lui Dumnezeu” (1 Petru 4:10; v. Efes. 3:10) radiază în toate direcțiile din Fiul veșnic preaiubit, care S-a făcut Fiul întrupat în care Tatăl Și-a găsit toată plăcerea, care a fost respins ca Fiul care a purtat blestemul altora, și care trăiește și domnește acum în slavă, ca Fiul înălțat, care locuiește cu poporul Său, prin Duhul Lui”.¹⁴

De aceea, când ajungem la Noul Testament, ceea ce descoperim este că toate aceste prefigurări, umbre și predicții despre Isus nu erau interpretate doar mesianic, ci progresiv și răscumpărător, adică implicând suferințele și jertfa lui Hristos, și mântuirea adusă de El, ele fiind tratate ca punctul suprem al

---

¹⁴ Dennis E. Johnson, *Walking with Jesus Through His Word: Discovering Christ In All The Scriptures* (Philipsburg, NJ: P&R Publishing, 2015), p. 14-15.

planului de răscumpărare veșnic al lui Dumnezeu (Efes. 3:9-11). În timp ce Petru se oprește asupra făgăduințelor conținute și comunicate prin profeți, el nu ezită să vorbească despre *profețiile* lor ca având o natură răscumpărătoare, toate focalizându-se pe Hristos și Crucea Lui:

1 Petru 1:10-12 „Prorocii, care au prorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mântuirea aceasta ținta cercetărilor și căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate. Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri, pe care vi le-au vestit acum cei ce v-au propovăduit Evanghelia, prin Duhul Sfânt trimis din Cer și în care chiar îngerii doresc să privească”.

Odată ce ritualurile vechi sunt împlinite și puse deoparte (cf. Evrei 8:13), cele noi sunt rânduite în harul lui Dumnezeu. Ceea ce ele au în comun este că niciunele nu pot fi înțelese fără Cruce. Structura Scripturii nu revelează doar anticiparea lui Hristos și a Crucii în orizontul profetic, ci ea conduce la reflectarea și amintirea celui mai mareț dintre toate evenimentele din istoria răscumpărării.

Poporul lui Dumnezeu este chemat să privească mereu înapoi către Cruce și, astfel, să își găsească desfătarea în Persoana și lucrarea lui Hristos.

RÂNDUIELILE

Trecem acum de la faptul că Dumnezeu strânge pentru Sine o nouă umanitate în și prin Cruce, ceea ce poporul lui Dumnezeu din Vechiul Testament aștepta cu nerăbdare, la faptul că Dumnezeu pune anumite marcaje în Biserică, lucruri care să ne aducă aminte de Cruce. Acum, că umbrele și simbolurile tipologice din Vechiul Testament au fost împlinite în Hristos, credinciosul din noul legământ se află într-un ogor mai bun în istoria răscumpărării. Noi avem un mare avantaj în noul legământ, prin faptul că avem un canon încheiat, biserica/poporul proaspăt constituit, îndrăzneală spirituală și o perspectivă asupra răscumpărării care ajută la cimentarea centralității Crucii în panoplia meta-narațiunii Scripturii.¹⁵ La fel cum poporul lui Dumnezeu din vechiul legământ primise diferite semne care erau menite să le îndrepte privirile înainte, către Cruce, noul legământ ne dă rânduielile care ne aduc aminte de natura cristocentrică a vieților noastre creștine. De aceea, vom analiza în cele ce urmează botezul, Cina Domnului și conducerea bisericii pentru a vedea acest accent din Noul Testament care se concentrează pe Cruce.

---

¹⁵ Prin termenul „metanarațiune” mă refer la firul narativ de ansamblu sau structura narativă a Scripturii. „Narațiunea” este un termen util nu doar pentru studiul teologiei biblice, ci și pentru a observa natura organică a tuturor părților Scripturii. Spre deosebire de termenul „istorie”, cel de metanarațiune ne ajută să vedem natura interconectată a întregii Biblii, pentru că deseori evenimente din istoria lumii pot sau nu să aibă legături între ele, însă în Scriptură, fiecare eveniment este întrucâtva legat organic și conceput cu un scop final cristologic.

CUFUNDAȚI ÎN CRUCE

Botezul este un mijloc atât de glorios și suav de aducere aminte despre lucrarea Crucii, încât trebuie să ne oprim și să ne minunăm de sensul lui. Ca păstor, am privilegiul imens de a face multe botezuri. Eu am făcut întotdeauna legătură între propovăduirea Crucii și botez, arătând cum Crucea îi dă sens acestei rânduieli. Principalul pasaj biblic care pune împreună Crucea și rânduiala botezului este cel din Romani 6. Aici ni se spune că viețile noastre ar trebui trăite vrednic de realitatea reprezentată prin botez, anume că „omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El” (Rom. 6:6). Botezul este o ilustrare a Evangheliei fără cuvinte. Acesta este sensul rânduielilor/sacramentelor; ele sunt predici fără glas, propovăduite prin urmarea unei rânduieli sfinte. Atât botezul cât și Cina Domnului sunt o chestiune de viață și moarte:

Romani 6:1-7 „Ce vom zice dar? Să păcătuim mereu, ca să se înmulțească harul? Nicidecum! Noi, care am murit față de păcat, cum să mai trăim în păcat? Nu știți că toți câți am fost botezați în Isus Hristos, am fost botezați în moartea Lui? Noi deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru ca, după cum Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă. În adevăr, dacă ne-am făcut una cu El, printr-o moarte asemănătoare cu a Lui, vom fi una cu El și printr-o înviere asemănătoare cu a Lui. Știm bine că omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, pentru ca trupul

păcatului să fie dezbrăcat de puterea lui, în așa fel ca să nu mai fim robi ai păcatului; căci cine a murit, de drept, este izbăvit de păcat”.

Botezul este un simbol al puterii Crucii de a ucide ce este *pământesc* în noi (cf. Col. 3:5). Iată de ce a trăi în păcat după botez (în principal după botezul spiritual) este o contradicție totală față de Evanghelie. Dacă trăim într-o stare de neascultare și nepocăință după ce pretindem că am primit cunoștința adevărului, prin convertire, mințim legat de ceea ce Evanghelia a făcut pentru noi. Moartea față de păcat este pre-zumată de Pavel, deoarece a avut loc un botez în *moarte*. Acest botez în moarte este implicația botezului nostru în Hristos: „toți câți am fost botezați în Isus Hristos, am fost botezați în moartea Lui” (Rom. 6:3). Într-un sens, acestea sunt afirmații apozitionale, adică ele se referă la același fenomen, chiar dacă subliniază diferite aspecte ale unirii noastre cu Hristos. A fi „botezat în Hristos Isus”¹⁶ are sensul că ne-am identificat cu moartea lui Hristos, pentru că prin moartea Lui, prin Cruce, a fost posibilă unirea noastră cu El. Dar Crucea nu conduce doar la moarte și îngropare, ci și la viață și pace: „Noi deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru ca, după cum Hristos a înviat din

---

¹⁶ gr. *ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν*. Folosirea exprimării pasive pentru termenul „botezați” (*ἐβαπτίσθημεν*) probabil că indică faptul că trebuie înțeles în general ca o lucrare făcută de Dumnezeu, cu implicațiile teologice legate de rolul Duhului Sfânt ca agent divin care ne pune în trupul lui Hristos (cf. 1 Cor. 12:13). Duhul ne botează în Hristos!

morți, prin slava Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă” (Rom. 6:4). Această viață nouă este ilustrată glorios când ieșim din apele botezului. El este un prilej colectiv de aducere aminte față de biserică a ceea ce a avut loc în viața noastră și constituie o oportunitate cu totul specială de a ne gândi la starea noastră spirituală actuală, în timp ce suntem martori la botezul altora. El simbolizează și biruința noastră în Hristos. Astfel, Crucea nu este doar emblema morții, ci și a vieții și a biruinței asupra păcatului și a morții. Crucea este *sfințitoare*. Ea ne face să trăim o analogie divină, prin care ilustrăm moartea și viața lui Isus atunci când venim în unire spirituală cu El. Iată ce este ilustrat simbolic prin rânduiala botezului.

Botezul ar trebui să fie un moment emoționant. La urma urmei, celebrăm moartea și învierea unei persoane, adică recunoaștem lucrurile groaznice pe care le-am făcut, anume păcatul, mândria, nelegiuirea și spurcăciunea care ne amenințau cândva (cf. Efes. 2:1-3), și mai mult, celebrăm viața înviată, viața cea nouă, făptura cea nouă (cf. 2 Cor. 5:17). Crucea vorbește despre *făptura cea nouă*.¹⁷

Prin botez, noi spunem că ea, Crucea, are puterea să ne scoată din haosul și dezastrul pierzării noastre păcătoase, și să ne aducă la frumusețea vieții noi, la făptura cea nouă, unde suntem restaurați după chipul Creatorului nostru, în pași succesivi, fiecare crescând cu o picătură de slavă (2 Cor. 3:18;

---

¹⁷ Expresia „noua-creație” se găsește în cartea lui G.K. Beale, *A New Testament Biblical Theology* (Grand Rapids: Baker, 2011).

Col. 3:10)¹⁸. Botezul ilustrează înaintea noastră puterea zdrobitoare a Crucii față de păcat, care ne ucide înainte de a ne readuce la viață, eliberându-ne de sub stăpânirea păcatului (Rom. 6:1-7). Când vedem un păcătos, cândva sortit Iadului, că intră în apa botezului ca să proclame puterea dătătoare de viață a Crucii, vedem un mijloc autentic al harului pentru sufletul întregii biserici. Prin botez¹⁹, noi ne cufundăm în puterea Crucii de a ne elibera de sub stăpânirea păcatului. În fapt, botezul ar trebui să ne reamintească de totalitatea morții pe care Crucea o zdrobește când ajungem să avem parte de spectrul ei larg, dătător de viață nouă:

Galateni 6:14-15 „În ce mă privește, departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos, prin care lumea este răstignită față de mine, și eu față de lume! Căci în Hristos Isus nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur nu sunt nimic, ci a fi o făptură nouă”.

Pe de altă parte, Crucea răstignește și *lumea* față de noi și pe noi *față de lume*, astfel că se poate spune că aici avem de-a face cu mai multe *morți*: moartea lui Isus, „Crucea Domnului nostru Isus Hristos”, moartea credincioșilor împreună

---

¹⁸ Observați de asemenea exprimarea în termenii noii creații în Coloseni 3:9-10, unde sunt folosite expresii precum „omul cel vechi” și „omul cel nou”, și pasajul paralel focalizat pe cruce din Romani 6.6: „omul nostru cel vechi a fost *răstignit* împreună cu El”.

¹⁹ Când vorbesc despre ce anume are loc „prin botez” sau „în botez”, nu mă refer atât de mult la aspectul strict cauzal, ci prezum precedența convertirii și, astfel, vorbesc despre botezul spiritual ilustrat prin cel cu apă.

cu Isus, „prin care”²⁰ are loc moartea lumii²¹ față de cei credincioși, „lumea a fost răstignită față de mine”, și moartea credincioșilor față de lume, „și eu față de lume”. Ea arată ruperea totală de lume, despărțirea totală de păcat și reorientarea totală a vieții într-o „nouă făptură”. Când cineva intră în apa botezului, ceea ce este simbolizat în acea rânduială este că ordinea veche a lucrurilor, adică omul cel vechi, viața veche, făptura veche sunt date morții. Când ieșim din apă, simbolismul botezului vorbește despre „viața cea nouă”, printr-o pre-gustare virtuală a vieții în lumea cea nouă, unde poporul lui Dumnezeu va umbla după o nouă regulă sau după un nou principiu al vieții, principiul unirii noastre cu Hristos și al asemănării noastre cu El în Împărăția lui Dumnezeu. Această regulă ne permite să trăim vieți radical de diferite în veacul rău prezent, printr-o contemplare regulată la statutul nostru de ființe răstignite, putând spune alături de Pavel, „am fost răstignit împreună cu Hristos” (Gal. 2:20 cf. Fil. 3:10). Botezul reflectă intrarea noastră în acel statut, dar el mai simbolizează și dedicarea noastră de a duce o viață de ascultare și pocăință (cf. Rom. 6:17). Pentru mulți oameni din zilele noastre, a se boteza a ajuns o simplă formalitate, un fel de gest făcut sub presiunea unei tabere de tineret, sau un răspuns emoțional

---

²⁰ Expresia prepozițională *δι' οὗ* vorbește despre realitatea unirii noastre cu Hristos. Întrucât suntem uniți cu Hristos în lucrarea Sa de la cruce, lumea este acum moartă sau *răstignită* față de noi.

²¹ Evident, termenul „lumea” de aici se referă la sistemul rău al standardelor, eticii, moralei, rațiunii și spiritualității antihristice.

față de pledoaria unui păstor în decursul unui eveniment evanghelistic. Când intrăm în apa botezului, ne cufundăm în experiența creștină completă, arătând că avem o identitate complet nouă. Dar botezul este un lucru foarte serios, prin care ne arătăm angajamentul de a lua o cruce laborioasă care ne cheamă la moarte zilnică. În decursul botezului, ar trebui să fim gata să îmbrățișăm porunca centrată pe Cruce pe care Isus le-a dat-o frecvent ucenicilor Lui:

Luca 9:23-26 „Apoi le-a zis tuturor: ,Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi, și să Mă urmeze. Fiindcă oricine va voi să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața pentru Mine, o va câștiga. Și ce i-ar folosi un om să câștige toată lumea, dacă s-ar prăpădi sau s-ar pierde pe sine însuși? Căci de oricine se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, se va rușina și Fiul omului de el, când va veni în slava Sa și a Tatălui și a sfinților îngeri”.

Matei 10:37-39 „Cine iubește pe tată, ori pe mamă, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine; și cine iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine. Cine nu-și ia crucea lui, și nu vine după Mine, nu este vrednic de Mine. Cine își va păstra viața, o va pierde; și cine își va pierde viața, pentru Mine, o va câștiga”.

Botezul nu vorbește doar despre faptul că am rupt-o decisiv cu păcatul, ci el ne prezintă și costul uceniciei. Pentru

mulți dintre noi, cei de astăzi, a-L urma pe Isus nu ne costă prea mult. Noi venim și plecăm când ne place, ne alăturăm bisericilor și plecăm din ele după bunul plac, știm foarte puțin ce este dedicarea față de comunitatea credincioșilor din biserica locală și devenim ușor plictisiți, deranjați sau acri. Botezul ne cheamă să murim față de noi înșine! Adevărul este că profunzimea Crucii îmbracă deseori forme foarte practice. Crucea ne cheamă să ne lepădăm de noi înșine și să rămânem credincioși într-o lume nestatornică și necredincioasă. Nimeni nu înțelege acest lucru mai bine decât Răscumpărătorul nostru altruist, care a fost dedicat răstignirii Sale pentru noi (cf. Fil. 2:1-11).

OSPĂTÂNDU-NE DIN CRUCE

Am fost mereu uimit de faptul că, în înțelepciunea Lui suverană, Dumnezeu i-a dat Bisericii doar două rânduieli – *botezul și Cina Domnului*. Dar când ne gândim un pic la sensul simbolic al fiecărei rânduieli, vedem imediat că Dumnezeu ne-a dat o bogăție sacramentală de vestigii centrate pe Cruce, pentru a informa și lărgi inimile noastre în închinare. Așa este cazul Cinei Domnului. Dacă rânduiala botezului ne cufundă în Cruce, Cina Domnului este momentul când internalizăm Crucea ospătându-ne prin credință din lucrarea lui Isus de la cruce. Isus i-a uimit deseori pe oameni vorbind despre „a mânca din trupul Lui” și despre „a bea din sângele Lui” (Ioan 6:53). În contextul din Ioan 6, Isus le-a dat ucenicilor

mai multe metafore legate de *credință*. El este Pâinea care a venit din Cer ca să ne dea viața (Ioan 6:32-33, 48). Metafora *venirii* la Isus ne ajută și ea la ilustrarea nevoii de a ne pune personal încrederea în Isus, spre răscumpărarea noastră (Ioan 6:36). Același lucru este valabil când suntem chemați să *ne îndreptăm privirile* către Fiul lui Dumnezeu. *A-L vedea* pe Isus cu ochii credinței ne duce la „viața veșnică” (Ioan 6:40). Ioan 6 este un capitol bogat în metafore, care ne cheamă să ne ancorăm nădejdea și încrederea în Isus, care ne-a fost trimis din Cer:

Ioan 6:52-58 „La auzul acestor cuvinte, Iudeii se certau între ei, și ziceau: ‚Cum poate omul acesta să ne dea trupul Lui să-l mâncăm?’ Isus le-a zis: ‚Adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă nu mâncați trupul Fiului omului, și dacă nu beți sângele Lui, n-aveți viața în voi înșivă. Cine mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, are viața veșnică; și Eu îl voi învia în ziua de apoi. Căci trupul Meu este cu adevărat o hrană, și sângele Meu este cu adevărat o băutură. Cine mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, rămâne în Mine și Eu rămân în el. După cum Tatăl, care este viu, M-a trimis pe Mine, și Eu trăiesc prin Tatăl, tot așa, cine Mă mănâncă pe Mine, va trăi și el prin Mine. Astfel este pâinea, care s-a pogorât din Cer, nu ca mana, pe care au mâncat-o părinții voștri, și totuși au murit: cine mănâncă pâinea aceasta, va trăi în veac”.

Deși acest pasaj survine înainte de instituirea Cinei

Domnului și, de aceea, nu se referă direct la ea, sunt convins că surprinde esența punerii încrederii noastre în lucrarea lui Hristos de pe cruce. Cina Domnului ne reamintește cât de important este obiectul credinței noastre, anume trupul (frânt) și sângele (curs) pentru noi pe cruce. Cina Domnului merge dincolo de simpla internalizare prin credință a trupului și sângelui lui Isus. În cadrul Cinei, acel trup este *frânt* și acel sânge este *vărsat* pentru noi, lucru care ne vorbește despre jertfă, substituție și legământ:

Luca 22:19-20 „Apoi a luat pâine; și, după ce l-a mulțumit lui Dumnezeu, a frânt-o și le-a dat-o zicând: ‚Acesta este trupul Meu, care se dă pentru voi; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea’. Tot astfel, după ce au mâncat, a luat paharul și li l-a dat, zicând: ‚Acest pahar este legământul cel nou, făcut în sângele Meu, care se varsă pentru voi’”.

Aceasta este o altă modalitate prin care Dumnezeu a pus o viziune centrată pe Cruce în însăși structura *moleculară* a Bisericii. Noi nu putem uita de Cruce în Biserică, tocmai pentru că pâinea a fost frântă și paharul a fost turnat pe Cruce. Când luăm pâinea în mâinile noastre și când ducem paharul la buzele noastre, acest lucru ne aduce aminte într-un fel intim de Mântuitorul care a murit pentru noi și care este în veci alături de noi. Aducerea aminte a Crucii prin Cina Domnului este și un lucru pe care îl facem *împreună*. Bisericile care îi încurajează pe membrii lor să țină această rânduială

în casele lor, sau chiar mai rău, în izolare individuală totală, ratează complet să înțeleagă sensul Cinei. Cina are loc când sfinții vin împreună în contextul bisericii, astfel încât li se aduce aminte de ce se strâng împreună ca biserică (cf. 1 Cor. 11:18, 17-22). A lua parte la această rânduială sfântă izolat de trupul lui Hristos este, în fapt, o contradicție totală față de sensul în sine al Cinei. La urma urmei, nu este nimic nenatural să mănânci de unul singur. Noi suntem chemați să ne ospătam fiind familia lui Dumnezeu.

În biserica noastră, noi luăm Cina cu regularitate și, când facem acest lucru, citim de regulă pasajul central al Noului Testament care ne dă cele mai detaliate învățături despre cum trebuie luată Cina:

1 Corinteni 11:23-26 „Căci am primit de la Domnul ce v-am învățat; și anume că Domnul Isus, în noaptea în care a fost vândut, a luat o pâine. Și, după ce l-a mulțumit lui Dumnezeu, a frânt-o și a zis: „Lu-ați, mâncați; acesta este trupul Meu, care se frânge pentru voi; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea”. Tot astfel, după cină, a luat paharul, și a zis: „Acest pahar este legământul cel nou în sângele Meu; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea, ori de câte ori veți bea din el”. Pentru că, ori de câte ori mâncați din pâinea aceasta și beți din paharul acesta, vestiți moartea Domnului până va veni El”.

Rânduiala este lăsată să ne readucă în minte drama

răstignirii lui Isus. Observați că Pavel adaugă detalii foarte specifice în aceste învățături despre Cină: „în noaptea în care a fost vândut” (1 Cor. 11:23). Acest lucru ne conduce înapoi în vâltoarea evenimentelor care au condus la Cruce. În fapt, el ne îndreaptă pașii pe calea care duce la Cruce. Cina Domnului ne duce înapoi în narațiunea Crucii ca să ne aducă aminte de ascultarea activă a unui Mântuitor perfect și de ascultarea pasivă a unei jertfe perfecte. Acest lucru ar trebui să aprindă lumini în mințile noastre: trădarea, Sinedriul, Grădina Ghetsimani, arestul și judecata, bătăile și răstignirea. Asemenea botezului, Cina Domnului ar trebui să fie un moment emoționant pentru cei care prețuiesc Evanghelia cu adevărat. Trist este că tocmai contextul pasajului din Epistola către Corinteni ne prezintă lipsa reverenței din partea membrilor bisericii față de această rânduială.

Ei transformaseră Cina într-o batjocură prin lăcomia lor egoistă și chiar prin beție (1 Cor. 11:21-22). Cina era de asemenea neglijată până acolo încât Pavel a făcut afirmația șocantă că unii fuseseră atât de sever disciplinați pentru asta, încât au murit! Ca urmare a neglijenței, spune Pavel, „sunt între voi mulți neputincioși și bolnavi, și nu puțini dorm” (1 Cor. 11:30). Prin păcatul ei, biserica s-a dovedit nevrednică de Cină, având o atitudine nepotrivită, neglijența ei trimițând un mesaj greșit despre importanța Cinei. Asemenea botezului, Cina Domnului ne transmite multe mesaje, dar miezul ei este „moartea Domnului”: „Pentru că, ori de câte ori mâncați

din pâinea aceasta și beți din paharul acesta, vestiți moartea Domnului, până va veni El” (1 Cor. 11:26).

Strângerea laolaltă a bisericii cu un scop unitar poate fi un lucru provocator pentru lideri, dar în Cina Domnului, Dumnezeu a unit cu măiestrie, cu înțelepciunea Lui suverană, glasul evanghelistic al bisericii, pentru a „vesti moartea Domnului, până va veni El”. Așa cum arăta Charles Hodge, această proclamare ar trebui să fie „scopul nostru clar” când luăm parte la Cină:

„Cei care vin la ea [la Cină] ar trebui astfel să nu vină ca să își satisfacă foamea, nici spre împlinirea tânjirilor sociale, ci cu scopul clar de a-și aduce mărturia față de adevărul măreț al răscumpărării, și să contribuie cu partea lor de influență la ocrotirea și răspândirea cunoștinței acelu adevăr”.²²

SLUJITORII CRUCII

Printre alte lucruri, rânduielile bisericii ne ajută aducându-ne aminte de importanța bisericii locale și de a avea viața creștină trăită în comunitatea eclezială alături de alți credincioși plini de Duhul. Noi trăim azi într-o societate atât de împotrivoare față de biserică, într-o Americă postmodernă și post-creștină, așa că avem nevoie să ne reamintim frecvent de centralitatea bisericii. Biserica trebuie întrețesută în fiecare

---

²² Charles Hodge, *1 & 2 Corinthians, Geneva Series of Commentaries* (Edinburgh/Carlisle: Banner of Truth Trust, 2000), p. 229.

aspect al vieții creștine. Există o nevoie disperată ca biserica să își recapete autoritatea ca instituție, ca acel edificiu al rânduiei eclesiale, așa cum Hristos însuși a întemeiat-o pe acest pământ (Matei 16:18-19). Oamenii cred că biserica este ideea omului, nu a lui Dumnezeu, dar biserica a fost de la bun început ideea lui Dumnezeu, încă din veșnicie (cf. Efes. 3:9-11). În mare parte, ca urmare a atitudinii anti-doctrinare răspândită prin mișcările din anii '60, biserica s-a văzut nevoită să se cațäre înapoi pentru ca biserica locală să își recapete rolul înalt, dincolo de o simplă clădire unde să se strângă copiii de pe stradă la un club, ceea ce oricum implică în esență tot felul de activități comune. Carl Henry a vorbit cu mulți ani în urmă despre această turnură anti-intelectuală în mișcarea evanghelică:

„Cu toată răspândirea ei dincolo de bisericile evanghelice tradiționale, mișcarea aceasta [Jesus Movement] are tendința să fie superficială intelectual și tolerantă doctrinar, acceptând concepte nebiblice și chiar eretice de dragul ‚iubirii creștine‘. În diferite locuri, Hristosul acestei mișcări a fost Tâmplarul repetent interesat de lumea invizibilă, Liderul unei Comune aflat într-un pelerinaj nomad, Criticul liderilor din societate și neîndoielnic pentru un bun număr dintre ei Puternicul Fiul al lui Dumnezeu care le dă mântuirea lui Dumnezeu păcătoșilor care se pocăiesc”.²³

---

²³ Carl Ferdinand Howard Henry, *God, Revelation, and Authority; vol.1*, (Wheaton, IL: Crossway Books, 1999), p. 132

Afectând nu doar doctrina mântuirii și cristologia, anti-intelectualismul din care și-a făcut apariția mare parte din biserica de astăzi (conștient sau nu) afectează soteriologia și *eclesiologia*. Pe cât de *fragmentată* poate fi biserica în urma suișurilor și a coborâșurilor istoriei, Henry ne oferă sfaturi sănătoase atunci când ne îndeamnă pe ce cale să mergem înainte și să ne ferim de ceea ce el a denumit „atitudinea foarte individualistă a curentului evanghelic din America”:

„În starea lor fragmentată și în afilierea lor ecumenică, creștinii evanghelici par să nu conștientizeze că biserica lui Hristos este chemată să fie o ‚nouă comunitate’ unită în dragoste față de Dumnezeu și față de aproapele, și să acționeze în lume într-un fel evident ca lumină și sare. O astfel de părtășie colectivă a credincioșilor va avea în interiorul ei o mulțime de teologi care să arate adevărul revelației cu o putere intelectuală care să confrunte ideologiile necreștine; ea va avea membri laici înrădăcinați biblic, care să stea în picioare împotriva ereziilor veacului; ea va avea prezbiteri maturi care iau inițiative creștine, care îi vor sfătui pe cei împovărați și le vor sluji celor în nevoi. Ea va crește bărbați și femei, umplând căminele creștine cu experiența împlinirii creștine. Și, mai presus de orice, va fi dedicată lui Hristos ca o comunitate strânsă într-o ucenicie radicală, ilustrând adevărul, dragostea și neprihănirea lui Dumnezeu în dimensiunile personale și publice ale vieții”.²⁴

---

²⁴ Ibid. Vol. 1, p. 133.

Tocmai acest fel de conducere este necesar pentru aducerea bisericii înapoi la rădăcinile ei focalizate pe Cruce. Biserica are datoria de a explica importanța sacramentală a practicilor ei și felul în care ele se raportează la Evanghelie – *Crucea*. Când facem acest lucru, așa cum nota Henry, atunci vom avea „membri înrădăcinați biblic, care să stea în picioare împotriva ereziilor veacului”, căci acele erezii sunt numeroase și se metastazează chiar în timp ce vorbim! Pentru biserica aceea care nu are o aversiune față de specificitate doctrinară, față de instituționalismul, formalismul și structura sănătoase, Dumnezeu ne-a dat în bunătatea Lui un alt mijloc deosebit al centralității în Cruce – liderii slujitori ai Crucii.

Liderii Bisericii sunt chemați să fie slujitori ai Crucii, care o înalță în slujirile lor, indiferent de opinia populară sau chiar de presiunea din interiorul bisericii, care nu își centrează slujirile în nimic altceva decât în Evanghelie și în crucea lui Isus, Cel care a purtat blestemul nostru. Păstorii au o responsabilitate imensă de a-L propovădui pe Hristos în timp ce slujesc, oarecum asemenea preoților de la templu, înaintea altarului Lui, pentru poporul Său (cf. Rom. 15:16). Presiunile din zilele noastre care vin asupra păstorilor sunt tot mai mari și complexe, ispitindu-i la compromis. Ei sunt tot mai des chemați să infuzeze mai mult din vocea mass-mediei în predicile lor, mai multă tehnologie în slujire, mai multă expresivitate în adresare, mai multă modă pe podium, mai multe cauze pe agendă, mai mult spirit tineresc în atmosferă, mai mult

umor atrăgător pentru copii, mai multă terapie în închinare și mai multă psihologie în consiliere. Dar, așa cum este revelația lui Dumnezeu, accentul trebuie pus cu insistență pe *Cruce*: „Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit” (1 Cor. 2:2). Astfel, predicile noastre ar trebui să fie pline de sângele Crucii, să sublinieze puterea Crucii de a distruge păcatul și să arate minunăția Crucii spre transformarea noastră în creștini modelați de *Cruce*, care au asupra lor semnul distinctiv al unor vieți crucificate (Gal. 2:20; 6:14). *Crucea* este temelia conducerii informate biblic a bisericii, al cărei singur țel este să fie plăcută Aceluia care a rânduit-o spre slujire de la bun început (cf. 2 Tim. 2:4).

Păstorii bisericii trebuie să se străduiască să facă din bisericile lor o părtășie care ilustrează dimensiunile comune ale Crucii în fața idolatriei individualiste și anti-instituționale din societate. În climatul spiritual din zilele noastre, noi ne luptăm cu un *narcisism profund*, unul care nu poate fi dezdăcinat decât prin cuiele Crucii care schimbă sufletele oamenilor (Luca 23:43). *Când puterea paradisiacă a Crucii este înaintea oamenilor, mirajul căilor noastre narcisiste de a trăi devine clar*. Doar bogățiile Crucii au puterea de a frânge inimile noastre lacome și cleptomane, și să o facă suficient de mult încât să lase în urmă plăcerile de o clipă ale păcatului *egiptean*, cu răsplățile lui trecătoare, umblând în schimb după bogățiile veșnice ale lui Hristos (Evrei 11:26). Hoții și

curvele vor spune că Isus este singurul lor Mântuitor și Domn numai în măsura în care puterea curățitoare a Crucii îi eliberează din robiile lor și le stropește conștiințele, curățându-le astfel încât să nu mai fure și să nu mai seducă (Ioan 4:16-17).

Privită dintr-un alt unghi, puterea Crucii este ceea ce îi strânge pe păcătoșii de orice fel și îi pune împreună în jurul mesei unei familii noi (cf. 1 Cor. 1:26). Scopul cu care noi ne strângem împreună ține de Cruce. Misiunea noastră reciprocă este alimentată de realitățile Crucii care ne-au transformat în slujitori altruști ai lui Isus, care se coboară să împlinească nevoile altora înainte de propriile nevoi (cf. Fil. 2:1-5). La fel cum Hristos S-a smerit prin condescendența Sa, lucrarea creștină are de-a face cu golirea noastră de sine. Conștientizarea Crucii ne duce la lepădare de sine. O astfel de slujire focalizată pe Cruce, făcută cu lepădare de sine și îndreptată către alții va fi o provocare extraordinară la adresa veacului nostru egoist. D. A. Carson vorbea astfel despre provocările narcisiste cu care ne confruntăm în lucrarea creștină:

„Esența răzvrătirii noastre ticăloase ține de faptul că noi toți vrem să fim numărul unu. Facem din noi înșine centrul tuturor gândurilor, nădejdlor și imaginațiilor noastre. Această poftă vicioasă de a fi primii își face loc în afara noastră nu doar prin ură, război, viol, lăcomie, poftă, răutate, amărăciune și multe alte lucruri de acest fel, ci și prin neprihănirea

de sine, promovarea de sine, religiile contrafăcute și zeei domesticități... Concentrarea noastră pe noi înșine este una adânc înrădăcinată în noi. Ea este atât de brutal de idolatră, încât încearcă să Îl îmblânzească pe Dumnezeu însuși. În nebunia noastră disperată, acționăm de parcă am putea să Îl întrecem pe Dumnezeu în înțelepciune, ca și cum El ne-ar datora explicații, ca și cum noi am fi înțelepți și auto-determinați, iar El ar exista doar pentru împlinirea nevoilor noastre”.²⁵

Orice lucrare a bisericii ar trebui concepută ca să aibă o formă altruistă, după modelul Crucii. Cu alte cuvinte, implicațiile Crucii definesc tot ceea ce facem în biserică; *felul cum ne rugăm*, zdrobiți, smeriți și umili, recunoscând harul care ne-a fost arătat la Cruce; *felul cum cântăm*, cu inimi pline de bucurie prin puterea Crucii de a purta blestemul în locul nostru, îndepărtând mânia lui Dumnezeu de la noi și dându-ne iertarea și viața, spre gloria Dumnezeului Triunic; *felul în care dăruim*, știind că Dumnezeu ne-a dat darul Lui indescriptibil ca să ne învețe să fim generoși dincolo de putințele noastre, astfel încât, în fapt, să devenim zeloși în generozitate (2 Cor. 8:3; 9:15); *felul în care dăm învățătură*, tratând Crucea ca înțelepciunea lui Dumnezeu, fără de care înțelepciunea noastră nu este altceva decât o nebunie întunecată (1 Cor. 1:18-21); *felul în care evanghelizăm*, văzând că nu avem niciun mesaj mai mareț de vestit decât pe Hristos răstignit (1

---

²⁵ D.A. Carson, *The Cross and Christian Ministry, Leadership Lessons from 1 Corinthians* (Grand Rapids: Baker, 2004), p. 14-15.

Cor. 2:2; v. cap. 7); *felul în care luăm parte la viața bisericii*, recunoscând cu credincioșie că Isus a murit pentru biserică și că a răscumpărat-o cu sângele Lui (F.A. 20:28), astfel încât prețuim biserica la fel cum Dumnezeu o prețuiește, și nu îndrăznim să o neglijăm (Evrei 10:25). Acestea sunt doar câteva dintre dimensiunile colective ale Crucii, dimensiuni pe care liderii ei sunt chemați să le proclame și să le prescrie (cf. Tit 2:15). Totul începe cu propovăduirea Crucii. Crucea este ceea ce poate face ca biserica să fie înfloritoare.

Ca slujitori ai Crucii, mai specific cei însărcinați cu predicarea și învățătura, știm că esența propovăduirii creștine atinge miezul Evangheliei prin predicarea ei și prin descoperirea diferitelor dimensiuni ale naturii centrate în Cruce a teologiei creștine.²⁶ În predicarea și scrierile lor, apostolii au fost dominați de teologia Crucii. Leon Morris arată foarte clar acest lucru în lucrarea lui deosebită, *The Cross in the New Testament* [Crucea în Noul Testament]:

„... Crucea domină Noul Testament. Observați cât de

---

²⁶ Chiar dacă Scriptura prezintă multe accente, totuși nu există niciun altul mai mare ca acela dus pe *Hristos*. Crucea este legată indisolubil de focusul cristocentric al Scripturii. Tema Crucii este la fel de centrală în Scriptură pe cât este tema lui Hristos (v. Luca 24:27). Accentul pus în Luca și în alte pasaje (ex. 1 Petru 1:11) nu este pus doar pe Hristos, ci pe Hristos și *suferințele* Lui (Luca 24:26). Desigur, multe dintre pasajele din Noul Testament reflectă direct teologia Vechiului Testament, care slujește la ilustrarea naturii cristocentrice, focalizată pe Cruce, a Scripturii, de la început și până la sfârșit. În acest aspect, vedeți Graeme Goldsworthy, *Christ-centered Biblical Theology: Hermeneutical Foundations and Principles* (Downers Grove: IVP. 2012).

natural se vorbește despre ea ca însumând conținutul creștinismului. ‚Noi Îl propovăduim pe Hristos cel răstignit’ (1 Cor. 1:23); ‚Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit’ (1 Cor. 2:2); ‚V-am învățat înainte de toate, așa cum am primit și eu: că Hristos a murit pentru păcatele noastre’ (1 Cor. 15:3); ‚departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos’ (Gal. 6:14). Evanghelia este ‚cuvântul crucii’ (1 Cor. 1:18). Vrăjmașii creștinismului sunt ‚vrăjmași ai crucii lui Hristos’ (Fil. 3:18). Botezul este botezul în moartea lui Hristos (Rom. 6:3), și nu este deloc lipsit de importanță că Hristos nu i-a îndemnat pe ucenicii Lui să comemoreze nașterea Sa sau orice alt eveniment din viața Lui, ci i-a chemat să își aducă aminte de moartea Lui. Chiar dacă aceasta nu este explicit tema din fiecare pasaj, ceea ce fiecare autor scrie izvorăște din Cruce”.²⁷

Dacă autorii Noului Testament au fost dominați de Cruce în ceea ce au scris și au făcut, așa ar trebui să fim și noi. În final, pentru a vedea centralitatea totală a Crucii în lucrarea din Noul Testament, trebuie să privim cu atenție și profunzime la pasajul central de la care am plecat în această carte.

---

²⁷ Leon Morris, *The Cross in the New Testament* (Grand Rapids/Cambridge: Eerdmans, 1999), p. 365.

7

RĂSTIGNIT SPRE SLAVA LUI DUMNEZEU

*Pune-L pe Dumnezeu în centru
prin predicarea Crucii*

„Cât despre mine, fraților, când am venit la voi, n-am venit să vă vestesc taina lui Dumnezeu cu o vorbire sau înțelepciune strălucită. Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit. Eu însumi, când am venit în mijlocul vostru, am fost slab, fricos și plin de cutremur. Și învățătura și propovăduirea mea nu stăteau în vorbirile înduplecătoare ale înțelepciunii, ci într-o dovadă dată de Duhul și de putere, pentru ca credința voastră să fie întemeiată nu pe înțelepciunea oamenilor, ci pe puterea lui Dumnezeu” (1 Cor. 2:1-5).

În cartea aceasta ne-am străduit să arătăm natura Evangheliei, focalizată pe Cruce, a mântuirii și a lucrării Evangheliei în Biserică. Am analizat felul în care propovăduirea lui Hristos înseamnă că predicăm fără teamă implicațiile lucrării Sale de la cruce, fără a neglija adevărurile prețioase ale suveranității lui Dumnezeu în alegere. Am căutat de asemenea să învățăm

cum să îi facem pe oameni conștienți de răutatea lor foarte mare. Crucea este centrală pentru acest aspect al predicării Evangheliei. Oamenii cred deseori despre Cruce că ar fi auxiliară în conștientizarea oamenilor de pierzarea și păcătoșenia lor. Dar noi am arătat felul cum Crucea îi demonstrează omului dezgustul uriaș al lui Dumnezeu față de păcat și care este pedeapsa pe care el o atrage. De asemenea, Crucea este instrumentul prin care Dumnezeu reconciliază cu Sine omenirea ostilă, creând pace prin puterea justificatoare a Crucii. Îndreptățirea se manifestă natural și în alte aspecte ale ispășirii, cum este substituția. Aspectul substitutiv al Crucii subliniază îndurarea lui Dumnezeu manifestată prin trimiterea lui Hristos ca să ia locul nostru, să moară în locul nostru și să absoarbă mânia unui Dumnezeu infinit de sfânt, pe care L-am insultat ca fii și fiice ai lui Adam. Dacă Hristos nu S-ar fi interpus pe calea suferinței în locul nostru, nu ar exista nicio propițiere și nicio cale prin care păcătoșii să intre în grația lui Dumnezeu. În capitolul 5 am început să arătăm cum Hristos răstignit este un mesaj care vizează *întreaga* viață. Crucea nu se aplică doar momentului inițial, ci ea vorbește despre o consacrare perpetuă, Isus punându-ne deoparte prin propria viață în care a purtat crucea, spre gloria lui Dumnezeu, în contextul sfințirii. Capitolul 6 ne-a slujit arătându-ne cum Crucea și Biserica merg mână în mână. Nu Îl putem propovădui pe Hristos fără să predicăm despre dimensiunile colective ale Crucii. În final, ceea ce ne mai rămâne de analizat este o explicare

și explorare mai focalizată a pasajului-cheie de la care am plecat, cel din 1 Corinteni 2:2, unde Pavel spune: „Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit”. Acest pasaj în sine are o natură teocentrică, cristocentrică și doxologică, lucruri care trebuie înțelese dacă vrem să avem o privire clară asupra determinării neobosite a lui Pavel de a predica lucrarea lui Hristos de la cruce mai presus de orice. R.C. Sproul a surprins ideea din cuvintele lui Pavel scriind: „Ai putea uita de alte lucruri pe care le propovăduiesc, dar nu uita niciodată Crucea, pentru că pe Cruce și prin Cruce a făcut Mântuitorul nostru lucrarea Sa de răscum-părare și a strâns poporul Lui pentru veșnicie”.¹

SUFLETUL EVANGHELIEI

Epistolele către corinteni sunt cunoscute pentru conținutul lor controversat, mai ales în ce privește relația lui Pavel cu biserica și alunecarea ei în păcat și compromis teologic într-o mulțime de aspecte. Aici, în 1 Corinteni 2:1-5, Pavel le reamintește de temelia extrem de importantă pe care el a așezat nu doar înființarea bisericii, ci și zidirea viitoare și creșterea ei în har și în adevăr. În fapt, atât de fundamentală era pentru Pavel predicarea Evangheliei sau a lui „Hristos răstignit”, încât el adaugă hotărârea sa categorică de a fi determinat să „nu știe nimic” printre ei „decât pe Isus Hristos și pe El

---

¹ R.C. Sproul, *The Truth of the Cross* (Orlando: Reformation Trust Publishing, 2007), p. 5.

răstignit”. Punctul terminus este cuvântul *răstignit*, adică jertfa pe care Isus a făcut-o pe cruce pentru poporul Lui. Pavel a considerat determinarea de a-L predica pe Hristos ca fiind temelia pentru succesul și puritatea bisericii:

1 Corinteni 3:10-15 „După harul lui Dumnezeu, care mi-a fost dat, eu, ca un meșter-zidar înțelept, am pus temelia, și un altul clădește deasupra. Dar fiecare să ia bine seama cum clădește deasupra. Căci nimeni nu poate pune o altă temelie decât cea care a fost pusă, și care este Isus Hristos. Iar dacă clădește cineva pe această temelie, aur, argint, pietre scumpe, lemn, fân, trestie, lucrarea fiecăruia va fi dată pe față: ziua Domnului o va face cunoscut, căci se va descoperi în foc. Și focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia. Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelia aceea, rămâne în picioare, el va primi o răsplată. Dacă lucrarea lui va fi arsă, își va pierde răsplata. Cât despre el, va fi mântuit, dar ca prin foc”.

De foarte multe ori, fidelitatea teologică a bisericii ajunge afectată de programe, muzică sau proiecte de clădiri, dar pentru Pavel, acest lucru nu era unul de o importanță secundară. Trist este că mulți păstori sunt mai preocupați de împlinirea nevoilor trecătoare ale oamenilor, de a se asigura că sunt plăcuți de oameni, că sunt atractivi, că au umor și că se fac relevanți cultural, decât să se preocupe să fie *biblici*. Rezultatul îndepărtării de propovăduirea doctrinei și de mântuirea cu atenție a Cuvântului lui Dumnezeu, prin propovăduirea credincioasă a Evangheliei,

este ceea de Michael Horton a numit „vorbire mieroasă și creștinism fără Hristos”.² Și ceea ce a rezultat a fost un creștinism cu adevărat trist, fără suflet și narcisist, și, mai important un creștinism fără Hristos. Bisericile care au minimizat doctrina au ajuns să se hrănească cu idolatria umanistă și autonomă din societate. Horton scria:

„Noi, americanii, nu suntem cunoscuți în lume ca oameni care știu cum să roșească. Dimpotrivă, noi suntem foarte încrezători în noi înșine. Ultimul lucru pe care ni-l dorim este să se spună despre noi că nu putem face nimic ca să ne salvăm de cea mai gravă problemă cu care ne-am confruntat și ne vom confrunta vreodată – că suntem total dependenți de mila lui Dumnezeu. Fără o minune, succesul religios în această atmosferă se va îndrepta întotdeauna către cei care pot apela cu eficiență la această atitudine că noi reușim prin puterile noastre și care pot să împingă cât se poate de mult în peisaj ideea că ne-am putea clătina în vreun fel. Când căutăm răspunsurile finale, noi ne îndreptăm către noi înșine, punându-ne încrederea în experiența noastră, în loc să privim în afara noastră, către Cuvântul veșnic al lui Dumnezeu... Din dragoste autentică, Pavel l-a avertizat pe Timotei că oamenii își vor pune învățători care le vor spune exact ceea ce ei vor să audă (2 Tim. 3:2-4; 4:3-5). Mare parte din ceea ce noi numim relevanță, Pavel consideră aici

---

² Michael Horton, *Christless Christianity*, p. 66.

ca fiind păgânism... ,Vorbirea dulceagă și flatarea' este parte din dieta încopciată a religiei americane de succes din zilele noastre. Și ea este aproape întotdeauna prezentată ca și cum ar fi misiune eficace și relevantă”.³

Înainte de a ne îndrepta atenția către ceea ce ni se spune în 1 Corinteni 2 despre Cruce, trebuie să ne oprim pentru o clipă și să discutăm puțin despre *persoana* care a făcut acele afirmații.⁴ Apostolul Pavel fusese el însuși schimbat de Cruce. Crucea era pentru el una a *experienței* personale (Gal. 6:17; Col. 1:24). El cunoștea puterea pe care acum o propovăduia (cf. Fil. 3:10).⁵ Pavel nu a fost doar mântuit prin Cruce, el era și modelat și sfințit prin Cruce.⁶ Din acest motiv, Pavel poate fi numit *teologul Crucii*.⁷ El a scris foarte mult pe tema Crucii, până acolo încât, așa cum mulți au fost nevoiți să facă, nu putem decât să îl cităm în parte.⁸ Teologii paulini au

³ Ibid, p. 65-66.

⁴ Am prezentat detaliile biografice ale lui Pavel în altă parte; v. Emilio Ramos, *Convert from Adam to Christ*, (Alachua FL. Bridge-Logos . 2012).

⁵ F.A. 9:1-22; 1 Cor. 4:1; 2 Cor. 8:9; Col. 1:25; 1 Tim. 1:12-17.

⁶ Rom. 6:4-6; 2 Cor. 1:5; 4:10-11; 12:9-10; Gal. 2:20; Fil. 3:10; 6.14; 2 Tim. 2:11-12.

⁷ O frază din scrierile lui Luther. Vedeți de exemplu Gerhard O. Forbe, *On Being a Theologian of the Cross: Reflections on Luther's Heidelberg Disputation*, 1518 (Grand Rapids: Eerdmans, 1997). Spre deosebire de Luther, care folosea termenul mai degrabă având conotația suferinței, eu îl folosesc cu referire mai largă la teologia exegetică ce se găsește în scrierile pauline ce tratează tema Crucii.

⁸ v. Robert A. Peterson, *Salvation Accomplished by the Son: The Work of Christ* (Wheaton: Crossway, 2012), p. 85. Peterson oferă un eșantion al versetelor saturate de tema Crucii din scrierile lui Pavel (Rom. 3:24-26; 4:25; 5:6-10; 6:3-10; 7:4; 8:2-4, 32, 34; 14:9, 15; 1 Cor. 1:17-18, 23; 2:2; 8:11; 10:16; 15:3, 14-15; 2 Cor.

vorbit adesea despre centralitatea și magnitudinea Crucii în Evanghelia lui Pavel. Acest lucru l-a determinat pe Leon Morris să mărturisească: „cea mai mare parte a învățaturii lui Pavel despre ispășire face dificil să putem înțelege adecvat gândurile lui”.⁹ Ridderbos spunea că „Isus Hristos și El răstignit” a fost „taina lui Hristos” pentru Pavel, „adâncimile lui Dumnezeu” pe care Dumnezeu a hotărât să le reveleze despre Sine în Hristos și le-a descoperit la împlinirea vremii”.¹⁰ Fiind schimbat atât de radical de taina Crucii, Pavel s-a văzut pe sine un ispravnic al tainelor lui Dumnezeu (1 Cor. 4.1). El a văzut că descoperirea tainelor lui Dumnezeu în Hristos l-a redefinit, dându-i o identitate nouă, *modelată* de Cruce:

Galateni 2:20 „Am fost răstignit împreună cu Hristos, și trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine însuși pentru mine”.

Galateni 6:14 „În ce mă privește, departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos, prin care lumea este răstignită față de mine, și eu față de lume!”

Filipeni 3:7-11 „Dar lucrurile care pentru mine

4:10; 13:4; Gal. 2:20; 6:14; Efes. 1:7; 2:13-16; Fil. 2:8; 3:10; Col. 1:20, 22; 2:14, 20; 1 Tes. 4:14; 5:10; 2 Tim. 2:11).

⁹ Leon Morris, *The Cross in the New Testament*, p. 180.

¹⁰ Herman Ridderbos, *Paul, An Outline of His Theology* (Grand Rapids: Eerdmans, 1992), p. 244.

erau câștiguri, le-am socotit ca o pierdere, din pricina lui Hristos. Ba încă și acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere, față de prețul nespus de mare al cunoașterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El am pierdut toate și le socotesc ca un gunoi, ca să Îl câștig pe Hristos, și să fiu găsit în El, nu având o neprihănire a mea, pe care mi-o dă Legea, ci aceea care se capătă prin credința în Hristos, neprihănirea, pe care o dă Dumnezeu, prin credință. Și să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui și părtașia suferințelor Lui, și să mă fac asemenea cu moartea Lui; ca să ajung cu orice chip, dacă voi putea, la învierea din morți”.

Aceste pasaje ne spun ceva despre schimbarea conștiință a unui om, recreat de Crucea care l-a ucis, într-un sens spiritual (cf. Gal. 6:14). Viața reorientată de Cruce a lui Pavel demonstrează și implicațiile atotcuprinzătoare pe care ea le-a avut pentru gândirea și perspectiva completă a lui Pavel despre lume și viață. Hristos „răstignit” a fost pentru Pavel centrul suprem al teologiei și predicării creștine (cf. F.A. 26:22-23; 28:23; Col. 1:28-29). Iată de ce Pavel, care fusese zdrobit de Cruce, a fost determinat să o propovăduiască nediluată de înțelepciunea omenească înaintea unor oameni care erau inundați de orice fel de sofisticării filozofice. Pentru Pavel, mesajul Crucii a adus o claritate fără egal într-o lume confuză filozofic și haotică (Rom. 1:21; Efes. 4:17; Tit 3:3).

Când ne apropiem de acest pasaj biblic, trebuie să vedem și că această determinare altruistă a fost prezentată într-

un context în care implicațiile Crucii nu doar că erau atacate, ci privite ca o nebulie curată (1 Cor. 1:18; 2:14; 4:10). Corintul (și corintenii) erau renumiți pentru trăirea lor nelegiu- ită,¹¹ însă el era și un centru important al filozofiei grecești. Acest aspect este important, deoarece Crucea este diametral opusă gândirii filozofice a rațiunii autonome (inspirată de So- crate sau de alții). În termenii interacțiunii lui Pavel cu corin- tenii și pe fundalul din 1 Corinteni, John MacArthur subli- nia relevanța practică a circumstanței în care Pavel se găsea pentru vremurile noastre:

„Intenția generală a ceea ce Pavel le spune corinteni- lor înclinați către filozofie poate fi prezentată astfel: „Întrucât ați devenit creștini, ați fost umpluți cu Du- hul lui Dumnezeu și recunoașteți Scriptura ca fiind Cuvântul Lui, nu mai aveți nevoie de filozofie. Ea nu v-a putut ajuta pe vremea când erați necredincioși, și cu siguranță că nu vă ajută acum, că sunteți credinci- oși. Renunțați la ea. Nu are nimic să vă ofere, decât confuzie și dezbinare. Voi sunteți acum uniți în jurul revelației supreme a lui Dumnezeu în Isus Hristos. Nu vă lăsați abătuți și dezbinați de speculații ome- nești”. Societatea din vremea noastră este și ea îndră- gostită de diferite filozofii. Ele nu se exprimă în gene- ral prin sisteme filozofice, ca pe vremea grecilor, însă ele constituie căi umaniste de a înțelege sensul vieții,

---

¹¹ Curtis Vaughan și Thomas D. Lea, *1 Corinthians* (Cape Coral: Founders Press, 2002), p. 12.

valorile vieții și modalitatea în care ele trebuie înțelese. La fel ca în vremea lui Pavel, lumea de azi este prinsă în admirația și închinarea la opinii omenești, la înțelepciune omenească și la dorințe și aspirații omenești. Oamenii încearcă neîncetat să își dea seama ce rost are viața lor, de unde a venit, încotro se îndreaptă, ce sens are (dacă are vreunul), și ce poate și ar trebui făcut cu ea (dacă trebuie făcut ceva). Omul modern și-a făcut zei din educație și opinia omenească. Deși ideile omului se schimbă constant, apar și dispar, sunt judecate și abandonate, intră în conflict și se contrazic unele pe altele, oamenii continuă să creadă în ele. Atât timp cât ei resping autoritatea divină, nu au nicio altă opțiune... Înțelepciunea omenească, exprimată în filozofie, a fost întotdeauna o amenințare la adresa revelației”.¹²

Această *amenințare* era activă în Corint, la fel cum este în vremurile noastre. Corintenii începuseră să ia aminte la alte *principii* fundamentale, la alte *perspective* despre *cunoaștere*. Societatea din Corint era inundată de tot felul de șiretlicuri retorice omenești, de filozofie și de orice forme de spiritualitate imaginabile (cf. F.A. 17.16). Existau tot felul de maxime care veneau înaintea bisericii și care amenințau să ia locul accentului extrem de important al lui Pavel despre miezul și sufletul Evangheliei conținut în mesajul Crucii. Așa cum arăta J. I.

---

¹² John MacArthur Jr. (*1 Corinthians: The MacArthur New Testament Commentary*), p. 36-37.

Packer, creștinismul nu există fără Cruce:

„... acolo unde Domnul Isus nu este mărturisit ca Dumnezeu întrupat, răstignit, înviat, care domnește și Se va întoarce, și acolo unde atenția nu este concentrată pe cunoașterea personală a lui Hristos răstignit, acolo creștinismul nu există”.¹³

Asta înseamnă că oricâtă filozofie, retorică sau oratorie am avea, ele nu pot înlocui cunoașterea Crucii. Simplu spus, ceea ce Pavel susține aici este *preeminența* Crucii asupra tuturor altor forme de înțelepciune omenească în ce privește comunicarea adevărului despre cine este Dumnezeu și ceea ce El a făcut pentru om în Hristos. Argumentul lui Pavel este că mesajul Crucii nu poate fi înlocuit sau completat de înțelepciunea omenească sau de semne exterioare, chiar dacă ar fi miniuni sau altceva. De asemenea, comunitatea Crucii (adică Biserica) nu trebuie să fie caracterizată de înțelepciune omenească, ci de înțelepciunea ce ne este dată de Duhul lui Dumnezeu, întrucât acela care are Duhul „poate să judece totul”.¹⁴ Din fericire, în acest pasaj (1 Cor. 2.2), Pavel nu doar prezintă centralitatea Crucii, ci el aduce argumente în favoarea ei, și face acest lucru cu putere și precizie. Și vedem mai multe lucruri specifice din contextul determinării lui Pavel și al hotărârii lui de a se focaliza pe Cruce. Pentru a începe să observăm aceste

---

¹³ Stephen Charnock, *Christ Crucified: The Once for All Sacrifice* (Scotland UK: Christian Focus Publishing, 1996), p. 10.

¹⁴ 1 Cor. 2:5a, ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει [τὰ] πάντα.

elemente exegetice, trebuie să mergem înapoi la capitolul 1 și să analizăm contextul mai larg al epistolei lui.

MISIUNEA LUI DUMNEZEU ȘI CENTRALITATEA CRUCII

1 Corinteni 1:17 „De fapt, Hristos m-a trimis nu să botez, ci să propovăduiesc Evanghelia: nu cu înțelepciunea vorbirii, ca nu cumva crucea lui Hristos să fie făcută zadarnică”.

Ar trebui să începem observând aici limbajul *misiunii*: „Hristos m-a *trimis* nu să botez”.¹⁵ Prima afirmație a lui Pavel oferă prilejul care conduce la determinarea lui de a se focaliza pe Cruce și pe propovăduirea lui Hristos răstignit. Pentru Pavel, lauda cu botezul cuiva (și cu persoana prin care ești botezat) goleşte Crucea de puterea și întâietatea ei. Iar biserica a început să se dezbine (1 Cor. 1:10-13).

Dar misiunea lui Pavel nu era focalizată pe botezuri, ci pe a face așa încât Crucea lui Isus să fie centrală, însăși înțelepciunea și puterea lui Dumnezeu (1 Cor. 1:24). Pavel nu avea mandatul de a socoti câți oameni botezase personal, ci să propovăduiască Crucea cu credincioșie. Acesta era temeiul *mandatului* lui, pentru care el era determinat să Îl predice pe Hristos răstignit: „Hristos m-a trimis nu să botez, ci să propovăduiesc Evanghelia” (1 Cor. 1:17). Dedicarea față

---

¹⁵ οὐ γὰρ ἀπέστειλὲν με Χριστὸς βαπτίζειν. Este interesant de notat și că, pentru Pavel, Isus era Cel ce îl trimisese direct (cf. F.A. 9.15).

de un anumit învățător sau lauda cu asocierea față de un anume predicator, care i-a botezat, îi făceau pe corinteni să abandoneze viziunea și strălucirea Crucii.

Acest pasaj de început este ca un eșantion al întregului text, căci Pavel prezintă în el antiteza pe care urmează să o dezvolte. Motivul pentru care Pavel nu își dorea alt fundament pentru biserică era că acela ar fi incompatibil cu misiunea lui Dumnezeu în lume, misiune focalizată pe Cruce. Dacă Hristos nu l-a trimis pe Pavel în lume ca să boteze, chiar dacă botezul este un lucru bun și necesar, nu există nimic altceva care să ia locul propovăduirii lui Hristos.¹⁶ Acesta este primul motiv pentru care Pavel era hotărât să Îl predice pe Hristos răstignit – Dumnezeu îl trimisese să facă asta. Pavel vorbește și în alte pasaje biblice despre același accent centrat în Cruce în ce privește lucrarea lui:

Efeseni 3:8 „Da, mie, care sunt cel mai neînsemnat dintre toți sfinții, mi-a fost dat harul acesta să le vestesc Neamurilor bogățiile nepătrunse ale lui Hristos”.

1 Timotei 2:7 „propovăduitorul și apostolul lui am fost pus eu -spun adevărul în Hristos, nu mint – ca să

---

¹⁶ Ar trebui să observăm și că Pavel folosește alternativ expresiile „să propovăduiesc Evanghelia” (*εὐαγγελίξασθαι*) și „cuvântul crucii” (*Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ*) în 1:18, „noi Îl propovăduim pe Hristos” (*κηρύσσομεν Χριστὸν*) în 1:23, „să vă vestesc taina lui Dumnezeu” (*καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ*) în 2:1, și „pe Isus Hristos și El răstignit” (*Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον*) în 2:2. Aceasta ne arată că, în realitate, aceste expresii erau aproape sinonime pentru Pavel, și ele se referă la Evanghelia lui Isus Hristos.

le învăț pe Neamuri credința și adevărul”.

2 Timotei 1:11 „Propovăduitorul și apostolul ei am fost pus eu și învățător al Neamurilor”.

1 Corinteni 15:10-11 „Prin harul lui Dumnezeu sunt ce sunt. Și harul Lui față de mine n-a fost zădărnice; ba încă am lucrat mai mult decât toți: totuși nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine. Astfel dar, ori eu, ori ei, noi așa propovăduim, și voi așa ați crezut”.

Pavel știa și ajunsese să înțeleagă că prin predicare aveau oamenii să ajungă la credința în Hristos: „*noi așa propovăduim, și voi așa ați crezut*”. Acest lucru demonstrează *suficiența* propovăduirii Crucii (cf. 2 Tim. 4:1-2). Suficiența predicării Evangheliei Crucii era atacată în Corint în acea perioadă. Oamenii erau abătuți și chiar impresionați de retorica poleită, care însă nu avea în ea puterea lui Dumnezeu spre mântuirea oamenilor. Iată de ce Pavel le spune că el nu venise la ei „cu înțelepciunea vorbirii, ca nu cumva crucea lui Hristos să fie făcută zădărnice” (1 Cor. 1:17). Indiferent de fascinația lor prezentă ca urmare a „înțelepciunii vorbirii” (o aluzie la înțelepciunea lumească manifestată în a fi la modă cu societatea), Pavel a fost neimpresionat de această flirtare și fascinație față de formele lumii de cunoaștere:

„Fascinați de retorica erudiților din vremea lor, corintenii ajunseseră uneori mai impresionați de formă și de spectacol, decât de conținut și de adevăr. Ei iubeau

„înțelepciunea vorbirii” (1:17) - literal „înțelepciunea cuvintelor” – iscusința și oratoria care surprindea atent mai mult de o singură școală de gândire din Grecia primului secol”.¹⁷

Indiferent către ce ar părea oamenii că gravitează, păstorii de azi pot avea aceeași siguranță ca a lui Pavel că, în propovăduirea mesajului Crucii, ei împlinesc ceea ce Dumnezeu i-a chemat să facă (1 Cor. 4:1; 2 Tim. 2:2). Ei nu au nevoie să adauge la predicarea lor alte tehnici pentru comunicarea mesajului lui Dumnezeu. Ei nu au nevoie să își presare predicile cu personalitățile, glumele și povestioarele lor superficiale. Ei nu au nevoie să adopte programe nesfârșite care să se adreseze nevoilor trecătoare, în felul în care un ospătar ar parcurge un meniu ca să îi facă pe oameni să fie interesați de Dumnezeu, ci ei pur și simplu trebuie să fie fideli lucrării Cuvântului și să îl predice în puterea Duhului Sfânt (1 Cor. 4:2). Este un lucru remarcabil să fii nevoit să scrii, dar mai remarcabil este ca unii predicatori să nu fie conștienți că sarcina primordială pe care Dumnezeu le-a dat-o predicatorilor este... *să predice!* Asta înseamnă mai mult decât organizare, consiliere, plantare de biserici, administrare, parteneriate. Nimic nu poate înlocui întâietatea și suficiența predicării lui Hristos în toată slava Sa preeminentă (Col. 1:18). O, ce bine ar fi dacă fiecare slujitor creștin ar putea spune ceea ce Pavel afirmă în următoarea declarație autobiografică, și să facă acest lucru fără să se teamă

---

¹⁷ Carson, *The Cross and Christian Ministry*, p. 13.

de reacția negativă din partea congregațiilor lor:

Coloseni 1:25-29 „Slujitorul ei am fost făcut eu, după isprăvnicia pe care mi-a dat-o Dumnezeu pentru voi ca să întregesc Cuvântul lui Dumnezeu. Vreau să zic: taina ținută ascunsă din veșnicii și în toate veacurile, dar descoperită acum sfinților Lui, cărora Dumnezeu a voit să le facă cunoscut care este bogăția slavei tainei acesteia între Neamuri, și anume: Hristos în voi, nădejdea slavei. Pe El Îl propovăduim noi, și sfătuim pe orice om, și învățăm pe orice om în toată înțelepciunea, ca să înfățișăm pe orice om desăvârșit în Hristos Isus. Iată la ce lucrez eu și mă lupt după lucrarea puterii Lui, care lucrează cu tărie în mine”.

Singura temere pe care Pavel o avea este exprimată în a doua parte a versetului v. 17: „De fapt, Hristos m-a trimis nu să botez, ci să propovăduiesc Evanghelia: nu cu înțelepciunea vorbirii, *ca nu cumva crucea lui Hristos să fie făcută zadarnică*”. Umples mesajul creștinismului cu înțelepciune omească, și vei goli Crucea de puterea ei. Această „înțelepciune a vorbirii”, despre care Pavel vorbește aici, trebuie definită clar înainte de a trece mai departe. *Pavel se referă aici la oratorii senzaționali, care erau înrădăcinați în filozofia rațiunii umane și mânâți de tehnici retorice preluate din societate, ei țintind atragerea mulțimilor, dar nu cu lucruri de substanță, ci prin stil, personalitate și oratorie*. Pavel avea să țintească direct „înțelepciunea vorbirii”, considerând-o aici contrară înțelepciunii lui Dumnezeu manifestată la Cruce (cf. 1 Cor.

1:20). Temerea lui Pavel era că acei credincioși din Corint înlocuiau puterea lui Dumnezeu cu ceva lipsit de putere, tocmai ca urmare a faptului că substitutul ei ținea de retorică și de atractivitatea filozofică. *Golirea* Crucii de substanța ei¹⁸ se referă la posibilitatea pierderii eficacității Evangheliei prin distorsionarea mesajului elementar al Crucii, înlocuindu-l cu ceva fals, chiar dacă perceput ca mai atrăgător, mai plăcut și mai relevant pentru contextul din societate.

ÎNȚELEPCIUNEA LUI DUMNEZEU MANIFESTATĂ LA CRUCE

1 Corinteni 1:18 „Fiindcă propovăduirea crucii este o nebunie pentru cei ce sunt pe calea pierzării: dar pentru noi, care suntem pe calea mântuirii, este puterea lui Dumnezeu”.

Ar trebui să subliniem și faptul că parte din contextul lui Pavel din Corint ținea de lumea ebraică și a Neamurilor, care forma climatul socio-economic și spiritual dominant în Imperiul Greco-Roman. Totuși, aceste două categorii de oameni aveau în comun faptul că, fără Evanghelie, înțelepciunea lor nu era altceva decât nebunie. Din perspectiva lui Dumnezeu, Crucea îi dă omului acces la înțelepciunea lui Dumnezeu. Din perspectiva omenirii decăzute, fie ei evrei sau Neamuri, Crucea era culmea nebuliei. Acestea sunt, așadar, cele două

---

¹⁸ *κενόω*. Termenul are sensul literal de a face ceva fără efect sau fără rezultat (v. BDAG).

ideologii aflate în conflict. Cele două perspective și filozofii asupra vieții sunt diametral opuse. Așa cum au comentat unii, „Crucea este semnul sfârșitului înțelepciunii omenești”¹⁹. În ciuda multor feluri de dezbinări din vremea lui Pavel și până în zilele noastre, Crucea vine cu linia finală de demarcație:

„Pavel susține că *mesajul Crucii* divide rasa omească: ea este *nebunie* pentru unii, dar *putere* pentru alții. Lumea antică era familiarizată cu o mulțime de polarități radicale: oamenii erau fie Romani, fie barbari, fie evrei, fie Neamuri, robi sau oameni liberi, bărbați sau femei. Societatea era orice, numai egală și fără clase sociale nu este. Cu toate acestea, *Crucea* face ca toate aceste divizări ale societății să devină inutile și vechi. Singura demarcație care contează este cea dintre cei ce *pier* și cei ce *sunt mântuiți*”²⁰.

Pavel arată clar că aceste „cuvinte ale Crucii”²¹ nu au adus doar finalul înțelepciunii lumii, ci și o sabie de divizare

¹⁹ Roy E. Ciampa și Brian S. Rosner, *The First Letter to the Corinthians*, The Pillar New Testament Commentary (Grand Rapids, MI; Cambridge, U.K.: William B. Eerdmans Publishing Company, 2010), p. 90.

²⁰ Ibid.

²¹ gr. *Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ*. În context, această frază nu este în strânsă legătură cu ideea unui „mesaj”, ca în „mesajul crucii”, ci mai degrabă ceva precum „propovăduirea crucii” sau „proclamarea crucii”. Dovezile pot fi găsite în textul paralel din 1 Cor. 1:17: „înțelepciunea vorbirii” (literal, „înțelepciunea cuvântului” sau „cuvântul înțelepciunii”, *σοφία λόγου*); ca și „predicarea” (*κήρυγμα*) din v. 21 și „propovăduirea” (*καταγγέλλω*) sau în 1 Cor. 2:2. Vedeti și Anthony C. Thiselton, *The First Epistle to the Corinthians: a Commentary on the Greek Text*, New International Greek Testament Commentary (Grand Rapids, MI: W.B. Eerdmans, 2000), p. 153-154.

ostilă între cei care pier și cei ce sunt mântuiți (cf. 2 Cor. 6.14-16), astfel încât acum există o „împotrivire implacabilă între înțelepciunea omenească și cuvântul Crucii”.²²

1 Corinteni 1:18 „Fiindcă propovăduirea crucii este o nebunie pentru cei ce sunt pe calea pierzării: dar pentru noi, care suntem pe calea mântuirii, este puterea lui Dumnezeu”.

Așa cum a văzut Pavel, puterea lui Dumnezeu a fost revelată prin *slăbiciunea* Crucii care era predicată și proclamată în lucrarea lui Pavel (1 Cor. 1:27).²³ Adevărul este că, în realitate, Crucea ne revelează cât de slabi și neputincioși sunt oamenii în ce privește cunoașterea lui Dumnezeu. *Crucea este esența Evangheliei pentru că ea ne conduce în inima și gândul lui Dumnezeu.* Secole de filozofi, istorici, păgâni, vrăjitori, profeți falși, înțelepți și gânditori nu puteau să strângă înțelepciune, cu toate eforturile lor comune și cu toată înțelepciunea lor, susținuți de domnitori, regi, puteri și stăpâniri, cu dinastii și imperii vaste – acea înțelepciune pe care Dumnezeu a manifestat-o prin acea Cruce veche, adică să aducă omenirea la cunoașterea lui Dumnezeu:

1 Corinteni 1:21 „Căci întrucât lumea, cu înțelepciunea ei, n-a cunoscut pe Dumnezeu în înțelepciunea

---

²² G. K. Beale & D. A. Carson, *Commentary on the New Testament Use of the Old Testament* (Grand Rapids, MI; Nottingham, UK: Baker Academic; Apollos, 2007), p. 697.

²³ Desigur, prin extensie, acest lucru se aplică acum Bisericii, în general.

lui Dumnezeu, Dumnezeu a găsit cu cale să îi mântuiască pe credincioși prin nebunia propovăduirii crucii”.

Crucea a fost instrumentul lui Dumnezeu prin care El a distrus „înțelepciunea celor înțelepți” (1 Cor. 1:19). Prin Cruce, „priceperea celor pricepuți” a fost nimicită. Faptul că Pavel citează din Isaia 29:14 spune alte două lucruri despre felul în care el a vrut ca noi să înțelegem accentul pus pe Cruce și pe înțelepciunea lui Dumnezeu. *În primul rând*, textul respectiv este îndreptat împotriva sfătuitoarelor nesăbuite ai împăratului Ezechia din acea vreme. Prin această implicație, Pavel spune că înțelepciunea stăpânilor pământești a fost „prăpădită” de Dumnezeu (1 Cor. 1:19b). Așadar, *înțelepciunea* lui Pilat, Cezar, Irod și a Națiunilor Unite etc., a tuturor națiunilor, a tuturor liderilor și a structurilor lor politice a fost decimată prin Crucea Fiului-Împărat uns de Dumnezeu (Ps. 2). Înțelepciunea liderilor acestui veac a fost făcută neputincioasă în cunoașterea lui Dumnezeu și în înțelegerea gândului Lui. Pavel avea să meargă mai departe și să spună că, „dacă ar fi cunoscut-o [înțelepciunea lui Dumnezeu], n-ar fi răstignit pe Domnul slavei” (1 Cor. 2:8b).

În al doilea rând, textul are o focalizare istorică și răscumpărătoare prin aceea că, ceea ce poate fi perceput ca un eșec din partea lui Dumnezeu ca El să permită ca poporul Lui să cadă în mâinile asirienilor, de fapt a fost manifestarea puterii răscumpărătoare și a înțelepciunii supreme a lui Dumnezeu,

care aveau să fie revelate în Hristos. Aici ne este util să cităm întreg pasajul:

Isaia 29:14 „De aceea voi lovi iarăși pe poporul acesta cu semne și minuni din ce în ce mai minunate, așa că înțelepciunea înțelepților lui va pieri, și priceperea oamenilor lui pricepuți se va face nevăzută”.

Acest verset se potrivește perfect contextului argumentației lui Pavel. Pentru evrei, însăși ideea unui Mesia răstignit era respingătoare și de neimaginat (cf. Ioan 12:34; Gal. 3:10; Deut. 21:23).

Tot așa, pentru gândirea grecilor, ideea că Dumnezeu S-ar fi făcut om și ar fi luat *trup* ca să moară și să învieze era ilogică (F.A. 17).

Totuși, acest paradox al Crucii este tocmai lucrul la care Dumnezeu s-a referit când a spus că El avea să „lovească iarăși poporul acesta cu semne și minuni din ce în ce mai minunate”. Mai devreme, profetul a vorbit despre „lucrarea, lucrarea Lui ciudată... lucrul Lui nemaiauzit” (Isaia 28:21-22). Pavel vede această „minune ciudată”, această lucrare „nemaiauzită” cum se împlinește în punctul culminant al răscumpărării, anume la cruce!²⁴ Din nefericire, tocmai Crucea este ceea ce mulți oameni din zilele noastre consideră că

---

²⁴ Concluzia escatologică trasă în v. 22 doar adaugă la împlinirea ei mesianică răscumpărător-istorică, „căci am aflat de la Domnul, Dumnezeul oștirilor, că nimicirea întregii țări este hotărâtă”. Vedeți și Rom. 10:11-13. Beale consideră acest

este nebunie curată.

Îmi aduc aminte de o situație când James White și Adnan Rashid au avut o dezbatere legată de ideea că Isus și Muhammad ar fi propovăduit sau nu același mesaj. Într-o sesiune de întrebări și răspunsuri din cadrul dezbaterii, Adnan Rashid a insistat pe ideea că mesajul creștin nu avea niciun sens pentru el, întrebându-i pe studenții de la Trinity College din Dublin: „Ce fel de Dumnezeu și-ar trimite Fiul să fie junghiat pe o cruce?... Dumnezeu este milostiv!” Dar tocmai aceasta este ideea, anume că „mesajul Crucii este nebunie” pentru două miliarde de musulmani care pier fără Cruce, tocmai pentru că ei ratează să vadă îndurarea extraordinară manifestată la Cruce. Și problema nu era deloc diferită de cea din vremea lui Pavel. Atât evreii cât și Neamurile tratau Crucea ca fiind lipsită de valoare. Dar așa cum Pavel avea să demonstreze imediat, paradoxal, Crucea schimbă total situația în ce privește ceea ce unii consideră că este realitate când, în fapt, nu este:

1 Corinteni 1:22-31 „Iudeii, într-adevăr, cer minuni, și Grecii caută înțelepciune; dar noi Îl propovăduim pe Hristos cel răstignit, care pentru Iudei este o pricină de poticnire, și pentru Neamuri o nebunie; dar pentru cei chemați, fie Iudei, fie Greci, este puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu. Căci nebunia lui

---

pasaj ca referindu-se la Biserică, ea fiind „Israelul transformat și restaurat escatologic”; G. K. Beale, *A New Testament Biblical Theology: The Unfolding of the Old Testament in the New* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2011), p. 709.

Dumnezeu este mai înțeleaptă decât oamenii; și slăbiciunea lui Dumnezeu este mai tare decât oamenii. De pildă, fraților, uitați-vă la voi care ați fost chemați: printre voi nu sunt mulți înțelepți în felul lumii, nici mulți puternici, nici mulți de neam ales. Dar Dumnezeu a ales lucrurile nebune ale lumii, ca să le facă de rușine pe cele înțelepte. Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să le facă de rușine pe cele tari. Și Dumnezeu a ales lucrurile josnice ale lumii, și lucrurile disprețuite, ba încă lucrurile care nu sunt, ca să le nimicească pe cele ce sunt; pentru ca nimeni să nu se laude înaintea lui Dumnezeu. Și voi, prin El, sunteți în Hristos Isus. El a fost făcut de Dumnezeu pentru noi înțelepciune, neprihănire, sfințire și răscumpărare, pentru ca, după cum este scris: „Cine se laudă, să se laude în Domnul”.

PUTEREA LUI DUMNEZEU ȘI PROPOVĂDUIREA CRUCII

1 Corinteni 2:1-5 „Cât despre mine, fraților, când am venit la voi, n-am venit să vă vestesc taina lui Dumnezeu cu o vorbire sau înțelepciune strălucită. Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit. Eu însumi, când am venit în mijlocul vostru, am fost slab, fricos și plin de cutremur. Și învățătura și propovăduirea mea nu stăteau în vorbirile înduplecătoare ale înțelepciunii, ci într-o dovadă dată de Duhul și de putere, astfel încât credința voastră să fie întemeiată nu pe înțelepciunea

oamenilor, ci pe puterea lui Dumnezeu”.

Dacă ne întoarcem din nou la contextul oratoriei din 1 Corinteni 1-2, versetele 1-5 din primul capitol sunt întrucâtva o versiune extinsă a versetului 17, căci el ne învață că puterea lui Dumnezeu nu se găsește în „vorbirea înduplecătoare”, ci în propovăduirea lui Isus Hristos și El răstignit. Dar vorbirea iscusită a sofștilor antici era mânăată de nevoia de a fi pe placul audienței prin adaptarea la societate și prin contextualizarea mesajului lor ca să împlinească cerințele mulțimilor care îi ascultau. Carson vorbește astfel despre acest context din vechime:

„S-a susținut cu insistență ideea că Pavel făcea aluzie la sofștii vremurilor lui. Multe mișcări intelectuale prețuiu foarte mult retorica. Filozofii erau lăudați foarte mult pentru oratoria lor ca și pentru conținutul cuvântărilor lor. Dar sofștii au dus aceste idealuri pe noi culmi. Urmând convenții destul de rigide și întrucâtva artificiale, acești vorbitori publici erau lăudați și urmăriți (și câștigau studenți care îi plăteau!) după măsura abilității lor de a vorbi în întâlınirile publice, de a-și alege o temă și de a o prezenta cu putere și emfază, și de a vorbi convingător și mișcător în contexte legale, religioase, de afaceri și politice. Ei s-au bucurat de o influență foarte mare în lumea mediteraneană, nu doar în Corint, iar vorbitorii care nu se ridicau la aceste standarde sau care, pentru un motiv sau altul, alegeau să fie diferiți, erau tratați ca foarte

inferiori”.²⁵

Dar Pavel a renunțat la toate aceste motivații în predicarea lui. Din păcate, foarte mulți păstori din zilele noastre încă se străduiesc să își însușească această adaptare culturală în predicarea lor. În realitate, Crucea nu este doar nepopulară în societate; ea este contra-culturală. Ea lovește din plin în *înțelepciunea* lumii. Iată de ce Pavel a refuzat să amestece mesajul Crucii cu lucruri din societate, pentru că ele erau nesănătoase și nu aveau nicio valoare spirituală autentică. Mai târziu, el avea să le spună corintenilor aceste lucruri:

2 Corinteni 4:1-2 „De aceea, fiindcă avem slujba aceasta, după îndurarea pe care am căpătat-o, noi nu cădem de oboseală. Ca unii care am lepădat meșteșugurile rușinoase și ascunse, nu umblăm cu vicleșug și nu stricăm Cuvântul lui Dumnezeu. Ci, prin arătarea adevărului, ne facem vrednici să fim primiți de orice cuget omenesc, înaintea lui Dumnezeu”.

Iată de ce Pavel, prin contrast cu sofistii din Corint, nu putea fi cumpărat. Determinarea lui Pavel de a-L propovădui pe Hristos răstignit este în același timp o hotărâre de a propovădui Cuvântul lui Dumnezeu fără compromis, fără să se scuze și fără să se rușineze, împotrivindu-se ispitei de a predica orice altceva. Pavel a făcut ceea ce Carson îi cheamă pe predicatorii de azi să facă: „Atunci când presiunea contextualizării Evangheliei afectează mesajul Crucii umflând ego-ul uman,

---

²⁵ Carson, *The Cross and Christian Ministry*, p. 33-34.

presiunile culturale trebuie ignorate”.²⁶ La fel spune și Pavel: „n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit”. Pentru apostolul Pavel, această hotărâre era singura modalitate adecvată de a construi pe o temelie bună (1 Cor. 3:10-11), singurul fel de substanță care avea să rămână în picioare în judecata lui Dumnezeu (1 Cor. 3:13), și singurul lucru care avea putere filozofică reală și, mai important, putere spirituală autentică (1 Cor. 1:18).

HOTĂRÂREA CRISTOCENTRICĂ A LUI PAVEL ÎNRĂDĂCINATĂ ÎN BISERICA LUI DUMNEZEU

Hotărârea lui Pavel de a rămâne focalizat pe Cruce era înrădăcinată de asemenea în teologia lui despre biserică. Pavel a văzut beneficiile durabile ale Evangheliei pentru biserică. Crucea nu doar că garantează zidirea credinței bisericii pe puterea lui Dumnezeu, nu pe sofisticările neputincioase ale omului (1 Cor. 2:4-5), ci ea garantează și zidirea bisericii în înțelepciunea și cunoașterea adevărată (cf. Col. 3:10). Și putem vedea acest lucru în cel puțin trei modalități. *În primul rând, înțelepciunea lui Dumnezeu a fost rânduită mai dinainte spre binele Bisericii:*

1 Corinteni 2:6-9 „Totuși, ceea ce propovăduim noi printre cei desăvârșiți este o înțelepciune; dar nu a veacului acestuia, nici a frunțașilor veacului acestuia, care vor fi nimiciți. Noi propovăduim înțelepciunea lui

---

²⁶ Ibid, p. 34.

Dumnezeu, cea tainică și ținută ascunsă, pe care o rânduise Dumnezeu, spre slava noastră, mai înainte de veci, și pe care n-a cunoscut-o niciunul dintre frunțașii veacului acestuia; căci, dacă ar fi cunoscut-o, n-ar fi răstignit pe Domnul slavei. Dar, după cum este scris: „Lucruri, pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, și la inima omului nu s-au suit, așa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc”.

Crucea ne reamintește că planul de răscumpărare al lui Dumnezeu, prin Isus Hristos, a fost parte din decretul veșnic al lui Dumnezeu luat spre binele nostru veșnic (cf. Ier. 32:40-41; Luca 12:42; Apoc. 21:1-4). Pavel ne oferă un pasaj paralel în Efeseni:

Efeseni 3:8-11 „Da, mie, care sunt cel mai neînsemnat dintre toți sfinții, mi-a fost dat harul acesta să le vestesc Neamurilor bogățiile nepătrunse ale lui Hristos, și să pun în lumină înaintea tuturor care este isprăvnicia acestei taine, ascunse din veacuri în Dumnezeu, care a făcut toate lucrurile; pentru ca domniile și stăpânirile din locurile cerești să cunoască azi, prin Biserică, înțelepciunea nespuse de felurită a lui Dumnezeu, după planul veșnic, pe care l-a făcut în Hristos Isus, Domnul nostru...”

Scopul veșnic al lui Dumnezeu a fost ca lucrarea de la cruce a lui Hristos să le *obțină* aleșilor lui Dumnezeu orice binecuvântare spirituală în Hristos, și ca ei să fie binecuvântați

astfel de Dumnezeu (Efes. 1:3-4). Nu ar trebui să ne surprindă limbajul care vorbește aici despre predestinare. Așa cum arăta Hodge, „ideea că schema răscumpărării, pe care apostolul o numește aici înțelepciunea lui Dumnezeu, a fost formată în gândul divin din veșnicie, dincolo de posibilitatea de pătrundere a omului, și că a fost descoperită în Evanghelie spre mântuirea oamenilor, este un lucru prezentat deseori de apostol”.²⁷

Mulți creștini au ajuns să înțeleagă folosirea de către Pavel a citatelor din Isaia 64 și 65 strict în termeni escatologici, gândindu-se că lucrurile pe care Dumnezeu le-a *pregătit* se referă doar la Cer.²⁸ Dar, în contextul din Isaia 64, profetul se gândește în principal la felul în care Dumnezeu avea să îndepărteze păcatul omului. Iată de ce Isaia, personificând poporul Israel, vorbește direct despre starea spirituală a poporului:

Isaia 64:5-7 „Tu ieși înaintea celor ce împlinesc cu bucurie dreptatea, celor ce umblă în căile Tale, și îți aduc aminte de Tine. Dar Te-ai mâniat, pentru că am păcătuit: vom suferi noi veșnic, sau putem fi mântuiți? Toți am ajuns ca niște necurați, și toate faptele noastre bune sunt ca o haină mânjită. Toți suntem ofiliți ca o frunză, și nelegiuirile noastre ne iau ca vântul. Nu este nimeni care să cheme Numele Tău, sau care să se trezească și să se alipească de Tine: de aceea ne-ai ascuns Fața Ta, și ne lași să pierim din pricina

---

²⁷ Charles Hodge, *A Commentary of 1&2 Corinthians: Geneva Series of Commentaries* (Edinburgh/Carlisle: Banner of Truth, 2000), p. 35-36.

²⁸ John MacArthur, *1 Corinthians* (1984), p. 61.

nelegiuirilor noastre”.

Ceea ce Pavel a văzut în lucrarea lui Isaia, ceea ce Dumnezeu *pregătise*, anume „lucrurile pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit”, era lucrarea răscumpărătoare de la cruce a lui Hristos, prin care a adus eliberarea de păcat a poporul lui Dumnezeu. Așa cum a văzut-o Pavel, Crucea era răspunsul la lipsa neprihănită a oamenilor, la păcatul lor neîncetat, la necurăția, pângărirea și nelegiuirile lor, la apatia lor în a-L căuta pe Domnul. Pavel a fost determinat să Îl propovăduiască pe Hristos răstignit pentru că această lucrare răscumpărătoare fusese rânduită mai dinainte de Dumnezeu spre binele bisericii sau, așa cum spunea Calvin, „ca să ne putem bucura de ea”.²⁹ Ea nu a putut pătrunde „la inima omului”, pentru că lucrarea răscumpărătoare de la Cruce nu este umană în origine și nu ar fi putut să apară din mintea naturală a omului, căci o astfel de gândire este contrară firii omenești (cf. 1 Cor. 1:18). Ea este însă înrădăcinată în inima înțelepciunii divine și rânduită mai dinainte spre binele nostru (cf. 1 Cor. 3:18).³⁰ Același accent pus pe planul suveran al lui Dumnezeu privind Crucea poate fi observat încă de la primele rugăciuni ale bisericii:³¹

---

²⁹ John Calvin, *Calvin Commentaries*: Vol. XX (Grand Rapids: Baker, 2005), p. 104.

³⁰ În ceea ce privește citarea din Isaia 64-65 în 1 Corinteni 2:9, v. Beale, G. K. & D. A. Carson. *Commentary on the New Testament Use of the Old Testament*. (Grand Rapids, MI; Nottingham, UK: Baker Academic; Apollos, 2007), p. 701.

³¹ Dintr-o perspectivă istoric-răscumpărătoare, elementul suveranității este accen-

Faptele Apostolilor 4:24-28 „Când au auzit ei aceste lucruri, și-au ridicat glasul toți împreună către Dumnezeu, și au zis: „Stăpâne, Doamne, care ai făcut cerul, pământul, marea și tot ce este în ele! Tu ai zis prin Duhul Sfânt, prin gura părintelui nostru David, robul Tău: „Pentru ce se întărește neamurile, și pentru ce cugetă noroadele lucruri deșarte? Împărații pământului s-au răsculat, și domnitorii s-au unit împotriva Domnului și împotriva Unsului Său’. În adevăr, împotriva Robului Tău celui sfânt, Isus, pe care L-ai uns Tu, s-au însoțit în cetatea aceasta Irod și Pilat din Pont cu Neamurile și cu noroadele lui Israel, ca să facă tot ce hotărâse mai dinainte mâna Ta și sfatul Tău”.

În al doilea rând, există de asemenea o componentă *pneumatologică* a determinării lui Pavel. Duhul lui Dumnezeu este și Cel ce revelează înțelepciunea lui Dumnezeu. Pavel a fost hotărât să Îl predice pe Hristos răstignit pentru că *înțelepciunea lui Dumnezeu a fost revelată Bisericii prin Duhul*:

1 Corinteni 2:10-13 „Nouă însă Dumnezeu ni le-a descoperit prin Duhul Său. Căci Duhul cercetează totul, chiar și lucrurile adânci ale lui Dumnezeu. În adevăr, cine dintre oameni cunoaște lucrurile omului, afară de duhul omului, care este în el? Tot așa: nimeni nu cunoaște lucrurile lui Dumnezeu afară de

---

tuat prin utilizarea acestor pasaje din Vechiul Testament (Ps. 146:6; Ps. 2:1-2: folosirea Psalmului 2 într-o citare exactă din LXX), demonstrând semnificația profetică viitoare a Vechiului Testament în ce privește Crucea.

Duhul lui Dumnezeu. Și noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul care vine de la Dumnezeu, ca să putem cunoaște lucrurile, pe care ni le-a dat Dumnezeu prin harul Său. Și vorbim despre ele nu cu vorbiri învățate de la înțelepciunea omenească, ci cu vorbiri învățate de la Duhul Sfânt, întrebuițând o vorbire duhovnicească pentru lucrurile duhovnicești”.

Pavel trece dincolo de a susține simplu că Dumnezeu a ales să ne descopere taina Crucii, și explică *felul* cum El a făcut acest lucru, anume prin Duhul. Analogia lui Pavel este că doar duhul din om cunoaște gândurile omului, și ea ilustrează că înțelepciunea lui Dumnezeu nu poate fi înțeleasă sau însușită fără acțiunea dăătoare de viață și înțelepciune a Duhului lui Dumnezeu. Întrucât Duhul știe cel mai bine gândurile lui Dumnezeu, El este calificat într-un fel unic ca să ni le descopere. Dar ceea ce Duhul ne descoperă nu sunt niște gânduri izolate cunoscute de Dumnezeu, ci tocmai natura mântuirii, așa cum se găsește în lucrarea de la cruce a lui Isus Hristos. Lucrarea răscumpărătoare a Fiului devine conținutul revelației răscumpărătoare a Duhului față de poporul Lui (cf. 1 Ioan 2:26-27).

Scopul propovăduirii *Crucii* nu este cel al predicării moralismului, legalismului, a teoriilor, opiniilor, sau ideilor economice, politice sau religioase, ci ca Dumnezeu să împlinească acest miracol al înțelegerii tainei Crucii Sale. Nădejdea este că, așa cum Duhul găsește plăcut să sufle încotro voiește,

putem primi o iluminare supranaturală și înțelepciunea lui Dumnezeu privind o Cruce scandaloasă, descoperită în mințile întunecate ale păcătoșilor (Ioan 3:5-8). Iată de ce nu încercăm să manipulăm oamenii prin cuvinte ale înțelepciunii omenești (de ex. prin psihologie) în încercarea de a produce schimbări exterioare. Dacă vrem ca oamenii să răspundă la Evanghelie, ei trebuie să răspundă față de puterea Crucii, altfel nu Dumnezeu îi face în stare să răspundă, ci eul. Corinteni erau prea impresionați de artificiile retorice care caută să îi impresioneze pe oameni prin relevanța sau atractivitatea unui mesaj iscusit. Dar Crucea este un mesaj care lovește în așteptările carnale și în pretențiile egoiste ale omului (cf. 1 Cor. 1:22). Crucea este în general contrară gândirii omului (cf. Rom. 8:7-9). Pavel a înțeles nevoia lucrării Duhului în predicarea sa – fără ca Dumnezeu Duhul să aducă această iluminare, mintea carnală a păcătosului ar produce un răspuns prin puterea firii și o înțelepciune omenească seacă, nu înțelepciunea lui Dumnezeu care vine prin propovăduirea Crucii, revelată prin Duhul Dumnezeului celui viu (cf. 2 Cor. 7:10). La aceasta se referă Pavel când spune: „Și noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul care vine de la Dumnezeu, ca să putem cunoaște lucrurile, pe care ni le-a dat Dumnezeu prin harul Său. Și vorbim despre ele nu cu vorbiri învățate de la înțelepciunea omenească, ci cu vorbiri învățate de la Duhul Sfânt” (1 Cor. 2:12-13). Înainte de a trece la ultimul lucru, nu ar trebui să ratăm să observăm structura evident trinitariană a acestui pasaj. O simplă schiță

ne va face clar acest lucru: *Fiul* realizează răscumpărarea la Cruce (1 Cor. 2:1-5), *Tatăl* a decretat răscumpărarea pentru Biserica Sa (1 Cor. 2:6-9), iar *Duhul* descoperă natura răscumpărării revelând gândurile lui Dumnezeu și gândul lui Hristos față de Biserică (1 Cor. 2:10-16). Când lucrarea lui Isus de la cruce este văzută din această perspectivă panoramică trinitariană, înțelegem că lucrarea Crucii este plină de slava lui Dumnezeu (v. și Efes. 1:3-14).³²

În al treilea rând, Pavel a fost de asemenea hotărât să Îl propovăduiască pe Hristos răstignit. El are gândul lui Hristos. Asta înseamnă că *înțelepciunea lui Dumnezeu i-a fost revelată Bisericii prin gândul lui Hristos*:

1 Corinteni 2:14-16 „Dar omul firesc nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci, pentru el, sunt o nebunie; și nici nu le poate înțelege, pentru că trebuie judecate duhovnicește. Omul duhovnicesc, dimpotrivă, poate să judece totul, și el însuși nu poate fi judecat de nimeni. Căci ,cine a cunoscut gândul Domnului, ca să-i poată da învățătură?’ Noi însă avem gândul lui Hristos”.

Expresia „gândul lui Hristos” are de-a face cu a avea înțelepciunea ascunsă a lui Dumnezeu prin a-i da gândul lui Hristos poporului Său: „noi însă avem gândul lui Hristos”.

---

³² Aceeași structură de bază se găsește în Efeseni, unde ni se spune că Tatăl alege și decide cine sunt beneficiarii mântuirii (Efes. 1.3-6), Fiul realizează mântuirea (Efes. 1:7-12), iar Duhul aplică răscumpărarea în armonie cu alegerea făcută de Dumnezeu și cu lucrarea răscumpărătoare a Fiului de pe cruce (Efes. 1:13-14).

Când Pavel apelează la filipeni să trăiască în unitate, ei îi consideră ca aceia care au gândul lui Hristos și, astfel, ar trebui să trăiască în consecință (Fil. 2:5). Asta înseamnă să gândim *asa* cum Hristos gândește. Motivul pentru care necredinciosul nu are abilitatea de a înțelege Evanghelia și înțelepciunea și puterea Crucii ține de faptul că el nu are „gândul” care trebuie. Dar asta nu înseamnă că el înțelege mai puțin din ceea ce s-ar afla deja în mintea lui, ca și cum am discuta despre un IQ mai mare sau mai mic, ci că îi lipsește cu totul această gândire diferită. Problema nu este atât de mult una funcțională, pe cât este una ontologică. Celui necredincios nu îi lipsește informația, ci *iluminarea*. Lucru remarcabil, Crucea lui Hristos nu poate fi înțeleasă cu adevărat decât cu *gândul* lui Hristos.

Realitatea zguduitoare este că, în starea lui păcătoasă, omul va trata mereu ca „nebunie” gloria, puterea, frumusețea, dragostea, harul și înțelepciunea lui Dumnezeu manifestate la Cruce: „Dar omul firesc nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci, pentru el, sunt o nebunie; și nici nu le poate înțelege, pentru că trebuie judecate duhovnicește” (v. 14). Fără gândul lui Hristos, omul nu va fi niciodată în stare să *aprecieze* nici înțelepciunea Crucii, nici pe cei care o propovăduiesc, căci noi suntem în fapt de *ne-apreciat*. Așa cum spunea un comentariu biblic, „persoana spirituală nu este supusă în ultimă instanță doar judecăților omenești, întrucât, așa cum indică finalul versetului 14, lucrurile spirituale (și oamenii spirituali) sunt înțelese doar prin Duhul,

ceea ce le lipsește oamenilor și lucrurilor din lume”.³³

Propovăduirea Crucii scoate la lumină aceste dimensiuni epistemologice. „Gândul lui Hristos” constituie o ideologie și o stare tainică, spirituală. Remarcabil este că mulți din Biserica din zilele noastre se străduiesc să facă așa încât Crucea să fie supusă *judecății omenești*, presupunând că păcătoșii lipsiți de mântuire ar putea aprecia „lucrurile Duhului lui Dumnezeu”, ceea ce nu este posibil. Dumnezeu găsește plăcut să îi aducă pe păcătoși la Sine prin nebunia mesajului propovăduit (cf. 1 Cor. 1:21). Iar țelul este acesta – credința noastră să se bazeze doar pe puterea lui Dumnezeu, nu pe înțelepciunea omenească. Mai poate exista un aspect important aici. Fără harul lui Dumnezeu, fără Duhul și gândul Lui, omul natural are tendința să trateze mântuirea într-o manieră *autosoterică*. Auzind ceea ce vrea să audă, omul firească se gândește la mântuire ca la ceva pe care el îl poate câștiga sau produce prin efort omenesc, nu prin har. Harul este central pentru predicarea Crucii, pentru că despre har vorbește ea (2:12). Înțelepciunea lumii nu va înțelege niciodată acest lucru fără Duhul și harul lui Dumnezeu; oamenilor firești le lipsește ceea ce nu nevoie, iar ceea ce au nevoie nu poate fi câștigat, pentru că mântuirea ne este dată de Dumnezeu „fără plată”.³⁴

---

³³ Roy E. Ciampa & Brian S. Rosner, *The First Letter to the Corinthians*, p. 137.

³⁴ gr. *ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν*. Scopul lucrării Duhului este epistemic, „să cunoașteți”, dar conținutul acelei cunoașteri indică două alte

Pavel spune că noi, creștinii, „avem gândul lui Hristos” (1 Cor. 2:16) și, ca atare, am ajuns să cunoaștem înțelepciunea mesajului lui Dumnezeu privitor la Cruce. Întrucât avem gândul lui Hristos, mesajul nostru este relativ simplu, chiar dacă profund: Crucea este singura speranță a omului, dar pentru ca păcătoșii să scape de pierzarea veșnică, ei trebuie să fie gata să devină nebuni pentru Hristos (întorcându-se de la bizuirea pe sine și punându-și toată credința în Domnul slabei, Isus Hristos, care a fost răstignit și a înviat pentru cei care se pocăiesc și cred), pentru că orice altceva este adevărată nebulie, așa cum o vede Dumnezeu.

Asemenea lui Pavel, bisericile noastre, dacă vor să fie biserici adevărate, nu trebuie să se ferească de aspectul scandalos al Crucii (1 Cor. 1:23-24). Nu trebuie să ne gândim niciodată să lăsăm în urmă ceea ce lumea tratează ca nebulie, ca să ne îndreptăm către ceea ce ea consideră că este înțelepciune, și care, în fapt, nu este așa ceva. Doar propovăduirea lui Hristos răstignit va fi în acord cu mandatul dat de Dumnezeu lui Pavel și, prin extensie, Bisericii din toate veacurile. Doar prin Evanghelie vom găsi cu adevărat înțelepciunea și puterea de care oamenii au atâta nevoie. Doar Crucea poate fi temelia suficientă a credinței noastre. Doar propovăduirea Crucii pe care Duhul găsește plăcere să o binecuvânteze aduce

---

lucruri. *Primul*, că mântuirea este „fără plată” și, de aceea, nu poate fi câștigată în niciun fel (Efes. 2:8). *Al doilea*, că mântuirea este dată de *Dumnezeu*, nu de noi înșine sau de orice altă sursă de înțelepciune imaginabilă. El sugerează și că ceea ce Dumnezeu a dat într-un mod suveran prin harul Lui se găsește doar la Cruce.

însăși înțelepciunea lui Dumnezeu, dându-ne gândul Aceluia care a fost trimis să moară, pentru ca noi să putem trăi.

Solus Christus

MAGNA GRATIA

Noi vestim Evanghelia harului

Asociația MAGNA GRATIA este o organizație non-profit care își concentrează eforturile pe proclamarea Evangheliei prin literatură consecventă doctrinar, prin evanghelizare și echiparea bisericilor evanghelice de limba română.

Dacă ai fost binecuvântat citind această carte, poți ajuta la binecuvântarea altui credincios, prin unul sau mai multe lucruri, astfel:

1) *Recomandă mai departe această carte!*

2) *Vizitează paginile noastre de internet la magnagratia.org și află mai mult despre lucrarea noastră, și citește GRATUIT cele peste 250 de cărți ale unora dintre cei mai buni autori creștini din istorie.*

3) *Rămâi conectat la noutățile MAGNA GRATIA vizitând pagina noastră de Facebook la facebook.com/MagnaGratiaRomania și abonându-te pe website, așa încât să fi anunțat când publicăm resurse noi.*

4) *Spune-le și altora despre lucrarea noastră.*

5) *Roagă-te pentru noi.*

6) *Donează și ajută-ne să mergem mai departe cu această lucrare. Donațiile se pot face online, magnagratia.org/donatii.html*

Pentru orice alte informații, scrie-ne la contact@magnagratia.org.

Mulțumim!